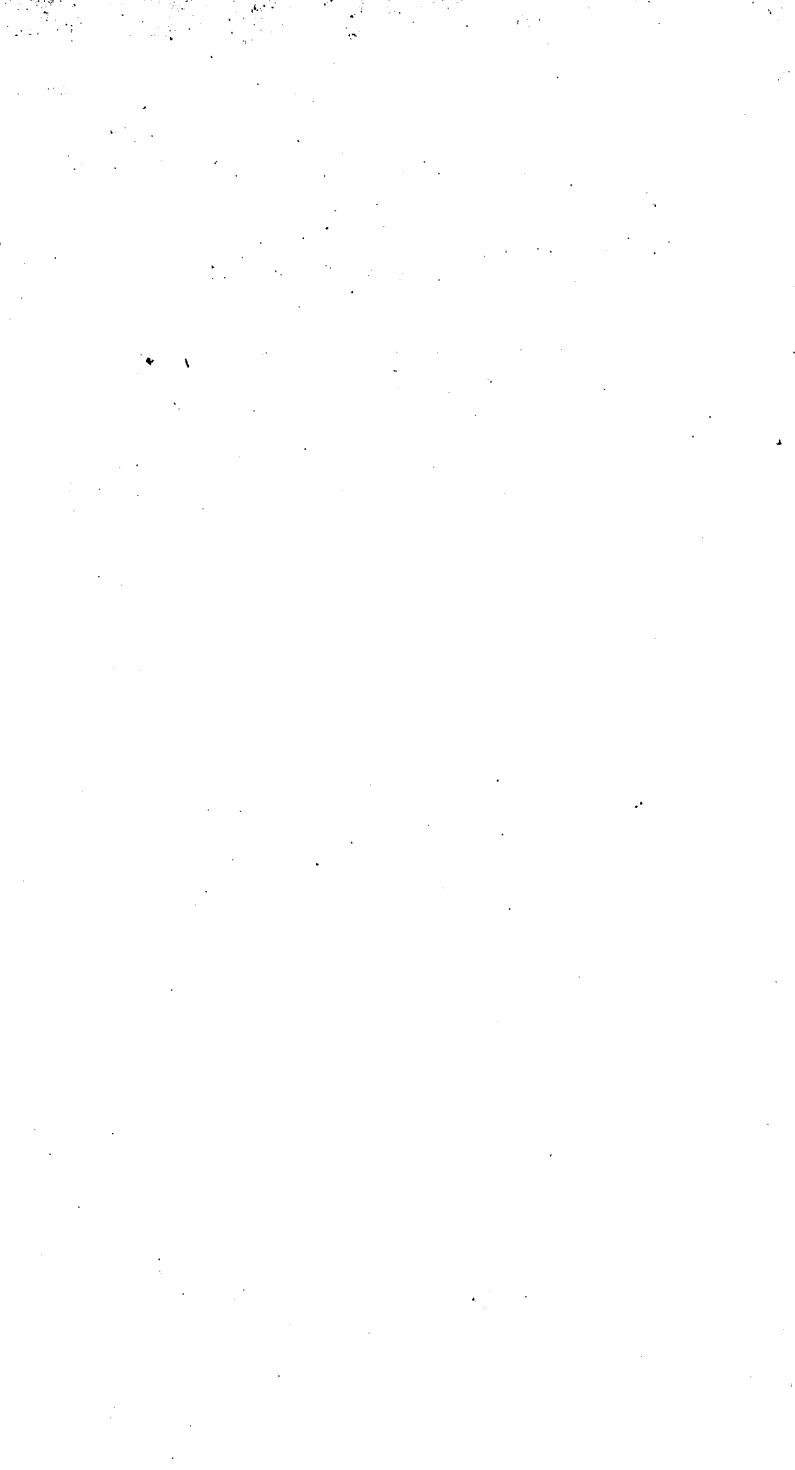

Art. Gen. Lib.

The University of Chicago
Libraries

OLD LATIN BIBLICAL TEXTS.

*r*₂

New and Complete Edition of the Irish
Latin Gospel Codex

USSER. 2 or *r*₂

otherwise known as

"THE GARLAND OF HOWTH,"

IN TRINITY COLLEGE LIBRARY, DUBLIN.

BY

H. C. HOSKIER.

LONDON: B. QUARITCH.

1919.

WORKS BY THE SAME AUTHOR

CONCERNING THE GENESIS OF THE
VERSIONS OF THE NEW TESTAMENT
(GOSPELS). With Studies of the Irish Sacred
Latin MSS. 2 vols. Octavo. B. QUARITCH,
London. 1910.

CONCERNING THE DATE OF THE
BOHAIRIC VERSION. Imperial octavo.
B. QUARITCH, London. 1911.

CODEX B AND ITS ALLIES. A study and an
indictment. 2 vols. Royal octavo. (Vol. 2
contains a study of \aleph .) B. QUARITCH, London.
1914.

IN PREPARATION.

"THE GREEK MSS. OF THE APOCALYPSE."
Comprising collations of the existing uncials and
those of 100 cursive MSS. and a comparison of
the important readings of other versions and
Fathers.

OLD LATIN BIBLICAL TEXTS

THE TEXT
OF
CODEX USSERIANUS 2.

*r*₂

("GARLAND OF HOWTH")

WITH CRITICAL NOTES TO SUPPLEMENT AND CORRECT
THE COLLATION OF THE LATE T. K. ABBOTT.

BY
H. C. HOSKIER.

LONDON:
B. QUARITCH, 11, GRAFTON STREET, W.

1919.

Bible. N. J. Gospels

THE
OLD LATIN BIBLE

OF
THE TEXT
OF
CODEX USSER

*r*₂

("GARLAND OF H

WITH CRITICAL NOTES TO SUPPL
THE COLLATION OF THE LA

BY

H. C. HOSK

LONDON:

B. QUARITCH, 11, GRAFT

1919.

ospelo. Latin.

BIBLICAL TEXTS

E TEXT

OF

SSERIANUS 2.

*r*₂

OF HOWTH")

O SUPPLEMENT AND CORRECT
THE LATE T. K. ABBOTT.

Pen.

BY

HOSKIER.

ONDON:

, GRAFTON STREET, W.

1919.

VOLUME 1

NOV 19 1964

BS 3554

L3H8

N.T. Sem.

INTRODUCTION.

THE MS. τ_2 is far too important to have any ambiguity overlie any of its readings. I have already called attention to some of its neglected lections in my book "*Concerning the Genesis of the Versions*" (B. Quaritch, London, 1910), and now exhibit the whole text.

Set up early in 1914, the publication has been interrupted by war-service, but I have now read the proofs with the MS. in Dublin [class-mark A. 4. 6 in Trinity College Library], and there are few doubtful readings remaining.

My estimate of Dr. Abbott's work (in his appendix to Codex τ) erred on the side of leniency, for it will be found that he is guilty of the neglect of some *seven hundred* readings, and misreports about three hundred more, making together *one thousand* errors of omission and commission. The actual count in Luke alone (and Luke is wanting i. 1-12, ii. 15-iii. 8, vi. 39-vii. 11, x. 5-11, xi. 54-xii. 45, xiv. 18-xv. 25, xvi. 15-xvii. 7, xix. 11-38, xxii. 35-59, xxiii. 14-xxiv. *fin.*) amounts to over 325 omissions, about 125 inaccuracies or mistakes, and nearly 1,000 non-reports of interesting varieties of spelling. The MS. is only extant for about one half of the Gospels, and it must be admitted that the results are deplorable. A good collator or copyist should make but half a dozen errors within these limits.

Over two thousand varieties of spelling in the MS. do not find a place in his collation. This could be pardoned if he had not

reproduced any, but by doing so occasionally, but not consistently, he would lead us to think—erroneously of course—that he had reported all there was to say on the subject. Thus when he prints *diciens* or *surgiens* or *ascendens* or *respondiens* we note the form, but *hundreds* of other places are omitted from consideration where these forms of the present participle occur. Similarly, the form of the third person plural of the perfect in *-iarunt* is occasionally reported but more often neglected. That is bad enough, but why has he reported *confitebant* in one place for *confidebant*, and not in others? Why print *scebas* Matt. xxv. 26 and *sciebam* in xxv. 24, when the MS. has *scebas* and *scebam*? There are worse things than this, however, and as possible tense changes are involved in the unrecorded varieties of form or spelling I have printed them all. They will be found in the lowest part of the pages dealing with the text variations. This section is intended to be used for interleaving Abbott's appendix, and will be found conveniently arranged for this purpose.

My gleanings have revealed a number of interesting points. Some of these will be referred to more particularly. But first:—

r₂

BRIEF INTRODUCTION.

As to system the scribe has none, if we except the constant practice of joining prepositions to the words governed, thus *indomni* and such expressions are *regularly* joined. It is otherwise with the possessive; sometimes *discipulos suos* are written close together, sometimes not. *Dixerunt* is written *d̄xr̄t̄*, *d̄ixr̄t̄*, *d̄xer̄t̄*, or in full. *d̄x̄* always stands for *dicitur*, and *d̄r̄* for *dicat*; the latter never implies *dicet*, which is written in full when intended. Once *ducit* = *d̄r̄*. *R̄es* stands for *respondens* or *respondit*, and the context alone can explain which. Otherwise there is little that is ambiguous, and notwithstanding such blunders as *laudabit* for *lapidabit*, the text is not as

incorrectly written as would be judged from a mere inspection of variants. In fact the scribes are rather above the average as copyists. But I can disengage no system whatever; the exigencies of space have apparently nothing whatever to do with the character of the abbreviations. *Per*, however, and *ter* are more generally written *p* and *t̃* than not, and that in the parts of integral words as *opa* (*opera*), *int̃* (*inter*), *int̃rogauit* (*interrogauit*), and so forth.

Abbreviations, while very common, are not often open to doubtful interpretations. We must, however, be careful to distinguish between *q̃* (*quae*) and *q̄* (*quem*). The scribe is perfectly reliable as to the differentiation; and also *q̄* (*quia*) and *q̄* (*quam*), to which the same remark applies with some reservations. *Quae* is also written *q:.*, and more generally than *q̃*. In words like *quaeritis* the practice is to write *q:RITIS*, and this *q:* stands for *que*. I have not recorded every such variation in the collation as this *que* really may stand for *quae*. The same symbol *:* always stands for terminal *us*, but I do not think any case occurs where *e* can be confused with *us* from this practice.

A record of the spelling of the scribe is interesting from an ethnological point of view. The broad pronunciation of *do* is twice shown by its being written *doo* (Luke iv. 6, xix. 8). Note also *uocaa* (Luke xiv. 13), *paraa* (Luke xvii. 8), *ponebaant* (Mark vi. 56), as well as *peara*, *pleana*, *ceana*, *inpleata*, *repleata*, *profeata*, and *eascas* or *iascas* (for *escas*), also *pluusquam* (twice), *uiis pro vis* (Mark vi. 22). *Sicut* is once (Luke x. 18) written *sicuth*. This broad Northern lisp is confirmed at Luke xiv. 5 by *putheum* (for *puteum*). Note further *phascha*, although not uniformly, and the nearly uniform *adprech* . . . for *adpraeh* . . . Also *chortem* for *cohortem*. *Puialla* may also be observed, and *u* for *o* as in *furo* (for *faro*), *agricula* (for *agricola*), *parabula* (for *parabola*), the latter throughout. Occasionally the reverse occurs as in *geno flexo* (for *genu flexu*) and *sordos* (for *surdos*).

Besides *capud* and *velud*, note at Luke xvii. 31 *redro* (for *retro*).

Among the variations of r_2 from *Amiatinus*, already recorded by *Abbott*, the following seem to be of more than passing interest:—

MATTHEW.

- xiii. 39 hic (*pro ea*) r_2 . That is — *ea*, + *hic*.
 “inimicus autem qui seminavit (— *ea*) hic est diabolus.”
 This agrees with *syr cu* [*non sin*]: “and the sower (— of them) is the evil one,” and with *D d ff*.
Pers is: “et inimicus qui lolium *hoc* iniecit Satanas est.”
 Possibly r_2 should be *hoc*.
- xviii. 20 ego (*pro ibi sum*) r_2 . Cf. *syr sin*, and *pers*: “ego in medio eorum ero.”
- xviii. 31 — autem r_2 and so *arm pers* [*non syr cu sin*].
- xx. 10 — autem r_2 and so *pers*.
- xx. 17 — secreto r_2 and so *pers* with *b c ff₁ ff₂* *Hil^{codd}* and *Sod I^{pc}*.
- xxii. 31 — mortuorum r_2 and *pers*.
- xxii. 32 — et *bis* (Deus Abr., Deus Is., Deus Jacob). To r_2 *dim vg^F syr pesh* add *pers*.
- xxiii. 3 *fin.* dicunt enim et (+ ipsi) non faciunt. So r_2 (cf. *vg^{QR}*). I had marked it as unique, but *pers* says “dicunt enim et homines docent IPSI VERO opus non faciunt.”
- xxvi. 68 — est qui by r_2 , that is to say “*quis te percussit*” instead of “*quis est qui te percussit*” and Greek “*τίς ἐστιν ὁ παλσας σε.*” This omission of *est qui* is confirmed by *syr sin* (which I had overlooked; cf. *Merx* and *Lewis^{int}* rather than *Burkitt*) *pers* and *Auct^{prom}* [*Hiat syr cu*].

MARK.

- ii. 9 — surge et r_2 (*vg^{B*}*) = *pers* [*hiat syr sin*].
- vii. 6 > de vobis *essaia*s hypocrite r_2 . Compare g_2 *syr* and *pers* order.
- viii. 12 — spiritu r_2 . Compare *pers* (*ut^{int}*) “*Jesus in seipso (— spiritu) quietem cepit.*” Cf. g_2 “et ingemiscens ait a spiritu.”
 [*k* begins at viii. 8, but verse 12 is not extant.]
- ix. 2 (ix. 1) — illos, and — seorsum r_2 . Cf. *pers*.
- ix. 21 (ix. 20) *init.* — et r_2 = *pers*: “Jesus patrem ejus interrogavit.”
- ix. 44 (ix. 43) — eorum r_2 . That is: “ubi vermis (— eorum) non moritur.”
 Cf. *pers*: “in locum cujus vermis non moritur.”
- x. 40 — ad *sec.* r_2 . Cf. *pers^{int}* “sed ad manum dexteram et sinistram meam.”
- x. 45 — et *prim.* r_2 . Cf. *pers* “filius hominis non uenit . . .” *tantum* (— *kai yap*). Cf. *c.*
- xi. 25 dimittat + et r_2 . Cf. *pers^{sol}*. “remittat et condonet.”
- xii. 12 — et *ante* timuerunt. Cf. *pers* “populum tamen tim.” and *k* “tim. autem populum.”
- xii. 17 *fin.* mirabantur super eo (— et) r_2 . Cf. *pers* (— *copula*): “Propter hunc sermonem ab eo attoniti fuerunt.”
- xii. 22 — eam r_2 . Cf. *pers*.

MARK.

- xii. 35 >scribe quomodo dicunt (*pro* quomodo dicunt scribae) r_2 *solus*. But so *pers* (against *syr sin*, *syr pesh*, *syr hier*).

This is very striking, and rules out a mere coincidence between r_2 and *pers* in the instances cited previously.

On the other hand the apparently deliberate omissions by r_2 of *tunc* at both xiii. 21 and xiii. 27 do not appear to have the countenance of the *pers* or the *syr*.

The only authority for omission of *tunc* in verse 21 had been *boh* (which *Horner* forgets to mention in the *sah* volume). *Soden* quotes c^2 and *boh*, but as I do not think he had c recollated this c^2 must be a mistake for r_2 . If so it completely spoils the picture, for in his note at xiii. 27 he correctly records r_2 for — *tunc* there, and adds $I^{\pi 18} = \Sigma$. So, at :—

- xiii. 21 — τότε r_2 *boh* }
 27 — τότε r_2 Σ^{gr} } seem to be the only witnesses at present.
 xiv. 35 It may be only a coincidence, but r_2 here has the perfect *oravit* (so *pers*^{int}) against the imperfect by all other Latins.
 xiv. 57 — et *init*. So r_2 and vg^{gr} . See also *pers*. }
 xiv. 60 — et *init*. So r_2 and vg^{Q} . „ „ „ } *contra syrr et vell*.

This matter of copulas in r_2 is important for my claim that some of the text of r_2 antedates its sister k . For in all the places cited above r_2 remains without the support of k . Now in :—

- xv. 9 — autem by r_2 [*non k*] is supported not only by *syr sin* but confirmed again by *pers*.
 xvi. 8 *fin*. >enim timebant by r_2 alone for >timebant enim and the famous ἐφοβούντο γαρ. Compare as to the r_2 order *syr sin* and *pers*.

LUKE.

- xi. 22 spolia ejus diripiet et distribuet r_2 . This + *diripiet et* is an addition not found in others (Gk. διαδιδωσιν). The *syriac sin* makes it reflexive “se dividit,” but *pers*^{int} has “tunc facultates ejus diripiet” as *Moling* “dirupiet” for “distribuet.”
 xi. 33 For the + ponit after *Candelabrum* add *pers* to r r_2 and *syr cu sin*.
 (xii. 56 discernere (*pro* probare or δοκιμαζειν) by r_2 = *syr pesh*, while *syr sin* differentiates between *probare* and *discernitis* later. *Pers* partially conflates in the first place “status caeli ac terrae nostis et a se invicem discernitis” continuing “quomodo hoc tempus non potestis discernere.”)

LUKE:

- xiii. 4 — habitantes $r_2 \mu$ and *pers*: “quod ipsi omni multitudine Hierosol.”
 xxii. 26 vos autem non sic + estis r_2 . Cf. *pers* “Minime autem decet ut vos ita sitis.”

JOHN.

- v. 26 — sic dedit . . . ipse $r_2 = \aleph$ and *vgg*^{RY}.
 32 — et scio . . . me $r_2 = 157 ff^*$ and *l*^{*}.
 viii. 59 — Iesus $r_2 = pers$.
 ix. 35 — audivit . . . foras $r_2 = syr hier 157 et gr. minn$.
ibid. tu + si appears to be new.

NOTES FROM MY GLEANINGS IN r_2 AMONG THE 700 NEW
 READINGS RECORDED.

Such renderings as *contristati sunt* (for *indignati sunt*, Greek ἠγανάκτησαν) in Matthew xx. 24 are to be noted, as tying r_2 to the real Old Latin base. The variation is attested by *a b e ff₁ ff₂ h n q Hil Auct op. imp.* $\frac{1}{2}$ [*hiant k r*], but not by *c d f g₁ g₂*.

On the other hand, the *transmission* of the Irish text, as represented by r_2 , in some of its graver peculiarities, is borne out in certain special places. Take Luke i. 32 as an example: *Hic erat magnus et filius altissimi vocabitur* . . . In the photograph of r_2 I read *altissimi*, but the original is different. It reads clearly *altissimus* (by ligature “altissim:”). Thus we are to read “*filius altissimus vocabitur*,” a reading unattested as far as I know. But when we turn to the Saxon, what do we find? Although *Lindisfarne* reads *sunu thaes heiste*, and *Rushworth* reads *suno thaes haeste*, we actually find in the *Corpus MS.* *thaes haestan sunu*, and in the *Hatton MS.* *thas haegestes sune*. It is interesting and curious, is it not?

The opposite is presented at Luke ii. 11, where r_2 reads “*salvator qui est christus domini*” with *r vg^L* and *syr hier* against *dominus* of most.

Matt. xx. 30 *audientes pro audierunt*. This must be very ancient, for it is pure Greek ἀκούσαντες. Only E reads so of the Vulgates, and all Latins seem in accord for *audierunt*. Here *r* is mutilated, but neither *a h n* of the Irish transmission reads aught but *audierunt*,

as do also *b c e f f f l q* and *syr.* *k* is wanting. *d* reads *audierunt*, and only the Græco-Latin δ supports r_2 with *audientes*.

The Greek has two present participles: *καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παραγεῖ*, which the Latins render: Et ecce duo caeci *sedentes* secus viam *audierunt* quia Jesus transiret. (*f* has *ut* *audierunt*.)

Here then r_2 and δ alone reveal their literal Græco-Latin or polyglot origin.

Arm aeth syr and *sah* support the Latin perfect, while *boh* follows the Greek participle (*Goth* wanting).

It is an interesting place, for while the Græco-Latin *D* abandons the Greek *ἀκούσαντες* of all others for *ἤκουσαν* (evidently retranslation from his Latin *audierunt*) the Latins are here practically a unit, but for r_2 and δ .

Matt. xxvi. 3. Another polyglot-place, where for *dicebatur* r_2 has *vocabatur* (*Gr.* τοῦ λεγομένου) this time with *r μ*.

The Græco-Latins *d δ* have *dicitur*, but all the other Old Latins *a b f f g l q* and Vulgates *dicebatur*, except *c gat* "vocatur." [*e k* not extant.]

The versions naturally favour *vocabatur*, although *syr sin* omits "who was called Caiaphas."

Matt. xxvi. 47 — venit r_2 So *Chrys codd.* Might well be basic.

Matt. xxvii. 24 + *suas* (*post manus*) against Gk. *τὰς χεῖρας*, but in the Syriac manner. Quite a number of Latins support.

MARK.

A little point occurs early at—

Mark i. 17 — eis, which again points to an original *Græco-Latin*, *αὐτοῖς* lost before *ο ἰσ*, although the known Greeks do not favour this.

Cf. Luke xviii. 27 + *ih̄s post eis* with most *vett* and some Greeks.

Cf. also Luke xviii. 39 *ei pro eum post* increpabant with the Greek *αὐτῷ*.

So at John ix. 2 r_2 adds *dicentes* with Arnobius and the Greek against the Latins.

As to: Mark i. 39 in *sinagoga* (*pro* in *sinagogis*) is not the Syriac reading, but should be considered in connection with Mark xiv. 26 *oliveti* (*pro olivarum*), and with Luke iv. 40 *manum* (*pro manus*) with *b q μ syr.* [On the other side, elsewhere are to be noted *radices* and *mortes* by r_2 against the usual singular.]

MARK.

For other Syriacising readings, consult—

Mark viii. 1 + suis (*post discipulis*).

Luke iii. 17 + suum (*post triticum*).

xvii. 22 + suos (*post discipulos*).

vi. 35 + eis (*post benefacite*).

vii. 44 symon (*pro simoni*).

xiv. 12 *fin.* + tua (*post retributio*).

xviii. 20 *fin.* + tuam.

Note order of *Domine* Luke v. 8 in Simon Peter's famous declaration, and compare *syr*.

Also Luke v. 21 *fin.* Deus solus with *syr* order against *latt* and *Greek* solus Deus. Note—

Mark xiv. 1 — dolo. So only D^{gr} a i and *aeth*, while *gat vg^R* and *sah^{duo}* transfer to end of verse.

xv. 14 + da (*ante crucifige*) *r₂* solus. *Mut syr. sin.* *Obs. pers*: “quin in crucem agas.”

LUKE.

i. 66 Dei (*pro Domini*) *r₂* sol cum *pers*.

v. 29 eo (*pro illis*) *r₂* = B^{gr} 1 22 Paris⁹⁷ *Sod*¹⁷⁸ *diatess* [*contra syr pesh*] and these only. [*Hi aut syr cu sin.*] Cf. conflation in *aeth*, and “eo convivio” *pers*.

viii. 32 — ibi *r₂* = W^{gr} — *εκει*. Cf. omissions of *εκει* in N.

x. 21 — et prudentibus by *r₂*, is omitted only by *c* of our other authorities. This is an important place to add to our other proof that *c k r₂* derive from one parent recension.

x. 34 stabulum + suum. Cf. *diatess*.

x. 38 iret (*pro irent*) *r₂* with *d μ gat vgg^{DEPQ}*. Cf. D^{gr} fam 1 157 *sah syr hier avrov pro avtous*.

xvii. 9 quod (*pro quae*) *r₂* and *ff* (*Amb*) and *syr*.

xvii. 22 — videre *r₂* with *d q s vg^M* and D^{gr} (*cf. pers* and *Vigil^{taps}*).

xviii. 30 *fin.* + possidebit *r₂* with *vett* and *syr*.

xx. 24 vel (*pro et*) *r₂* with *μ* and *vgg^{BQ}*.

xx. 29 + apud nos *r₂* with *c d ff₂ l q* [*hiat b*] *vg^{QK}* and D^{gr} *syr sin* (*diatess ut Matt.*)

xxii. 20 novi testamenti (*pro novum testamentum*). So *r₂* with *c g₂ r μ gat^{*} aur dim* and two vulgates. Cf. the Liturgies, against the Greek.

JOHN.

viii. 21 quia (*pro quo*) is a curious reading by *r₂*.

So is viii. 31 “If ye will continue in my name” (nomine *pro sermone* or verbo, confirmed abundantly by Ambrose). *Syr sin* has “words,” as has also *diatess*.

ix. 20 — et dixerunt, so *r₂* with *pers*.

NOTE.—As regards *syr-pers* I am not suggesting that the Persian version was translated or composed from the Syriac of *syr sin* or *syr cu*, for, apart from the things in common throughout, inseparable from the related genius of the two languages, it is clear that *pers* was not copied from either the Old Syriac or Peshitta as we know them.

But there are points in common, which, in my opinion, can only have occurred from the *pers* being set up from an *older* Syriac still, or a Græco-Syriac, the very one, in fact, which other studies lead me to believe lays at the roots of *syr sin* and *syr cu*.

Therefore, where *syr sin* or *syr cu* are missing, *pers* is a valuable adjunct, and to be called in to settle or throw light on disputed points in these *lacunae*.

ILLUMINATED heading to St. Matthew's Gospel, covering the whole page. No writing (although letters show through from the reverse), and MS. begins at i. 18 only, at the top of the back of this leaf.

[atio] sic erat cum esset dispensata mañ ð ma
 [RIA] ioseph ante quam conuenirent inuenta ÷
 [inu]o] habens desp'u sco ¹⁹ ioseph hr uir ð cum eet ho
 [mo] iustus et nolet eam traducere uoluit occultae
 [di]mte eam ²⁰ h̄i aute' coꝝitante ecce apparuit an
 [gel]us dñi ei insomnis ioseph dicens fili dauid
 [n]oli timere accipere mariã couꝝẽ tuã q̄ n̄ ex
 [e]a nasceretur despū sco ÷ ²¹ pariet hr filum et uo
 [c]abis no ð ih̄m ipse n̄ saluum faciet populū suū
 [a] peccatis eorū ²² hoc hr totū factū ÷ ut adimplere
 [t]ur q̄ dictū ÷ adnō p̄ essaiã p̄featã dicentē ²³ ecce
 uirꝝo inuĩto habebit & uocabunt nō ð emanuel q̄
 [÷] m̄t̄ptatum nobiscum d̄s ²⁴ exurꝝens hr ioseph
 a somno fecit sicut p̄cipit ei anꝝelus dñi & ac
 [ci]pit mariam couꝝem suã ²⁵ & n̄ coꝝnoscebat eam
 donec peperit filiū suū p'moꝝenitū et uocauit
 [n]ō ð ih̄m ii. ¹ Cum eñ natus esset ih̄s in bethlē iudae
 [i]n dieb: h̄i rod̄is reꝝis iudae ecce maꝝi ab oriente
 [u]enerũt in hierusolimã (*uid.*) ² dicentes ubi ÷ qui natus ÷
 [r]ex iudeorum uidimus n̄ stellã ð in oriente
 [et] uenimus adorare eū ³ & uidiens hr herod̄is rex
 [t]urbatus ÷ et omnes h̄irusolima cū illo ⁴ & o
 [ꝝ]reꝝans omnes principes sacerdotū et scri
 [b]as populi sciscitabatur in t̄roꝝabat ab eis ab
 [e]is ubi xps nasceret̄ ⁵ & illi d̄xerũt in bethlē iude
 Sic n̄ scriptum ÷ p̄p̄featã ⁶ et tú bethlē t̄ra iu[da]
 [n]equaquã minima es in principib: iu[da] ex te n̄
 exiet dux qui reꝝet populū m̄m isr[ahel] ⁷ t̄c herodes]

abit opinio ⁊ intotā siriam & optullerūt ii oms? [ma]
 le habentes uarīs langorib; et tormentīs opche[nsos]
 et qui demonia habebant lunaticos et paralit[cos]
 et curauit eos ²⁵ & saeculae sūt eum turbae m[ultae de] iv. 25
 galilae et decapilli et de iherosolimis de iudea et trans
 iordanen v. ¹ Uidiens h turbas ascendit [in montem] v
 et cū set accesserūt adeum discipuli ⁊ ² [et aprens]
 ōs suum docebat eos dicens ³ beati pau[peres spū]
 qm̄ ipsorū ÷ regnum caelorū ⁴ beati qu[ī] lugent]
 qm̄ ipsi consolabuntur ⁵ beati mites qm̄ [ipsi possi]
 debunt trā ⁶ beati qui essuriunt et siti[unt ius]
 titiam qm̄ ipsi saturabunt ⁷ beati miss[ericor]
 des qm̄ ipsi missericordiā conseq[uent] ⁸ beati
 mundo corde qm̄ ipsi dñm uidebun[t] ⁹ beati p[er]aci
 fici qm̄ filii dī uocabunt ¹⁰ beati qui p[er]secutio
 nem patiunt ¹¹ pp̄t iustitiā qm̄ ipsorū ÷ r[e]gnū
 caelorū ¹² beati estis cum maledixerint uobis [et]
 psecuti uos fuerint et dixerint omne malū a[d]
 uersū uos mentientes pp̄t me ¹³ gaudite et exu[l]
 tate qm̄ mercis uestra copiosa ÷ in caelis sic n
 psecuti sūt et pfeatas qui fuerūt uos ¹⁴ uox estis sal
 tre qsi sal euauerit in quo saliet ad nihilū
 ualebit ultra nissi ut mittat foras et conculcet[?]
 ab omnib; ¹⁵ uos estis lux mundi n̄ pot ÷ ciuitas abs
 [c]ondi supra montem posita ¹⁶ Neq: accedunt (sic)
 [l]ucernā et ponunt eam sub modio sed supra
 [c]andelabrū ut luceat omnib; qui in domu sūt ¹⁷ sic
 [l]uceat lux uestra corā hominib; ut u[ideant]

- [uā bona] opera ut magnificant patrē um̄ qui in cae
 [lis ÷] ¹⁷ Nolite putare qm̄ ueni soluere legem aut pr
 [ofeatas] n̄ ueni soluere sed adimplere ¹⁸ Amen quippe
 [dico] uobis donec transeat caelū et t̄ra iota unum
 [aut unus] apex n̄ p̄t̄ibit alege donec omnia fiant
- ¹⁹ [qui eē] soluerit unum demandatis istis minimis
 [et docue]rit sic omnes minimus uocabit̄ in reyno caelo
 [rum ²⁰ di]co et uobis q̄ nissi habundauerit iustitia uā
 [plus quam] scribarum et phariseor̄ n̄ intrabitis in
 [reynum c]aelorū ²¹ Audistis quia dictum ÷ antiquis
 [n̄ occi]des n̄ mechaberis q' h' occiderit reus erit iudicio.
- ²² [e3o h] dico uobis q̄ omnis qui hirascitur fratri suo re
 us erit zechene ignis qui h' dixerit fratri suo racha
 reus erit cōcilio qui h' dixerit fatuae reus erit zechene
- ²³ [ignis] si eē offeris monus tuū ad altare et ibi recor
 [datus] fueris q̄ frāt tuus habet aliquid aduersū te
- ²⁴ Relinque ibi monus tuū ante altare et uade p': reconcilia
 re fratri tuo et t̄c uenies offeris monus tuū ²⁵ esto
 [c]sentiens aduersariotuo cito dum es inuia cū eo ne
 forte tradat tē aduersarius iudicii et iudex trad
 at te ministro et in carcerem mittaris ²⁶ Amen dico t̄
 n̄ exies inde donec reddas nouissimus quadrantē
- ²⁷ audistis quia dictū ÷ antiquis n̄ mechaueris ²⁸ e3o
 h' dico uobis q̄ omnis qui uiderit mulierē ad concu
 piscendū eam iam mechatus ÷ in cordesuo ²⁹ quod si
 oculus tuus dext̄ scandalizat tē eruue eum et p
 iecce abs te expedit et tibi ut periat una pars
 membrorū tuorū quā totum corpus tuū eat in [3]

in spinas et creuerūt spinae et sufocauerūt
 ea ⁸ aliae ceciderūt in t̄ram bonā et dabant fr
 uctum · aliud · c · aliud · xl · aliud · xxx · ⁹ qⁱ habet au
 res audiendi audiat ¹⁰ ¶ accedentes discipuli
 d̄xerūt ei q̄rē in parabolis loq:ris eis ¹¹ qui rēs ait
 illis q̄ uos datum ÷ nosse m̄st̄ia reḡni caeloṛ · illis
 h̄ n̄ ÷ datum ¹² qui n̄ habet dabit̄ ei et habundauit qⁱ
 h̄ n̄ habet et q̄ habet auferet̄ ab eo ¹³ ideo inparab
 lis loquar eis q̄ uidentes non uident et audientes
 n̄ audient Neq: intellegant ¹⁴ ut adimpleretur eis p
 fetiae essaie · dicens auditu audietis et t̄oⁿ intel
 leḡtis et uidentes uidebitis et n̄ uidebitis ¹⁵ IN
 crassatum ÷ n̄ cor populi huius et aurib:
 suis grauiūt audiet ¶ oculos suos conclus
 serūt Nequando oculis uident et aurib: au
 diant et corde intellegant conuertant̄ et sa
 nem eos ¹⁶ ¶ h̄ beati oculi quae uident ¶ aures
 ūi q: audiunt ¹⁷ Amen quippe dico uobis q̄
 multi pfere et iusti concupierūt uidere q̄ uidetis
 et n̄ uidiarūt et audir̄ q̄ uos audistis et n̄ audia [?]
 rūt ¹⁸ Uos h̄ audite parabolā seminantis ¹⁹ Omn
 [1]s qui audit uerbū reḡni et n̄ intellegit uenit mal
 [13?]nus et rapit q̄ seminatū ÷ in corde ꝑ hic ÷ qui
 [s]ecus uia seminatus ÷ ²⁰ qui h̄ supra petrosā
 [se]minat: ÷ hic ÷ qui uerbū audit ¶ continuo cū gau
 dio accipit illud ²¹ Non habet h̄ inse radicem sed ÷

xiii. 8

^{RA}
 tempolis Facta h TRIBULATIONE ET pSEQUTIONE
 prop̃t̃ uerbũ continuo scandalizat²² qui h sem
 nat: ÷ in spinis hic ÷ qui uerbum audit et sollici
 ti saeculi saeculis istius & fallacia diuitiarũ
 suffocant uerbũ et sine fructu efficit²³ qui ũ in
 trã bonã seminat: ÷ hic ÷ qui audit uerbũ &
 intellegat et fructum adfert & faciat aliud qui
 dem · c · et aliud · xl · et aliud · xxx · ²⁴ Qliã parabolã
 pposuit eis dicens simile factũ ÷ reznũ caelo
 rum homini qui seminauit bonũ semen in aꝑro sy
²⁵ Cum h dormierint hominis uenit inimicus & et
 supseminauit sizania in medio TRITICI & ait ²⁶ &
 h creuisset herba et fructũ creuisset et t̃c aparu
 er̃ sezania ²⁷ Accedentes h serui pat̃ familias d̃x̃
 r̃t ei dñe ñne bonum semen seminasti in aꝑro sy
 Unde ergo habet sizania ²⁸ & ait illis inimicus ho
 mo h fecit serui h d̃x̃r̃t ei ũs imus colleꝑimus ea ²⁹ &
 ait ñ ne forte colleꝑentes sizania eradicetis cũ e[is]
 simul et TRITICUM ³⁰ s̃ sinete utraq: crescere usq:
 ad messem & in tempore messis dicam tempo (sic)
 rib: meis colleꝑite p̃mũ zizania et ait illis inim
 cus homo et alligate fasciculos ad oburendũ TR[1]
 TICUM h conꝑreꝑate in horreũ mm̃ ³¹ Qliã para
 bulam pposuit eis dicens simile ÷ reznũ cae
 lorum grano sinapis q̃ accipiens homo semina
 uit in aꝑrum suũ ³² q̃ minimũ ÷ quidem omnib

Cum hr creuerit maius ÷ omnib: holerib: et fit ar
 bor ita ut uolucres caeli ueniant et inhabitent in
 ramis ⁊ ³³ Quidā parabolā locutus ÷ eis dicens si
 mile ÷ reḡnum caelorum fermento q̄ accepto mu
 lier abscondit in farina satis trib: donec fermen
 tatum ÷ totū ³⁴ haec omnia locutus ÷ ih̄s in para
 bulis ad turbas et sine parabolā (*sic*) n̄ loq:bat̃ eis
³⁵ ut inpleretur q̄ dictum erat p̄ p̄fetā dicentē ³⁶ Quidā
 iā in parabolis ṡs m̄m eructabo absosa aosti
 tutione mundi ³⁶ Tunc dimis̄s turbis uenit i
 domū & accesser̄t adeum discipuli ⁊ dicen
 tes dissere nobis parabolam tritici et sizoni
 orum aḡri ³⁷ qui respondens ait qui seminat
 bonum semen ÷ fili: hominis ³⁸ aḡer hr ÷ hic mun
 dus bonū ū semen hui s̄t filii reḡni zizania hr filii
 s̄t maligni ³⁹ inimicus hr qui seminauit hic ÷ dia
 bulus messis ū c̄summatio saeculi ÷ messor
 es hr angeli s̄t ⁴⁰ Sicut ergo colligunt zizania et igni
 conburent̃ sic erit in c̄summatione saeculi
⁴¹ mittet fili: hominis angelos suos et colligent de reḡ
 no ⁊ omnia scandala et eos qui faciunt iniquitatē
⁴² et mittent eos in c̄aminum ignis ibi erit fleatus
 et stridor dentiū ⁴³ Tunc iusti fulgebunt sicut sol
 in regno patris eorū qui habet aures audiendi au
 diat ⁴⁴ Simile ÷ reḡnum caelorū tessauro abso
 [dito?] in aḡro q̄ qui uenit homo abscondit & p̄ 3au

dio illius uadit et uendit uniuersa q̄: habuit et
emit aȝrū illū ⁴⁵ Iterū simile ÷ reȝnū caelorū hom
ni neȝotiatori q̄:renti bonā marȝariatā p̄tiosa

⁴⁶ ait (*vid.*) et uendit omnia q̄: habuit et emit eā ⁴⁷ Iterū

simile ÷ reȝnum caelorū saȝne mise in mari &
omni ȝenere pisciū ȝreȝat ⁴⁸ & cum inplete essen

ducentes & secus litus sedentes elegerūt bonos

ussa (*sic*) malos h̄ foras misserūt ⁴⁹ sic erit in consū

matione saeculi exhibunt anȝeli & seperabunt

malos de medio iustorum ⁵⁰ & mittent in camī

nū iȝnis ibi erit fletus et stridor dentiū ⁵¹ d̄r eis

intellegistis h̄ omnia d̄r ei [?] etiā d̄ne ⁵² ait illis ideo

omnis scriba doctus in reȝno caelorū simile

÷ reȝnum caelorū homini patri familias qui

p̄fert [?] thensauro suo noua et [?] ⁵³ & factum ÷

cum consummasset ih̄s parabulas istas tran

sit inde ⁵⁴ et ueniens in patria sua et docebat

eos in sinaȝōȝis eorum ita ut mirarentur et di

cerent Unde huic sapientia h̄ et uirtutes. ⁵⁵ n̄ne

hic ÷ fabri filius ioseph n̄ne māt̄ ē d̄r maria et

fratres ē iacob et iohannis & simoni et iudas

⁵⁶ et sorores ē n̄ne omnes ap̄ nos s̄t Unde ēr

huic omia ista ⁵⁷ & scandalizabant̄ in eo ih̄s

h̄ d̄x̄ eis n̄ ÷ p̄fecta sine honone [*sic*] nissi in patr

ia sua et in domu sua ⁵⁸ & ideo n̄ facit ibi uir[tu]

tes multas . pp̄t̄ incredulitatē illorū xiv. ¹ IN i[llo]

homines dñt esse filium hominis ^{xvi 14} OCT illi [dxēt 10] xvi
hannē babtizā Olli h heliā alii uero hirem[iam ā]
unū ex pferis ¹⁵ dñ illis ih̄s uos h quē me ēē dicitis ¹⁶ R[]
simon petrus dñ tu es xp̄s filius dī uiui ¹⁷ rēs h ih̄s
dñ ei beatus es simon bar iona q caro et sanḡis n̄ re
uelauit tibi s̄ pat̄ meus qui in caelis ÷ ¹⁸ Ideo dico tibi tu
es petrus et sup hanc pecrā ædificabo æclisiā unū (*uid.*) †
et porte inferni n̄ p̄ualeabunt aduersus eū ¹⁹ et tibi
dabo claues reñn̄ caeloꝝ. & quicūq; ligaueritis su
p̄ trā erit ligata et in caelis et quicumq; solueritis su
p̄ trā erit soluta et in caelis ²⁰ Tunc imperauit disci
pulis suis nemini dicere q ipse esset xps ²¹ e[x in]
de coepit ih̄s ostendere discipulis suis q̄ o[po]
rtet eum ire in iherusalem et multa pati a senio
ribus et principib; sacerdotum et occidi et p̄o ter
tium diem resur̄gā ²² & adsumiens eum petrus
coepit increpare et dicere Obsit atē dñe n̄ erit
istud & ipse coepit dicere ²³ uersus ait uade
p̄o me satanas scandalum es mihi n̄ n̄ sapis q̄
dī st̄ s̄ q̄ hominum ²⁴ Tunc ih̄s dñ discipulis suis
Si quis uult post me uenire abnēgat se ipsū
sibi et tollat crucem suā et sequatur me ²⁵ qui
n̄ uoluerit animā suā saluā facere perdet eā
qui n̄ p̄diderit animā suā pp̄t me inueniet
eam ²⁶ & q̄ n̄ p̄derit homini si lucretur huc m̄n
[dū] animae ū suae detrimentū patitur OCT

† mm is also possible. The scribe's downward single strokes are very confusing. The bar has disappeared.

quantum dabit homo cōmōtationē pp̄t animā
 suā ²⁷ nā filius hominis uenturus in maiestate fra-
 tris sui cum angelis suis & t̄c reddet unicuiq:
 ꝑ̄ opa sua ²⁸ Amen dico uobis qm̄ s̄t̄ aliqui de sta-
 ntib: istis qui n̄ gustabunt mortem donec uideant
 filiū hominis uenientē in reḡno suo ^{xvii. 1} & factū ÷ p° xvii
 dies sex cōdūpsit ih̄m petrū et iacobū et iohan-
 nem frāt̄ eius et duxit illos in montē excelsū seor-
 sū ² et splenduit facies ē sicut sōl et uestimenta h̄
 ē facta s̄t̄ sicut nix ³ & ecce aperuit eis moyses et
 helias cum eo loquentes ⁴ rēs petrus d̄x̄ ad ih̄m dn̄
 bonum ÷ nobis hic ēē sī uis faciamus hic trea
 tabernacula tibi unum et moysi unum & he-
 liae unum ⁵ adhuc eo loquente & ecce nups ab-
 scōdita obumbrauit eis & ecce uox de nube
 dicens hic ÷ filius meus dilectus in quo mihi b̄
 conplacui cōdite ipsū ⁶ & audientes caecide-
 r̄t in faciem suam et timuēr̄ ualde ⁷ & ac-
 cediens eos tet̄git eos et d̄x̄ sur̄gite & nolite ti-
 mere ⁸ eleuantes h̄ oculos suos Neminem uide-
 r̄t nisi ih̄m solū ⁹ & discendentib: illis de
 monte praecipit eis ihs nemini dixeritis uis-
 um donec filius hominis a mortuis resur-
 zat ¹⁰ & int̄rogauer̄ eum discipuli dicentes quid
 er̄go scribe dñt ꝑ̄ heliā oportet p̄mū uenire ¹¹ ip-
 si (uid.) respondit ait helias qd̄ē uenturus ÷ restitu-

uere omnia ¹² dico h̄ uobis q̄ helias iam uenit
 ¶ n̄ cōgnouerūt eum et fecerūt ei quanta uolu-
 erūt ¹³ Tunc intellexerūt discipuli quod de ioha-
 nne baptista d̄x illis sic et filius hominis ne-
 cesse habet pati ab eis ¹⁴ ¶ cum uenisset ad
 turbam accessit ad eū homo genib: p uol-
 utis ¹⁵ dicens dñe misserere filio meo q̄ lu-
 naticus ÷ et malae torquet̄ nam sepius in
 ignem cadit et aliquando in aquā ¹⁶ ¶ obtuli
 eum discipulis suis ¶ n̄ potuerūt curare eum
¹⁷ Respondiens ihs d̄x Ō generatio incredula et
 puerſa quousq: patiar uos adferte illū
 ame ¹⁸ ¶ increpauit illum ihs et exiit ab eo de-
 monium ¶ curatus ÷ puer ex illa hora ¹⁹ Tunc
 accesserūt discipuli ad ih̄m secretao ¶ dixerūt
 ei quare nos n̄ potuimus iecere eū ²⁰ d̄x illis ihs
 pp̄t incredulitatem uestrā ¶ Amen dico uobis
 si habueritis fidē sicut granū sinapis et di-
 citis monti huic transi hinc transibit et nihil
 impossibile erit uobis ²¹ hoc h̄ genus n̄ iecit̄ (vel iecr') nisi
 p orationem et ieiuniū ²² Ipsis h̄ conuersantib: in
 galiliam d̄x illi ihs futurū ÷ n̄ ut filiū homi-
 nis tradet̄ in manus hominum ²³ ¶ occident
 eum ¶ p̄ t̄tium diem resurget̄ et contrista-
 ti s̄t uechiment̄ ²⁴ ¶ cum uenisset ihs in ca-
 pharnaum accesserūt qui de draḡma

accessiart̃ exiḡebant ad petrum et d̃xer̃t ma
 ḡist̃ ūr n̄ soluet dedraḡma ²⁵ ait utiq: et intra
 uit in domum puenit eum ih̃s diciens quid t̃
 uider̃ simon reḡest̃re accib: accipiunt trib
 utum t̃ censum a filis suis án abalienis ²⁶ at
 ille d̃x̃ abalienis d̃x̃ illi ih̃s erḡo liberi s̃t̃ ²⁷ ut h̃
 scandalizemus eos uade admare & mitte
 amum in mari & cum piscē qui primus as
 cenderit tolle et p̃to ore eius inuenies ibi sta
 terā illā sumiens da eis p̃ me et té ^{xviii. 1} IN illa die
 accesser̃t discipuli ad ih̃m dicentes quis put
 as maior est in reḡno caelorū ² & ih̃s uocau
 it puerū & statuit eum in medio eoṛ ³ & d̃xit
 amen dico uob̃s missi conuersi fueritis et efici
 amini sicut infantem n̄ intrabitis in reḡnum
 caelorū ⁴ & quicūq: humiliauerit se sicut p
 uer iste hic maior ÷ in reḡnum caelorū ⁵ & q̃
 acciperit inf̃ntem talem innomine meo me
 accipit ⁶ qui h̃ (*sic*) scandalizauerit unū depus
 sillis istis qui in me credunt expedit ei ut
 mola assinaria in collo ē suspendat̃ & de
 merḡatur in pfundū maris ⁷ Uae huic mun
 do a scandalis necesse ÷ n̄ uenire scanda
 la Uerum t̃n̄ dico uob̃s Uae homini p̃ q̃ scan
 dalum uenit ⁸ q̃si manus tua t̃ pes tuus
 scandalizate abscede eā & pieccē [abste]

xviii

bonum est tibi inuitā uenire debilē et clo
 dum q̄ duos pedes ⁊ duās manus habentē mitti
 in ignem aet̄num ⁹ Si oculus tuus erue eū scanda
 lizat te et piecce absste bonū ÷ tibi unū ocul
 um habentem inuitam uenire q̄ duos oculos
 habentē mitti in ⁊echenāignis ¹⁰ Uidete ne contē
 natis unum ex hīs pussillīs istis qui in me
 credunt dico ⁊ uobis qm̄ angeli eorum incae
 līs uident faciē patris mei qui in caelis ÷ ¹¹ Ue
 nit filius hominis saluare q̄ pierat ¹² quid
 uobis uidetur Sī fuerint alicui .c. oues

¶ si errauerit una ex eis n̄ ne relinquet
 nonagēta noem in montib: et uadet q̄rere
 eā ¹³ Amen dico uobis q̄ ⁊audebit in eā magis
 q̄ nonagēta noē q̄ n̄ priant ¹⁴ quid uobis uidet?
 Sic n̄ ÷ uoluntās ante patrem m̄m qui in
 caelis ÷ ut priat un: ex pussillis istis ¹⁵ quod
 si peccauerit inte frāt tuus uade corripe
 eum inte et ipsum solum quodsi audierit
 te lucratus es fratrē tuum ¹⁶ si h̄ n̄ tē aud
 erit adibe tecum ad huc unū ⁊ duos ut in o
 re duorum testium ⁊ triū stet omne uer
 bū ¹⁷ quod si n̄ audierit eos defer eclisīe Si
 uero nec aeclisiā audierit sit tibi sicut
 ethinus et puplicanus ¹⁸ Amen dico uo
 [bis] quiq̄: alligaueritis sup̄ trā erit lig

ata et in caelis ¶ quicūq: solueritis sup trā
soluta et in caelo ¹⁹ Iterum dico uobis q̄si du
ob: conuenerit int̄ uos de omni ré q̄cūq: pe
tieritis fiet uobis a patre meo qui in caelis
÷ ²⁰ Ubi s̄t duo ¶ tres congreḡati in nōe meo
eḡo in medio eorū ²¹ Tunc accediens adeum
petrus dicens ei dñe s̄i peccauerit in me f
rater meus quotiens demittā ei usq: septi
es ²² D̄t illi ihs n̄ dico tibi usq: septies s̄ usq: sep
tuagies et septies ²³ Ideo dico uobis simile ÷ reḡ
num caelorum homini reḡi qui uolunt ratio
nem ponere cum seruis suis ²⁴ et cum coepisset
rationē ponere oblat: ÷ ei unus qui debebat
x tallenta ²⁵ cū n̄ haberet unde rederet iussit
eum dñs uenundari et uxorem et filios ¶
omnia q: cumq: habebat et reddi debitum
²⁶ Procediens eḡo seruus ille orabat eū dicens
patientiā habe in me dñe ¶ omnia reddā ²⁷ Mis
sertus ÷ h̄ dñs serui illius dimisit eū et debitū
dimisit ei ²⁸ eḡress: h̄ seruus ille inuenit unū ex o
seruis suis qui debebat eum .c. denarios ¶ ad
p̄chendiens et suffocabat eum dicens redde
mihī q̄ debeo tibi ²⁹ Procedens oseruus ¶ roḡab
at eum dicens patientiā habe in me reddā tibi
³⁰ Ille h̄ noluit s̄ habuit et missit eū in carcerē
donec redderet debitum ³¹ Uidentes oserui

possiuiua s̄t xix. 27 Tunc rēs pētrus d̄x ei quid eē
 erit nobis ecce nos relinimus om̄a et secuti su
 mus te 28 ih̄s h̄r d̄x eis Q̄men dico uobis q̄ uos qu
 saecuti estis me in 3 generatione ista Cū sede
 ret filius hominis in maiestate sua sedebi
 tis et uos sup̄ xii · Trib: isrl̄ 29 Q̄ omnis qui re
 linquit domum ⁊ fratres aut sorores
 aut matrem aut filios aut a3ros pp̄t
 nomen m̄m centuplū accipiet in saeculo
 isto Q̄ uitam aeternā in futuro 30 Mul
 [ti] h̄r erunt primi nouissimi et nouissi[m]i
 primi xx. 1 Simile ÷ h̄ regnum caelorū homi
 [ni] patri familias qui exiit primo mane
 [cond]ucere op̄arios in messem suam 2 Con
 uentione h̄r facta cum op̄arios (sic) ex dinario
 diurno missit in uiniā suā Q̄ e3ressus
 [diur]no 3 Q̄ e3ressus circa horam t̄tiam et
 [inuen]it alios stantes in foro otiosos 4 et
 [illis] d̄x ite et uos in uiniā meā et quod ius
 [tum] fuerit dabo uobis 5 Q̄li h̄r abier̄t itm̄
 [h̄r exit] circa horam nonam et fecit simi
 [liter] 6 circa undecimā horā exiit [h̄r] et in
 [uenit a]lios stantes Q̄ d̄x illis quid hic
 statis otiosos tota die 7 dicunt ei q̄ nem
 nos conduxit ait illis ite ad unam me
 [am] 8 Cum sero h̄r factum (sic) esset d̄t d̄ns uinie

xix

xx

pcuratori suo uoca operarios et redde illis
 mercedem **I**ncipiens annouissimis usq: adpri
 mos ⁹ Cum uenissent hī qui circa undecimā hor
 ā uenerūt acciperūt singulos denarios ¹⁰ Uenientes hī
 et primi arbitrati sūt q̄ plus essent accepturi
 accipiaūt et ipsi singulos denarios ¹¹ accipie
 tes murmurauerūt aduersus patrē fa
 milias ¹² hui nouissimi una hora fecerūt et p[a ?]
 tres illos nobis fecisti qui portauimus po[n ?]
 dus diei et estus ¹³ **Q**uod ille rēs uni eorum dīx. a[m ?]
 ce nō facio tibi iniuriam nōne ex dinario conuers
 isti mecum ¹⁴ tolle quod tuum ÷ et uade uolo hī hu
 ic nouissimo huic dare sicut et tibi ¹⁵ nō licet
 facere q̄ uolo meis (?) aut oculus tuus nequam ÷
 q̄ ego bonus sum ¹⁶ Sic erūt nouissimi primi et p̄
 mi nouissimi multi et sūt uocati pauci ū elect[1]
¹⁷ **Q**uod ascendiens Ihs in hirusolimīs adsump
 sit duodecim discipulos suos **Q**uod ait illīs
¹⁸ ecce ascendimus hirusolimā et filius hominis
 tradet̃ principib: sacerdotū et scribīs et con
 tempnabunt eum morte ¹⁹ et tradent eū gentib:
 addeludendum et adflagellandum et cruci
 figendum **Q**uod tertia die resurget̃ ²⁰ Tunc ait ad
 eum mat̃ filiorum sebedei cum duob: filiis
 adorans et petrus aliquid abeo ²¹ ipse hī dīx ei
 quid uis at illa dīx ei ut sedent hi duo filii

mei unus ad dextram tuam et alius ad si
 nistram inre³notuo ²² rēs h̄ ih̄s d̄x̄ nestis quid
 petatis potestis bibere calic⁹ quem e³o bibi
 turus sum & dicunt ei possumus ²³ calicē
 quidē bibetis sedere h̄ addextrā & adsinistr
 am ñ ÷ m̄ dare uobis s̄ quib: datum ÷ a pa
 tre meo ²⁴ & audientes .x. tristatī s̄t ad du[o]
 b: fratrib: ²⁵ ih̄s uocauit eos adse ait illis s[ci]
 tis q̄ principes gentium dominantur eo^r [et?]
 qui dominant^r eorum & qui dominant^r [. . . .?]
 potestates exercent in eis ^{26. 27} ñ ita ÷ in^t uos s̄ [q¹cūq: ?]
 in^t uos primus eē erit uest^r seruus ²⁸ Sicut [fi]
 lius hominis ñ uenit ministrari s̄ mini[st]
 rare et dare animā suā redemptionē p
 multis ^{28b} Uos h̄ q^ritis depussillo crescere
 & demaiore eē minoris intrantes h̄ et ro
 gati ad cenā nolite recumbere in locis m[a]
 iorib: ne forte clarior sup̄ ueniat et [ac]
 cediens quīte adcenam uocauit dicat tibi[i]
 ad hūc accede & confunderis sī h̄ in loco
 inferiore recumberi & supuenerit humil[i]
 ore tē dicet tibi quite adcenā uocauit acce
 de ad hūc superius et erit hoc tibi gloriā.[et]
²⁹ e³redientib: illis ad hericho saecutae s̄t eūtur
 bae multae ³⁰ & ecce duo caeci sedentes sup̄ ui
 am audientes q̄ ih̄s trānsit & clamaue^rt

dicentes misserere ·ñī· fili dauid ³¹ Turba h̄ incr
 epabat eos uttacerent at illi magis clamabant
 dñe misserere ·ñī· fili dauid ³² ¶ uocauit eos
 et ait illis quid uultis ut faciam uobis ³³ dicunt
 illi ut aperientur oculi ·ñī· ³⁴ missertus h̄ illis ihs
 tetigit oculos eorū et confestim uidiarūt et secu
 tae sūt eum ^{xxi. 1} ¶ adppinquassent hirusolimam
 ¶ cum uenissent bethfaze in montem oliueti
 tc missit duos exdiscipulis suis ² dicens ite
 [in] castellū q̄ contra uos ÷ et confestim inuenietis
 [as]sinā alih̄atā et pullū cum ea soluite et addu
 [c]ite mihi ³ ¶ siquis uobis aliquid dixerit q̄ dñs
 [o]p: habet et confestim remittent uos ⁴ hoc h̄ fac
 tum ÷ ut inpleretur q̄ dictum ÷ p̄ essaiā p̄featā
 dicentem ⁵ dicite filiae sion ecce rex tuus uenit
 tibi mansuetus et sediens sup̄ assinā et pullū
 nouellū subiugale ⁶ ¶ euntes h̄ discipuli fecerūt s̄
 p[re]cipat illis ihs ⁷ et adduxerūt assinā et pullum
 et inpossuerūt sup̄ eum uestimenta et sedebat
 [s]up̄ eum ⁸ plurimi h̄ strauerūt uestimenta sua
 in uia q̄li h̄ cedebant ramos dearborib: et sūt
 niebant inuia ⁹ turbae h̄ q̄ p̄cedebant et qui sede
 bant clamabant dicentes ossanna fili dauid
 benedictus qui uenit in nomine dñi ossanna
 in excelsis ¹⁰ ¶ cum intrasset hirusolimā com
 mota ÷ uniuersa ciuitas dicentes quis ÷ hic

¹¹ multi h̄r d̄x̄r̄t̄ hic ÷ ih̄s̄ anazareth galiliae ¹² [et? intrauit]
 ih̄s̄ intēplum dī et iecit ih̄s̄ omnes uende[n]tes et e]
 mentes intēplo et mensas numulariorū [et cath]
 edras uendentium columbas euerit ¹³ et d̄x̄ s[crip]
 tum ÷ domus mea domus orationis uocauit̄ [uos]
 h̄r fecistis eam speloncā latronum ¹⁴ & acce[sserit]
 adeum caeci et claudi intēplo et sanabat eo[s ¹⁵ ui]
 diens h̄r princeps sacerdotū et scribe mirab[ila]
 q; fecit ih̄s̄ & pueros clamantes et dicentes [ossan]
 na fili dauid indi[gnati s̄t̄ ¹⁶ et d̄x̄r̄t̄ ei audis [quid]
 isti d̄nt̄ ih̄s̄ h̄r d̄x̄ illis utiq; n̄ le[gi]st̄i (sic) ex ore inf[antiū]
 et lactantiū p̄fecist̄i laudē ¹⁷ & relictis illis a[buit]
 foras extracuitatē in bethania ibiq; mans[it ¹⁸ ma]
 ne h̄r transit incuitatē essurit ¹⁹ & uidien[s arbo]
 rem feci unā secus feci uiā uenit adeā [et nihil]
 inuenit ineam nissi folia t̄m ait adeā [nu]mq [ex te]
 fructus nasceretur in sempe[tnū] et aruit o[mn]i[nuo]
 ficulnia ²⁰ & uidentes discipuli mirati s̄t̄ qm̄[o o[mn]i]
 nuo aruit ²¹ rēs h̄r ih̄s̄ d̄x̄ eis & amen dico uobis [si ha]
 bueritis fidem et n̄essitaueritis n̄solum dī fi[cul]
 nia facietis s̄ mundi huic dixeritis tolle et iac[ta te? ī]
 mare faciet ²² omnia q̄c̄q; petieritis inorat[ione]
 credentes accipietis ²³ et cum uenisset in temp[us]
 & accesserūt adeū principes sacerdot[ū] et sen[us]
 oris populi dicentis in qua potes[tate haec]
 facis & quis tibi dedit h̄i potestatē

²⁴ R[es Ihs?] inTROgabo uos et ego unum uerbū dicite
 mihi ¶ ego uobis dicam in qua potestate h̄† fa
 ci[o] ²⁵ bap̄tismum iohannis unde uenit de caelo an
 e[x h]ominib: illi h̄ coGITabant inTRA sé dicentes ²⁶ si
 [dix]erimus de caelo dicet nobis q̄re eẽ n̄ credidistis
 [illi?] si d̄xerimus ex hominib: timemus turbā om̄s
 [enim] habebatⁿ iohannē s̄ p̄featā ²⁷ respondentes ad ihs̄
 d̄x̄r̄t nescimus ¶ it illis ihs̄ nec ego uobis dico in q̄
 [p]otestate h̄ facio ²⁸ quid uobis uidet̄ homo quidā
 [ha]bebat duos filios et accedens ad primum
 [d̄x̄] filii uade hodie op̄ari in uiniā meā ²⁹ ille h̄ d̄x̄
 [eo?] dñe et n̄ habuit ³⁰ ¶ accessit h̄ ad alium d̄x̄ sim̄
 [h̄t̄] ille h̄ r̄s̄ nolo et postea penitentia duct:
 ¶ uenit in uiniā ³¹ quis ergo ex duob: fecit uolunta
 tem patris dicunt nouissimus d̄t̄ illis ihs̄
 ¶ n̄ dico uobis q̄ puplicani et meretrices p̄
 [ce]dunt uos in reGnum dī ³² ¶ uenit n̄ iohannis ad
 [uo]s in uia iustitiae et n̄ credidistis ei puplica
 ni h̄ et meretrices credidiar̄t ei ¶ uos h̄ uidentes
 nec poenitentia eGistis ¶ credidistis ei postea
³³ ¶ ¶ parabolā audite homo erat pat̄ famili
 [as et] plantauit uinas ¶ sepem circū dedit ei
 [et] fodit in eā torculār et edificauit turrē loca
 uit eam colonis et p̄gre p̄fectus ÷ ³⁴ Cū h̄ ad
 p̄[pin]casset fructū tempus missit seruos suos
 ad colonos ut acceperent defructib: suis ³⁵ [et]

† Hoc (h) apparently at first. Under a glass can be seen the elongation on either side of the dot, making it *hacc* (h̄), but not so definite and delicate as in the previous verse.

coloni adp̄chensis seruís unum coede[r̄t a]
 lum lapidauer̄t alium ũ occider̄t ³⁶ [tū mis
 sit alios seruos plures priorib: fecer̄t illis
 simil̄t ³⁷ nouissime h̄r missit illís filium suū
 unicum dicens uerebunt̄ filiū m̄m ³⁸ Coloni [h̄r ?]
 uidentes filium d̄x̄r̄t intrase hic ÷ heres uen[ite]
 occidam: eū Ḡ habemus hereditate' ð ³⁹ Ḡ adp̄
 chensū eū occider̄t et deiecer̄t extra uiniam ⁴⁰ [Cū]
 er̄go uenerit dñs uiniae quid faciet colonis [il]
 lís ⁴¹ Ḡ d̄x̄r̄t illi malos malae perdet et ueni[ā]
 locauit aliis colonis qui reddant ei fructus [t̄]
 porib: suis ⁴² d̄t illis ih̄s numq̄ lēgistis inscrip[tu]
 r̄s Lapidem quem rep̄bauer̄t ædificantes
 hic factus ÷ incapud anguli adñō factus ÷
 istud h̄ ÷ mirabile in oculis nostris ⁴³ Ideo di
 co uobis q̄ auferetur a uobis rēgnū dī Ḡ da
 bit̄ genti facienti fructū ð ⁴⁵ Ḡ cū audissent p̄
 cipes sacerdotū et farissei fabulas cōgnouer̄t
 q̄ deipsis diceret ⁴⁶ et q̄:rentes eū tenere in[uenia *Abb. et meis*
oculis test., uenie Lawlor]

r̄t turbas qm̄ sicut p̄feata eū habeabant ^{xxii. 1} Ḡ xxii
 r̄s ih̄s d̄x̄ illis inparabolā dicens ² Simile [÷ ?]
 rēgnū celoꝝ, homini rēgi qui Nuptias filio
 suo ³ Ḡ missit seruos suos uocare ad nup
 tias et noluer̄t uenire ⁴ Ḡ ītūm missit ali
 os seruos dicens dicite inuitatis ecce prand
 ũ m̄m parauit tauri mei et sāinata occissa Ḡ

omnia parataſt uenite adnuptias ⁵ illi h
 neſlexiaſt et abiaſt alii inuillas suas Ocli ū
 ad neſotiationem ſuā ⁶ caeteri h adp̄chensus
 illius contumilia adſictos occideſt ⁷ réx h au
 diſſet et iratus ÷ & miſſit exercitū ſuū & diſ
 p̄dit homicidas illos et ciuitates eoſ ſuccendit
⁸ Tunc d̄x ſeruiſ ſuiſ Nuptiae quidē parate
 ſt ſ. q' uocatiſt n̄ fuiarſt diſni ⁹ Ite erſo adexitū ui
 arum & quos cūq: inueneritiſ uocate ad n
 uptias ¹⁰ et eſreſſi ſerui illius in uiaſ & con
 ſreſſauerſt q̄t q̄t inueniarſt bonos et malos &
 impleteſt nuptiae diſcumbentib: ¹¹ intrauit au
 tem réx ut uideret diſcumbentes & uidit ibi ho
 minem n̄ uestimentū ueste nuptiale ¹² et ait illi á
 mice q̄mo húc ueniſti n̄ habienſ uestē nupti
 alem & ille obmutuit ¹³ T̄c réx miſſit minis
 tros tollere eum manib: et pedib: & miſe eū ī
 tenebras ext̄iores ibi erit fletus et ſtridor den
 tiū ¹⁴ multi h uocati pauci ū electi ¹⁵ Tunc abia
 rſt ſariſſei oſilum fecerſt ut caperent eū in uer
 bo ¹⁶ et miſſerſt diſcipuloſ ſuoſ cum herodiaſ
 dicenteſ maſiſt q̄ uera n̄ ÷ tibi cura de aliquo
 n̄. n̄ reſpicit in p̄ſonaſ hominum ¹⁷ q'd uidet tibi
 ſi licet cenſū ceſſari á n̄ ¹⁸ coſnoscenſ h ihſ Nequ
 tiaſ eoſū d̄x Numquid me tēptatiſ chſpochrite
¹⁹ oſtendite mihi nouiſſime cenſū & illi optull[e]

r̃t ei denarium ²⁰ ait illis ih̃s cuius ÷ imaꝑo h[aec]
 et conscriptio ²¹ d̃ct̃ ei cessaris Tunc d̃t̃ illis ih̃s
 reddite ẽr q̃: s̃t̃ cessaris cessari et q̃: st d̃i
 dō ²² h̃is auditis mirati s̃t̃ et relicto eo recesser̃t
²³ IN illa die accesser̃t ad eum saducei qui dñt ñ
 eē resurrectionem & iñtroꝑauer̃t eum ²⁴ dicentes
 maꝑis̃t moꝑses d̃x s̃i quis mortuus illi: fue
 rit ñ habiens filum adducat fratre' uxore
 illi: et suscit̃t semen fratri suo ²⁵ Erant [ñ ã . .]
 nos .ui. fratres & primus uxore duxit et m
 ortuus ÷ ñ habiens semen reliquit uxore su
 am fratri suo ²⁶ similĩt et secundus et t̃tius us
 q̃: ad septimū ²⁷ nouissime h̃r omniū et mulier
 defuncta ÷ ²⁸ IN resurrectione erꝑo cuius erit
 de .uii. uxor omnes ñ habuer̃t eā ²⁹ R̃ēs ih̃s (—autem?)
 d̃x errantes nescientes scripturas [neq]: uir
 tutem d̃i ³⁰ IN resurrectione erꝑo mortuorum
 Neq: nubunt Neq: nubunt Neq: nubuntur
 s̃ er̃t sicut anꝑeli d̃i in caelo ³¹ De resurrectione
 erꝑo ñ leꝑistis qm̃o dictum ÷ uobis a d̃ño dic
 ente ³² eꝑo sum d̃s abrachā d̃s issāc d̃s iacob
 ñ ÷ d̃s mortuor. s̃ uiuentiū ³³ & cū audis
 set turbae mirabant̃ in doctrinam ē. ³⁴ f̃aris
 sei h̃r audientes q̃ silentium inpossunt sad
 uceis ꝑꝑreꝑatis̃ aduers: eum ³⁵ IÑtroꝑauit eū
 un: ex eis leꝑis doctor temptans eum & dici

ens ³⁶ māgīst̃ quod mandatū maximū in lege ³⁷ ¶
 [a]it illi ih̃s dilegīs dñm dñi tuū ex toto corde tuo ¶
 tota anima tua et intota mentatua ³⁸ hoc ÷
 māg[um] et primum mandatū ³⁹ Secundum
 uero simile huic dileges pximum tuū tāq̃ te
 ipsum ⁴⁰ [et?] IN his duob: mandatīs tota lex
 pendet et pfete ⁴¹ Congregatis h̃r farisseis in
 t̃rogauit eos ih̃s ⁴² dicens quid uobīs uidet̃
 de operi[b]: fidelis ÷ dicent ei dauid ⁴³ C̃it illis
 ih̃s qm̃o ergo dauid d̃t̃ uocat eum dñm dici
 ens ⁴⁴ Q̃ dñs dño meo sede adextris meis
 donec ponam inimicostuos scabellū pedū
 tuorū ⁴⁵ Si ẽr dauid ins̃p̃u uocat eum dñm
 qm̃o filius ē ÷ ⁴⁶ ¶ nemo pot̃at respondere illi
 uerbum Nec auus ÷ quisquā ex illā die q̃ eū
 amplius int̃rogare ^{xxiii. 1} Tunc locutus ÷ turbīs et
 discipulis suis ² dicens sup̃ cathedrā moſ
 si sedit̃ scribe et farissei ³ Omnia ẽr q̃
 cumq: d̃x̃r̃t uobīs facite et seruatae ¶ uero
 facta eorum Nolite facere dñt̃ n̄ et ipsi n̄
 faciunt ⁴ C̃lligant n̄ honoroſraua et inpor
 tabilia et inponunt sup̃ humeros hominū
 diſito suo noluit ea moueri ⁵ Omni uero sua
 opera faciunt ut uideant̃ abominib: dila
 tant n̄ filacteria sua ¶ magnificant f̃fmbri
 as ⁶ C̃mant h̃r primos discubitos inconui

xxiii

uis ET p'mas cathedras insina³o³is ⁷ & saluta
 tiones in foro ET uocari ab hominib: rabbi ⁸ Uos
 uero ne uocemini ab hominib: rabbi unus ÷ &
 ma³ist¹ uest¹ xp̄s Nam uos omnes fratres estis
⁹ & patrem nolite uocare uobis sup trā unus
 ÷ & pa¹ uest¹ qui incaelis ÷ ¹⁰ Nec uocemini ma³
 istri qm̄ ma³ist¹ ur xp̄s ÷ ¹¹ qui uult maior in uo
 bis ee erit uest¹ minist¹ ¹² & quicūq; & exaltaue
 rit se humiliabit^r ET qui se humiliat exaltabit^r
¹³ Uae h^r uobis scribe ET farissei chipochrite q¹
 cluditis regnū caeloru ante homines Uos &
 n̄ introitis Nec introiuntes sinitis introire
¹⁴ Ue uobis scribe ET farissei chipochrite qui co
 meditis domum uidbarum Occasione lon³a
 orantes pp̄t hoc accipietis amplius iudiciū
¹⁵ Uae uobis scribe ET farissei ch³pocrite q¹ cir
 cumitis mare ET aridā ut faciatis unum psi
 litū & cum factus fuerit faciatis eū filiū Je
 chene duplo quā uos ¹⁶ Uae uobis duces ceci
 qui dicitis qui cūq; iurauerat in templū ni
 hil ÷ qui h^r iurauerit in aurum templi debitor
 ÷ ¹⁷ stulti & caeci quid & [mau]s ÷ aurū an
 templū q¹ scī ficat aur[um] ¹⁸ & quicūq; iura
 uerit maltare nihil ÷ s[ed qu]icumq; iura
 uerat in eo q¹ ÷ sup illud debitor ÷ ¹⁹ quid &
 & maus ÷ donum q¹ altare q¹ scīficat do

num ²⁰ qui enim iurauerat p[er] altare[m ?] iurat
 p[er] eum et p[er] omnia q[ui] sup[er] illud s[un]t ²¹ & qui
 iurauerat per Templum iurat in illo et in
 [eo] qui habitat in ipso ²² & qui iurat p[er] cae
 [lū iurat ?] p[er] thronū dī et p[er] eū qui sedet in
 ipso ²³ Uae uobis scribe et farissei ch[ri]spo
 chr[ist]e qui decimatis mentā et anniatā &
 c[on]f[ra]minū et reliquistis q[ui] : 3[ma]iora s[un]t le[gi]s
 iudicium et missericordiā et fidem pacē
 h[ic] oportuerat facere et illa n[on] omi[ss]e ²⁴ duces
 caeci excolentes calicē camellū h[ic] 3[er]utientis
²⁵ Uae uobis scribae et farissei chipochri
 ste qui mundatis quod deforis ÷ calicis et
 parapsidis intus h[ic] pleni rapina et iniqui
 tate ²⁶ farissae caece munda primū q[uo]d in
 tus ÷ calicis [ut] fiat id q[uo]d deforis ÷ mun
 dum ²⁷ Uae uobis scribe et farisse q[uam]
 simile estis dealbatis monumentis q[ui] : afo
 ris apparent hominib[us] speciosa intus
 uero plena s[un]t os[sibus] mortuorū &
 omnes p[ro]f[an]it[as] ? ²⁸ sic et] uos quidē afo
 ris par[etis hominibus] iusti intus h[ic] pleni
 estis f[icta simulatio ?] ne et iniquitate ²⁹ Ue
 uobis s[cribe et far]issei ch[ri]spochr[ist]e q[ui]
 edificatis [sepul]chra p[ro]f[an]arū et orna
 tis monumenta iustorū ³⁰ et dicitis q[ui]

fuissetis in diebus patrum nostrorum non [es]
 simus socii eorum in sanguine profetarum ³¹ ita [quod]
 testimonium perhibetis uobis quia filii [estis]
 eorum qui occiderunt profetas ³² et uos adimplere
 mensuram patrum uestroꝝ ³³ serpentes [et]
 generatio inparum quomodo effundetis iudicio [et] ch
 ene ³⁴ Ideo ecce ego mitto ad uos profetas et sap
 entes et scribas et ex illis occidetis et crucifi
 sis et flagellabis in synagogis et persequimini
 decuitate in ciuitatem ³⁵ Ideo uenit super uos [omn]
 nis iustus sanguis qui effusus est super terram a san
 guine abel iusti usque ad sanguinem sachie
 filii barachi [et] occidistis in templo et alta
 re ³⁶ Amen [dico uobis] uenient hora omnia super
 generationem istam ³⁷ Hierusalem Hierusalem qui occi
 dis profetas et lapidas eos qui ad te missi
 sunt quotiens uolui congregare filios tuos sicut
 gallina congregat pullos suos sub alas suas
 et noluisti ³⁸ Ecce relinquo uobis domum uestram de
 sertam ³⁹ Dico uobis quoniam non uidebitis me a modo
 donec dicatis benedicti qui uenit in nomine domini ^{xxiv. 1} E
 ressus ihesus de templo et ibat et accesserunt ad eum
 discipuli et ut ostenderent ei fructuram templi ² Ipse
 habens res dixit uideris hora omnia Amen dico uobis non [re]
 lincet hic lapis super lapidem qui non destruatur
³ Sedente habet illo in monte oliueti accesserunt [ad eum]

discipuli ⁊ insaecriato dicentes dñc nobis
 qño erit quod signũ uentus tui et cõsumationẽ
 seculi ⁴ quib: respoñ · dñx uidere Nequis uos se
 ducat ⁵ multi ⁊ uenient innõe meo dicentes ego
 sum xp̃s et multos seducunt ⁶ Audistis ⁊ pu-
 nas et oppiniones bellorũ sturbemini Oportet
 † ⁊ h̃ fieri s̃ ñdum ÷ finis ⁷ Exurset ⁊ gens cõtra gen-
 tẽ et reñnũ cõtra reñnũ et erit fames et t̃re motus p
 [lo]ca ⁸ Omnia h̃ s̃t initia dolorũ ⁹ Tunt (sic) tradent ys
 in tribulatione et occident uos et eritis hodibiles
 gentib: pp̃t nō meũ ¹⁰ ⁊ t̃c scandalizabunt mul-
 ti ⁊ inuicem se tradent et occident se inuicẽ ¹¹ ⁊
 multi seodo pfete exurset ⁊ multos seducunt ¹²
 ‡ q̃ habundauit iniquit̃s et re[fr]igerescet ca-
 ritas multorũ ¹³ qui h̃ pseuerauerit usq: infi-
 nem hicsaluus erit ¹⁴ ⁊ p̃dicabitur hoc euan-
 geliũ reñni p̃totũ orbe⁴ in testimoniũ omnib: gen-
 tib: ⁊ t̃c uenient finis ¹⁵ Cũ ergo uideritis abo-
 minationẽ desolutionis q̃ dictũ ÷ p̃danielũ p̃ferũ
 stantẽ illoco s̃co q̃ leget̃ intellegat ¹⁶ Tunc qui inuidia
 s̃t fuñant in montib: ¹⁷ ⁊ q̃ intecto s̃t ñdiscendant tol-
 lere aliqd dedomo ¹⁸ ⁊ q̃ in aro s̃t ñ uertatur tol-
 lere tunicas suas ¹⁹ Uæ h̃ p̃riñnantib: et nutrienti-
 b: in illis dieb: ²⁰ Orate h̃ ut ñ fiat fuza uã cheme
 ‡ sabbato ²¹ erit ⁊ tribulatio mañna qualis ñ fuit (sic = fuit)
 ab initio saeculi usq: modo s̃neq: fiet ²² et nissi br

† Lawlor prints *hoc*, but it may be *haec* or *hoc*.

‡ Abbott has *quod*, Lawlor *quia*, common text *quoniam*. It is as above, the symbol for *quia* (not *quod*), but apparently a bar above it. But for *quoniam* it would be written qm̃.

uiat[us] fuissent dies illi n̄saluasset omnis car[o sed]
 pp̄t electos brebiabunt[ur] dies illi ²³ Tunc siqu[is] uo[bi]
 his dixerit Ecce hic ecce illic nolite cred[ere] ²⁴ su[per]
 r̄gent et seodo xp̄i et seodo pfete & dabunt si[gn]a
 ma[gn]a et p̄dīgia ita ut in errorem inducant si fier[is]
 pot[erit] etiā electi ²⁵ ecce p̄dīxi uobis ²⁶ si n̄ t̄ d̄xerint uobis
 ecce in deserto ÷ Nolite credere ²⁷ sicut et fulgor
 exiit ab oriente et apparet usq[ue] in occidentē ita
 erit aduentus filii hominis ²⁸ Ubi fuerit corpus
 illic cōgregabunt[ur] aquile ²⁹ Statim h[ic] p[ro] tribulationē
 dierū illorū, sol obscurabuntur et luna n̄ dabit
 lumensuum & stelle cadent de caelo & uirt
 utes caelorum cōmouebunt[ur] ³⁰ & t̄c apparebit
 signū filii hominis in caelo et lamentabunt se o[mn]is
 trib[us] t̄re et uidebunt filium hominis uenient[em]
 in nubib[us] caeli cum uirtute multa et maies[tate]
³¹ & mittet angelos suos cum uoce ma[gn]a & cō
 gregabunt electos suos aquatuor angul[is] uen[torum?]
 assūmīs caelorū usq[ue] ad t̄minos eorū. ^{31b} Cū c[on]ueperint?
 h[ic] n̄ fieri respicite et leuate capud qm̄ ad p[ro]p[ri]at[em]
 redemptio uestra ³² Qb arbore h[ic] fici discite [para]
 bulā cū iā ramus ē tener fuerit & folia nat[us] fu
 erint cōgnoscutis ppe eē aestate ³³ sic et uobis cu[m]
 uideritis h[ic] o[mn]ia scitote qm̄ ppe ÷ ianuis ³⁴ Q[m]
 en dico uobis qm̄ n̄ p̄t̄ibit generatio h[ic] donec fiant [h[ic]] †
³⁵ caelū et t̄rā transibunt uerba h[ic] mea n̄ p̄t̄ibu[n]t

† Lawlor reads n̄, Abbot h[ic]. MS. *enim*, but the cross of the symbol does not look original.

‡ Lawlor would have *omnia*, but there does not seem room for it, and still less for *omnia haec* (even if written o[mn]ia h[ic]) of Abbott. MS. to-day shows no trace except perhaps the top of the h[ic].

³⁶ de die h̄ illa ⁊ hora nemo scit nissi [pať sol]us ³⁷ s̄

⁊ indieb: noe. ita erit ad uentus filii hominis

³⁸ sicut ⁊ erat indieb: illis ante dil[uum] mandu-

cabant et bibebant et nubebant uxores duceba-

nt usq: indiem q° intrauit noe marcā ³⁹ ¶ n̄

senserūt donec uenit diluū et tulit om̄s ita erit

aduentus filii hominis ⁴⁰ Tunc erūt duo in āgro un:

adsummet⁹ et alius relinq:ť. ⁴¹ due molentes ad

molā una adsummet⁹ ¶ alť relinq:ť ⁴² Uigila

te ēr quia nescitis qua die ⁊ hora dñs ūr uen-

turus ÷ ⁴³ illud h̄ scitote qm̄ si sciret pať fam[i]

lias qua hora fūr ueniet uigilaret utiq: et n̄

† [s̄sentiret] pfoderi domū suā ⁴⁴ Ideo et uos estote

[parati] q̄ nescitis qua hora filius hominis uen-

turus ÷ ⁴⁵ quis nam ÷ fidelis seruus et q̄ cōstituit

dñs sup̄ familiā suam ut det illi c̄fbum in tēpo-

re ⁴⁶ beatus seruus ille quem ueniens dñs ⁊ ÷ in-

uenerit sic facientem ⁴⁷ Amen dico uobis qm̄ su-

[pr]a omnia bonasua cōstituet eū ⁴⁸ Si h̄ malus il-

[le s]eruus d̄xerit incordesuo morā facit dñs

[me]us uenire adme ⁴⁹ ¶ incipiet cōseruos suos p̄-

cuťe manducet h̄ et bibet cum ebriosis ⁵⁰ Cum h̄ u[e]

met dñs serui illius indie qua n̄ sperat et ora q̄

ua ignorat ⁵¹ ¶ diuidet eum partē q: ⁊ ponet cum

h̄spochritis Ibi erit fletus et stridor dentium

xxv. ¹ Tunc simulabit⁹ regnum caelorū .x. uirginib: [q:]

xxv

† So Lawlor *pro* senseret. Photo illeg. MS. difficult to read.

accipert lampadas suas et pdiar̃t obiã spon
 si et sponse ² ·u· lr exeis erant fatuae et ·u· sapient
 es ³ [f]atuae lr acceptis lampadib: suis ñ sũpser̃t
 oleũ secũ ⁴ sapientes lr sumpser̃t oleum secũ in
 uassis cum lampadib: suis ⁵ morã lr spons: fa
 ciente dormier̃t ⁶ media lr nocte clamor factus
 ecce spons: uenit exite obiam ei ⁷ tunc surrexe
 r̃t om̃s ille uirgines accipert lam padassuas
⁸ Fatuae lr sapientib: d̃xer̃t date nobis de oleo uo
 q̃ lampades nostre extingunt̃ ⁹ R̃s r̃t pruden
 tes d̃xer̃t ñne forte ñsufficiat nobis et uobis
 † ite putius ad oues ¹⁰ [vult eos] qui uendunt emite uobis oleũ
¹⁰ euntes emere oleũ uenit sponsus & quae para
 te erant intrauer̃t cumeo ad nuptias et clau
 sa ÷ ianua ¹¹ postea ueniar̃t reliq: uirgines di
 centes dñe dñe aperi nobis ¹² & ille r̃s d̃t & m
 en dico uobis · q̃ nescio uos ¹³ uigilate itaq; q̃ nesqui
 tis diem Neq: horã ¹⁴ sicut ⁊ homo p̃egre pficis
 ciens uocauit seruossuos & tradidit illis sub
 stantiã suã ¹⁵ & uni quidem dedit ·u· tallenta &
 li lr duo · & li ũ unum unicuiq: ⁊ pp̃ã uirtu
 tem & profectus ÷ continuo ¹⁶ lr ab hiis ·u· tallenta ac
 ceperet et operatus ÷ ineis & lucratus ÷ alia
 ·u· ¹⁷ similr̃ et qui duo tallenta acciperat lucra
 tus ÷ alia duo ¹⁸ qui lr unum acciperit fudit iñ
 rã et abscondit peccuniã domini sui ¹⁹ p̃o ũmultũ †

† Yet the u is not a real u. It is formed ij thus apparently.

† Lawlor prints p^o but I can only see a little o as usual for *Post*. The MS. itself now reveals a little thing over the u like a T, but the glass shows an original cancelling dot over the u, later made into an o.

tempus uenit dñs seruorum illorū & cū
 possuit rationem eis ²⁰ accessit qui .u. tallen
 ta accipat & obtullit alia .u. dicens dñe .u. ta
 llenta mihi tradidisti. ecce alia .u. lucratus
 sū ²¹ ait illi dñs eius eu³eseruebone et fidelis q
 sup pauca fidelis fuisti sup multate consti
 tuam intra in ³audiū tuū et dñitui ²⁴ Accedens hr
 qui unum tallentū acciperat ait illi dñe sceb
 am q homo durus es metis ubi n̄seminasti ²⁵ timu
 er³⁰ et abii & absodi tallentū tuū in³tra ecce hab
 es q tuum ÷ ²⁶ et re³p hr dñs e d̄xeiserueneq et pi³er
 scebas q meto ubi n̄ semino et colli³⁰ ubi n̄sparsi
²⁷ Oportuit er³⁰ uenundari peccuniā meā nu
 mularis & e³⁰ ueniens recipissē cū ussuris
 q meū ÷ ²⁸ tollite itaq: abeo tallentū et dá ei qui ha
 bet .x. tallenta ²⁹ Omni n̄ habenti dabit ei et hab
 undabit ei q n̄ habet q habet etiā auferet abeo
³⁰ & nequam seruū iecit foras intenebras ext
 iores illic erit fletus & stridor dentium
³¹ Cum hr uenerit filius hominis inmaiestate
 sua et oīms an³geli cumeo tunc sedebit sup sedē
 maiestatis suae ³² & ³re³abunt ante eū oīms
³entes et sperauit eos abinuicē sicut pastor
 se³re³at eos abedís ³³ et statuēt oues quidē adex
 tris suis edos hr asenistris ³⁴ Tunc dicet réx hīs q
 adextris s̄t uenite b̄dicti patris mei possedite

regnū q̄ uobis paratum ÷ ab oriḡine mundi

³⁵ Essuriui ⁊ et dedistis mihi manducare siti
ui et dedistis mihi bibere oспes eram et suscep
istis me ³⁶ Nudus et co opuistis me infirmus erā
etuissitastis me I N carcere fui et uenistis ad me ³⁷ Tc
respondebunt ei dicentes iusti dñeqñoté uidimus
essurientē et pauimus té āsitientē et pauim: té ³⁸ ā
qñō hteuidim: hospitem et suscipimustē ā nudū
et co operuimus té ³⁹ † qñō té uidimus infirmum
† in carcere et uenimus ad té ⁴⁰ & respondens rex
dicet illis Qmen dico uobis quandiu fecistis uni
ex fratrib: meis minimis mihi fecistis ⁴¹ Tunc dicet
his qui asenistris sñ discedite ame maledicti sñ
in ignem eñnū q̄ pparauit pat̄ meus sabulo et an
gelis ⁊ ⁴² Essuriui ⁊ et ñdedistis mihi manduca
re sitiui et ñ dedistis mihi bibere ⁴³ hospis erā et ñ
suscipistis me Nudus fui et ñcoopuistis me I N
firmus fui et in carcere et ñ uenistis ad me. ⁴⁴ Tunc
respondent ei iniusti dicentes dñe qñō te uidim:
essurientē etsitientem ā hospitem ā nudum
ā infirmum ā in carcere & ñ ministrauim:
tibi ⁴⁵ Tunc rēpondet eis diciens Qmen dico uo
bis quandiu ñfecistis uni ex minimis istis nec
mihi fecistis ⁴⁶ & tunc ibunt in iusti in ignē eñnū
[I]usti h̄ inuitā ppetuā xxvi. ¹ & factum ÷ cū consū
masset ih̄s omnia uerba h̄ dñ̄ discipulis suis

²SCITIS q̄ p^o bīduum pascha fiat & filius homi
 nis trader^r principib; sacerdotū et crucifig^r
³Tunc cōgregatī sūt principes sacerdotum et senio
 res populi inatriū p^rncipis sacerdotum qⁱ uoca
 bat^r caiphas ⁴et consilium fecerūt ut ih̄m dolo
 tenerent ⁵et dicebant n̄ indiē festū & tumultus
 fieret in populo ⁶Cum hr esset ih̄s in bethania
 in domu simonis lepsi ⁷accessit ad eū mulier
 habiens alabastrum ungenti p^riosī & eff
 udit sup^r capud eius recumbente ipso ⁸q̄ cū
 uidissent discipuli indignatī sūt dicentes ut q^d
 perditio h̄ ⁹potuit h̄ (*sic*) uenundari p^rtia (*sic*) † magna et
 dari paup^rib; ¹⁰q̄ ut cognouit ihs ait illis q^d m̄
 lesti estis mulieri bonum op: opata ÷ in me
¹¹n̄ semp^r pauperes habebitis uobis cū me hr n̄sēp^r
 habebitis ¹²Ecce n̄ mittiens in corpus m̄m un
 gentū ad sepeliendū me fecit ¹³Om̄en dico uobis
 ubiq; p^rdicatū fuerit h̄ euangeliū in toto mundo
 narrabit^r & q̄ fecit h̄ in memoriā ipsius ¹⁴Tunc á
 buit unus de discipulis suis qⁱ dī^r iudas scarioth
 & p^rncipes sacerdotū ¹⁵& ait illis quid uultis mih̄
 dare et ego uobis eū tradā at illi constituerūt ei
 xxx. stateris ¹⁶& exinde q^rebant oportunitatē
 ut eum traderet eis ¹⁷p^rima hr die azemorū ac
 cesserūt discipuli ad ih̄m dicentes ubi uis pa
 remus tibi comedere pascha ¹⁸Et ille dī eis

† *Male Lawlor vid. praetio.* As to *hoc* see below (same page of MS.) ver
 for confirmation of my reading.

ad discipulos suos et ait illis dormite
iã et requies cite ecce adppincauit ora et
fili: hominis tradet̃r ĩ man: peccator̃.

⁴⁶ SURGITE eam: ecce adppincauit qⁱ me TRA
dit ⁴⁷ Qd̃huc eo loquente ecce iudas un:
dext̃i et c̃ eo turba multa c̃ gladiis et fustib:
misi ap̃ncipib: sacerdotũ et seniorib:
populi ⁴⁸ qui h̃r tradet eũ dñ̃ dedit illis sig
num dicens q̃cũq: osculat: fuero ipse ÷
teneat eũ ⁴⁹ Q̃ confestĩ accessit ad ih̃m et
dñ̃ aue rabbi osculat: ÷ eũ ⁵⁰ cui dñ̃ ih̃s am
ce. ad q̃ uenisti fac Tunc accesserũ et ma
n: inecierũ in ih̃m et tenuerũ eũ ⁵¹ et un: ex his
qⁱ erant c̃ ih̃u Extēdiens manũ exemiit gla
diũ suũ et p̃cussit seruum principis sac
erdotũ et abscidit auriculã e ⁵² Tunc ait
illi ih̃s ouerte gladiũ tuũ in locũ suum Om̃s
ñ qⁱ accipiunt gladiũ gladio p̃ibunt ⁵³ á ñ pu
tatis possũ me modo rogare patrẽ m̃m
Q̃ exhiberet m̃. plus q̃ xii milia legionis
angelor̃. ⁵⁴ q̃m̃o eĩ implebunt̃ scripture
q̃si oportet fieri ⁵⁵ in illa hora dñ̃ ih̃s ad
turbas q̃si adlatro[nem] uenistis cũ gla
dis et fustib: con p̃chendere me Cotidie
ap̃ uos erã in templo dociens et ñ tenuis
tis me ⁵⁶ hoc h̃r totũ factũ ÷ ut impleret̃

SCRIPTURAE PFETARŪ Tunc discipuli

ə relicto fuſerŭt ⁵⁷ illi h tenentes ih̄m et p
duxerŭt eū adcaifán principes [*sic*] sacerdo
tū inq° scribe et sacerdotes conuenerant

⁵⁸ PETR: h seq:bat̃ eū alonge usq: in atri

um p'ncipissacerdotū & ingress: in

ti: sedebat cumministris uideret exi

tum rei ⁵⁹ principes h sacerdotū & uni

uersum concilium q:rebant falsum

testimoniū aduers: ih̄m ut eū morti tr

aderent ⁶⁰ & ñ inuenerŭt in eum quiquā

nouisse h uenerŭt duo falsi testes ⁶¹ & dñ

erŭt & uduim: hunc dñise possum dis

truare templū dī h et intridū redifi

care illud ⁶² (⁶³) & surſiens p'nceps sacer

dotum ait illi adiuro té p dñm uiuū

ut dicas nobis sí tues xps fili: dī uiui ⁶² &

dñ illi nihil respondís adeaq: isti ad

uers: testificant̃ ⁶³ ih̄s h tacebat Respon

diens p'ncipes (*sic*) sacerdotū & ait illi adiuro

té p dñm uiuum ut dicas nobis sí tues xp̄s

fili: dī uiui ⁶⁴ & dñ illi illi ih̄s tú dñisti

uerum tñ dico uobis amodo uidebitis fi

li: (*sic*) hominis sedentem adextris uirtutis

& uenientem innubib: caeli ⁶⁵ Tunc

princeps sacerdotū scidit uestimen

ta sua dicens scidit blasfemauit quid
 adhuc opus uobis Ecce audistis blasfe-
 miam ⁊ ⁶⁶ quid uobis uidet? Quid illi reser-
 oñs dñr̃ reus ÷ mortis ⁶⁷ tñ expuer̃t ī faciã ⁊
 et colofis cedentes ⁶⁸ p̃fetiza nobis Xp̃e q's te p-
 cussit ⁶⁹ PETR: h̃ foris inatRIO sediabat Q ac-
 cessit adeum una ancilla dñei et tñ cū ih̃u
 3alio eras ⁷⁰ at ille ne3auit corã omnib: dicens
 nescio quiddicis neq: intelle3o ⁷¹ Exiunte h̃ illo ad
 ianua uidit eū alia ancilla et ait eis q'erant ibi
 Q hic erat cum ih̃u 3alio ⁷² Q iñ ne3auit eū (*sic*) in
 ramento dicens ñnouī hominem ⁷³ et p° pussil-
 lū accipiar̃t q' ministrabant et dixer̃t petro
 uere exillis estū nam et loquellā tuā manifes-
 tatē ⁷⁴ Tunc coepit deuotare sé et iurare q
 ñ nouisset hominē Q continuo 3all: cantauit
⁷⁵ Q recordat: ÷ PETR: uerbi ih̃u q dixerat p':
 q 3all: cantet t̃ me ne3abis Q e3ress: foras
 amarissime fleuit xxvii. ¹ Mane h̃ facto osiliū
 fecer̃t principes sacerdotū et seniores pleb-
 is aduers: ih̃m ut eūmORTI traderent ² Q uin-
 ctū adduxer̃t eū et tradidier̃t pontio p̃fla-
 to p̃ssidi ³ Uidiens ih̃s iudas q' eum tradi-
 dit q damnat: eēt poenitentia duct: ret-
 † ullit truo3enta ar3enteos p'ncipib: sacerdo-
 tum Q seniorib: ⁴ dicens peccaui q tradi

xxvii

† Apparently trino3enta originally. In changing n to o, scribe left a u instead of an i.

derim sanguinē iusti. **¶** Illi dixerūt
 q'd ad nos tū uideris. **¶** Piecteis arcadgab
 uthc' intem plo secessit et abit et laqueose s:
 pendit. **¶** Tc princeps sacerdotū acceptis ar
 genteis dx n̄licet mītē eos in corbān hī ÷ in
 loc' q̄ptiū sanguinis ÷. **¶** Consilio h' accepto
 emerūt ex illis a³rum figuli insepulturā p'
 igrinorum. **¶** pp̄t q' uocat: ÷ a³er ille achel
 demach q' ÷ a³er sanguinis usq: ī odier
 nū diem. **¶** Tunc impletū ÷ q' dictū erat p'
 heremiā p' featā dicentē et accipert xxx
 argenteos p̄tiū q' adp̄tatuert filius isrl̄.
10 et dederūt eos ma³r' figuli sicut constitu
 it mihī dñs. **11** ih̄s h' stetit ante p̄ssidē. **¶** ī
 terro³auit eū p̄sses tues réx iudeor̄.
 dñ̄ ei ih̄s tu dicis. **12** **¶** cum acsit á p̄ncipi
 b: sacerdotū et seniorib: nihil responde
 bat. **13** Tunc dñ̄ illi p̄flat: n̄ audis quan
 ta aduers: té dñ̄t testimonia. **14** **¶** n̄ res
 ei ullū uerbū ita miraret̄ p̄sis uechi
 mentī. **15** p̄diē sollem nem c̄suerat p̄s
 sis dimītē populū unū uinctū q' uolui
 sent. **16** habebant h' uinctū insi³gnē q' dñ̄
 barabbán. **17** c̄gre³atis h' illis dx p̄flatus
 q' uultis dimittā uobis barabán ā ih̄m
 qui dñ̄ x̄ps. **18** sciebat h' q' p̄inuidiā tradi

derūt eū (?) ¹⁹ sedente h̄ illo p̄ tribunali missit ad eū ux
 or ē (?) dicens nihilsit tibi et iusto illi dicens multa
 a pas: sū hodie p̄ uisū pp̄t eū ²⁰ p̄ncipes h̄ sacer
 dotes et seniores populi p̄suaserūt populo ut
 peterent barabān ih̄s h̄ pdiderūt ²¹ Rēs h̄ p̄sis ait
 illis q̄ uultis deduob: dimittā uobis Q̄t illi d̄x̄rūt
 rūt barabbān ²² d̄t illis p̄flat: q̄dē faciem: ih̄u q̄
 d̄r x̄ps ²³ d̄nt om̄s crucifigat̄ Q̄t illis p̄sis q̄d
 a malī fecit at illi māgis clamabant crucifiga
 t̄ ²⁴ Uidiens h̄ p̄flat: q̄ q̄ fecit nihil s̄ māgis tu †
 mult: fieri accepta aqua lauit man: suas cor
 ā populo dicens INNOCENS ē̄osum assan̄gu
 ne hui: iusti Uos uideritis ²⁵ et Rēs uniuersat̄ba
 d̄x̄ san̄guis ē sup nōs et sup filios uestros
²⁶ Tc̄ dimissit illis barabbān ih̄s h̄ flāgillis
 cesū tradidit eis ut crucifigeren̄ illū ²⁷ Tunc
 militis p̄sides duxerūt eū ī p̄torū et c̄gregaue
 rūt adeū uniuersū chortē ²⁸ et c̄spoliassent
 eū uestiarūt tunicā purpureū et cla midē
 cociniā c̄dederūt ei ²⁹ et coronam despinis texer̄
 Ḡ possuerūt sup capud ē ī arundinē dextā
 et ad̄genuflexu ante eū deludentes eū dicentes
 aue rēx iudeorū ³⁰ Ḡ expuerūt infaciā ē ac
 cipiart̄ infaciem ē acciperūt arundinē et p̄
 cutiabant capud ē ³¹ et p̄q̄ inluserūt eū et spoli
 auerūt eū calamidē ut crucifigeret̄ induerūt

† This Q̄ is clear and *Lawlor* prints *quod fecit*, but *Abbott*: *profecit*.

eū (*vel* cū?) uestimente sua ³² Exe[untes h] inuenerūt hominem
 ciriniū uenientē obiam sibi noē simonē hunc an
 † ʒarizauerūt uttollerent crucē ³³ et uenit in locū q¹ (?)
 dñ ʒolʒoda ꝥ ÷ caluarie locus ³⁴ & dederūt ei bibere
 unū & cū felle mixtū et c̃ ʒustaret noluit bibere
³⁵ p^o q crucifixerūt diuisiart uestimenta sua mise
 rūt sortes ut inpleret ꝥ dictū ÷ p p̃featā diuisia
 rūt siui uestimenta mea & sup uestē meā mise
 rūt sorte ³⁶ et sedentes seruauerūt ³⁷ et inposuerūt
 sup capud ə causā scriptū ÷ hic ÷ ih̃s xp̃s
 rex iudeor̃, ³⁸ t̃c crucifixerūt c̃eo duos latrones un
 ū addextā et unū adsinistrā ³⁹ Transseuntes
 h blasfemabant eū mouentes capitasua ⁴⁰ et
 d̃x̃rūt ei uā q̃distruas tēplū dī et intriduo re
 edificabas illud libera te ipsū si fili: dī es &
 discende de cruce ⁴¹ similī et p̃ncipes sacerdotū
 deludes eū & scribīs et farisseis dicebant
⁴² alios saluos fecit seipsū n̄ pot ÷ saluū face
 re si réx israhel ÷ discendat nunc decruce
 et credim: ineū ⁴³ c̃fidet īdñ libent̄ n̄c sī uult eū
 d̃x̃ h q̃ fili: dī sū ⁴⁴ idipsū h et latrones q̃cruci
 fixerūt c̃eo inpperabant ei ⁴⁵ et p^o quā crucifix: ÷
 CCSEXTA h hora tenebrae factae sūt sup
 uniuersā trā in horā nonā ⁴⁶ circa ū
 horā nonā clamauit ih̃s uoce magna heli
 haeli labathsabathani h ÷ d̃s meus d̃s meus

† *Lavlor* prints a blank where I have put a *z* in angarizauerunt.

† [quid me dereliquisti] ⁴⁷ quidā h̄ illic stantes et audientes dicebant [q ?] heliā uocat iste ⁴⁸ & continuo sciens un: ex eis acceptā spongiā impleuit aceto et inpossuit [ar]undini et dabat ei bibere ⁴⁹ ceti ū d̄x̄r̄t sine uidiā: si ueniat helias et liberauit eū ^(49 Sup.) & h̄us h̄ accepta lancia pupunxit lat: ē et [exiit aqua] et sanguis ⁵⁰ ih̄s h̄ iŕū exclamans uoce magna emisit sp̄m ⁵¹ et ecce uelū templi scisū ÷ in duas partes assummo usq: deorsū & t̄ra mota ÷ et petrae scises̄t ⁵² et monumenta aptae s̄t & multa corpora sco r̄. dormien [tiū] surrexiar̄t ⁵³ et exiuntes demonumentis p^o resurrectionē ipsi: et uener̄t in sc̄am ciuitatē et multis apparuit ⁵⁴ Centurio h̄ et q' c̄ eo erant custodientes iŕm cum uidissen̄ tremotū et ea q: fiabant timi iart (*sic*) ualde dicētes uere fili: dī erāt iste ⁵⁵ Erant h̄ ibi mulieres multae alonge uidentes q: secutae fuerant iŕm a galilia ministrantes illi ⁵⁶ in̄t quas erāt maria magdaleana & maria iacobi et ioseph māt et māt filior̄. sebedei ⁵⁷ Cum h̄ sero factū ēēt uenit q'dam homo diues ab arimathia nōe ioseph qui et ipse discipul: erat ih̄ū ⁵⁸ hic accessit ad p̄flatū et petit corp: ih̄ū t̄c p̄flat: iusit dari cor

† So *Lawlor* for *ut quid dereliquisti me*. I cannot read anything in photo, nor be certain that *ut* is absent upon inspection of the MS. itself.

THE reverse of this leaf (numbered *recto* 41)
is and apparently always has been blank, the
Gospel ceasing at xxvii. 58?

ILLUMINATED heading to St. Mark's Gospel,
covering the whole page, with INITIUM EVA in
large decorative capitals.

† **N**℥eli ihū xpī fili dī ² sicut scriptum ÷
 messaia pfea (*sic*) ecce mitto an̄gelū mm̄ an
 te faciem tuam qui p̄parauit uiam tu
 am ³ Uox clamantis indeseerto parate
 uiam dñi rectas facite semitas ⁊ ⁴ fuit
 iohannis indeseerto babtizans & p̄dica
 ns poenitentiae (*sic*) babtismum iohannis ī
 remisionem peccatorū ⁵ et aērediebat̄ ad il
 lum omnis iudia reḡio et hirusolimitae
 uniuersi et babtizant̄ ab illo in iordane
 flumine confitentes peccata sua ⁶ & erat
 iohannis uestitus pillis camelli et zo
 na pellicia circa lumbos ⁊ et locustas et
 mel siluestres (*sic*) aediabat et p̄dicabat di
 ciens. ⁷ uenit fortior me p̄ me cuius n̄ sū
 diḡn: pcumbiens soluere correḡiam cal
 ciamenitorū ⁊ ⁸ eḡo babtizauī uos in aq̄
 ille ū babtizauit inspū s̄co ⁹ & factū ÷
 in illis dieb: uenit ihs anazareth ḡaliliae
 & babtizatus ÷ in iordane ab iohanne
¹⁰ et statim ascendien (*sic*) de aqua uidit ap
 tos caelos & sp̄m tamquam colum
 bā discendentem et manentem in ipso (et *sec man.*)
¹¹ Uox facta ÷ daecaelis tu es filius meus
 dilectus int̄e conplacui ¹² & statim sp̄s expe (1 *sec man.*)
 lit eum indeseertū ¹³ et erat indeseerto .xl. die
 b: et xl noctib: & temptabat̄ asatana

† Initium Eua occurs in large decorative capitals covering the whole of p. 43.

ERAT q: cumbestius (*vid.*) etanġeli minist[ra]bant [ei?]

¹⁴ postquam h traditus ÷ iohannis uenit ih̄s

ingaliliā p̄dicans euanġelium reġni [dī] ¹⁵ et dicens

qm̄ inpletum ÷ temp: et adppincauit reġnum dī

et credite euanġelio ¹⁶ et p̄tiens secus mare ġalilie

uidit simone^e etandrea^e fratre^e et mittentes re-

tia in mare erant et piscatores ¹⁷ et dī ih̄s ue-

nite p^o me et faciam uos fieri piscatores hominum

¹⁸ et p̄tin: relictis retib: secuti sūt eum ¹⁹ [et p̄gress: in]

de pussillum uidit iacobū sebedei [et iohan]

nem fratrē et et ipsos in nauu componentes re-

tia ²⁰ et statim uocauit illos et reli[cto patre suo? sebe]

deo in nauu cum mercinaris sec[uti sūt eum ²¹ et in]

ġrediuntur capharnaū et sta[tim sabbatis in]

ġress: insina ġoġā docebat eos ²² et stupebant su-

p̄ doctrinā et erat et dociens eos qm̄ potestatem

habiens et n̄sicut scribe ²³ et erat in sina ġoġa eo-

rum homo in sp̄u in mundo et exclamauit

²⁴ dicens quid nobis et tibi ih̄u nazaren[e] uenis

ti p̄dere nos scio q̄ sis sc̄s dī ²⁵ et comminat: [÷ ei]

ih̄s dicens obmutasce et exi de homine ²⁶ et discer]

piens eū sp̄s inmundus exclamans uoce maġ

na exiit ab eo ²⁷ et mirati sūt omnes ita ut concir-

rent in se dicentes quid nā h̄ q̄ doctri[na h̄] nou[a]

÷ q̄ in potestate et spiritib: inmundis impat et

obediunt ei ²⁹ et p̄tin: eġredientes desina ġoġa uene-

rūt indomum simonis et andriae cum iacobo [et ioh?]

[?] ³⁰ discumbebat h̄r socrus simonis febrici
 rans eum & statim dñt ei de illa ³¹ & accedens
 [el vel l]euau[it e]am et adp̄chensa manu ⁊ contin
 uo dimisit eam febris et ministrabat eis ³² Ues
 pre h̄r facto eum occidisset s̄ol adferebat
 adeum Omnes malehabentes & demonia
 habentes ³³ et erat omnis ciuitas congregata
 adianuam ³⁴ adcurauit multos qui uexa
 bantur uaris lanḡorib: et demonia multa ie
 ciebat et ñ sinebat loqui ea qm̄ sciebant eū
³⁵ & [diluculo] ualde sur̄gens egress: abiit in
 de[sertum l]ocū ibiq: horabat ³⁶ & p̄ se
 cut[us est eum] simon & qui cum illo erant
³⁷ & c[ūeū?] inueni]ssent d̄x̄r̄t ei q̄ omnes q: r̄t̄e
³⁸ & ait illis eamus in p̄ximos uicos et ciui
 tates et ibi p̄dicem et hoc n̄ ueni ³⁹ & erat p̄d
 icans insinagoga eor̄. et omni galilae et de
 mommia [vid.] iecciens ⁴⁰ & uenit adeum lepro: de
 p̄cans eum et genu flexo d̄x̄ s̄i uis potes me
 mundare ⁴¹ Ihs h̄r missert: ⁊ extendit manū
 suā & tan̄gens eum ait illi uolo mundare
⁴² & cum dixisset statim discessit ab eo lepra
 et mundatus ÷ ⁴³ & comminatus ÷ ei statim et (?) i
 eccit illum ⁴⁴ & d̄t ei uide nemini dixeris sed
 uade ostenderē principi sacerdotū &
 offer p̄ emundatione tua q: p̄cipit moys
 es in testimonium illis ⁴⁵ Et ille gress: coepit

p̃dicare et defamare sermonē itta (? †) ut eti[ā]
 n̄possit mane feste incuitatem introire
 s̄ foris indeseertis locis eē et conueniabant
 adeum undiq: ii. ¹ ¶ itum intrauit capharn
 um p^o dies ² et auditum ÷ q̄ indomu eēt ¶ con
 ueniant multi ita ut n̄ caperet Neq: adian
 uam ¶ loq:batur eis uerbū ³ ¶ uenerūt feren
 tes ad eum paralticum q̄ ini. rotis porte
 bat ⁴ ¶ cum n̄ possent eum illi offerre p̃ tur
 ba Nudauerūt tecum (sic) ubi erat et patrefa
 cientes summiserūt ¶ rauattum qua pa
 raliticus iacebat ⁵ Cum uidisset h̄ ih̄s fidē
 illor̄ ait paraltico filudimittunt̃ tibi pec
 cata tua ⁶ Erant h̄ illic quidā describis sed[en]
 tes et coꝑitantes incordib: suis ⁷ quid h̄c sic
 loquitur blasfemat quis pot̃ ÷ dimitte pec
 cata. nissi solus d̄s ⁸ quo statim coꝑnito ih̄s spū
 sco q̄ sic coꝑitauerūt intrasē d̄t illis quid is
 ta coꝑitatis incordib: uestris ⁹ quid ÷ facili:
 dicere paraltico dimittunt̃ tibi peccata tu,
 andicere tolle ¶ rauattū tuū et ambula ¹⁰ ut
 sciatis h̄ q̄ potestatem habet fili: hominis ī
 tra dimittendi peccata ¶ it paraltico ¹¹ tibi
 dico tolle ¶ rauattum tuum et uade in domū
 tuam ¹² ¶ statim ille surrexit sub lauatto ¶
 rauatto abiit corā omnib: itta ut mirar[en?]
 t̃ omnes ¶ honorificarent dñm dicentes

ii

[q?] numquam sic uidimus. ¹³ ¶ egress: rur
s: ad mare Omnisq: turba ueniebat ad eum
et doce abat eos ¹⁴ et dum p̃t̃iret uidit leuī alfei
sedentem ad teloneum et ait illi seq:re me et sur
gens secutus ÷ eū ¹⁵ ¶ factum ÷ cum accumberet
in domum illius multiplicari et peccatores
simul discumbebant cum ihū et discipulis ⁊
erant ⁊ multi qui et seq:bant̃ eum ¹⁶ et scribe
et farisei uidentes q manducaret cum pup
licanis et peccatorib: dicebant discipuli (*sic*) ⁊ q̃re
[cu]m puplicanis et peccatorib: manducat et bibit
magis̃ ur̃ ¹⁷ hoc audito ihs ait illis n̄ necesse ha
bent sani medico s̃ qui male habent n̄ ⁊ ueni uo
care iustos s̃ peccatores ¹⁸ ¶ erant discipuli io
hannis et farisei ieiunantes et ueniunt et dicu
[nt] illi cur discipuli iohannis et fariseorum
[ie]iunauit tui h̄ discipuli n̄ ieiunant ¹⁹ ¶ ait il
lis ihs Num quid poss̃t filii Nuptiarum qu
[am]diu cum illis ÷ spons: ieiunare ²⁰ uenient h̄
dies cum auferet̃ ab eis spons: ¶ t̃c ieiunab
[a *vel* u]nt in illa die ²¹ Nemo ⁊ adsummentum panni
rudis adsuit uestimenti ueſti alioquin aufert
supplementum nouum aueſti et maior scisura
fit ²² ¶ nemo mittit unū nouellum in uſtos ue
ſtos (*sic*) alioquin dirumpet unū utres et unū
effundetur et utres pibunt s̃ unū nouū in
uſtes novos mittidebet et utraq: seruiant̃ ²³ ¶ fac

tum ÷ iŕum cum sabbatis ambularet ihŕs psata
 et discipuli   coeper  p ŕredi et uellere spicas ²⁴ fa
 rissei hr dicebat ei ecce quid faciunt sabbatis
 q  n  licet ²⁵   ait illis Num quid leŕistis q'd fecerit
 dauid q o necessitatem habuit et essuriuit usq: (sic)
 et qui cum eo erant ²⁶ q o intrauit indom  d  sub
 abith r principes sacerdotum   panes
 ppositionis manducavit quos non licebat
 manducare Nissi solis sacerdotibus   dedit
 eis quicumeo erant ²⁷   dicebat eis sabbatum
 pp  hominem factus ÷ et n  homo pp  sabba
 tum ²⁸ itaq: d s ÷ fili: hominis et n  etiā sabbat[i]

iii. ¹   introiuit iŕum sinaŕozam   erat ibi ho
 mo habiens manum arid  ² et obseruabant e 
 s  sabbatis curaret ut accusarent illum ³ et
 ait homini habenti manum harid  surge in
 medium ⁴ et dicit eis licet sabbatis b  facere  n
 male anim  salu  facere  n p dere   t illi
 tacebant ⁵   circum spiciens eos c  ira contris
 tat: ÷ sup caecitatem cordis eor  d  homini
 extende manum tuam et extendit   restituta ÷
 man: illi ⁶ exeuntes farissei stat  cum hirodi 
 n s consilium faciebant aduers: eum q o e 
 p derent ⁷   ihŕs cum discipulis suis secessit
 admare et multa turba aŕalilia et a i[udia ?]
 secuta ÷ eum ⁸ ab hirusolim s et ab idumia  
 trans iordanien   qui circa t ŕ  et sindon[ ]

iii

multitudo magna audientes q: faciebat
 venerūt adeum ⁹ et dñ discipulīs suis ut nau
 culū sibi deseruirent pp̃t turbam ne con
 primerent eum ¹⁰ multos ⁊ sanabat ita ut
 inruerūt ineum ut illum tañgerent q̃t q̃t h̃r ha
 bebant plagas ¹¹ ¶ s̃ps immundus cum illū
 videbant p̃cedebant ei et clamabant dicen
 tes ¹² tues filius dñ et uechimeñt comminab
 at (*sic vid.*) eis ne manifestarent illū ¹³ ¶ ascendiens
 in montem uocauit adse quos uoluit ipse
 ¶ uenerūt adeum ¹⁴ et fecit ut essent cum illo
 xii ut mitt̃et eos p̃dicare euangeliū ¹⁵ ¶ dedit
 illīs potestatē curandi infirmitates et iecci
 entes demonia ¹⁶ ¶ inpossuit simoni nō pet
 rum ¹⁷ et iacob sebedei et iohannem fratrē iaco
 bi et inpossuit eis nōa bonar̃es q̃ ÷ tunitrui
 filii ¹⁸ et andriam et pilipum et bartholomeū et
 matheum et thomam iacob alfaei et thatheū ¶ si
 monē cananeū ¹⁹ et iudā scariothis q' tradidit
 illū ²⁰ ¶ ueniunt addomū et conuenit itum tur
 ba ita ut ñ possent Neq: panē manducare ²¹ ¶
 cū audissent sui exierūt tenere eum dicebant ⁊
 qm̃ in furorem conuers: ÷ ²² ¶ scribe q' ab hi
 rusolimīs discenderant dicebant qm̃ belsebu[l vel b]
 ha[b]et ¶ q inprincipe demoniorū ieccit dem
 onia ²³ ¶ conuocatis eis inparabulīs dicebat
 illis qmo pot ÷ satanas satanāu ieccere

nae saeculi et diceptio diuitiarū [et circa re]
 lica concupiscentiae introeuntes [suffocant uer]
 bum & sine fructu efficit²⁰ & [hui s̄t qui sup]
 t̄ram bonam seminatist̄ q̄ audi[unt] uerb[um et]
 suscipiunt et fructificant unum xxx [unū]
 sexagēta unum . c . ²¹ & dicebat illis Nu[mquid]
 uenit lucerna ut sub modio ponat̄ ã sub l[ecto can]
 delabrum ñne ut supra ponat̄ ²² N̄ h̄ ÷
 aliquid absconditū q̄ ñ manifestet̄ Nec
 occultum s̄ ut in palam ueniat ²³ si quis ha[bet aur]
 es audiendi audiat ²⁴ & dicebat illis [uidete]
 Ne quid audiat̄ in qua mensura [mensi fueri]
 tis remitet̄ uobis ²⁵ Qui h̄ habet dabit̄ [illi et qui]
 ñ habet eti[am] q̄ habet auferet̄ ab illo ²⁶ & [dice]
 bat sic ÷ Regnum dī quemadmodū si f[aciat ea?]
 homo sementem in t̄ra ²⁷ et dormiat et surget nocte
 ac die & semen germinet & increseat dum nescit
 ille ²⁸ ultro h̄ t̄ra fructificat primum herbam
 deinde spicam deinde plenū frumentū in
 spica ²⁹ & cum se pduxerit fructus statim mit
 tit falcem q̄ messis ad ÷ ³⁰ & dicebat cui adsi
 mulauimus Regnum dī ã cui parabulae con
 parauimus illud ³¹ s̄ ÷ ut granū sinapis q̄ cum
 seminat: fuerit in t̄ra minimum ÷ omnib: se
 minib: q: ÷ in t̄ra ³² & cum seminatum fuerit
 ascendit et fit mai: omnib: holerib: et facit

[ramos] maḡn ita ut posint sub ūbra ē caeli h_a
 [bitare ³³ et talib:] multis parabolis loq:bat̃ eis
 † [uerbū] put potant audire ³⁴ siue (?) parabula h̃ ñ
 [loq:bat̃] eis seorsū h̃ discipulis deseriabat om
 [nia ³⁵ et] ait illis die illa c̃ sero eēt factū transi
 [am:] contra ³⁶ et demit̃itis turbam adsumūq
 [eū ita] ut in nauicula erant & aliae naues
 [erant] cum illo ³⁷ & facta ÷ pcella maḡna uenti
 [et fluc]tus mitte bat innauem ita ut impleret̃
 [navis] ³⁸ et erat ipse inpupi supra ceruicál
 [dormien]s et excitant eū & dñt ei maḡis^{tr} (^{tr} a sec man) nū ad
 te [ptinet? q p]imus ³⁹ & exurḡiens comminat: ÷ uento et
 [dñ mari] tace Obmutesce et cessauit uentus
 et (?) facta ÷ trancillitās maḡna ⁴⁰ et ait illis quidtri
 mudi estis Necdum habetis fidem & timu
 iart̃ maḡno timore & dicebant adalt̃ utrum
 quis putas ÷ iste q et uentus et mare obedi
 unt ei v. ¹ & uener̃t transfretū maris in regi
 onem ḡerasenorū ² & exeunte de nau
 statī occurrit ei demonumentis homo
 in spū in mundo ³ qui domiciliū habebat
 demonumentis & Nece catenis iam
 quis quam eum poterant ~~ne~~ (sic)
 † liḡare ⁴ quoniam sepe condibus

† Appears to be *siue* rather than *sine*.

† This page of fewer lines probably by a different scribe making his page agree with the next separately written by another.

et catenis uinct: dirumpisset catenas et conpe-
des comminuisset ¶ nemo potat eum do-
minare ⁵ et semp nocte acdie inmonumentis
et in montib: erat ¶ clamans et concidiens la-
pidib: ⁶ Uidiens h ih̃m alonze cucurrit et ad-
orauit eū et clamans et concidiens lapidib:
Uidiens h ih̃m alonze uoce magna d̃x ⁽⁷⁾ quid mihi
et tibi ih̃u fili dī summi adiuro tē p̃ d̃m neme-
torceas ⁸ dicebat ⁊ illi exii sp̃s inmundē abho-
mine ⁹ ¶ iñtrozabat eum quid tibi nomen ÷ et
d̃t illi lezio nō ÷ mihi q̃ multi sum: ¹⁰ et dep̃cabat̃
eū multum nesē expelleret extra reziōem ¹¹ Er-
at h ibi grex porcor̃. magn: pasciens ¹² et dep̃-
cabant̃ eum sp̃s dicentes mitte nos inpor-
cos ut īeos introeamus ¹³ ¶ concessit statim
ih̃s et exeuntes sp̃s inmundi introier̃t inpor-
cos et magno impetu grex p̃cipitat: ÷ inmare
erant h q̃si duo milia et suffucatis̃ inq̃.
Ri ¹⁴ q̃ h pascebant eos fũger̃t et nuntiauer̃t
incuitate et magnos egressis̃ uidere quid
eēt facti ¹⁵ et ueniunt ad ih̃m et uident illum
q̃ demonio uexabat̃ sedentem uestitū et sa-
na mentis ¶ timuer̃t ¹⁶ et narrauer̃t illis q̃
uiderent qual̃t factum eēt et (*sic uid.*) quidemoniū ha-
buerat et deporcis ¹⁷ ¶ rozare eū coeper̃t ut
discederet afinib: eor̃. ¹⁸ q̃; ascenderet na-
uem coepit illū dep̃cari q̃ demonio uexatus

fuerat ut esset cum illo ¹⁹ addimissit s̄ ait il
 li uade in domum tuā ad tuos et adnunti
 ā illis quantatibi dñs fecerit & misser
 tus tui sit ²⁰ & abiit et coepit p̄dicare in
 decapulli quanta sibi fecisset ih̄s &
 omnes mirabantur ²¹ & cum mirabant̄
 transcedisset ih̄s in nauim rurs: transfreatū
 inuenit turba multa ad illū & erat circa ma
 ke ²² et uenit quidā de archi sinagōgīs nōe iarus
 & uidiens eum p̄cedit ad pedes ē ²³ et dīcabat
 at̄ eum multum dicens q̄ filia mea inext
 rimis ÷ Ueni inpone man; sup̄ eā et salua
 sit et uiuat ²⁴ et eabiit (*sic*) cum illo & seq:bat̄
 eum turba et cōpmebat̄ illū ²⁵ et mulier
 q: erat in fluo sanguinis annis xii ²⁶ et fu
 erat multa p̄pressa aconplurib: medi
 cis et erozauer̄ omnia sua necquiquā
 p̄ficerat s̄ magis de t̄ius habebat ²⁷ cum
 audisset de ih̄u uenit in turba retro &
 titiuit uestimentum ē ²⁸ dicebat n̄ q̄ si uel
 uestimentum ē tetigere salua ero ²⁹ & conf
 estim siccata: ÷ fons sanguinis ē et sens
 it corpore q̄ sanata esset plaza ³⁰ & sta
 tim ih̄s cognoscens in semet ipso uirtu
 tem q: exieret ab eo conuers: ad turbam
 aiebat quistituit uestimenta mea ³¹ &
 dicebant ei discipuli sui uides turbam

& sanabant ¹⁴ & audiuit herodes rex ma
 nifestum & factum ÷ & nō ē et dicebat q̄ io
 hannis bābtista surrexit amōrtuīs &
 pp̄tea uirtutes operant̄ in illo ¹⁵ Alii [h̄r di]
 cebant q̄ helias ÷ alii dicebant p[feata ÷ q̄sī]
 un: exp̄fētis ¹⁶ Quo audito hīrodis ait quem
 eḡo decolaui iohannem hic amōrtuīs [resur]
 rex ¹⁷ Ipse & herodis et tenuit [iohannem et]
 uinxit eum in carcere pp̄t hero[diadam]
 uxorem fratris sui philipi q̄ duxerat eā
¹⁸ dicebat & iohannis herodi n̄ licet tibi habere
 uxorem fratris tui ¹⁹ herodis h̄r insidiabāt
 illi et uolebat occidere eum Nec pōtāt ²⁰ hero
 dis & mettuebat iohannē sciens h̄r uirum
 iustum et sc̄m & custodiabat eum et audi
 to eo q̄ multa faciabat et libent̄ eum audie
 bat ²¹ & cum dies oportun: accidisset hīrodis
 natis sui ceanam fecit principib: et tribun̄s
 & p̄mīs ḡaliliae ²² Cu'q: introisset filia ipsius
 hīrodiadis et saltasset et placuisset hīrodi si
 mulq: recumbentib: rex ait puelle pete a me
 q̄ uis et dabo tibi ²³ et iurauit illi q̄ quicquid
 poet̄eris dabo tibi licet demedium reḡni mei
²⁴ q̄ c̄ exisset d̄x matrisuae q'd petā at illa d̄x cap
 ud iohannis bābtiste ²⁵ Cūq: introisset stat̄i

confestione ad regem petiuit dicens
 uolo ut prius des mihi indisco capud io-
 hannis baptistae ²⁶ ¶ CONTRISTAT: ÷ Rex p-
 p̃t ius iurandum et p̃p̃t simul recumben-
 tes Nolu it eā CONTRISTARE ²⁷ s̃ miso specu-
 latore p̃cipit auferi capud eius indisco
 et decolauit eum in carcere ²⁸ et ad tullit cap-
 ud ē indisco ¶ dedit illud puelle et puīal-
 la dedit matri suae ²⁹ Quo audito discip-
 li ē uenerūt et tulerūt cor p- ē et possuerūt
 illud in monumento ³⁰ et conuenientes apos-
 toli ad ih̃m repuntiauerūt illi om̃ia q- ege-
 rant et docuerant ³¹ ¶ ait illis uenite seor-
 sum in desertū locum ¶ Requiescite pus-
 sillū erat n̄ qui ueniebant multi et redie-
 bant Nec manducandi spatiū habiebant
³² ¶ ascendentes in nauē habierūt in desertū
 locū seorsū ³³ ¶ uiderūt eos abeuntes ¶ co-
 nouerūt multi et pedestres decurritib:
 omnib: occurrerūt illūc et p̃ueniarūt eos ³⁴ exiens
 uidit ih̃m turbā multā et missert: ÷ sup-
 eos q̄ erant sicut oues n̄ habentes pastore
 ¶ coepit docere illos multū ³⁵ ¶ cum iā mul-
 ta hora fierent ¶ ascenderūt discipuli ē
 ad ih̃m dicentes desert: ÷ locus hic etiā ho-
 ra p̃tuit ³⁶ dimitte illos ut euntes in pxims

uillas et uicinos emant sibi cfbos q^{os} mandu
cent ³⁷ ¶ rēs date illis manducare ¶ dñr̃
ei euntes emamus denaris ducentes panes
et dabim: eis manduca re ³⁸ ¶ dñ̃ eis q̃t panes
habetis ite et uidete ¶ c̃ coñnouissent dñt̃ .u.
et duos pisces ³⁹ et p̃cipit illis ut accumbere fa
cerent om̃s ¶ otubernia sup uiride foenũ
⁴⁰ ¶ discũbuerũ ip̃artes p̃ centennos et p̃ q̃nqua
genos ⁴¹ et acceptis . u . panib: et duob: piscib: in
tueñs incaelum. b dñ̃it et freñit panes et dedit
discipulis suis ut ponerent eos ante et duos pis
ces diuissit omnib: ⁴² ¶ manducauerũ om̃s
et saturati sũt ⁴³ et stulle r̃t reliquas frañmen
tor̃. xii cofinos plenos et depiscib: ⁴⁴ ¶ erant h̃
q̃ manducauerũ .u. milia uiroř. ⁴⁵ et statĩ coñit
discipulos suos ascendere nauem ut p̃ ceder
ent eum trans fretũ ad bethsaidã dũ ipse dim̃t
ter populũ ⁴⁶ ¶ cũ dimisisset eos abiit in montem
orare ⁴⁷ et c̃ sero esset erat nauis in medio mari
¶ ipse sol: iñtra ⁴⁸ et uidiens laborantes in
rem̃gando erat h̃ uenit: ottrari: o (sic) circa quar
tã uigiliam noctis uenit adeos ambulans sup
ra mare et uolebat p̃t̃ire eos ⁴⁹ at illi ut uidiarũ
eũ ambulantẽ sup putauerũ fantasma eẽ
¶ exclamauerũ ⁵⁰ om̃s h̃ eũ uidiarũ et contur
bati sũt ¶ statim locut: ÷ cũ eis et dñ̃ illis con

fidite ego sum Nolite timere ⁵¹ & ascendit ad
 illos innauit et cessauit uent: et plus magis
 intrasé et stupebat ⁵² n̄ n̄ intellexiar̄t dep̄anib:
 erat n̄ cōr illoꝝ. obcecatū ⁵³ & cum transfr
 etassent puener̄t int̄ rā 3enazareth et adpli
 cuer̄t ⁵⁴ cumq: egressi essent denauī continuo
 cognouer̄t eum ⁵⁵ & p̄currantes uniuersam
 regionem illam coeper̄t in3rauari's q'
 male habebant circum fere ubi audiaba
 nt eū ēē ⁵⁶ & q̄cumq: introibat inuicos ⁊ in
 uillas aut inciuitates in plateis poneba
 ant infirmos et disp̄cabant eū ut ⁊ fimb
 riam uestimenti ⁊ tan3erent eū & q̄t q̄t
 tan3ebant eum salui fiabant vii. ¹ & conueni
 unt ad eū farissei et quidā describis ue
 nientes ab iherosolimīs ² & cum uidissent
 quosdam ex discipulis ⁊ cōmonib: mani
 b: id ÷ filotis manducare panes uitup
 auer̄t ³ farissei n̄ & om̄s iudei missi creb
 ro man: lauent n̄ manducant tenentes tra
 ditionē senior̄, ⁴ & a furo missi baptizaren
 t̄ n̄ comedunt et alia multa s̄t q̄ tradita s̄t
 illis seruare baptismate calicum et urceor̄.
 et ra mentor̄. et elector̄. ⁵ & intro3abant eum
 farissei et scribe q̄rē discipulitui n̄ ā
 bulant iuxta traditionē senior̄. s̄ cōmo

nib: manib: manduauit homo panē ⁶ ¶ ille
 res dñ eis b̄ pfetauit deuobis essaias h̄spoch
 rite scriptū ÷ popul: hic labis me honorat cor
 h̄ eor̄. longē ÷ ame ⁷ in uanū h̄ me colunt docen
 tes doctrinas ¶ mandata hominū ⁸ relin
 entes mandata dñ tenentes traditionē homi
 nū baptismata urceor̄ et calicū ¶ alia si
 milia his facitis multa ⁹ et dicebat illis b̄ inri
 tum facitis mandata dñ ut traditionē uestrā
 tenentis ¹⁰ moyses et dñ honora patrē tuū et
 matrē tuā ¶ qui maledixerit patri ā matri
 morte moriat̄ ¹¹ Uos h̄ dicitis si dixerit homo
 corbān q̄ ÷ homo donū q̄cūq: ex me tibi pde
 rit ¹² ¶ ultra n̄ dimittetis eum quiq: facere
 patrisuo ā matri ¹³ rescindentes uerbū dñ p
 traditionē uestrā q̄ tradidistis ¶ similia
 hui: modi multa facitis ¹⁴ et aduocans it̄ um τ̄ (*sic*)
 bam dicebat illis ¶ audite me omnes et intelle
 gite ¹⁵ nihil extra hominem introiens q̄ posit
 neum coincinare s̄ q̄ de homine p̄cidunt illa
 s̄ q̄: coinquant hominē ¹⁶ Si quis habet
 aures audiendi audiat ¹⁷ ¶ c̄ introisset
 indomum aturba introgabant eū disci
 puli et parabolā ¹⁸ et ait illis sic et uos inpr̄
 dentes estis n̄ intellegistis q̄ om̄e extrinsecus †
 introiens in hominē n̄ pot̄ eū coincinare

† First occurrence of cursive s.

¶ INTROIUIT IN COR EIUS § IN UENTREM ET INSE-
 cessum exiuit PURGANS ōms escas ²⁰ diceb-
 at et q: de homine exiunt illa q^o inquina-
 nt hominē ²¹ Abint: et decorde hominū
 cogitationis mala pcedunt adulteria for-
 nicationis homicidia ²² furta auaritia
 nequitiae dol: impudicitiae Ocul: mal:
 blasphemiae supbia stultitia ²³ Omnia
 h̄ mala abint: pcedunt et commonican
 hominem ²⁴ ¶ Inde surgens abiit infi-
 nes t̄f̄ri et sidonis et ingress: domū Ne-
 minem uoluit scire et n̄ potuit latere
²⁵ mulier et statim ut audiuit de eo cui:
 habebat filia sp̄s imundū intrauit et
 pcedit adpedes eius ²⁶ ERAT et mulier gen-
 tilis siro finissa genere erozabat (sic) eum ut
 demoniū iecceret defilia ē ²⁷ qⁱ d̄x illi sine pⁱ
 us saturari filios n̄ ÷ et bonum sume-
 re panem filiorū et mittere canib: ²⁸ ¶ Illa
 rēs et d̄t ei utiq: dñe Nā et catuli sub m-
 ensa comedunt demicis puerorū ²⁹ ¶
 ait illi pp̄t h̄c sermonē uade exiit demo-
 num defiliatua ³⁰ ¶ c̄ abisset domum
 suā inuenit piallam iacentē sup lectū
 ¶ demoniū exisse ³¹ ¶ itū exiuit defn̄
 b: t̄f̄ri uenit p̄sidoniā ad mare galilee

in[†] medios fines decapuleos ³² ¶ adduc
 unt surdū et nudum et dīp̄cabant[†] eū †
 ut inponat illi manū ³³ ¶ adp̄chens
 eum de turba seorsum missit dīgitos
 suos in auriculas expuens titi³git lin³
 ā ē ³⁴ et s:ciens in caelū in³gemuit et ait
 illi e³ffeta q̄ ÷ apire ³⁵ ¶ statim ap̄te
 sūt aures ē et solutū ÷ lin³gae ē unculū
 ¶ loq: bat[†] rectae ³⁶ et p̄cipit illis necui
 dicerent q̄nto h̄ eis dicebat (*sic*) tanto ma³gis
 plus p̄dicabant ³⁷ et eo amplius et mira
 batⁿ dicentes b̄ omnia fecit et sordos fa
 cit audire ¶ mutos loqui viii. ¹ in illis dieb: †
 Cum turba multa eēt i[†]tum nec habe
 rent q̄ manducarent ⁽³⁾ ¶ si dimissero
 eos ^{1b} Conuocatis discipulis suis ait il
 lis ² miserior sup turba q̄ ecce iam tri
 duo sustinent me Nec habent q̄ mand
 ucant ³ ¶ si dimissero eos ieiunos in
 domum suā deficiant inuia q̄ ex eis de
 lon³ge ueniant[†] ⁴ ¶ res[†] ei discipuli sui
 unde istos po[†]it quis hīc saturare
 panib: insolitudinis ⁵ ¶ in[†] ro³gauit
 eos q̄ (*sic*) panes habetis quid[†]xerūt .iiii. ⁶ ¶
 p̄cipit turbae discūbere sup t̄ram

viii

† *nudum* here is contradicted by *mutos* below. †

Et accipiens .iiii. panes GRATIAS AGIT f
 REGIT ET DABIT DISCIPULIS SUIS UT ADPO
 NERENT Et ad POSSUERUNT TURBAE ⁷ Et
 HABEBANT PISCICULOS PAUCOS ET IPSOS
 BENEDIXIT ET IUSSIT ADPONI ⁸ Et manduc
 AUERUNT ET SATURATISUNT ET SUSTULERUNT Q^d FU
 ERAT DEFRACTIONIS .iiii. SPORTAS ⁹ ERANT
 I^h qui manducauerunt QUASI .iiii. MILIA ET
 DIMISSIT EOS ¹⁰ ET STATIM ASCENDIENS NA
 VIM CUM DISCIPULIS SUIS VENIT IN PARTES
 DALMANUTHA ¹¹ Et EXIERUNT FARISSEI ET CE
 PERUNT CONCIRARE CUM EO QUERENTES AB EO SIGNUM
 DE CAELO TEMPTANTES EUM ¹² ET INZEMESCE
 NS AIT QUID GENERATIO ISTA QUERIT SIGNUM
 OCUMEN DICO VOBIS SI DABITUR GENERATIO
 NI ISTI SIGNUM ¹³ ET DIMITTENS EOS OCCSEN
 DIENS IERUSALYM ABIT TRANS FRETUM ¹⁴ ET OBLI
 TISUNT SUMERE PANES ET MISSI UNUM PANEM
 NON HABEBANT SECUM INIURIA ¹⁵ Et COGITABANT
 AD ALIUTRUM DICENTES Q^d PANES NON HABEM:
¹⁷ QUO COGNITO IHS AIT ILLIS QUID COGITATIS PA
 NES NON HABETIS NUDUM COGNOSCETIS NEQ^{ue} IN
 TELLEGITIS AD HUC CAECATUM HABETIS COR
 UM ¹⁸ OCULOS HABENTES NON VIDETIS AURES
 HABENTES NON AUDITIS NEQ^{ue} RECORDAMINI
¹⁹ .ii. panes fregisti .ii. MILIA ET QUANTUM CONF[USI?]

nos fragmentorū s:tulistis dñt ei xii
²⁰ qño et .iiii. panes in .iiii. milia qñ sportas
 fragmentorū s:tulistis dñt .iiii. ²¹ & dice
 bat eis qño ñdum intelleḡistis ²² et ueniun
 bethsaida et ducunt ei cecum et roḡaba
 nt eum ut illumināret ²³ & ad p̄chend
 iens manū caeci eduxit eū extra uicū
 & expuens oculos ē (?) inpossuistis ma
 nib: INTRōḡauit eum si aliquid uide
 ret ²⁴ et aspiciens ait uidio homines uel
 ud arbores ambulantes ²⁵ deinde itum
 inpossuit man: sup oculos eius et cepit
 uidere sup (sic) et restituta ÷ ita ut uide
 ret clarae om̄a ²⁶ et missit illū indom
 ū suam dicens uade indomū tuā & si
 in uicum introieris nemini dixeris ²⁷ et
 egress: ÷ ih̄s et discipuli ē in castella ces
 sariae p̄fili & inuia intrōḡabat
 discipulos suos dicens q̄ me dñt ee
 homines ²⁸ qui rēsrt̄ illi dicentes iohannē
 baptistā alii heliā Olu ū qñ unū
 depferis ²⁹ Tunc dñ illis uos q̄ me dicit
 is eē rēs petr: ait ei tu es xp̄s ³⁰ et cōm
 nat: ÷ ei necuidicerent de illo ³¹ & coepit
 docere illos qñ oportet filium homi
 nis multa pati & repbari a seniorib:

Et assumms sacerdotib: et ascribiset
 occidi Et p^o tres dies resurgere ³² Et pa-
 lam uerbū locebat Et adp̃chendiens
 eum petrus cepit increpare eū ³³ qⁱ ouers:
 Et uidiens discipulos suos cōminat:
 ÷ petro diciens uaderetro me satanas
 qm̃ n̄ sapis eaq; dī s̄t s̄q̃ ÷ hominū ³⁴ Et
 uocata turba cum discipulis suis dixit
 eis Siquis uult p^o me sequi deneget se ip-
 sum Et tollat crucē suā et sequat^r me
³⁵ Qui n̄ p̃diderit animā suā pp̃t me et
 euangeliū saluā eā faciat ³⁶ Quid n̄ p̃de-
 rit homini silucret^r tot ū hominē (*sic*) mun-
 dū et animā suam detrimentū faciat
³⁷ Et quid dāuit homo cōmotationem pani-
 ma sua ³⁸ Qui n̄ me cōfess: fuerit et mea
 uerba in generatione et peccatrice Et fili:
 hominis confidet eū cum uenerit in glo-
 ria patris sui cū angelis scis ³⁹ et diciaba[t]
 illis Amen dico uobis q̃ s̄t q'dā de hīc
 stan tīb: qⁱ n̄ gustabunt mortē donec
 uiderint regnum dī ueniens in uirtute
 ix. ¹ Et p^o dies sex adsumpsit ih̄s petrū Et
 iacobum et iohannē et ducit in mon-
 tem excelsū sol: et transfiguratur: ÷ co-
 rā ipsis ² Et uestimenta eius factas̄t

splendida fuit nix qualia fullo super terram
 non potest candida facere ³ ¶ apparuit illis
 helias cum moysi ¶ erant loquentes cum ihesu
⁴ ¶ res petrus ait ihesu rabbi bonum est hic nos
 esse et faciamus trea tabernacula ⁵ la tibi unum
 et moysi unum et helie unum ⁵ non enim sciebat quod dice
 ret erant enim timore perterriti ⁶ ¶ factum est nu
 bes obumbrans eos et venit uox denube dic
 iens hic est filius meus dilectus audite illum ⁷ ¶
 statim circumspicientes neminem amplius ui
 diauerunt nisi ihesum tantum secum ⁸ ¶ discendentibus
 illis demonte precipit illis necui quod uidissent
 narrarent Nisi cum filius hominis a
 mortuis resurrexerit ⁹ ¶ uerbum contineant apud se
 concientes quid esset cum amortuis
 resurrexerit et uerbum contineant apud se ¹⁰ ¶
 interrogabant eum dicentes quidem farisei et
 scribae dixerunt quod heliam oportet primum uenire
¹¹ quod res ait illis helias cum uenerit primum omnia
 restituet ¶ quomodo scriptum est infili homi
 nis ¶ multa patietur et contempnetur ¹² sed dico uobis
 quod helias uenit sed dico uobis ¶ fecerunt
 illi quicumque uoluerunt sed scriptum est deo ¹³ ¶ ue
 niens addiscipulos suos uidit turbam
 magnam circa eos ¶ scribas concientes

cū illis ¹⁴ & confestim omnis populus uidi
 ens eū stupefact: ÷ expauerūt & occurrentes
 salutabant eum ¹⁵ et int̄rogauit eos quid int̄
 uos conciritis ¹⁶ & rēs un; deturba dñx ma
 gis̄ adtul ^{Forista} h̄ filiū m̄m adtē habentem
 sp̄m inmundum ¹⁷ qui ubiq: eū adp̄chende
 rit adlidit eū et spumat et stridet dentib:
 et arescit et dñi discipulis tuis ut diceret (*sic*) il
 lū & n̄ potuerūt ¹⁸ qui rēs dñx eis Ó generatio ī
 credula quandiu ap̄ uos ero quandiu ys
 patriar adferre illum ad me ¹⁹ et adtulerūt
 eū & cū uidisset illū statim conturbabit
 eū sp̄s ²⁰ int̄rogauit patrē 3̄ quantū tē
 p: ÷ ex qº h̄ occidit & ille ait ab infantia ²¹ et
 frequent̄ eū et in ignē et in aquā missit ut
 eū p̄deret s̄ si q's potes adiuba nos miser
 t: n̄. ²² ih̄s h̄ ait illi potes credere oīa pos
 sibilas̄ credenti ²³ & continuo pat̄ puer[1]
 exclamans c̄ lacrimis aiebat Credo ad
 iuba incredulitatē meā ²⁴ & cū uideret
 ih̄s concurrentē turbā comminat: ÷ spūi
 inundo dicens illi surge (*sic*) et mutae sp̄s
 ego tibi p̄cipio exii abeo et ampli: ne introias
 in eū ²⁵ & exclamans multū discerpens eū
 exhibit abeo & fact: ÷ s̄ mortūs ita ut

multi dicerent q̄ mort: ÷ ²⁶ ih̄s h̄r teniens m
 anū ē eleuauit illum et surrexit ²⁷ & cum
 introisset in domū discipulū ē secreto int̄
 roḡabant eū q̄re nos ñ potuim: iecere illū
²⁸ et d̄x illis h̄ ḡen: in nullo pot̄ exire nissi in
 oratione et ieiunio ²⁹ & inde p̄fecti p̄t̄r
 ediebant̄ ḡaliliā nec uolebat q̄q̄ scire
³⁰ docebat h̄r discipulos suos et diciabat
 illis q̄m filius hominis tradet̄ in man: ho
 minum et occident eū & occis: t̄tiadie
 resurḡet ³¹ at illi ḡnorabant uerbum et ti
 mebant eū int̄roḡare ³² et ueniart̄ caferna
 ū quicumdomui essent int̄roḡabat eos q̄d
 inuia tractabit̄ ³³ & ille (*sic*) tacebant siq̄de
 int̄ sé inuia disputauart̄ q̄s eēt illorū
 maior ³⁴ & resediens uocauit xii et ait il
 lis q̄s uult p̄m: eē erit omnium nouissi
 m: & omniū minist̄ ³⁵ & accipiens puer̄
 statuit eū in medio eor̄, q̄ ut complex: eēt
 ait illis ³⁶ quis quis unū ex hui: modi puer
 is recipit̄ innōe meo me recipit & q̄
 q̄c̄q: me s:cipit̄ ñmes:cipit̄ s̄ eū q̄ me
 missit ³⁷ rēs illi iohannanis dicens magis̄
 uidim: quendā innōe tuo iacentē demo
 nia qui ñ sequit̄ nos et pibum: eū ³⁸ ih̄s h̄r

ait nolite pibere eum Nemo ꝥ qui fa
 ciet uirtutem innōe meo et possuit cito
 male loqui deme ³⁹ Qui ꝥ ñ ÷ aduersũ ys
 ꝑ uobis ÷ ⁴⁰ Quisquis ꝥ potũ dederit uob
 is calicẽ aq: innōe meo q xpī estis Comen
 dico uobis ñ ꝑdet mercedem ⁴¹ Q q's q's scan
 dalizauerit unum exis pussillis creden
 tib: inme bonũ ÷ ei maꝓis sī circũ daret
 mola assinaria collo ꝑ et in mare mittere
⁴² Q sī scandalizauerit té man: tua abscid[e]
 illā bonũ ÷ tibi debilẽ INTROIRE INUITā q
 duas man: habentẽ ire inꝓechenā iꝓnẽ in
 extinguibilem ⁴³ Ubi uermis ñ moriuntur (*sic*)
 et iꝓnis ñ extinguit ⁴⁴ Q sī pes tuus scanda
 lizat té amputa illũ bonũ ÷ tibi clau
 dum INTROIRE INUITā eĩnā quam duos ꝑ
 edes habentẽ MITTI inꝓechenā iꝓnis inext
 inguibiles ⁴⁵ ubi uermis eorũ ñ morit et iꝓ
 nis ñextinguit ^{45b(cf. 48)} Omnis ꝥ iꝓne salliet et
 omnis uictima salliet ⁴⁶ Quod sī oculus
 tu: scandalizat té iecce eũ bonũ ÷ tibi
 cecum INTROIRE INREꝓnũ dī q duos ocu
 los habentem MITTI inꝓenā iꝓnis ⁴⁷ Ubi
 uermis eor ñ morit et iꝓnis ñ extingui
 tur ⁴⁸ Omnis ꝥ iꝓne salliet et omnis uictim

saliet⁴⁹ bonum ÷ sál q̄sí sál insulsum
 fuerit inquo illud condietis habete in
 uobis sál et pacem habete in̄tuos x.¹ ¶ inde
 surgens uenit in fines iude ultra iorda
 nien ¶ conueniunt ītū turbæ adeum ¶
 sicut consuerat ītū docebat illos² et
 accedentes farissei in̄trōabant eū si
 licet uiro uxorem dimīte temptantes
 eum³ ¶ ille rēs d̄x̄ eīs quid uobis p̄cip
 it mōs⁴ ses⁴ quidicēr̄t mōses p̄missit
 libellum repudi scribere et dimīte⁵ q̄b:
 rēs ih̄s ait adduriciā cordis uestri sc
 ripsit uobis p̄ceptū istud⁶ abinitio h
 creature masculum et feminā fecit
 eos d̄s⁷ pp̄t h̄ relinquet homo patre⁸ suu⁸
 et matrem et aderebit ad uxore⁹ suū (*sic*)⁸ ¶ ēr̄t
 duo in carne una itaq; iā n̄ s̄t duo s̄ una
 caro⁹ ¶ ergo d̄s coniunxit homo n̄ sé paret
¹⁰ ¶ in domu ītū discipuli ē deēodē in̄
 rōgauer̄t eū¹¹ ¶ d̄t illis q̄c̄q; dimisserit
 uxorem suā et aliā duxerit adul̄tū cō
 mittit sup̄ eā¹² ¶ uxor dimisserit uirū su
 ū et alii nupserit mechat¹³ ¶ offereban̄
 illi paruulos ut illos tan̄geret discipuli h̄
 comminabant¹⁴ offerentib; q̄scumq; (*sic*) uide

RET ih̄s offerentib: indigne tullit & ait il
 lis sinite paruulos uenire ad me et ne p
 ibueritis eos Talum ÷ ⁊ regnū dī ^{15b} uelud
 paruulos n̄ intrauit in illud ¹⁶ & complec
 tans eos & inponens eos manus sup il
 los b̄dicebat illos ¹⁷ & cum egress: eēt in ui
 cū pcurriens quidā geno flexo ante. eū
 rogabat eum magis (sic) bonae quid faciam
 ut uitā aet̄ nā p̄cipiam ¹⁸ ih̄s hr d̄x ei quid
 me dicis bonum nemo bonus nissi un:
 d̄s ¹⁹ p̄cepta nosti n̄ adul̄tabis Non occi
 das Ne fureris Non falsū testimoqū
 d̄xeris Ne fraudem feceris honora
 patrē tuū et matrē tuā ²⁰ Et ille rēs
 ait magis̄ omnia h̄i obser uauit auben
 tute me (sic) ²¹ ih̄s hr intuit: eū dilexiteū et d̄x
 illi unumtibi de ÷ uade q: cūq: habes uen
 de erda paupib: et habebis tressaur̄ in
 caelo et ueni seq: reme. ²² q̄ tristat: ÷ i uer
 ba abiit meriens erat ⁊ habiens pos
 sesiones multas ²³ et circumspeciens
 ih̄s ait discipulis suis q̄ defīcile ÷
 confitentes in peccunīs in regnū dī i
 troire ²⁵ Forcili: ÷ camellū p foramē
 acus transire quam diuitē intra

re in re3num dī 26 q' ma3is admiraba
 nt' dicentes adsemet ipsos & qui pot
 ÷ saluos fieri 27 & intuiens illos ih̄s
 ait ap̄ homines impossibile ÷ s̄ ñ ap̄
 dñm oīa n̄ possibilia s̄t ap̄ dñm 28 Ce
 pit petr: ei dicere & ecce nos dimisim:
 om̄a et secu'ti sumi (sic) tē 29 rēs ih̄s & m̄
 en dico uobis Nemo ÷ qui relinq:rit
 domum ã fratres ã sorores aut pat
 rē á matrem ã filios ã a3ros pp̄t me
 et pp̄t euan3eliū 30 q' ñ accipiat centies
 tantū ñc in tempore h̄ dom: et fratres
 et sorores et matres et filios et a3ros
 cū psecutionib: et in saeculo futuro
 uitam aetnā 31 Multi h̄ er̄t p'mino
 uissimi et nouissimi primi 32 Erant
 h̄ inuia ascendentes hirusolima
 & p̄cedebat illos ih̄s et stupebant et
 sequentes timebant adsumiens
 it̄ ū xii coepit illis dicere q: essent ei
 euentura 33 q̄ ecce ascendim: hiruso
 lima et fili: hominis tradet' principi
 pib: sacerdotū et scribis & cōtemna
 bunt eū morte et tradent 3 gentib: 34 &
 iludent ei et cōspuent eū et interficient

eum et t̃tia die RESUR̃GET ³⁵ & accedunt
adeum iacob et iohannis filusebed
ei dicentes mãgis̃t̃ uolum: ut q̃cūq; pe
tierim: facias uob̃is (*sic*) ³⁶ & ille ait eis q'd
uultis ut faciã uob̃is ³⁷ et d̃xer̃t danobis
ut un: addext̃ã tuã et alı: adsinistram
tuã ſeam; iñgloria tua ³⁸ Ihs̃ h̃r ait illis
Nescitis quid petatis potestis bibere
calicē q̃ ẽgo bibo ã bap̃tismū q̃ ẽgo bap̃ti
zor baptizari ³⁹ & illi d̃x̃ r̃t ei posum;
ih̃s̃ h̃r ait illis calicē q̃ ẽgo bibo bibetis
& bap̃tismū q̃ ẽgo bap̃tizor bap̃tize
mini ⁴⁰ ait illis sedere h̃r addext̃ã meam
& sinistrã ñ ÷ meū dare uob̃is ſq̃b: p
aratū ÷ ⁴¹ & audientes .x. coeper̃t indĩg
nari deiacobo et iohanne ⁴² Ihs̃ h̃r conuoc
ans eos ait illis scitis q̃ hu qui uidet̃ p'
ncipari ſentib: dominant̃ eis & p'ncip
es eor̃, potestatē habent ipsõr̃ ^{43, 44} ñ ita ÷
ĩ uob̃is ſ q'cūq; uoluerit ĩ uob̃is p'm: eē
erit omnium seu: (*sic*) ⁴⁵ Nã fili: hominis ñ
uenit ut ministraret̃ ei ſ ut ministraret
et daret animã suã redētionē p mult̃is
⁴⁶ et uenert heriã (*sic*) et p̃fiscente eo de herich
et discipuli ē et plurima multitudine fili:

thibarthineus cecus sedebat iuxta uiã men
 dicans ⁴⁷ qui cum audisset q̃ ih̃s nazare:
 ÷ coepit clamare et dicere fili dñ̃ ih̃s mis
 serere ⁴⁸ ¶ cōminabant̃ illi multi ut tace
 ret at ille multo magis clamabat fili
 dñ̃ misserere mei ⁴⁹ ¶ stans ih̃s p̃cipit
 illū uocari et uocant caecū dicentes ei á
 nimæq'or esto surge uocat̃e ⁵⁰ q' p̃iecto
 uestimento suo exurgens uenit ad eū ⁵¹ et
 rēs illi ih̃s dñ̃ quid uis tibi faciã Cecus h̃
 dñ̃ei rabboni ut uidiã ⁵² ih̃s h̃ ait illi rabo
 ni (*sic*) uade fides tua té saluã fecit et cōfesti
 uidit et seq̃bat̃ eā (*sic*) in uia ^{xi. 1} ¶ cū ad p̃pin
 carent hirusolime et bithania et mon
 tē oliuā. mittit duos ex discipulis suis ² et
 ait illis ite in castellū q̃ contra uos ÷ ¶
 statim introeuntes illud inuenietis pul
 lū ligatū sup̃ q̃ nemo hominem (*sic*) sedit sol
 uite illū et adducite ³ ¶ si quis uobis dñ̃
 erit quid petitis dicite q̃ dñō necessaru: (*sic*)
 ÷ ¶ continuo illū dimittet hūc ⁴ et abeun
 tes inueniēti pullum ligatū ante ianuā
 foris inbibio et soluit (*sic*) eū ⁵ et q'dā de illuc st

antib: dicebat (*sic*) illis quid facitis sol
 uentes pullum ⁶ quid xert sicut p̄cip
 at illis ih̄s et dimiserūt eis ⁷ ad duxerūt
 pullum ad ih̄m et ponunt illi uestim
 enta sua ¶ sedit sup eum ⁸ multi
 h̄r uestimenta sua inuia strauerūt alii
 h̄r frondes cederūt dearborib: et coederūt
 et s̄t nerūt (*sic*) inuia ⁹ ¶ qui p̄ibant et qui
 seq̄bant̄ clamabant dicentes Oss
 anna ¹⁰ b̄dict: qui uenit inn̄oe dñi b̄dic
 tum q̄ uenit reḡnū patris ·n̄i· dauid
 ossanna in excelsis ¹¹ ¶ intrauit h̄r
 usolima in templū et circūspect
 is omnib: cum iam uespraesset hora
 exhibit in bethaniam cum xii ¹² et alia
 die cum exirent in bethania cū ·x· essu
 † ruit ·ii· ¹³ cum q: uidisset alonge ficū
 habentem folia uenit Sī q'd forte in
 ueniret in ea et cum uenisset ad eā nih
 il in uenit p̄t folia n̄ ē erat tempus
 ficorū ¹⁴ ¶ rēs d̄x ei iā n̄ampli: in eū
 num quis q̄ fructū extē manducet et
 audiebant discipuli ē ¹⁵ ¶ uenerūt
 h̄rusolimā et cum introis set intē
 plū uenit coepit iecere uendentes et
 ementes in templo et mensas numū[la]
 riorū ¶ cathedras uendentium

† This numeral may just as well be v as ii.

columbas euerit¹⁶ ¶ ñ sinebat ut
 quis q uas transferat p̄templū¹⁷ et do
 cebat diciens eis ñne scriptū ÷ q dom:
 mea dom; orationis uocabit̃ omnib;
 gentib; Uos h̄ fecistis eam speloncam
 latronum¹⁸ quo audito principes sacer
 dotū et scribe q̄rebant q̄mo eū p̄der
 ent Timebant & eum qm̄ uniuersatur
 ba ad mirabat̃ sup̄ doctrinā &¹⁹ ¶ cū
 ues pera facta eēt egrediebat̃ de ciy
 tate²⁰ ¶ cum m̄are (*sic*) transirent uider̃t
 ficum aridā factā aradicib;²¹ ¶ rec
 ordat: ÷ petr: d̄t ei rabbi ecce ficus
 male d̄xisti aruit²² ¶ rēs ih̄s ait illis h[a]
 bete fidem²³ ¶ Amen dico uobis q̄q̄c[ū]
 q; d̄xerit monti huic tollere et m̄t̄e in
 mare et ñessitauerit in corde suo s̄
 crediderit q̄q̄c; d̄xerit fiat ei²⁴ ¶ pp̄t̄
 ia dico uobis om̄a q̄cūq; orantes pe
 titis credite q̄ accipietis et uenient uo
 bis²⁵ ¶ cum stabitis adorandū dī[m̄t̄r̄]
 te si quid habetis aduers: aliquem
 ut det (*sic*) ap̄at̄ (*sic*) ūr qui in caelis ÷ dimitat
 et uobis peccatuestra (*sic*)²⁷ ¶ uenient r
 urs: hirusolima et cābular̄et in
 tēplo accedunt ad eū su' mī sacer

dotes et seniores etscribe ²⁸ ¶ dñt illi in
 qua potestate hec facis et q'st dedit ha
 nc potestatē ut ista faciens ²⁹ ih̄s hr rēs ¶
 illis in̄troꝑabo uos et eꝑo unū uerbū respon
 dite m̄ et dicā uobis inqua potestate h̄ faciā
³⁰ ¶ baptisum iohannis unde erat de caelo an
 ex hominib: respondite mihi ³¹ ¶ illi coꝑita
 bant secum dicentes si dixerim: de celo dicer
 q̄re n̄ credidistis ei ³² si dicem: ex hominib: ti
 mem: populū omnes n̄ habebant iohannē
 q̄ uere p̄fecta ēēt ³³ et respondentes d̄x̄r̄t ih̄u
 nescim: rēs ih̄s ait illis neq: eꝑo dico uobis ī
 [q]ua potestate h̄ facio **xii.** ¹ Coepit illis in parab
 ulis loq' homo plantauit uiniā et sepē cir
 [cū]dedit ei et fodit lacū ¶ edificauit turrē
 et loquauit eā aꝑriculis et p̄eꝑre p̄fect: ÷
² et aꝑriculas in tempore seruū ut ab aꝑricu
 [li]s accipiat de fructu uiniæ ³ qui ad p̄chen
 sū eum ceder̄t et dimisser̄t uacuū ⁴ ¶ iñū
 missit ad illos aliū seruū et illū incapite
 [uulnerauer̄t] ¶ ¶tumulis adficiar̄t ⁵ et r̄r
 [sus missit aliū ?] et illū occidiar̄t et plures ali
 os qu[osdā] cede]ntes ¶ hos ū occidentes ⁶ ad
 huc ēr̄ unum habiens filiū carissimū et ill
 ū missit adeos nouissimū dicens q̄ uereb
 unt̄ filiū m̄m ⁷ Coloni hr d̄x̄r̄t adinuicē hic

÷ heris uenite occidam: eū etnā erit hered,
 rās ⁸ & adp̄chēdentes h̄r occiderūt et iecit̄ ex
 tra uiniā ⁹ quid eē faciat dñs uinie ueniet
 et p̄det colonos et dabit uiniā aliis ¹⁰ nesciptu
 rā hanc le ^{Exultate} ³istis lōpidē q̄ rep̄auerūt edif
 icantes hic fact: ÷ incapud an̄guli ¹¹ adnō fac
 t: ÷ istud et ÷ mirabile inoculīs nostrīs ¹² &
 q̄rebant eumtenere timuerūt turbā cōgnouerūt
 n̄ q̄ adeos parabolā hanc dixerat & relicto eo
 abiarūt ¹³ et mittunt adeū q̄sda' ex fariseis & hiro
 dianīs ut eumtraderent in uerbo ¹⁴ q̄ uenientes dñ
 ei māgistr̄ scim: q̄ ueraxes et n̄ curas q̄q̄ n̄ n̄ uides
 infaciem hominis s̄ inueritate uia dī doces, h̄
 cet dari tributū cessari an̄ n̄ dauim: ¹⁵ q̄ sciens [uer]
 sutiā eor̄, cōit illīs q̄d me temptatis ad ferte m̄
 denariū ut uidian̄t (sic) ¹⁶ illi denariū adtullerūt etait
 illis cui: ÷ imāgo h̄ et inscriptio dñt illi cessaris
¹⁷ Rēs h̄ ih̄s dñ illis reddite īgit̄ q̄ s̄t cessaris cessari
 et q; s̄t dī dō mirabantur sup̄ eo ¹⁸ & uenert ad
 eū saducei quidn̄t resurrectionē n̄ eē et in̄trōga
 bant eū dicentes ¹⁹ māgistr̄ moyses nobis scrips
 it utsicui: frāt mortu: fuerit et dimisserit
 uxorē et filios n̄ relinq̄rit accipiat frāt 3 uxo
 rem illi: & res:citet semen fratri suo ²⁰ .Uu
 eē fratres ergo erant et p̄mus uxorē et mor
 tuus ÷ n̄ relicto semine ²¹ & secund: accipit eā

et ipse mortuus ÷ et nec reliquit semen et tñ
 us simili²² ¶ acciperit simili²² septē et ñ relin
 cert²³ semen nouissima omniū defuncta ÷ et m^v
 hier²³ IN RESURRECTIONE eñ cum re ^{fenestre} surrexer
 int cui: de hīs erit uxor .iiii. h habuerit
 eam uxore²⁴ ¶ rēs ih̄s ait illīs ñ ideo erra
 tis nec scientes scripturas Neq: uirtutē dī
²⁵ cum h mortui surrexerint Neq: nubent
 Neq: nubent²⁵ s s̄t s̄ angeli in caelis²⁶ demortui [sic]
 † h q̄ resur²⁷unt ñ fle²⁸istis in libro moysi sup
 rubrū qm̄ dixerit illi d̄s inquit e²⁹so sū d̄s
 abrachā d̄s issac d̄s iacob²⁷ Neq: d̄s mortuū s̄
 uiuor. Uos h multū erratis²⁸ ¶ accessit un:
 describīs qui audierat illos concirentes et uid
 ens qm̄ b̄ illīs rēs (sic) intro²⁹auit eum quid eēt p'mū
 mandatū²⁹ ih̄s h rēs ei q p'mum omniū mand
 tū ÷ Audi israhel dñs d̄s tuus un: ÷³⁰ ¶ dile
 ges dñm extotocorde tuo et extota uirtute tua
 h ÷ p'mū mandatū³¹ ¶ h simile hui: Olegēs
 pximū tam q tē ipsū mai: hoī aliud manda
 tū ñ ÷³² ¶ ait illi scriba b̄ magis̄ in ueritate
 dixisti q un: et ñ ÷ ali: p̄t illū³³ ut diligat³³ extoto
 corde et extota intellectu et extota anima et exto
 ta fortitudine ¶ diligere pximū tāq̄tēpsū
 mai: ÷ omnib: holocausto matib: et sacrifi
 cis³⁴ ih̄s h uidiens q̄ sapient̄ respondisset ait

† Scribe has left an f apparently which he wrote first, and then wrote I cover
 ing part of the other letter but leaving most of it so that *flegistis* is apparent.

illi ñes longē aregno dĩ ¶ nemo iā audiabat
 inTROgare ³⁵ ¶ Rēs ih̄s dicebat dociens itēplo
 scribē qm̄o dñt xpm̄ eē filum dđ ³⁶ ipse n̄
 dđ dť inspu s̄co ¶ Dixit dñs dño meo sede ad
 extris meis donec ponam inimicos (*sic*) tuos scabel
 lū pedūtuar̄, ³⁷ Ipse eē dđ dť eū dñm et unde ÷
 fili: ē et multa tuba (*sic*) eū libent̄ audiuit ³⁸ ¶ diceb
 at' eis indoctrinasua ¶ Cauete āscribīs q' uo
 lunt instolis ambulare et salutari in foro ³⁹ ī
 primis cathedris sedere insinaḡōis ¶ p'
 mos discubitos incaenis ⁴⁰ ¶ quideuorant do
 m: uiduar̄, s̄obtentu plixae orationis hui ac
 cipiunt plixi: iudiciū ⁴¹ ¶ sediens ih̄s contraḡa
 zaphilacium aspiciebat qm̄o turba iectaret
 aes inḡaza filaciū et multi diuites iectaban̄
 multa ⁴² ¶ Cum uenisset hr uidua paupcula
 missit duo minuta q ÷ quadrans ⁴³ ¶ o
 uocans discipulos suos ait illis ¶ men d [*sic*]
 co uobis qm̄ uidua h̄ paupcula plus omib:
 missit qui misser̄t inḡazo filacium ⁴⁴ ¶ Om̄s
 n̄ eoq̄ habundat illis miser̄t h̄ ū depennuria
 sua om̄a q̄ habuit missit totum uictū suū

xiii. ¹ ¶ cū eḡrideret̄ detemplo ait illi un: ex disci
 pulis suis maḡis̄t aspice qualis lapi
 des et qualis STRUCTURA ² ¶ resp̄ ih̄s ait
 illi uidēs hās maḡns̄ ūrelinq: lapis sup

xiii

lapidem qⁱ ñ destruat^r ³ & cū sederet in mon
te oliuarū cōtet (*sic*) templū introgabat eū se
paratū petr: et iacob: et iohannis et and
rias ⁴ dīc nobīs qñō ista fiant & q s³
num erit qñō hī om̄a incipiunt consumma
ri ⁵ rēs ih̄s cepit dicere illīs Uidete Neqys
uos seducat ⁶ multi & ueniunt in nomine
meo dicentes q ego sum et multos seducunt ⁷ Cū
audieritis bella et oppinionis belloꝝ, Ne
timueritis oportet & fieri s̄ ñ ÷ (*sic*) finis ⁸ exur
get & gens ingentē & regnū sup regnū et
erūt tremot: plocā et fames initium dolorū
hī ⁹ Uide h̄r uos metipsos Tradent & uos in
conciliis et insinagōis uabulabitis & ante
p̄ssides et rezes stabitis pp̄t me intestim
num illīs ¹⁰ & in omnes gentes p̄mū oportet
p̄dicari euangeliū ¹¹ & cū duxerint uos tra
dentes nolite p̄cozitare quid loquamini s̄
q datū uobīs fuerit in illa hora ad loquam
ñ & estis uos loquentes s̄ sp̄s sc̄s ¹² Tradet h̄r
frāt fratrē in mortem & pat̄r fi liū et con
surgēt filii in parentes et morte adfici
ent eos ¹³ & eritis hodie omnib: hominib: ho
minib: pp̄t nominib: (*sic*) m̄m qⁱ h̄r sustinuerit
infinē hic saluus erit ¹⁴ Cū h̄r uideritis abho
minationē desolationis stantē ubi ñ debet

q' le³IT INTELLE³AT Tunc q' inuidia s^t fu³iant in
montes ¹⁵et q' sup tectū n̄dis cendat indomū nec
INTROEAT uttollat q'd dedomusua ¹⁶¶ q' ina³RO
ERIT n̄ REUERTET³ RETRO tollere uestimentū suū
¹⁷Uæ h^r pri³nantib: et nutrientib: in illis dieb:
¹⁸ORATE h^r ut n̄ fiat fu³a ūa hemē ¹⁹ERT³ n̄ di
es illi TRIBULATIONES tales quales fuer^t a[b i]
nitho creaturæ q' condidit usq: nō neq: [fi]
ant ²⁰ET NISSI breuiasset dñs dies n̄ fuis[set]
salua omnis caro s̄ pp^t electos q's ele³IT
breuiauit dies ²¹¶ si quis uobis d^xerit ec[c]e [hic]
÷ x^ps ecce illic ne crederitis ²²EXUR³ENT n̄ [seo]
dox^pi et seodo pfere et dabunt si³na et po[rt]en]
ta adseducendos si fieri pot÷ etiā electo[s]
²³Uos e^r uidete ecce p^dxⁱ uobis om̄a ²⁴s̄ in i[llis]
dieb: p^o TRIBULATIONEM illā ocalcabitur sol et ?]
n̄dabit lumen suum ²⁵¶ stelle cadent de [caelo]
¶ uirtutes cel^or̄, cōmoueunt³ ²⁶¶ t̄c uid[eb]
unt filiū hominis uenientē in nubib; caeli [cū]
uirtute multa et gloria ²⁷¶ MITTET angelos
suos et o³re³auit electos suos ā quat[uor]
uentis assummo t̄re usq: ad sū mū ca[eli]
²⁸¶ fico h^r discite parabolā c̄iā ram: ē [tener]
fuerit ¶ natū fuerit folia co³noscetis q' [in]
p^ximo ⁽²⁹⁾sit et iosteis ³⁰¶ Amen dico uobis [qm]
n̄ TRANSIIT GENERATIO h̄ donec omnia [ista ? fi]

ant³¹ caelū et t̄ra transibunt uerba h̄r mea
 ñ transibunt³² De die h̄r illa et hora nemo scit
 Neq: an̄geli incaelo neq: fili: nissi pat̄³³ Uī
 dete uigilate et parate nescitis ⁊ qñb temp:
 sit³⁴ s̄ homo p̄ḡre p̄fect: reliquit domū suā
 & dedit seruīs suis potestatē cui:q: opis
 et ianuatori p̄cipit ut uigilat³⁵ Uigilate ergo
 Nescitis ⁊ qño dñs dom: ueniet sero añ me
 dia nocte añḡalligantu añ mane³⁶ necū uene
 ret repente inueniat uos dormientes³⁷ q̄ h̄r
 uobis dico uigilate xiv.¹ erat h̄r phascha azeṃ
 [rū] p̄o biduū etq: rebant sūmī sacerdotes et
 [sc]ribe qm̄o eum tenerent et occident² dice
 [b]ant ⁊ ñ indie festo ne forte tumult: fieret
 [in?] populo³ & cum esset ibethania in dom̄
 [simo]nis lepsi et recumbent (*sic*) uenit mulier
 habiens alabastrum ungenti nardipisti
 ci p̄tiosi et fracto aluastro effudit sup̄ca
 pud ē⁴ erant quidā indigne ferentes in
 trasemet ipsos dicentes utquid p̄ditio is
 [ta] ungenti facta ÷⁵ potat ⁊ ungentū istud
 [u]enundari plu:q̄ xxxtis denarīs et dari
 [p]aupib: et fremebant meā⁶ ih̄s h̄r d̄x̄ sinite
 [eā] q'd illi molesti estis bonū op: opata ÷ in me
⁷ [sēp] ⁊ paupes habebitis uobiscū & cū
 [uol]ueritis potestis illis b̄facere me h̄r ñ

xiv

semp habebitis ⁸ q̄ habuit h̄ fecit p̄uenit [un]
 3ERE corp: m̄m insepultura ⁹ Amen dico u[ob]
 is ubicumq: p̄dicatum fuerit euanḡeliū ist
 ud in uniuerso mundo et q̄ fecit h̄ narrabi
 tur inmemoriā ē ¹⁰ ¶ iudas scariothis un:
 de xii adsū mos sacerdotes ut pderet eū [eis?]
¹¹ q̄ audientes 3auisist̄ et p̄ miserit̄ ei peccuniā [se]
 daturōs et q̄:rebat q̄mō illū oportune tra[de]
 ret ¹² ¶ p̄mo die azemōr q̄nō pasca f̄mmol[a]
 bant dñt ei discipuli q̄o uis eam: et parem[:]
 t̄ ut manduces pascha ¹³ ¶ MITTIT duos ex d[is]
 cipulīs suis et dīt eis ite inciuitatē et oc[ur]
 rit uobīs homo laḡonā aq: baiolans seq[ui]
 mini eum ¹⁴ ¶ q̄cumq: introierit dic[ite dño]
 dom: q̄ maḡist̄ dīt ubi ÷ refectio mea [ubi]
 phasca cum discipulīs meis mandu[cem]
¹⁵ ¶ ipse uobīs demonstrauit cenaculū 3R
 andestratū ¶ illic parate uobīs (sic) ¹⁶ ¶ [ab]
 ierit̄ discipuli ē et ueniarit̄ inciuitatē et ī[ue]
 niarit̄ sicut d̄xerat illīs ¹⁷ Uespe h̄ fa[cto]
 uenit cum xii ¹⁸ et discum bentib: eis et [m]
 anducantib: ¶ IT ih̄s ¶ mendico uob[is]
 q̄ un: ex uobīs me tradet q̄ manducat [me]
 cū ¹⁹ ¶ illi coeperit̄ contristari et dicere e[ī sī]
 3illatim nūquid eḡo ²⁰ q̄ ait illīs un: ex xii q̄ intri[n]
 3it mecum in cateno ²¹ et fili: homis (sic) uadet s̄ [scr]

igitur ÷ deo Uae homini illi p̄ q̄ fili: hominis
 tradet̄ bonū ÷ ei sī n̄ esset nat: homo ille ²² ¶ m
 anducantib: illis accipit panem et b̄ dicens
 frēgit et dedit eis ¶ ait sumite h̄ ÷ corpus
 m̄m ²³ et accepto calice ¶ gratias dedit eis ¶ bi
 bert̄ ex illo om̄s ²⁴ et ait illis hic ÷ san̄guis meus
 [n]oui testamenti q̄ p̄uobis effundit̄ ²⁵ amen dico
 uobis q̄ iā n̄ bibā de hōc ¶enimine uitis usq:
 in diem illū cum illud bibā nouū in rēgno dī ²⁶ ¶
 fm̄no dicto exier̄t in montem oliueti ²⁷ ¶ ait
 illis om̄s uos scandalizemini in ista nocte
 q̄ scriptū ÷ p̄cutiam pastorē et disp̄sentur
 oues ²⁸ sp̄ea q̄ resurrexero p̄cedā uos in ¶aliliā
²⁹ [petru]s h̄ ait illi ¶ sī om̄s scandalizati fuer̄t
 [s̄ n̄ ego] ³⁰ ¶ ait illi ih̄s amēdicotibī q̄ tu hodie in
 [noc]te hāc p̄: q̄ ¶all: bis dederit uocē t̄ me ne ¶a
 [t]ur: es ³¹ ¶t ille ampli: loq:bat̄ ¶ si oportue
 [r]it me simul cōmoritibī n̄te ne ¶abo similit̄ h̄ et
 om̄s dicebant ³² ¶ ueniunt in p̄diū cui nō ¶e
 [s?]amani et ait discipulis suis sedite hīc
 donec corā (sic) ³³ et adsūpsit petr̄, et iacobū et io
 hannē secum et coepit pauere et cedere ³⁴ et a
 [it] illis tristis ÷ anima mea usq: ad mor
 tem s: tinete hīc ¶ uigilate ³⁵ et c̄ pcessisset pa
 lulū pcedit sup̄ t̄ram et orauit ut si fieri pos

SIT TRANSIRET abeo hora ³⁶ ¶ dx abba pať
 oĩa possibilĩa sť tibi transfer calicē hunc
 ame sñq̃ eʒo uolo sñqtú ³⁷ et uenit et inuenit
 eos dormientes etait petro simón d[ormis]
 ñpotuistis una hora uigilare ³⁸ ¶ uigilate
 ¶ ORATE UT ñ INTRETIS INTemptationem s[p̃s]
 quidē prumt: ÷ caro h̃ infirma ³⁹ ¶ iťũ
 habiens ORAUIT eundē sermonē dicens ⁴⁰ [et ??]
 RURSUS denouo inuenit eos dormientes
 ERANT ̃ oculi eoř. ¶ GRAUATI ET IGNORABAN[T]
 quid RĒS RĒ ei ⁴¹ ¶ UENIT TERTIO ET ait illis do[R]
 mite iã ET REQUIESQUITE suffecit ET UENIT ho[ra]
 ¶ ecce TRADET̃ fili: hominis inman: pec[ca]
 TORUM ⁴² SURGITE eam: ecce ppe ÷ qui [me TR]
 ader ⁴³ ¶ ad húc eo loquente uenit iuda[s sca]
 RIOTH un: ex xii ET cū illo turba multa [c]
 ¶ GLADIS ET LIGNIS ASSUMMIS sacerdotib: ET [a]
 SCRIBIS ET ASENIOIB: ⁴⁴ dederat h̃ TRADITOR [ə ?]
 siGNũ eis dicens q̃c̃q: osculat: fuero ips[e]
 ÷ TENETE illum ET DUCITE CAUETE ⁴⁵ ET cū in uen
 ISSENT STATI accediens adēũ Rabbi ET oscu[la]
 T: ÷ eũ ⁴⁶ OCT ille man: inecceť inēũ ⁴⁷ un: h̃ q[ui] [dã]
 decIRCUM STANTIB: EDUCIENS GLADIũ PCUSI[T]
 seruũ summĩ sacerdotes ¶ AMPUTAUI[T]
 auriculã ə ⁴⁸ ¶ RĒS ait illis Tãq̃ adlatronem
 EXISTIS cum GLADIS ET LIGNIS conp̃chender[e]

me ⁴⁹ cotidie eram ap uos in templo docie
ns et ñ me tenuistis s̄ ut impleant̄ scripturę

⁵⁰ Tunc discipuli om̄s relinquentes eũ cruci

[f̄]xert̄ ⁵¹ adolescens h̄ q'dā seq̄bat̄ eũ am̄

[ict]: sindone sup̄ nudo & tenuert̄ eũ ⁵² at

illa relicta sindone nud: p̄fugit ab eis ⁵³ &

adduxiart̄ ih̄m ad summũ sacerdotum

& conueniunt om̄s sacerdotes et scribe

et seniores ⁵⁴ petr: h̄ alonge secut: ÷ eũ usq:

matriũ sũ misacerdotis et sedebat ĩ min̄s

tris & calefaciebat sē ad ignē ⁵⁵ sũm̄ ĩ sa

cerdo tis et om̄s conciliũ q̄rebant adu

[e]rs: ih̄m testimoniũ ut eũ morti traderent nec

[in]ueniebant ⁵⁶ multi & testimoniũ falsũ dice

[ba]nt aduersu: eum et ouementia testimoniũ

ñerant ⁵⁷ q'dā sur̄gens falsũ testimoniũ fe

rebant aduers: ih̄m dicentes ⁵⁸ qm̄ nos au

dibim: eũ dicentem ēgo desoluã temp

lũ h̄ manu factũ et p̄ triduum ali

ut ñ manufactũ edificabo ⁵⁹ et ñ erat

conuenientes testimoniũ illoĩ ⁶⁰ exur̄gen

[s] sũm: sacerdos in mediũ IN̄TRŌgaut

ih̄m dicens ñ respondis quicq̄ adea q̄:

ĩ obiciunt̄ ab eis ⁶¹ ille h̄ dicebat et nihil rēs

dit rursũ summ: sacerdos in̄t̄ rōgabat

eũ et d̄t ei t̄ues xp̄s fili: b̄dicti ⁶² ih̄s h̄ d̄x̄ illi

e³⁰ sum et uidebitis filiū hominis sedentē
 adextris uirtutis et uenientem in nubib: cae
 li ⁶³ Summus h sacerdos scindiens uestimen
 ta sua ait quid ad hūc desideram: testes
⁶⁴ audistis blasfemiā ē q'd uobis uidet^r q̄ oms c
 tēpnauerūt eū ēē reūmORTIS ⁶⁵ & coeperūt q'dā
 conspuerūt (*sic*) eū et uelare (*sic*) faciā ē et colaphis
 eū cedere et dicere ei pfetiza nobis et minis
 TR[]a al[a] pidib: eū cedebant ⁶⁶ & cū esset pet
 R: iāTRI[o] ^{Fenestra} deorsū uenit una ex ancellis sū
 mis ace rdotis ⁶⁷ & cū uidisset petrū, cale fa
 cientē se et aspiciens in illū ait etrū cū ihū
 nazareno eras ⁶⁸ OCT ille ne³auit diciens ne
 q: scio Neq: noui quid dicis & exibat
 foras ante atriū et ³all: can taurit
⁶⁹ RURS: h cū uidisset ancilla illū coe
 pit et dicere circumstantib: q̄ hic exillis
 ÷ ⁷⁰ OCT ille iŕum ne³auit & p^o pussil
 lū RURS: qui adstant dicebant pet
 ro uere exillis ÷ Nā et ³allh: es ⁷¹ ille h coe
 pit anazemare et iurare q̄ nescio homi
 nē q̄ dicitis ⁷² & statim iŕū ³all: cantau[it]
 & recordat: ÷ petr: uerbi q̄ dxerat [ei]
 ih̄s p: q̄ ³all: cantet bis t̄ me ne³ab[is]
 & coepit flere xv. ¹ & ofestim man[e]

[c]siliū facientes sūmī sacerdotes c̃seniorib:

et scribīs et uniuerso concilio unctū ih̃m duxe

r̃t et tradidiar̃t p̃flato ² ¶ iñtroꝝauit eū p̃f

lat: tues rex iudeoꝝ, at ille r̃s ait illi tu dicis

³ ¶ accessabant eū summi sacerdotes in m̃l

tīs ⁴ p̃flat: h̃ rursū iñtroꝝauit eū dicens ñ

respondiens quiq̃ uide incantis te accusa

nt ⁵ ih̃s h̃ ampli: nihil r̃s ita ut mirarent̃ (*sic*) p̃f

lat: ⁶ p̃-diē h̃ festū dimĩte solebat ill

is un

ū

ex unctīs q̃q: perissent ⁷ erat h̃

fenestra

q̃dī

fenestra

ce

bat̃ barabbas q̃cum seductiosis er

at uinc

t: q̃ in seditione fecerāt homicidiū ⁸ ¶ cū

ascendisset turba coepit roꝝare sicut sēp

faciabat illīs ⁹ p̃flat: r̃s eis et d̃xultis dī

mittā uobīs reꝝe iudeoꝝ, ¹⁰ sciebat ñ q̃ inui

diā tradissent eū sūmisacerdotes ¹¹ pontifi

ces h̃ occitauer̃t turbā ut maꝝis barabbán

dimĩter eis ¹² p̃flat: h̃ ĩtū r̃s ait illīs quid eĩ

uultis ut faciā reꝝi iudeoꝝ ¹³ ¶ illi ĩtū cla

mauer̃t crucifiꝝe eū ¹⁴ p̃flat: uero dicebat

eis quid ñ malifecit at illi maꝝis clamab

ant dacrucifiꝝe (*sic*) eū ¹⁵ p̃flat: h̃ uolens pop

[ul]o satisfacere dimissit illīs barabbán

[et] tradidit ih̃s (*sic*) flaꝝillīs cessum ut cruci

[fiꝝ]et̃ ¹⁶ milites h̃ duxer̃t eum in atrium

[pro]rri et uocant totum chortē ¹⁷ et indu

et aliæ multa (*sic*) q̃ simul cūeo ascenderant hi
 rusolimae (*sic*) ⁴² ¶ cum iā sero esset factū q̃ er
 at parascue q̃ ÷ ante sabbatū ⁴³ ¶ Uenit ios
 eph abarimathia nubilīs decurio q̃ et ipse
 erat expectans reḡnū dī et audaciū intrauit
 adpflatū ¶ petit corp; ihū ^{44a} pflat: h̃r mi
 rabat̃ sī iā obiset et arcesso centorione ^{45b} do
 nauit corp; ioseph ⁴⁶ ioseph h̃r mercat: ÷ sidon
 ē et ponens eum inuoluit in sindone ¶ pos
 suit eū īmonumento q̃ erat excisū de petra
 ¶ aduoluit lapidē ad hostiū monumen
 ti ⁴⁷ maria h̃r maḡdalene et maria iaco
 bi et salone et maria ioseph aspiciabant
 ubi poneret̃ xvi. ¹ et c̃ transiset sabbatū maria
 maḡdalene et maria iacobi et salone eme
 rūt aromata ut uenientes unḡerent eū ² ¶
 ualde mane . p̃ma sabbatoṛ, uenert ad
 monumentum orto iā sole ³ et dicebant ad
 inuicē quis reuoluit nobis lapidē ab
 hostio monumenti ⁴ ¶ respicientes ui
 derūt reuolutū erat quippe maḡn: uaĩde [*sic vid.*]
⁵ ¶ introiuntes īmonumentū uiderūt iu
 benem sedentē indextris cooptū stola can[di]
 daetobstupuerūt ⁶ q̃dīt illīs ¶ Nolite expauescere
 ih̃m̃q̃:ritis Nazarenū crucifixū surrexit

xvi

n ÷ hic ecce locus ubi possuariť eũ ⁷ § ite et disci [*sic*]
 te discipulā (*sic*) et petro q̄ p̄cidit uos in galiliā ibi
 eũ uidebitis sicut dñi (*sic*) uobis ⁸ ¶ Et ille exeuntes
 fuťerť demonumēto INuasserat et eas timor
 et pauor ¶ nemini q̄ q̄ dñerť et timebant ⁹ Surgiēns h̄ ih̄s mane p̄masabbati a
 paruit p̄mo mariæ magdalene de qua ieceret
 .iii. demonia ¹⁰ illa uadiēns nuntiāuit h̄s
 qui cū eo fuerant luťentib: et flentib: ¹¹ illi audientes q̄ uiueret et .iii: (*sic*) eť ab ea n̄ credidia
 rť ¹² p̄o h̄ h̄ duob: exeis ambulantib: ostens: ÷
 ĩalia effigie euntib: inuillā ¹³ ¶ illi audientes
 nuntiauerť cētis nec illis cre didiart ¹⁴ nou
 † issime recūbentib: illis xī (*sic*) apparuit et expbra
 uit ĩcredulitatē eor̄, et duritiā cordis q̄ hīs
 qui uiderť eum surrexise n̄credidiart ¹⁵ et
 dñ eis euntes in mundū uniuersū p̄dica
 te euāgelīū omni creaturæ ¹⁶ q̄ crediderit et
 baptizat: fuerit salu: erit q̄ ũ n̄ crediderit ÷
 tenabit ¹⁷ signa h̄ eos q̄ credidiart h̄ sequent̄ ĩ
 n̄ e meo demonia ieciant in iuis loquent̄ no
 bis (*sic*) ¹⁸ serpentes tollent ¶ si mortifer̄, q̄ bibe
 riñ ñeos nocebit sup̄ egros man: inponent
 et b̄ habebunt ¹⁹ ¶ dñs quidē ih̄s p̄q̄ loquit: ÷ eis
 adsumpt: ÷ in caelū et sedit ad dextā dī ²⁰ illi h̄
 [p̄]fecti p̄dicauerť ubiq: dño q̄ opantē et sermonē
 cōfirmante sequentib: signis:

† The usual way would be XI or .XI. or XII or .XII. This XI is peculiar here, as if II½.

lus netimias † Zacharias qm̃ exaudita [÷]
deſcatio tua et uxor tua elizabeth pariet
tibi filium et uocauis nomen ꝑ iohannem

- ¹⁴ & ERIT ꝓaudium tibi et exultatio & multi
inuitate (*sic*^{vid}) ꝑ ꝓaudiabunt ¹⁵ ERIT ꝑ magnus
coram dño et uinũ et sicerã ñbibet & spũ
sco replebit ad hũc exuĩto matris sue ¹⁶ & mul
tos filiorum israhel conuertet addñm dñm
ipsorum ¹⁷ & ipse ꝓcedet ante illum inspũ
et uirtute heliae ut conuertat corda pat
rum infilios et incredibiles adprudencia
iustoru parare dño plebem ꝓfectã ¹⁸ &
dñ Zacharias ad anꝓelum unde hĩ sci
am eꝓo ꝑ sum senex et uxor mea ꝓcessit
indie b: suis ¹⁹ & rēs anꝓelus dñ ei eꝓo sũ
ꝓabriel anꝓelus qui adsto ante dñm et mi
sus sum loqui adtẽ & hĩ tibi euanꝓelizare
²⁰ & ecce eristaciens et ñ ꝓoĩs loqui usq: ĩ
diem quo hĩ fiant ꝓ eo qđ ñ credisti (*sic*) uerb
is meis qđ inplebuntur in tempore suo
²¹ et erat plebs expectans zachariã et mira
bant qđ tarderet ipse in templo ²² eꝓress:
(hĩ ñ ꝓoĩat loqui ad illos et coꝓnouert qđ ui
sionem uidisset in templo et ipe (*sic*) erat in
nuens (?) eis et ꝓmansit mutus ²³ & facti
sũ ut inpleti sũ dies officii ꝑ abiit indo

† Special letter for this hybrid z and s combined.

mum suā ²⁴ post hos h̄ dies concepit eli
 zapheth uxor eius et occultabat se men
 sib: dicens ²⁵ ꝓaudio q̄ sic fecit mihi dñs
 in dieb: quib: res pexit auferre obpbriū
 meum inñ homines ²⁶ IN mense h̄ sexto mis:
 ÷ ꝓabriel adō inciuitatem ꝓaliliae cui nō
 erat nazareth ²⁷ Ꝗduirginem dis ponsatā
 uiro Cui nō erat ioseph dedomu dauid et
 nō uirginis maria ²⁸ et inꝓres sus anꝓelus
 adeam dñ haue ꝓratia plena dñs tecū
 benedicta tu in mulierib: ²⁹ q̄ cum uidisset (*sic*)
 turbata ÷ in sermone eius et coꝓitabat qua
 lis esset ista salutatio ³⁰ Ꝗ ait ei anꝓelus
 Ne timias maria INuenisti eū (*sic*) ꝓratia ap̄
 dñ ³¹ ecce ꝓcipies inuñ et paries filiū et uo
 cabis nō ꝓ ihñ ³² hic uenit maꝓn: et fili: alṭi.
 † sim: uocabit Ꝗ dabit illi dñs dñ sedem dñ
 patris ꝓ et reꝓna ut indom uiacob ineññ
³³ et reꝓnñ ꝓ ñerit finis ³⁴ Oñ h̄ maria adanꝓe
 lū qñmo fiet istud uirū h̄ ñ coꝓnosco ³⁵ Ꝗ rēs an
 ꝓel: et dñ ei sp̄s sc̄s sup ueniet inñ et uirtus
 altissimi obumbrauit tibi Ideo q: q̄ uocat (*sic plane*)
 exte sc̄m uocabitur fil: dñ ³⁶ Ꝗ ecce elizab
 eth coꝓnatatua Ꝗ ipse (*sic*) con cepit filiu
 in senecta sua Ꝗ hic mensis ÷ sext: illi q:
 uocat sterilis ³⁷ q̄ ñerit inpossiuile ap̄

dñm omne uerbum ³⁸ Oñ h̃ maria ecce anc
illa dñi fiat mih̃ f̃ uerbũ tuum & disces
sit ab illa angelus ³⁹ exurgens h̃ maria indie
b: illis & uenit in montana cũ festinatione
in ciuita tẽ iude ⁴⁰ et intrauit indomum sa
chariae et salutauit elizabeth ⁴¹ & factũ ÷
ut audiuit salutationem mariae elizabeth
exultauit infans in utero ð et repleata ÷
spũ s̃co elizabeth ⁴² & exclamauit uoce maꝑ
na et dñ benedicta tu inñ mulieres et b̃dic
tus fructus uentris tui ⁴³ & unde mih̃ ut
ueniat mañ dñi mei ad me ⁴⁴ ecce h̃ ut facta
÷ uox salutationis tuae in aurib: meis ex
ultauit infans in gaudium in uero meo ⁴⁵ et be
ata q: credidisti qm̃ pficient̃ eaq: dictast̃
ei a dño ⁴⁶ et ait maria magnificat anima mea
dñm ⁴⁷ et exultauit sp̃s m̃s indõ salutare meo
⁴⁸ quia res pexit humilitatẽ ancille suae ecce
enim ex hoc beatam me dicent om̃s g̃nera
tionis (sic) ⁴⁹ q̃ fecit m̃ maꝑna qui potiens ÷ et scm̃
nõ ð ⁵⁰ et misericordia ð in p̃genies et p̃genies ti
mentib: eum ⁵¹ fecit potentia (sic) in brachio suo ds
psit sup̃bos mente cordis sui ⁵² Deposuit pc
tentes desede et exaltauit humiles ⁵³ essurientes
impleuit bonis & diuites dimissit inanes
⁵⁴ suscipit israhel puerũ suũ memorari

missericordiae suae ⁵⁵ sicut locut: ÷ ad
 patres nostros (nostras *Abbott*) abrachā et semini eius
 usq: in seculum ⁵⁶ mansit h̄ maria cū il
 la q̄si mensib: trib: et reuersa ÷ in dom
 um suam ⁵⁷ elezebeth h̄ impletū ÷ tempus
 pariendi et peperit filium ⁵⁸ & audiar̄
 [ui]cini et coḡnati ⁊ q̄ magnificat dñs mis
 sericordiā suam cum illa et conḡratu
 labant̄ ei ⁵⁹ & factum ÷ indie octauo ue
 ner̄t circū cidire puerum et uocaba
 nt eum nōe patris sui zachariā ⁶⁰ et r
 ēs mat̄ ⁊ dx nequaḡ s̄ uocauit (*sic*) iohannis
⁶¹ Et d̄x̄r̄t ad illā q̄ nemo ÷ incoḡnationetua
 qui uocet̄ hoc nōe ⁶² Inuebant h̄ patri ⁊ q̄
 uellet uocari eum ⁶³ et postulans puḡilla
 rem scripsit dicens iohannis ÷ nō ⁊ &
 mirati s̄t uniuersi ⁶⁴ & p̄tū ÷ h̄ ilico os ⁊ et
 linḡa ⁊ et loq:bat̄ b̄ dicens dñm ⁶⁵ & factus ÷
 timor sup̄ omnes uicinos eorū & sup̄
 omnia montana iude deuulḡabat̄ om̄a
 uerba h̄ ⁶⁶ et possuer̄t om̄s qui audiera
 nt in corde suo dicentes quid putas pu
 er iste erit & h̄ manus dī (*sic*) cum illo ÷
⁶⁷ & zacharias pat̄ ⁊ implet: ÷ spū s̄co et p
 [feta]uit dicens ⁶⁸ benedictus dñs d̄s
 isrl̄ et fecit redemptionem pleui suae

⁶⁹ & [EREXIT] CORNU salutis nobis in domu dñi
 pueri sui ⁷⁰ sicut locutus ÷ p os scōrū
 pfetarū suar, qui abeo sunt ⁷¹ & liberau
 IT nōs & inimicis nostris et de manu om
 nium qui nos odiarūt ⁷² & faciendā mi
 ssericordiā cum patrib: nostris †
 mentisui sci . ⁷³ IUS iurandū q
 iurauit adabrachā patrē nñ datur
 um sé nobis ⁷⁴ ut sine timore de manib: ini
 micorū nostrorum liberati seruiamus
 illi ⁷⁵ in scitate & iustitiā (*sic*) coram ipso omni
 b: dieb: nostris ⁷⁶ & tu puer pfeata altisi
 mi uocaueris p̄bis enim ante faciem dñi
 parare uias ē ⁷⁷ & dandā scientiā salutis
 pleui ē in remissionē peccatorū eorū
⁷⁸ p uiscera missericordia (*sic*) dñi nñ in quib:
 uisitauit nos oriens ex alto ⁷⁹ & in lumi
 nare hīs qui intenebris et um bra mor
 tis sedent addirigendos pedes nostros
 in uiam pacis ⁸⁰ puer h̄ crescebat et cōf
 ortebatur in spū et erat in desertis usq:
 addiē ostensionis suae ad israhel . . .

ii. ¹ & factum ÷ h̄ in illis dieb: exiit edictū
 accessere a iusto ut census pro
 feterentur omnes p orbem t̄re ² h̄ pro
 fessio prima facta ÷ a p̄side siriae

ii

† Wordsworth and White note that *et memorari* are also "*in ras.*" in the MS. Z.

cfrino nomine ³ & ibant om̃s ut p̃feter
 entur un:quisq: insuam ciuitatē ⁴ & s
 cendit h̃ ioseph a galilia deciuitate naza
 reth in iudiam ciuitatē dauid q: uocat̃
 bethlē. Eo q̃ esset dedomu et patria dauid
⁵ ut p̃feteret̃ cum maria sponsa p̃riḡnan
 te desp̃u s̃co ⁶ Factum ÷ h̃ dum ibiessent
 impleti s̃t dies ut pariret̃ ⁷ et peperit filiū su
 um primoḡnitum & pannis eū inuolu
 it et possuit eum in presepio q̃ n̄erat loc̃s
 in eo diuersoriō ⁸ Pastores autē erant in
 illa regione uigilantes et custodientes ui
 giliis noctis supraḡreḡe suum ⁹ & ecce an
 gel: dñi stetit circa illos & claritas dī
 cicum fulsit (sic) eos & timu iart̃ timore
 magno ¹⁰ et dixit illis angelus Nolite time
 re Ecce n̄ nuntio uobis gaudiū magnū
 q̃ erit omni populo ¹¹ q̃ natus ÷ uobis ho
 die conseruator salutis qui ÷ xp̃s dñi (sic) ī
 ciuitate dauid q: d̃r bethlem ¹² & h̃ uo
 bis signū inuenietis infantē pannis in
 uolutum & positum in p̃sepio ¹³ & su
 bito facta ÷ cum angelo multitudo exer
 cit: caelestis laudantiū dñm et dicentiū
¹⁴ Gloria in altisimis dō et in trā pax hom
 nib: bonae uoluntatis ¹⁵ Factū ÷ h̃ ut

dicere inter uos patrē habem: abrachā [dī]
 co ⁊ uobis quia pot ÷ dēdelapidib: istis susci
 tare filios abrach[æ?] ⁹ Iā ⁊ securis adradices
 arborū possita ÷ omnis ē arbor q̄ n̄ facit
 fructum bonū exci[dit?] et in ignem mittet^r ¹⁰ & i
 ntroabant eum [turbae] dicentes quid ē
 faciemus ¹¹ Rēs [h dicebat] illis qui habet du
 as tunicas d[et n̄ habenti] et qui habet easc (*sic*)
 as simili^r [faciat ¹² Uene]rt h et puplicani ut
 baptizar[ent] et dixerūt ad eū? m]a³ist quid facim:
¹³ Oct ille [dixit ad eos] Nihil amplius quā q̄ (*sic*)
 consti[tutum ÷ u]obis faciatis ¹⁴ I n t r o a b a
 nt h eu[m et m]ilites dicentes quid facia (*vid.*)
 mus et nos et ait illis neminē concutiat
 is Neq: calumniā faciatis & contenti
 estote stipendis uestris ¹⁵ existimante
 h populo et co³itantib: omnib: incordi
 b: suis de iohanne Ne forte ipse esset
 xps ¹⁶ Rēs iohannis dicebat omnib: e³o q'd
 em aqua baptiz[o?] uos uenit h fortior
 me Cuius n̄ su[m] d³nus soluere corre³ia
 calciamentio[r̄ ⁊ ipse?] uos baptizauit inspu scī (*vid.*)
 et igni ¹⁷ C[uius uenti]labrū in manusua &
 pur³au[it areā s]uā & ³re³auit triticū
 suū in [horreum suum(?) p]a[l]eas h oburet igni mex

NOTE.—The above square brackets represent lacunae from two large
 “windows,” now beautifully mended.

tin3uibili ¹⁸ multa quidem et alia exor
tans euan3elizabat popul[o] ¹⁹ herodis
h' tetracha Cum corripereetur ab eo
de herodiade uxore f[r]atris sui & de
omnib: q: fecit her[odis?] ²⁰ adiecit et hoc
sup[er] omnia inclu[sit iohan]nē in carcerē

²¹ [f]actum ÷ h' cum [baptiza]ret[ur] omnis po
pulus et ihū ba[b]ti[zato et ora]nte apertū
÷ caelum ²² & d[iscendit?] sp[iritu]s s[an]c[t]us corpora
h[ab]e speciae sicut columba [in ip[s]ū et?] uox de
caelo facta ÷ hic ÷ filius m[ater]n[us] dilectus in te
mih[is] b[ea]t[us] placui ²³ & ipse [ih[esu]s erat] incip[er]e
ns q[ua]si anno[rum] .xxx. ut putabatur ēē filius [ioseph]

qui fuit heli

qui fuit nazae

qui fuit matha

²⁶ qui fuit maa[th?]]

²⁴ qui fuit leui

qui fuit mathat[ia?]]

qui fuit melchi

qui fuit semei

qui fuit ianae

qui fuit iossoech

qui fuit ioseph

qui [f]uit iuda

²⁵ qui fuit mathae

²⁷ qui [f]uit iohanna

qui fuit amos

qui [f]uit ressa

qui fuit nauum

qui [f]uit zo[ro]babel

qui fuit heli

qui [f]uit sal[ah]iel

qui fuit Neri
²⁸ qui fuit melchi
 qui fuit addi
 qui fuit chosã
 qui fuit elmadã
 qui fuit ÉR
²⁹ qui fuit iessu
 qui fuit eliezer
 qui fuit zorũ
 qui fuit mathat
 qui fuit leui
³⁰ qui fuit simon
 qui fuit iuda
 qui fuit ioseph
 qui fuit iona
 qui fuit elachi
³¹ qui fuit melcha [?]
 qui fuit menna
 qui fuit mathatia
 qui fuit nathan
 qui fuit dauid
³² qui fuit iesse
 qui fuit Obeth
 qui fuit boos
 qui fuit salamón
 qui fuit nassón

³³ qui fuit amin[adab]
 qui fuit aran
 qui fuit ESRON(?)
 qui fuit farae
 qui fuit iuda
³⁴ qui fuit iacõb
 qui fuit issac
 qui fuit abracham
 qui fuit Tharæ *vid.*
 qui fuit Nachor
³⁵ qui fuit Seruch
 qui fuit Ra3au
 qui fuit falléc
 qui fuit Eber
 qui fuit Salae
³⁶ qui fuit Camán
 qui fuit arfaxath
 qui fuit sem
 qui fuit Noe
 qui fuit lamech
³⁷ qui fuit madusale
 qui fuit Enoc
 qui fuit iareth
 qui fuit malalel
 qui fuit canan
³⁸ qui fuit enos

qui fuit Seth qui fuit Adam qui fuit dī

iv. ¹ Ihs̃ autem plenus sp̃u sc̃o re³gress: ÷ aior
dane et a³ebat^r insp̃u ind³ertū ² dieb: quad
ra³enta & temptabatur asabulo & nihil
manducauit in illis dieb: & consū matris il
lis essuruit ³ d̃x autē illi diabol; sī filius dī
es dic lapidib: istis ut panes fiant ⁴ & rēs
ad eum ihs̃ scriptum ÷ qm̃ n̄ in pane solo
uiuet homo s̄ in omni uerba (sic) dī ⁵ & d̃x (sic) illum
diabolus in montem excelsū et ostendit illi
omnia re³na orbis t̃re in momento tempo
ris ⁶ & ait illi tibi dabo potestatē. hanc uni
uersam & gloriā illorū quia mihitradi
ta s̄t a patre meo & cui uoluerō doo illa ⁷ Tu
ū si adoraueris corā me erunt tua omnia
⁸ & rēs ihs̃ d̃x illi scriptum ÷ dnm̃ d̃m̃ tuū
adorabis et illi soliseruiēs ⁹ & duxit illū in hi
rusalē et statuit eū sup̃ pinnaculū temp
li & d̃x illi sī filius dī es mittere hinc de
orsum ¹⁰ scriptum ÷ n̄ qm̃ an³gelis suis m
andauit dēte ut cōseruent tē ¹¹ & q̄ in manib:
suis tollent tē Neforte offēdas ad lapi
dem pedem tuum ¹² & rēs ihs̃ ait illi dictū ÷
n̄ temptabis dnm̃ d̃m̃ tuum ¹³ et consū
mata omni temptatione diabolus reces
sit ab illo usq: ad tempus ¹⁴ & e³gressus ÷

ih̄s inuirtute sp̄s in galiliam et fama exit p
 uniuersā regionē de illo ¹⁵ et ipse docebat in sina
 303is eorum et magnificabat ab omnib: ¹⁶ & uenit
 natzareth ubi erat nutritus & intrauit f
 osuetudinem suā die sabbati in sina 303ā
 & surrexit legere ¹⁷ et traditus ÷ illi liber iess
 aie pfete et ut reuoluit librum inuenit locū
 ubi scriptum ÷ ¹⁸ sp̄s dñi sup me eoq unxit
 me euangelizare pauperib: missit ¹⁹ sanare
 contritos corde p̄dicare captiuis remis
 sionē & caecis uisum dimittere c̄fractos ī
 remissionem c̄fractos. p̄dicare annū dñi
 acceptū et diem retributionis ²⁰ & cū compli
 cūisset librum reddidit minis tro & se
 dit & omnium in sina 303a oculi erant inten
 tentes in eū ²¹ Coepit h̄r dicere ad illos q̄ odie
 impleata ÷ h̄i scriptura in aurib: uestris
²² & omne testimonium illi dabant & mira
 bantur in uerbis gratiae q̄ p̄cedebant de
 ore e & dicebat (*sic*) n̄ne hic ÷ filius ioseph
²³ & ait illis utiq: dicitis mihi hanc simi
 litudinē medice curatē ipsum quan
 ta audiuim: facta audiuim: facta
 in capharnaum fac hic et in patria
 [†] uoc ²⁴ amen dico uobis q̄ ne
 mo p̄fecta acceptus ÷ in patria s[ua]

²⁵ IN ueritate dico uobis multae uiduae erant in dieb: heliae in israhel qño conclus (*sic*) sum ÷ caelum annis trib: et mensib: séx
Cum facta ÷ famis ma3na inomni3ra
²⁶ et adnullā illarū mis: ÷ helias nissi in sarepta sindoniae ad mulierē uiduā ²⁷ &
multi lepsi erant misrahel sub helesseo
p feata & nemo illorū mundatus ÷ nisi (*sic*)
nemansi rus ²⁸ et repleti sñ om̃s insina3o3a
ira h̃ audientes ²⁹ et surrexerūt et ieccert illū
extra ciuitatē et duxiarūt illū usq: adsup
ciliū montis sup quem ciuitas illoñ erat
edificata ut p̃cipitarent eū ³⁰ Ipse h̃ tran
siens per mediū illorū ibat ³¹ & descendit in
capharnaū ciuitatē 3ahliae ibiq: doce
bat illos sabbatis ³² et stupebant indoctrina
e q̃ inpotestate erat sermo e ³³ & insina3o
3a erat homo habiens demonium inmu
dum & exclamauit uoce ma3na ³⁴ dicens q'd
nobis ettibi ihū nazarene uenisti p̃de
re nos scio té quisis sc̃s dī ³⁵ & increpayt
illi ih̃s dicens obmutesce et exi abil
lo & cum proieccisset illū (*sic*) demoniū exir
abeo n̄h̄lq: illum nocuit ³⁶ & fact: ÷ pa
uor ma3nus inomnib: et conloq:ba
ntur adinuicem dicentes quid (*sic*) ÷ uerbū

¶ (*sic tantum*) in potestate et uirtute imperat inmu-
 ndis spiritibus & exeunt ³⁷ et deuulgabatur
 fama de illo in omnem locū regionis ³⁸ SUR-
 gens h̄r desina³o³a intrauit indomum simonis
 socrus h̄r simonis tenebat^r magnis febribus
 et rogauerūt eum pea dicentes missere n̄i
³⁹ & stans sup̄ inpauid illā febrī & dimi-
 sit illā & continuo sur³iens ministrayt
 illis ⁴⁰ Cū h̄r sōl occidisset omnes aui (*sic*) habeba-
 nt infirmos ducebant illos adeum at ille
 singulis manum (*sic*) inponiens curabat eos
⁴¹ Exhibant h̄r etiam demonia & multis demo (*sic*)
 clamantia et dicentia q̄ tues filius dī &
 dicentia quia tues filius dī & increpa-
 ns n̄sinebant (*sic*) ea loqui quia sciebant
 ipsū eē xpm̄ ⁴² ¶ OCTA h̄r die egressus ibat
 in desertū locum et turbae q̄rebant eum
 & uenerūt usq̄ adillum et detinebant eū
 nedis cederent abeīs ⁴³ quib; ille ait quia
 et aliis ciuitatib; oportet me euan³geliz-
 are regnū dī quia ideo misus sū ⁴⁴ &
 erat p̄dicans insina³o³is galilae v. ¹ &
 factum ÷ cū turbae INRUERT (*sic*) inēū ut au-
 dirent uerbū dī et ipsestabat secus st-
 a³num genazareth ² & uidit duas nau-
 es stantes secus sta³num piscatores h̄r

discenderant et leuabant retia ³ ¶ scien
 diens h̄ in unam nauē q: erat simon
 is rogauit eum ut a t̄ra reduceret pus
 sillum ¶ [†] edens docebat dena uicula
 turbas ⁴ ut cessauit autem loqui d̄x ad
 simonem d̄c in altum et laxate retia ues
 tra incapturā ⁵ ¶ rēs simon d̄x illi p̄cep
 tor p totā noctem laborantes nihil ce
 pimus in uerbo h̄ tua (*sic*) laxabo retia ⁶ ¶ c̄
 h̄ fecissent concluderēt pisciū mul ti
 tudinem copiosā rumpebat̄ h̄ rete eor̄.
⁷ ¶ annuerēt sociis qui erant in alia na
 ui ut uenirent et adiuuarent ¶ uenerēt
 et inpleuerēt ambas nauiculas ita ut m
 ergerentur ⁸ quod cum uiderit semion (*sic hoc loco*)
 petrus p̄cedit ad gēnu ihū dicens (*sic hoc loco*) exii á
 me dñe quia homo peccator sum ⁹ sup̄tor (*sic*)
 n̄ circū dederat eum ¶ omnes quicum
 eo erant incaptura piscium q cepant
¹⁰ Similit̄ h̄ iacobū et iohannem filios
 sebedei quierant socii simonis ¶ ait
 ¶ dsimonem ihs nolū timere ex h̄ n̄ homines
 capias ¹¹ et supductis ad t̄rā nauib: relictis
 omnib: secuti s̄t eum. ¹² ¶ factū ÷ c̄ ēēt in una
 ciuitatē ecce uir plenus lepra uidiens
 ih̄m p̄cedens infaciem rogauit eū dicens

- dñe siuis potes me mundare ¹³ & extendi
ens manum tetigit illum dicens uolo mu
ndare & confestim lepra discessit ab illo
¹⁴ et ipse precipit illi ut nemini diceret s̄ ua
de ostendetē sacerdoti & offer pemun
datione tua sicut precipit moyses testi
monium illis ¹⁵ perambulabat maioris serm
de illo & cum ueniabant turbæ multæ
ut audirent et curarent ab infirmitatib: su
is ¹⁶ Ipse h̄ sedebat (*sic*) in deserto (*sic*) et orabat ¹⁷ & fac
tum ÷ in unadierum et ipse sedebat do
cens et eran (*sic*) farisei sedentes et legis doct
ores quia uenerūt (*sic*) ex omni castello galilæ
et iude et iherusalem et uirtus erat dñi ad
sanandos eos ¹⁸ & ecce uiri portantes in
lecto hominē qui erat paraliticus & q:
rebant eum inferre et ponere ante eum
¹⁹ & n̄ inuenientes qua parte illum inferent
p̄ turba ascendent sup̄ tectū & p̄ tegulas
submitterūt eū cū lecto in medio ante ih̄m
²⁰ quorum fidem uidit dx homo remitten
tur tibi peccata tua ²¹ & coeperūt cogitare sc
ribe et farisei dicentes quis ÷ hic qui loq̄
tur blasfemas (*sic*) quis pot̄ ÷ dimittē peccata
Nissī d̄s solus ²² ut cognouit h̄ illis cogitationes
eorum. Res dx ad illos quid cogitatis in cordi

b: uestris ²³ quid ÷ facilius dicere dimitunt
 tibi peccata tua ã dicere surge et ambulá
²⁴ ut h sciatís q̃ filius hominis potestatem
 habet iñtra dimitte peccata Dixit para
 litico tibi dico surge et tolle lectũ tuũ &
 uade indomumtuã ²⁵ & confestim surge
 ns corã ipsís tullit in quo iacebat et abiit
 indomũ suã magnificans dñm ²⁶ et stuporad
 p̃hendit omnes et magnificabant & rep
 letis̃ timore dicentes q̃ uidimus m̃ rabi
 lia hodie ²⁷ & post h̃ exiit et uidit puplica
 num nomi ne leui sedentẽ adteloniũ
 & ait illi seq:re me ²⁸ & relictis omnib:
 surgens secuti s̃t (*sic*) eum ²⁹ et fecit ei conuiuũ
 magnũ leui indomusua et erat turba m
 ultra puplicanorũ et aliorũ qui cũ eo (*sic*) erant
 discumbentes ³⁰ & murmurabant faris
 sei et scribe eorum dicentes addiscipulos
 æ qre c̃ puplicanis et peccatorib: mandu
 catis et bibitis ³¹ Res ih̃s dñ adillos ñegent q̃
 sani s̃t medico s̃qui male habent ³² ñ ueni uo
 care iustos s̃ peccatores inpenitentiã ³³ & t
 illi dñrẽ adeum qre discipuli iohannis ie
 iunant frequẽ et obsecratione (*sic*) facient
 similiẽ et fariseorũ Tui h̃ cedunt (*sic*) et bibunt
³⁴ quib: ipse ait Nũquid potestis filios spon

si dum c̃ illis ÷ spons: ie iunare ³⁵ ¶ uen[tr h?] dies cum ablutus (*sic*) fuerit ab eis sponsus t̃c ie iunabunt in illis dieb: ³⁶ dicebant(*sic*) h et similitudinem ad illos quia nemo com missu rā auestimento mittit inuestimentū ue tus ¶ alioquin ¶ nouum rumpit et uet̃ i ñ conuenit commissura anouo ³⁷ ¶ nemo mittit unum nouum in uēs uet̃es alioq uin rumpit unū nouum utres et ipsū effundit ¶ uteres peribunt ³⁸ sed unū nouum in uteres novos mitendus ÷ ¶ utraq: conseruantur ³⁹ ¶ Nemo bibiens uetus statim uult nouum dicit ⁊ uetus meli: ÷

vi. ¹ ¶ Octū ÷ h in sabbato secundo primo cū transisset ih̃s psata uellebant discipuli ⁊ spicas ut manducabant confringentes m̃ nibus ² quidā autem farisseorū dice bant illis quid facitis q̃. ñ licet sabbatis ³ rēs ih̃s adeos d̃x Nec hoc legis tis quid (*sic*) fe cit dauid cum essurisset ipse et quicū eoer ant ⁴ quomodo intrauit in domum dī et panes ppositionis sumpsit et mandu cauit ¶ dedit hīs quicū eoerant quos ñ hiebat manducare missi t̃m sacerdo tib: ⁵ ¶ dicebat illis q̃ dom: (*sic*) ÷ fili: hominis etiā sabbati †

† First occurrence of such a short carry-down.

⁶ Factum ÷ h' in alio sabbato ut intraret in sin-
 gom et doceret ¶ erat ibi homo et manu (sic) ð
 dextera erat arida ⁷ Observabant h' fariss-
 ei et scribe si in sabbato curaret ut inuenire[nt ??]
 accussare illum ⁸ Ipse uero sciebat cogitationes
 eorum ¶ ait homini qui habebat manum ar[1]
 dam surge et sta in medium et surgens stetit
⁹ ¶ ait ad illos ihesus introgo uos scilicet sabba-
 tis facere an malae animam saluam face-
 re an perdere ¹⁰ ¶ circum spectis omnibus dixit
 homini extende manum tuam et extendit et re-
 stituta ÷ man: ð sicut alia ¹¹ Ipsi h' repleti sunt
 insipientia et conloquebantur ad inuicem quid
 nam facerent ad ihm ¹² Factum ÷ h' in illis die-
 bus: exiit in montem orare et erat pernoctans in
 oratione dei ¹³ ¶ cum dies factus esset uocauit ad se
 discipulos suos et elegerat duodecim ex ipsius quos et apos-
 tolos nominauit ¹⁴ simonem quem cognominauit petrum
 et andream (sic) fratrem ð iacobum et iohannem
 philipum et bartholomeum ¹⁵ matheum et thomas
 iacobum alfei et iohannem qui uocatur zelotus ¹⁶ iu-
 dam iacobi et iudas scarioth qui fuit proditor
¹⁷ ¶ discendiens cum illis stetit in loco campestri
 et turba discipulorum ð et multitudo copiosae
 bis et ab omni iudaea et iherusalem et maritima
 et tiberi et sidonis ¹⁸ qui uenerunt ut audirent eum ¶ sa-

narent^r alanzorib: suis & qui uexabant^r as
 piratib: inmundis curabant^r ¹⁹ et omnis turba
 q:rebat(*sic*) eū tanzere q uirtus deillo exiebant (*sic*) et sa
 nabat omnes ²⁰ & ipse eleuat^r oculis indiscipulos
 suos dicebat beati pauperes spū qm̄ ūm ÷
 reznū dī ²¹ beati qui nunc essuritis q saturabem
 ni beati qui n̄c fletis q ridebitis ²² beati eritis
 cū uos oderint homines & cum separauerint ys
 homines et expbrauerint et ieccerint nō ūm
 tamquam malum pp̄t malum (*sic*) filium hominis
²³ Jaudite et exultate in illadie ecce n̄ merces
 uestra multa in caelo J h̄ n̄ facebant (*sic*) p fe
 tis patres eorum ²⁴ Uerū tñ uae uobis diui
 tib: qui habetis consolationē uestrā ²⁵ Uae uo
 bis qui saturati estis q ess(*sic tantum*) Uae uobis qui re
 ditis n̄c q flebitis et luzebitis ²⁶ Uae uobis c̄
 male dixerint omnes homines J h̄ facie
 bant profetis patres eorum ²⁷ s̄ uobis dico
 qui auditis dilezite inimicos uestros benefa
 cite hīs qui uos oderit̄ ²⁸ benedicite maledicen
 tib: uobis orate p calumntib: uobis
²⁹ & quite p̄cusserit index̄tām maxillā
 p̄be ei et al̄tām et ab eo qui aufert t̄
 uestimentum etiā tonicam noli p̄ibere
³⁰ Omni h̄ poenitenti té tribuae & qui aufert
 q: tua s̄t n̄e repetas ³¹ et p̄ut uultis ut faci

ant uobis homines bona ita et uos facite
 illis similit̃³² & si diligatis eos qui uos diligunt
 q̃ uobis ÷ GRATIA Nam et peccatores diligentes
 (sic) se diligunt³³ & si benefeceritis his
 qui uobis benefaciunt q̃ uobis ÷ GRATIA
 Siquidē et peccatores hī faciunt³⁴ & sim
 tum dederitis hīs aquib: speratis reci
 pe q: GRATIA ÷ uobis . Nam et peccatores
 peccatorib: fenerant ut recipia (sic) equia (sic)
³⁵ Uerum tñ diligite inimicos uestros & b
 facite eis et motum date nihil speran
 tes et erit mercis uā multa & eritis
 filii altissimi q̃ ipse benign: ÷ sup in
 GRATOS ET malos^{36?} & malos^{36?} estote misseri
 cordes sicut et pat̃ ur̃ missericors ÷³⁷ No
 lite iudicare ut ñ iudicemini Nolite c
 temnare ut ñ ctempnemini dimitte
 & dimittemini³⁸ Date et dabit̃ uobis m
 ensurā bonā et conuersā et coarctatā
 & sup effluentem dabunt insinum
 uestrū Eadem quippe mensura q̃
 mensi fueritis remittet̃ uobis³⁹ Qui
 cebat hī illis et similitudinē Nūquid
 pot÷ cecus caecum ducere ñne ambo

puli ē et turba copiosa ¹² Cum hr adppincarēt
 portae ciuitatis ecce defunctus efferebat^r fili:
 unicus matrisuae et h̄ uidua erat et turba ci
 uitatis multa Cum illa ¹³ q̄ cū uidiset dñs misse
 ricordia motus ÷ sup eā d̄x Noli flere ¹⁴ & acesit
 & tetigit loculū hī hr qui portabant steterūt et
 ait adolescens tibi dico surge ¹⁵ & resedit q^r
 erat mortuus et coepit loqui et dedit illū
 matrisuae ¹⁶ & cecipit hr omnes timor et magni
 ficabant dñm dicentes q̄ profecta magnus
 surrexit innobis & quia d̄s uisitauit ple
 bem suam in bono ¹⁷ et exiit hic sermo in uniu
 ersam iudiā deo & omnē circa reģionē
¹⁸ & nuntiauerūt iohanni discipuli ē de omnib:
 hīs ¹⁹ et conuocauit duos discipulīs suis io
 hannis et misit ad ih̄m dicens Tu es qui
 uenturus es & n̄ alium expectamus ²¹ IN ipsa
 hr hora curauit multos multos alanzorib:
 & plazis et spiritib: malis et caecis multis
 donauit uisum ²² & rēsp d̄x illis euntēs renun
 tiate iohanni q̄: audistis et uidistis C̄
 ci uident cludi ambulant leprosi mun
 dantur surdi audiunt mortui resur
 gunt pauperes euangelizantur ²³ & bea
 tus ÷ quicumq: n̄ fuerit scandalizatus
 in me ²⁴ & cum discessissent nunti iohannis

coepit dicere de iohanne ad turbas qui (*sic vid.*) ex[istis i]
 desertū uidere arundinem uento moue[r]i ²⁵ sed]
 quid existis uidere hominē mollib: uest[imen]
 tis INdurū Ecce qui inueste p̄tiosa s̄t & dilicis
 indomib; reſum s̄t ²⁶ ſquid existis uidere p̄ fea
 tā utiq; dico uobis et plusq; p̄featā ²⁷ hic ÷ de q̄
 scriptum ÷ Ecce mitto angelū m̄m antefaci
 em tuā qui preparauit uiam tuā antetē ²⁸ Di
 co h̄ uobis maior internatos mulierum p̄fe
 ta iohanne baptiza n̄ ÷ qui h̄ minor in reſ
 no caelor maior ÷ illo ²⁹ & omnis pop
 ulus audiens & publicani iustificaue
 r̄t dñm baptizatū baptismo iohannis

³⁰ farissee autē et leſis periti consilium
 dī spreuer̄t in semet ipso (*sic*) Non baptizatū
 ab eo ³¹ Cui erſo similes dicam homines
 ſenerationis huius & cui similes s̄t ³² si
 miles s̄t pueris sedentib: in foro et loq (*sic*)
 entib: inuicē et dicentib: cantauimus uo
 bis tibis et n̄ saltastis ꝓccentauius
 uobis et non plorastis ³³ Uenit et iohannis
 baptista Neq; manducans panem Neq; bib[en]
 tiens unū et dicitis demonium habet ³⁴ Uen
 it fili: hominis hominis manducans et
 bibiens et dicitis Ecce homo uorax biuens
 amicus publicanor et peccatorū ³⁵ et iustifi
 cata ÷ sapientia ab omnib: filiis suis ³⁶

† dam ex farisseis ut manducaret cum illo
 & ingressus domum farisei discubuit
 37 et ecce mulier q: erant (sic) peccatrix ut cognovit
 q occubuit indomus farisei adfulsit
 alabastrum ungenti 38 stans retro secus
 pedes & lacrimis pedes cepit rigare & cap
 pillis capitis sui tingebat et osculabatur pe
 des & & ungento ungebat 39 Uidens h far
 risseus qui uocauerat eum ait intra
 se dicens hic si esset pfecta sciret uti
 q: dñe q: et qualis mulier q: tangit eū
 q peccatrix ÷ 40 & rēs ih̄s dñ ad illum s̄m
 on habeo tibi aliquid dicere CCT ille ait
 magist̄r dic 41 duo debitores erant cuidā
 feneratori unus debebat denarios qui
 n̄gentos & al: quin^{qua}genta 42 n̄ habentib: illis
 unde redderent donauit utrisq: quis ē
 eum plus dilexit 43 Rēs simon dñ estimo q is
 cui plus donauit CCT ille dñei recte iudi
 cas 44 et conuers: ad mulierem dñ s̄món ui
 des hanc mulierē INtraui indomum tuam
 aq pedib: meis n̄dedisti h̄ac h̄ lacrimis
 rigauit pedes meos & capillis suis t̄xit
 45 Osculū mihī n̄dedisti h̄ h̄ exq̄ intrauit non

† 36 init. *Rogabat autem illum* is evidently missing *init. vers.* There is only room for *quidam*.

cessauit osculari pedes meos ⁴⁶ Oleo capud
 m̄m non unxisti haec autem ungento unxit
 pedes meos ⁴⁷ pp̄t q̄ dico tibi dimitunt̄ illi p
 eccata multa qm̄ dilexit multum Cui h̄ mi
 nus dimittitur minus dilegit ⁴⁸ d̄x h̄ ad illā
 dimittunt̄ tibi peccata ⁴⁹ & coeper̄t quisimul
 accumbebant dicere intrasē quis ÷ hicqui
 etiā peccata dimittit ⁵⁰ d̄x h̄ (*sic*^{vid*} hoc *non* h̄) ad mulierem fi
 des tua te saluam facit uade in pace. viii. ¹ & f viii
 actum ÷ deinceps et ipse iter faciebat p̄ ciuita
 tes & castella p̄dicans et euangelizans reg
 nū dī & exier̄t xii cum illo ² et mulieres
 aliq: q: erant curate aspiritib: malignis
 et infirmitatib: maria q: uocat̄ maḡdale
 ne de qua demonia septem exiebant ³ & ¹⁰
 hanna uxor cuḡ p̄curatoris herodis & s:
 sunna (*sic*) & alia multa q: ministrabant
 eis defa cultatib: ⁴ Cū h̄ turba multa conue
 niret et decuitatib: properarent adeū
 d̄x persimilitudinem ⁵ exiit quiseminat̄
 seminare semensuum et dū seminauit ali
 ud cecidit sec: uiam et conculcatum ÷ et uol
 ueres celi comediar̄t illud ⁶ & aliud cecid
 it sup̄ petrā et natū aruit q̄ n̄ habebat
 humorem ⁷ & aliud cecidit IN̄ spinas et si
 mul exorte spine suficauer̄t illud ⁸ & a

lud cecidit **I**N^{tr}am bonā et ortum fecit [fr]
 uctum centuplū haec dicens clamabat [q']
 habet aures audiendi audi audiat (*sic*) ⁹ **I**M^{tro}3 †
 abant h' eum discipuli eius q: esset ha' (*sic*)
 parabula ¹⁰ quib: ipse dñ uobis datum
 ÷ nosse misterium regnī, caeteris h' in
 parabolis ut uidentes ut non uideant
 et audientes non intellegant ¹¹ ÷ h' h' parabu
 la semen ÷ uerbum dñ ¹² qui h' secus mā
 hui sñ qui audiunt deinde uenit diabol;
 & tollit uerbum decordeeorū **N**ecre
 dentes salui fiant ¹³ **N**am qui super
 petram cecidit hui qui c̄ audierint cum 3a
 dio accipiunt uerbum et iradices (*sic*) ñ habe
 nt qui adtempus credunt & intempore
 tribulationis recedunt ¹⁴ quod h' inspin
 nis cecidit hui sñ qui audiant & asoli
 citudinib: et diuitis et uoluntatib: ui
 tae euntes suffucantur et ñ referūt
 fructū ¹⁵ quod h' in bonam terram
 hui sñ qui in corde bono et optimo audien
 tes uerbum retinent (*sic*) & fructū adferūt
 p̄ patientiā ¹⁶ **N**emo h' lucernā accendie
 nis operit eā uasso ā sublectus (*sic*) ponit
 s̄ sup candelabrum ponit ut intrantes

† Here an exceptional decorative Irish **N** (**NI**).

[uid]iant lumen: ¹⁷ Non h ÷ occultum q ñ rene
 [le]tur neabsconditum q ñ coꝓnoscatur & in
 [p]alā uemat ¹⁸ Uidete eñ qm̃o auditis qui h ha
 bet dabit ei et quicq: (*sic*) ñ habet etiā q putat se
 † habere auferet (*sic*) ab illo ¹⁹ Uenerūt h adeū mā
 t̃ et fratres e et ñ poñant ireadeū p̃turba
²⁰ adnuntiātū ÷ illi mā t̃ tua et fratres tui stan
 foris Uolentes te uidere ²¹ q' rēs dñ ad illos mā
 t̃ tua et fratres ^{mea} me hui s̃t qui uerbum dñ au
 diunt et faciunt ²² For̃ctu ÷ h in una dierum et
 ipse ascendit in nauicula (*sic*) et discipuli eius
 & ait ad illos transfretamus trans staꝓ
 num et ascenderūt ²³ nauigantib: ih̃s obdormiꝓt
 & discendit pcella uenti in staꝓnū & con
 [ple]bant et pichitabat ²⁴ Occedentes h suscita
 uerūt eum dicentes p̃ceptor perim: Et ille
 surꝓiens increpauit uentū et tempestatem
 aq: et cessauit & facta ÷ trancillitās ²⁵ dñ h
 illis ubi ÷ fides uestra qui timentes mira
 ti s̃t dicentes ad inuicem quis putas hic ÷ q et
 uent: impat et mari obediunt ei ²⁶ Nauigauerūt
 h ad reꝓionē ȝerasinorū q: ÷ c̃traȝaliliā
²⁷ & cum eꝓressus esset ad t̃ram occurrit
 ei uir quidā qui habebat demoniū
 iam temporib: multis & uestimento ñ

induaebatur Neq: manebat in [domu?]
 sed in monumentis ²⁸ is ut uidit ihm pro
 cedit ante illū & exclamans uoce ma3[na]
 [dix]it quidmihī et tibi ÷ ihu fili dī uiui
 altissimi Obsecro te ne me torceas ²⁹ ꝑcip[ie]
 bat ꝛ spūi immundo & (sic) exiret ab homin[e]
 multis ꝛ temporib: arripebat illum
 et uincebatur catenis et conpedib: cus
 toditus & ruptis uinculis a3e batur
 a demonio in deserta ³⁰ INtRO3auit h[ic] [ih̄s?]
 [eum?] dicens quid tibi nomen ÷ c̄t ille dī
 [le3i]o quia intrauiar̄t demonia multa
 [in] eum ³¹ & ro3abant illū ne im peraret
 illis ut in abisum irent ³² ERAT h[ic] 3rex por
 corum multorum pascentium in mon
 te & ro3abant eum ut pmitterent eos
 in illos in3redi & ꝑmissit illos ³³ exiar̄t
 eā demonia ab homine et intra uer̄t in
 porcos et impetu abiit 3rex per ꝑceps
 insta3num etsuffocatus ÷ ³⁴ ꝑ ut uider̄t
 factum ÷ qui [p]ascebant fu3er̄t et nun
 tiauiar̄t in ci uitatē et uillas ³⁵ exiar̄t
 h[ic] uidere ꝑ factum ÷ et uener̄t ad ihm et in
 ueniār̄t hominem sedentē aquo demonio (sic)
 exier̄t uestimento indumentum c̄c sa

† This sheet and the following ones are by quite a different scribe to the last.

[na mente] adpedes ə ettimuerĩ ³⁶ nuntiau[erĩ]
 [hr?] illis & qui uiderĩ qm̃o sanus factus ÷
 [a?] leſione ³⁷ & roſauit illum omnis multitu
 do reſionis ƶerasimorum ut discederet
 abeis quia timore maſno tenebaturⁿ (sic)
 Ipse hr ascendens nauem reuersus ÷
³⁸ & roſabat eum uir aquo demonia ex
 erĩ ut cū eo eēt dimiſſit hr illũ ih[ſ dicit?]
 ens ³⁹ Redii indomumtuam et nar[ra q]
 uanta tibi fecit dſ & abiit p[er] [unuer]
 ſã ciuitatē p̃dicans quanta [illi fe]
 ciſſet dſ ⁴⁰ ¶ Octum ÷ hr cum rediſſet
 ihſ excepit illũ turba erant n om
 nes expectantes eum ⁴¹ et ecce uenit uir
 cui nō erat iarus & ipse princeps
 ſinaſoſe erat et cic[idi]t a]dpedes eius
 roſans eum et (sic) in[traret??] in domum ə
⁴² q̃ filia unica era[t illi fer]e annorũ
 xii & h̃ moriebat[ur] [et cont]iſit dũ iret
 aturba uenit opri[mebat]ur ⁴³ & mu
 lierq: dā erat iNfluxu ſanſuinis

xii annis q̄. medicis (sic) eroꝯauerat om
nem sub stantiam suā Nec ab ullo
potuit curari ⁴⁴ Accessit retro et teti
git fimbriam uesti menti ē et confesti
stetit fluxu (sic) sanguinis ē ⁴⁵ ¶ ait ih̄s q's ÷
qui metetiꝯit Neꝯantib: h' omnib: d̄x per
rus et quicumeo erant p̄ceptor turbæ
té compremunt et affliꝯunt et dicis quis
me tetiꝯit ⁴⁶ ¶ d̄x ih̄s tetiꝯit me a[lī]quis
Nam et ego coꝯnoui uirtutem deme exis
se. ⁴⁷ Videns h' mulier quia ñ latuit tre
mens uenit et procedit ante pedes ē et
ob q̄ causā teteꝯerit eum indicauit
coram omni populo ¶ quemadmod
um confestim sanata sit ⁴⁸ ¶ Et ipse d̄x
illi filia fides tua té saluam fecit ua
de in pace ⁴⁹ ¶ Adhuc illo loquente Uenit
ad principe[m] sinaꝯogæ dicens ei q̄
mortua ÷ filia tua Noli uexare illū
⁵⁰ Ih̄s h' audito hoc uerbo rēs patri
puelle Noli timere crede tantū

[et?] salua erit ⁵¹ ¶ cum uenisset domum ñ
 pmissit intrare secum quemq nissi
 petrum et iacobum et iohannem et pat
 rem et matrem puelle ⁵² flebant h omnes
 ¶ plangebant il[lā] at ille dñ nolite flere
 non ÷ mortua s dormit ⁵³ et dirideaban
 eum scientes q mortua esset ⁵⁴ Ipse h tene
 ans (sic) manum e clamauit dicens puilla
 surge ⁵⁵ et reuers: ÷ sps e ¶ surrexit oti
 nuo et iussit dari illi manducare ⁵⁶ et stu
 pueri parentes e quib: pcepit ne alicui
 dicerent q factum erat ix. ¹ Conuocatis h xii
 apostolis dedit illis uirtutē et potestatē
 sup omnia demonia ¶ ut laniores cu
 rarent ² ¶ missit illos pdicare reññ
 dñ et sanare infirmos ³ ¶ ait ad illos
 Nihil tolleritis inuia neq: peccuniam
 Neq: pearam Neq calciamenta. Neq:
 panem Neq: duas tunicas habeatis
⁴ ¶ In quacūq: domū intraueritis
 ibi manete et inde ne exiatis ⁵ ¶ q
 cūq: ñreciperit (sic) uos exeuntes decurta
 te illa etiam puluerem pedum ues-

ix

TRORUM EXCUTITE INTES TIMONIŪ sup il
 los ⁶ egressi hr circum ibant p castella
 euanḡelizantes et curantes ubice ⁷ Cu
 diuit hr herodis tetracha omnia q̃ fieba
 nt abeo Ḡ hessitabat deeo q̃ diceret ⁸ á
 quib: dam q̃ iohannis surrexit amor
 tuis Ḡ quib: dam uero q̃ helias appa
 ruit abalís hr q̃ p feata unus deanticís
 surrexit ⁹ et ait herodis iohannem eḡode
 colauí quis hr ÷ iste dequo audio eḡota
 lia et q:rebat uidere eum ¹⁰ Ḡ reuersi
 apostoli narrauiar̃ illi q: cumq: fece
 r̃t Ḡ adsumptís illís secessit seor
 sum inlocū destum (sic) q: ÷ betzaida ¹¹ q̃c
 coḡnouissent turba (sic) saecutaest̃ (sic) † illū et ex
 cepit illos erloq: batur illís dereḡno dī et
 eos qui cura indiḡiabant sanabat ¹² dies
 coeperat declinare Ḡ acci dentes xii
 d̃xr̃t illi dimitte turbas uteuntes incas
 tella uillasq: q̃circa s̃t deuertant Ḡ
 inueniant iascas quia hīc inloco de
 sereto sumus ¹³ Ḡ it hr adillos uos da
 te illís manducare Ḡ it illi d̃xr̃t ñ s̃t

† That is: *turba* | *saeculae* | *sunt* |, not *turba* | *saecula* | *est* |.

[ñ sunt?] nobis plus quam quinq; pan
 es et duos pisces nissi forte nos eamus
 et emamus in omnem hanc turbam es
 cas ¹⁴ ERANT h̄ fere uiri ·u· milia OCT h̄
 addiscipulos suos facite illos discū
 bere p̄ conuiuia quinquagenos ¹⁵ et itafe
 cerūt et discumbere fecerūt omnes ¹⁶ accep
 tīs h̄ ·u· panib; et duob; piscib; respexit
 incaelum & benedixit illīs etrefregit et
 distribuit discipulīs suis ut ponerent
 ante turbas ¹⁷ ut (*sic*) manducauerūt omnes et
 saturati sūt & sublatum ÷ q̄ sup̄ fuit
 illīs fragmentorū cofini ·xii· ¹⁸ & factū
 ÷ cum consummasset orans et cum
 illos (*sic*) discipuli in̄trōgauit illos dicens
 q̄ me dñt eē turbae ¹⁹ OCT illi rēsūt et d̄x
 rūt iohannem babtistā alii h̄ heliā OCT[1?]
 q̄ p̄feata unus de p̄fetīs surrexit ²⁰ Oñ
 h̄ illīs Uos h̄ q̄ me eē dicitis et rēs simón
 petrus d̄x xpm̄ dī ²¹ OCT ille increpans illos
 p̄cipit necuidicerent ²² dicens q̄ oportet
 filiū hominis multa pati et repbari
 aseniorib; et principib; sacerdotū

et scribís **Q** occidi et tertia die resurgere
²³ dicebat h' ad omnes Si quis uult ueni
 re abneget seipsum et tollat crucem suam
 cotidie et sequatur me ²⁴ Qui n' voluerit
 animam suam saluam facere perdet illam Nam
 qui perdiderit animam suam propter me sal
 uam faciet illam ²⁵ quid n' proficit homini
 si lucretur mundum totum si (*sic*) h' ipsum
 perdet et detrimentum faciet animam suam
²⁶ Qui me erubuerit et sermones meos h'c
 et filii hominis erubescet cum ueniet iudica
 re state sua et patris et sorum an
 gelorum ²⁷ Dico h' uobis uere sunt aliqui hic
 stantes qui non gustabunt mortes (*sic*)† donec
 uideant regnum dei ²⁸ Factum est h' post haec uer
 ba fere dies octo adsumpsit petrum et
 iacobum et iohannem et ascendit in mon
 tem ut oraret ²⁹ **Q** factum est dum oraret
 species (*sic*) uultus alba et uestitus albus: (*sic* = albus, albus, albus)
 refulgens ³⁰ **Q** ecce duo uiri loquebantur
 cum eo erant h' moyses et elias ³¹ uisi in
 maiestate et dicebant excessum eius qui
 completurus erat in iherusalem ³² petrus

† *Mortes* is absolutely deliberate. *Mortem* is invariably written *MORTē* or *MORTem*.

uero et qui cum illo erant 32 **¶** rauati s̄t as
 somno **¶** euigilantes uider̄t maies
 tatem eius et duos uiros qui stab
 ant cum illo 33 **¶** factum ÷ cum dis
 cenderent ab eo ait petrus ad ihm̄
 petrus p̄ceptor bonum ÷ nobis hic
 ēē **¶** faciamus trea tabernacula
 unum tibi et unum moysi et unum
 heliae Nesciens quid diceret 34 h̄ h
 il lo loquente facta ÷ et obumb
 rauit eos et timuer̄t intransibis
 illis in nubem 35 **¶** uox facta ÷ denu
 be dicens hic ÷ filius meus dilec
 tus ipsum audite 36 et dum fieret uox
 inuentus ÷ ih̄s solus **¶** ipsi tacu
 er̄t et nemini d̄x̄r̄t in illis dieb: q' q
 ex his q: uider̄t 37 **¶** factum ÷ h̄ in se
 quenti die discendentib: illis dem̄n
 te occurrit illis turba multa 38 **¶**
 ecce uir deturba exclamauit

dicens magist̃ obsecro tē respice in
 filium m̃m quia unicus ÷ mihi ³⁹ ¶ ec
 ce sp̃s adp̃hendit illum et subito
 clamat eteledit et dissipat illum cū
 spuma et uix descendit delanians eū
⁴⁰ ¶ rogauit discipulos ut ieccerent eum
 et n̄ potuerūt ⁴¹ res̃ h̄ ih̄s ōgeneratio infi
 delis et puerſa usq: quo ero apud
 uos et patiar uos ¶d huc (*sic*) huc filium
 tuum ⁴² ¶ cum accederet elissit eum de
 monium et dissipauit ⁴³ et increpauit ih̄s
 sp̃m inmundū et sanauit puerum et
 sedit illum patri ē ⁴⁴ stupebant h̄ omn[es]
 in magnitudine dī omnib: q: mirantib:
 IN omnib: q: faciabat d̄x addiscipu
 los suos ponite uos incordib: ues
 tris sermones istos filius n̄ homi
 nis futurum ÷ uttradetur in man:
 hominum ⁴⁵ ¶ illi ignorabant uerbū
 istud et erat uelatum ante eos ut n̄

sentirent illud timebant inT̄rogare
 eum de hoc uerbo ⁴⁶ inTrauit h̄ coḡita
 tio meos quis eorum maioresset ⁴⁷ ¶
 ih̄s uidiens coḡitationis cordis eorum
 ¶ d̄prehendens puerū statuit eum
 secus se ⁴⁸ ¶ ait illis quicumq: sus
 ciperit puerū istum in nomine meo
 me recipit ¶ quicumq: me recipit
 n̄ me recipit sed recipit eum qui me
 missit Nā qui minor ÷ inter uos hic
 maior ÷ omnes ⁴⁹ Rēs h̄ iohannes p̄cep
 tor uidimus quendā in nomine tuo
 iecientem demonia et p̄ibimus eū
 q̄ n̄ sequit̄ nobis cum ⁵⁰ ¶ ait ad illū
 ih̄s Nolite p̄ibere qui n̄ n̄ ÷ aduer
 sus uos p̄uobis ÷ ⁵¹ Factum ÷ h̄ cum
 conplerentur dies adsumptiones
 ¶ ¶ ipse faciē suā firmavit ut
 iret in iherusalem ⁵² ¶ missit nunti
 os ante conspectum suū eteuntes
 intrauerūt in ciuitatē [sic uid.] samaritanorū

ut pararent illi ⁵³ et n̄ recipeṛt eū q̄ faci
 es ⁊ erat euntes (*sic*) in hirusalē ⁵⁴ Cum ui
 dissent autem discipuli ⁊ iacob: et io
 hannis d̄xṛt dñe uis (*sic*^{vid}) dicimus ut ¹³
 nis discendat decaelo et consumat om
 nes ^{55a} et conuers: increpauit illos ^{56b} ¶ ab
 ieṛt malud castellum ⁵⁷ Factum ÷ h
 ambulantiḃ: illis inuia dixit quid
 am ad illum sequar té quo cumq;
 ieris ⁵⁸ ¶ ait illi ih̄s uulpes foueas
 habent et uolucres caeli nidos filiū (*sic*)
 h̄ hominis n̄ habet ubi capud rech
 net ⁵⁹ ¶ ait h̄ adaltum seq:re me
 Ille mihi (*sic*) d̄x dñe remitte m̄ p'mū ire
 et sepellire patrem m̄m ⁶⁰ ih̄s h̄ d̄x illi
 sine ut mortui sepellant mortu
 os suos Tu h̄ uade adnuntia regnū
 dī ⁶¹ ¶ ait al̄t (*sic*) sequarté dñe s̄ primū
 p̄mitte mihi renuntiare huius qui in
 domu s̄t ¶ ait adeū ih̄s nemo mittens
 manum suam sup̄ aratrū ¶ respi
 ciens retro aptus ÷ regno dī x. ¹ post h̄

† descendit (*vid.*) desigⁿauit et alios sept
 ua³genta duos & missit illos bi
 nos ante faciē suā IN omnē ciui
 tatē et locum q^o erat ipse uentur:
² & dicebat illis messis quidem m
 ulta operari h^t pauci rog³ate e³ro
 dñm messis quidē multa operari
 h^t pauci rog³ate ei ut mittat opera
 rios in messē suā ³ Ite. ecce e³ro mitto
 uos sicut a³gnos interlupos ⁴ Nolite
 portare sacculum Neq: pearam Neq:
 calcia menta & neminē p^r uia sal
 utaueritis ^{5a} inquamcum q: domū
 intraueritis primum ¹² dico uobis
 quia sodomis remisius erit indie
 iudicii qⁱ illi ciuitati ¹³ Uae tibi coro
 zaīn Ue tibi bethsaida quassi in
 t^rfro et sindone factae fuissent u
 irtutesq: in uobis factaes^t Olim inci
 licio et c^fne^re sedentes penetrerent ¹⁴ Ue
 rumtamen t^rfro et sindoni remisi:
 erit indie iudicii qⁱ uobis ¹⁵ et tu cap

† There is some conflate rendering here, but it does not seem to agree with other Old Latins.

arnaum usq: ad caelum exaltata usq: ad
 infernum demergetes ¹⁶ Qui uos audit me
 audit qui uos spnit me spnit qui h
 me spnit spnit eū qui me missit ¹⁷ Reu
 ersisť h septuaginta duo cum gaudio di
 centes dñe etiam demonia subieciunt no
 bīs in nominetuo ¹⁸ Et ait illīs uidebā sara
 nān sicut h fulgor dae caelo cadentē ¹⁹ Ecce
 dedi uobīs potestatē calcandi sup ser
 pentes Et scorpiones sup omnem uirtu
 tē inimici et nihilo uos nocebit ²⁰ Uerumtñ
 in h nolite gaudire q sps uobis subiici
 untur Gaudite h q nomina uestra se
 ripta sť in caelis ²¹ IN ipsa hora exulta
 uit ihś in spū s̃co Et dñ confeteor t
 dñe pat̃ caeli et t̃re q abscondisti haec
 assapientib: et reuelasti ea paruulīs
 Etiā pat̃ q sic placuit ante te ²² omnia mi
 hi traditasť a patre meo Et nemo mis
 sit (sic) scit qui scit (sic) filius nissi pat̃ et qui
 sit pat̃ nissi filius Et cui uoluerit fili;
 reuelare ²³ Et conuers: addiscipulos su
 os dñ beatī oculi qui uident q̃ uideris ²⁴ Di
 co et uobis q multi p fete et reges uoluerť
 uidere q: uos uideris Dico et uobīs quod

et ñ uidiarĩ et audire q: audistis et ñ
 audiarĩ²⁵ Ecce quidã leģis peritus de
 scribís surrexit temptans illum &
 dicens maģistrĩ quid faciã ut uitã eĩ
 nanã (*sic*) possedebo²⁶ Et ille dñ adeum ĩ
 leģe quid scriptum ÷ qm̃o leģis²⁷ ille
 respondens dñ Oileģes dñm dñm tuũ
 extoto corde tuo et extota anima tua & ex
 oib: uirib: tuis et ex omni menta (*sic*) tua &
 pximum tuum sicut te ipsum²⁸ Dixit illi
 recte respondisti hĩ fac et uiues²⁹ ille hĩ uolens
 iustificare seipsum dñ ad ih̃m quis ÷ me
 us et pximus³⁰ suscipiens hĩ ih̃s dñ homo q'
 dñ discendebat ab hierusalẽ in hericho et ĩ
 cidit in latrones qui et iã dispoliuauerĩ
 eũ et plaģis inpositis abierĩ semiuuo re
 licto³¹ occidit hĩ ut sacerdos quidã discend
 erat eadã (*sic*) uia & uiso illo p̃tuit³² similiĩ
 et leuita cum es set secus locũ et uiderat
 eum p̃transiuit³³ Samaritanus hĩ quid
 am ĩĩ faciens uenit secus eum et uidiens
 misserico rdia mōta tus ÷³⁴ & ualde ad
 pxians alligauit uulnera eius In fun
 diens oleum et unum & inponiens eũ
 in inuentũ suum & duxit ad stabulum
 suum et curiã eius eģit³⁵ & ad alĩa die p

tulit duos denarios & dedit stabula
 rio & ait curam illius habe et quod
 cum q: sup ero 3aueris ero (sic) cum redie
 ro reddam tibi 36 quis horum trium
 uidetur tibi p ximus fuisse illi qui i
 cidit in latrones 37 Et ille dixit qui fecit
 misericordiam in illum & ait illi ih̃s
 uade et tū fac simili 38 Factum ÷ h̃ dum
 iret (sic) et ipse intrauit in quoddā castellū
 & mulier q:dam martha nomine excepit
 illum in domusua 39 & huic erat soror
 nomine maria q̃ etiā sedens secus ped
 es dñi audibat (sic) uerbum illi: 40 martha h̃
 fatebatur (sic) circa fre ciens ministrium
 q: stetit et ait dñe n̄ ÷ tibi cura q̃ soror
 mea dereliquit me solam ministrare dic
 ergo illi ut me adiubet 41 & rēs dñi illi ih̃s
 martha martha sollicita es & turba
 ris circa plurima 42 porro unum neces
 sarium ÷ maria h̃ partimā optimā
 elegit q: n̄ auferet ab ea xi. 1 & factum ÷ c̃
 eēt in loco quodam orans ut cessauit
 dñs unus ex discipulis ē ad eū dñe do
 ce nos orare sicut iohannis docuit dis
 cipulos suos 2 & ait illis cum oratis di
 cite pat̃r nōst̃r s̃c̃e qui in caelis sc̃ifice

xi

TUR nomen tuum adueniet RE³ñũ tuũ
 fiat uoluntás tua sicut incaelo et in
 t̃ra ³ panẽ nm̃ cotidianum da nobis
 odie ⁴ et remitte nobis debita nostra
 Siquidem et ipsi dimittimus Omni deb
 enti nobis & nenos inducas intemptati
 onem s̃ libera nos amalo ⁵ & ait ad illos
 quis um̃ habet amicũ & ibit ad illũ me
 dia nocte et d̃t̃ (*sic*) illi amicae commoda mihi
 tres panes ⁶ qm̃ amicus meus uenit de uia
 adme & ñ habeo q̃ ponã ante illũ ⁷ &
 ille deintus respondens dicat nolui mihi
 molestus eẽ iam hostiũ clausum ÷ et pu
 eri mei mecum s̃t̃ incubili ñposũ SUR³e (*sic*)
 et dare tibi ⁸ et ille pseuerauit pulsa
 ns dico uobis et si nondauit illi SUR³ien
 s eo q̃ amicus eius sit pp̃t̃ in p̃bitatẽ
 tamen eius SUR³et & dabit illi quot pa
 nes habetis (*sic*) necessarios ⁹ et ego uobis dico
 petite et dabitur uobis q̃rite et inueni
 etis pulsate et aperietur ¹¹ quis h̃ exuo
 bis partem (*sic*) petit panẽ num quid p
 pisce serpentem dabit illi ¹² & si petierit
 ouum num quid porri³et illi scorpio
 nem ¹³ S̃i eẽ uos cum sitis mali nostis bo
 na dare filius uestris quanto ma³is

pater uest̃ decaelo daut sp̃m bonũ pe
 tentibus ¹⁴ ¶ erat ieciens demonium et il
 lud erat mutum et cum iecisset demon
 ium locutus mutus et admiratae s̃t tur
 bae ¹⁵ Quidam h̃r ex farisseis d̃x̃r̃t in bel
 sebus principe demoniorum iecit de
 monia ¹⁶ ¶ alii temptantes siñnum de ce
 lo q̃rebant ab eo ¹⁷ Ipse h̃r ut uidit co
 gitaciones eorum d̃x̃ eis omne reñnum
 inse ipsum diuisum desolabitur ¶
 domus supradomũ cader ^{18/19} si h̃r satan
 as iecit in semet ipsũ diuisus diuis: ÷
 q̃mo stabit reñnum ð q̃ dicis (*sic*) in bel sebus
 iecere me demonia filii uĩ in quo ieiunt
 ¶ Ideo ipsi iudicis (*sic*) uĩ er̃t̃ ²⁰ porro si indigito
 dĩ iecio demonia pfecto puenit in uos
 reñnum dĩ ²¹ Cum h̃r fortis armatũ (*sic*) cus
 todiat atrium suũ in pace s̃t ea (*sic*) possidet
²² Si h̃r fortior illo sup̃ ueniens uicerit
 eum uniuersa arma eius auferet IN
 quib: confitebat ¶ spolia ð diripi
 et et distribuet (*sic*) ²³ qui non ÷ mecum ad
 uersum me ÷ ¶ qui ñ colligit mecum
 disp̃t̃ ²⁴ Cum h̃r inmundus sp̃s exierit
 de homine de homine pambulabat p
 loca inaquosa q̃riens requiem ¶ ñ i

[ueniens] dicit reuertar in domum meam
unde exiui ²⁵ ¶ Cum uenerit inuenit scolos
pis mundatam ²⁶ et tunc uadit et adsumit et
hos spiritus nequiores se et ingressi habitant
ibi ¶ fiunt nouissima hominis illius
peiora prioribus: ²⁷ Factum est hunc cum esset dice-
ret extollens uocem quidam mulier de-
bat de illi beat: uenit quidem portauit
¶ ubera quod suscepisti ²⁸ ¶ Ille deus adeum (sic)
immo beati qui audiunt uerbum dei et con-
trodunt ²⁹ Turbis hinc concurrentibus: Coepit
dicere Generatio haec generatio neque dabit
quod petit et signum non dabit ei nisi signum io-
nae ³⁰ Nam sicut iohannes fuit in signum
inuitis Ita erit et filius hominis generatio-
ni isti ^{31a} Regina austri surget in iudi-
cio cum uiris generationis huius ¶
contempnauit illos quod uenit a finibus
terre ¶ a finibus terre audire sapientiam
sapientiam salomonis ^{32b} ¶ ecce
pluuus quam ionas hic ³³ Nemo lucet
Nam accendit ¶ in abscondito ponit
Neque sub modio sed supracandela
brum ponit ut qui ingrediuntur
lumen uideant ³⁴ lucerna corporis
tui est oculus tuus Si oculus tuus

fuerit simplex totū corpus [tuum lu]
 cidū erit si h̄ neq̄ fuerit etiā cor[pus]
 tuum tenebrosū erit ³⁵ Uide eñ ne lum
 en q̄ intē ÷ tenebre sint ³⁶ si eñ totum cor
 pus tuum lucidum fuerit ñ habiens a
 liq̄ partē tenebrarū lucidum erit
 totum & si (*sic*) lucerna fulgoris inlumnabit (*sic*)
 té ³⁷ & cum loq̄ret̄ rogauit illū quidā
 farisseus ut pranderet apudse & i
 gressus recubuit ³⁸ Farisse: h̄ coepit
 intrase rep[ut]ans dicere q̄re ñ bab
 tizatus ess[et an]te prandium ³⁹ & ait
 ad illum n[unc uo]s farissei prius q̄
 foris ÷ calici[s et c]atini mundatis q̄ h̄
 intus ÷ um̄ plenum ÷ rapina et iniq̄
 tate ⁴⁰ stulti et iniquitate (*sic*) nonne qui fe
 cit q̄ deforis ÷ et iam id quod intus ÷ fecit
⁴¹ Uerum tñ q̄ sup̄ ÷ date elemosinam
 et ecce omnia munda s̄t uobis ⁴² Sed
 Uae uobis farissei qui decimatis men
 tam et rutā & omne holus et p̄t̄tis iudici
 um & caritatem dī ñ h̄ oportuit erat (*sic*) fa
 [cere] et illa ñ om̄ittere ⁴³ Uae uobis faris
 [sei *uid.*] qui dilegitis primas cathedras insi
 na³goris et salutationes inforo ⁴⁴ Uae uo
 bis scribe et farissei qui ut̄ monumen
 ta

[enta] q: ñ apparent et homines ambu
[lantes] supra 13NORANT ⁴⁵ Rēs hr quidā ex
lē3is peritis ait ei mā3isť h̄ dicens etiā no
bis contumiliā facis ⁴⁶ Q̄t ille d̄x et uobis
lē3is peritis Uae qui honeratis homines
honerib: q: portari ñpossunt Q̄ ipsi
uno di3ito uo ñtan3itis sarcinas ipsas

⁴⁷ Uae uobis qui ædificatis monumenta
pfetarū patres hr ·ui· occiderť illos ⁴⁸ ergo
testimonium p̄betis q̄ consentitis opib:
patrū uestrorū q̄ ipsi quidem occiderť
eos Uos hr aedificatis [eo]rū sepulchra

⁴⁹ Ideo et sapientia dī di[xit] mittā ad illos
p̄featas et apostolos et exhibis (*sic*) occidenť
et p̄sequentur ⁵⁰ utinquiratur ssan3uis
omnium p̄fetarū qui effus ÷ aconstitu
tione mundi a3eneratione ista ⁵¹ asan3
uine abiel iusti usq: ad san3uinē sacha
riae quem inť fecerť inťaltare et temp
lum Ita dico uobis requireť ex hac 3ene
ratione ⁵² Uae uobis lē3is peritis qui ab
sconditis (*sic*) clauem scientiae et ipsi ñ in
tro istis et eos qui intrabunt phibu
istis ⁵³ Cum h̄ adeos diceret coram om
ni populo caperť † farissei et lē3is p̄iti
molesti † insistire Q̄ ós ð ob̄p̄niere ⁵⁴ insi

† *vel* cœperť *sec. manu.*

‡ moleste *r*, and *r*₂ looks as if *i* had been changed to *e*.

in corde suo dicens morat^r dñs [meus ue]
nire ad me & coeperit percuſe pue[ros]
et ancillas et edere et bibere et inebriari

⁴⁶ ueniet dñs serui illius indie qua ñspe
rat et hora qua ñnorat & diuidet eum
partemq; & ponit cum infidelib: ⁴⁷ ille h ser
uus qui scit uoluntatem dñi sui et ñ ppa
rauit aduo[l]untatem & uabulauit multis
⁴⁸ qui h nesci (*sic*^{ria}.) et ñ fecit diſſona plaſis uabula
bit paucis omni & cui multũ datũ ÷ m[ul]
tũ exq:rit^r abeo & cui commendauerũ multũ
plus petent abeo ⁴⁹ Ignem ueni mife in trã &
quid uolo sic accendat^r ⁵⁰ baptis ma h habeo
baptizari & quo (*sic*) anxior usq: dũ & sum
met^r ⁵¹ putatis q pacem ueni mife in trã [*vel* ã] ñ
dico uobis s diuisionẽ ⁵² erũ & ex h .u. indo
mu una diuissit (*sic*) tres in duos et duo in tr
es ⁵³ diuidentur pat in filiũ et f[ilius]
in patrem suum mat in filiam et filia
in matrem socr: innurumsuã et nur
us in socrũsuã & inimici hominis erũ do
mistici & ⁵⁴ Dicebat h ad turbas cum uideri
tis nubem ab horientem et ab occassu sta
tĩ dicitis Nimb: uenit et ita fit ⁵⁵ & cũ aus
trum flantẽ dicitis q aestus erit et [ita?]
fit ⁵⁶ h spochrite faciem caeli et tĩre nostis

[di]scernere h̄i h̄r tempus ñ probat̄is ⁵⁷ q̄rē
 [lr] et auob̄is ip̄s̄is ñ deiudicat̄is q̄ iustū ÷ ⁵⁸ cū
 h̄r uadis cum aduersario tuo adp̄ncipē
 inuā dā operam liberari ab illo nefor
 te p̄ducat tē ap̄ iudicē & iudex tradat
 te exactori & exactor mittat te incar
 cerem ⁵⁹ dico tibi ñexies inde donec etiā no
 uissimum quadrantem soluas **xiii.** ¹ Uene
 r̄t h̄r quidā in ipso tempore nuntiantes
 illi de galileis quorū sanguinē p̄flatus
 com miscuit cum sacrificiis eorū ² & rēs
 d̄x eis putatis q̄ isti galilei p̄ omnib: gal
 leis fuer̄t peccatores qui talia passit̄
³ ñ dico uob̄is s̄ nissi poenitentia egeritis
 simil̄t p̄bitis ⁴ sicut illi x et octo sup̄ q̄s
 cecidit turris insilioā & occidit eos pu
 tatis q̄ et ipsi peccatores fuer̄t p̄ omnib:
 homi nib: in iherusalē ⁵ ñ dico uob̄is s̄si
 ñ penitentia ageritis Omnes simil̄t p̄
 bitis ⁶ Dicebat autem hanc similitudinē
 arborem fic̄i habebat quidā plantatā
 in uiniasua & uenit q̄riens fructū in
 ea et ñ inuenit ⁷ Oñ autem adcultorē ui
 nae ecce anni tres s̄t ex quo uenio q̄
 riens fructū inficulus h̄c et ñ inuenio
 succidite (*sic*) ēr illam ut q̄d etiā trā occupat

xiii

⁸ **Q**uod ille rēs dñe relinq: illā et hī anno us
q: dum fodeā circaeā et mittam coffi
num STERCORIS ⁹ **E**t si quide' fructū fe
cerit sñn hī succides eum in futurū ¹⁰ **E**r
at hī dociens insinazōza eorum sabbat
is ¹¹ **E**cce mulier q:dam habebat spñi
infirmi-tatis annis .x. et uui **E**rat incli
nata nec omnino potat susū respicere
¹² quam cum uidisset ih̄s uocauit eā et ait
illi ad se mulier liberata es ab infirmi
tate tua ¹³ et inposuit manus illi [et] ofes
tim erecta ÷ et magnificabat dñm (*uid.*) ¹⁴ rēs hī
archi sinazōzus indignans q sabbatis (?) cu
rasset ih̄s dñx turbare sexdies sñt in q'b: licet
operari in hīs ergo uenite et curamini et
ñ die sabbati ¹⁵ rēs adeos dñs dñx hīspochri
te **U**nus quisq: .um. sabbato ñ soluet bo
uē suū á assinū aṗsepio ut adaquet ¹⁶ hñc
hī filiā abr[ach]e q alligauit satanas annis
.x. et octo ñ oportuit solui auunculo isto
disapari (*sic*) ¹⁷ **E**t cum hī dicerent (*sic*) erubescaba
nt om̄s aduersarii e et omnis popul: gau
debat inuirtutib: quas uiderant fieri
ab ipso ¹⁸ dicebat hī cui simile ÷ regnum dñi
Et cui simile esse existimabo illud ¹⁹ Simi
le ÷ grano sinapis q accipit homo misit

[in hortum] suū **Q** creuit et factū ÷ in ar
 [borē] magnam et uolatilia caeli habitaue
 rūt in ramīs ē ²⁰ **Q** iŕum dñi cui simile existi
 mab reŕnum dñi ²¹ Simile ÷ fermentū q̄ ac
 ceptum mulier abscondit in farina (*sic*)
 satis trib: donec fermentaret totū ²² **Q**
 habuit ih̄s p̄ciuitates et castella dociens
 et iŕ faciens in iherusalē ²³ **Q**uit h̄ illi quidā
 dñe sī paucis̄ qui salui fiant ipse h̄ dñ
 ad illos ²⁴ Contendite intrare p̄anŕustā (*sic*^{vid})
 hostiū q̄ dico uobis multi q̄: rūt intrare et
 ñ potuerūt ²⁵ Cum h̄ intrauerit p̄at familias
Q clusserit hostiū incipietis foris sta
 re et pulsare hostiū dñe ap̄i nobis **Q**
 rēs dicet uobis nescio uos unde estis ²⁷ disce
 dite ame om̄s qui op̄amini iniquitatē

²⁸ Ubi (*sic*) erit flet: et stridor dentium Cū ui
 deritis abrchā (*sic*) et issac et iacob et om̄s p̄
 featas dñi in reŕno dñi Uos h̄ expelli foras

²⁹ **Q** uenient ab ori[e]nte et occidente **Q** ab
 aquilone et austro **Q** discumbent in reŕ
 no dñi ³⁰ et ecce s̄t nouissimi qui erūt p̄imi (*sic*) et
 s̄t p̄imi q̄erūt nouissimi ³¹ **I**n ipsa h̄ die ac
 cēsērūt adeum quidā ex farisseis dicente[s]
 illi exi **Q** uade hinc q̄ herodeste uult oc
 cidere ³² et ait illis ite et dicite ulpi (*sic*) illi ecce

iccio demonia et sanitates p[er]f[ec]icio hodie
 et cras et t[er]tiadie consūmor ³³ Uerū tñ opor-
 tet me hodie et crās et sequenti die ābu-
 lare q[ui] nō capiet p[er]featam p[er]ire extra hi-
 rusalem ³⁴ hirusalē q[ui] occidas p[er]feas
 & lapidas eos q[ui] ad te missi sūt quotiens
 uolui congregare filios tuos sicut galli-
 na pullos sub alas suas et noluiisti ³⁵ &
 ecce relincent[ur] uobis domus uestra deserta
 Dico h[ab]et uobis q[ui] n[on] me uidebitis donec ueni
 et cū dixeris b[en]dict[us] q[ui] uenit in n[om]i[n]e d[omi]ni xiv. ¹ & fac-
 tum ÷ cum intrasset in domum cuiusdā
 principis fariseorū sabbato manducare
 panem & ipsi obseruabant eū ² & ecce ho-
 mo quidam h[em]iparicus erat ante illū ³ et d[omi]n[us]
 adle[git]is peritos et fariseos dicens silicet
 et in sabbato curare a[n]i[m]a ⁴ OCT illi tacuerūt ipse
 h[ab]et adp[re]hensum hominem sanauit eū et di-
 missit ⁵ & ait (*sic*) ad illos d[omi]n[us] cuius u[er]m[us] assin-
 ābos in puteū cadet et nō cōtinuo extrahet
 illum die sabbati ⁶ et nō potuerūt adh[uc] resp[on]-
 dere illi ⁷ dicebat h[ab]et et ad inuitatos
 parabolā intendens (*sic*) q[ui] admodum primi
 discubitos elegerent dicens adeos ⁸ cui (*sic*^{vid.}) in-
 uitatus parabolā intendien (*sic*) fueris ad
 Nuptias nō discumbas in p[ri]mo loco Ne fo-

xiv

[Rte h]onoratior te sit uocatus abeo ⁹ &
 [ue]niens quite et illum uocauit dicat tī
 [bi] dá huic locū & tunc incipies cū rubo
 re nouissimū locum tenere ¹⁰ § cū uocat
 us fuerit ⁸ uade et recumbae in loco no
 uissimo ut cū uenerit qui te inuitauit
 Dicat tibi amice ascende superius Tc
 erit tibi gloria corā simul discūbentib :
¹¹ quia simul omnis qui sé exaltat humi
 liabit^r et qui se humiliat exaltabit^r ¹² Dice
 bat hr et ei qui sé inuitauerat cum facis
 prandiū ā ceanā noli uocare amicos
 tuos Neq: fratres tuos Neq: uicinos neq:
 cognitos Neq: diuites Ne forte et ipsi re
 inuitent té et fiet tibi retributio tua ¹³ §
 cum facis ^{eo} nuuium (sic) uocaa paupes et
 debiles cludos caecos ¹⁴ & beatus eris
 q̄ ñ habent retribuere tibi retribu
 et^r h̄ tibi in resurrectione iustorum ¹⁵ h̄
 cum audisset quidā simul discūbe[n]
 tīb: beatus qⁱ manducauit panē in re3
 no dī ¹⁶ et ipse dñ & homo quidā fecit ce
 nam magnā et uocauit multos ¹⁷ & mis
 ssit (sic) seruū suū hora cene dicere in
 uitatis ut uenirent q̄ iam parata s̄t
 omnia ¹⁸ & coeper̄t omnes simul exc

cauit domui au[

²⁶ et uocauit unum [

Nam esset ⁿ ²⁷ q: dx ei frañ [

dixit pañ tuus uittulum s[

illum recipit ²⁸ INdi³natus ÷ [

ire pañ ū illius e³ressus [

re ²⁹ OCT ille respondens [

TOT annis seruo tibi G num[

tuum tuū pñiri et ñ dedisti mih[

amicis meis epularer ³⁰ § pº q fili:[

uenit qui deuorauit substanti[

meritricib: uenit occidisti ill[

³¹ OCT ipse dx ei filii tu mecum f [

et es et omnia mea tua st ³² e[

te oportet et Jaudire qm frate[

MORTUUS ERAT ET REUIXIT PERIER [

TUS ÷ xvi. ¹ Dicebat hr addiscipu[

xvi

mo quidam erat diues qui ha[

ensatorem et hic defamatus ÷ [

si dissipasset bona illius.² et u [

ait illi quid hoc audio dere [

nem dispensationenis (sic) tuae [

is dispensare ³ OCT hr uillic [

quid faciam q dñs meus auf[

pensationem meam foderi ñ ualeo[

erubesco ⁴ scio quid faciã ut cū amo[

-] t me in domus su
 (5)]bitorib: dicebat
] dño meo ⁶ ¶T ille dx .c. ba
]cipe liſas tuas et ſediens
]uaſenta ⁷ deinde alio dñ tñ
] debes qui ait .c. CHOROS TRITI
]liſas tuas et ſcribe ⁸ ¶ lau
] dispensatorē iniquitatis ¶
]ecisset ¶IXIT h addiscipulos suos
] qui (*vult* qm?) fili huius ſaeculi prudentio
]cis IN hac GENERATIONE ST ⁹ ¶ eſo di
]cite uobis amicos de mamone
]ut cum defeceritis recipiant uos
]nacula ¹⁰ qui fidelis ÷ in minimo
]ri fidelis ÷ ¶ qui in modico inicus ÷
]inicus ÷ ¹¹ si eſo iniquo mamone
]istis ¶ um † ÷ quis uobis credet ¹² et si
]delis (*sic*) ñ fuistis ¶ um ÷ quid (*sic*) dabit
 (13)]serui: pot ÷ duob: dominis serui
]hodiet et alſum dileget aut unū (*sic*)
]tū ctempnet ¶ on potestis dño (*sic*) ser
]mone ¹⁴ ¶ udiebant hñ omnia fa
]ant amatores peccuniae et diridi
]m ¹⁵ ¶ ait illis uos estis qui iustifica
]corā hominib: ¶S h scit corda uā ¶
]inib: altū ÷ ab hominatio ÷ corā dñ

† *um* is usually the abbreviation for *vestrum* and probably so here. Not *verum*.
 (Abbott is silent.) And observe *um* in the next verse for *vestrum*.

Numquid dñ ei statim transi dis[cube ⁸ et ñ dñ?] ei paraa mihi q caenem et p̃ cinze te [et minis] tra mihi donec manducem et bibā & [post h̃ *vel* & p^o haec] tu manducabis et bibes ⁹ Numquid &R[atiā habet s?]
ueruo (*vid.*) illi q fecit q sibi ñ puto ¹⁰ Sic et uos cū feceritis omnia q̃ p̃ceptas̃ dicite serui [inu] tiles sumus q̃ debui: facere fecim: ¹¹ & [fac] tū ÷ dum h̃ret in hirusalē et ipse trans[ibat] p̃ mediā samariā et &aliliā et hericho ¹² & cū introuit inquodā castellū OCCURRER̃ ei decī (*vid.*) uiri leprosi qui steter̃ alonze ¹³ et lauauer̃ uocē suā dicentes ihs ma&is̃ misserere ñ

¹⁴ quos uidiens dñ exite ostendite uos sacerdotib:

& factum ÷ dñ ireⁿ (*sic*) in hirusalē & ipse transibat mundatī s̃ ¹⁵ Un: h̃ ex illis ut uidit q̃ m[un]datus ÷ re&ress: ÷ cum ma&na uoce ma&nificans dñ ¹⁶ & p̃cedit infaciem ante pedes ipsius &Ratias a&iens ei & hic erat samaritan: ¹⁷ Res h̃ ihs dñ ñne x. mundatī s̃ dñ et noem ubi s̃

¹⁸ & ñ ÷ inuentus ex illis q' et daret &loriā dō ñ si hic alieni&ena ¹⁹ & ait illi surge et uade q̃ fides tua te saluum fecit ²⁰ INt̃ ro&atus h̃ a ph (*sic contra morem f*) arisseus (*sic*) qñō ueniret re&nū dī rēs eis et dñ ñ uenit re&num dī cum obseruatione ²¹ dicent ecce hinc ā ecce illic ecce ñ intrauos ÷ re&nū dī

²² Dixit h̃ addiscipulos suos uenient dies

[qñō] desideretis unū diem filii hominis et
 [ñ] uidebitis ²³ et dicent uobis ecce hic ecce il
 hic Nolite ire neq: sequemini ²⁴ Nā sicut
 Fulgor coruscans desubcaelo inea q: sub
 caelo sñ fulget ita erit filius hominis ²⁵ pⁱ
 mum h oportet multa pati et repbari
 a generatione hac ²⁶ & sicut factū ÷ indie
 b: noe ita erit filii hominis ²⁷ edebant et bi
 beabant uxores ducebant et dabant (*sic*) ad
 nuptias usqu: (*sic*) indiem inquo intrauit
 noe in arcā & uenit diluū et p̄didit
 omnes ²⁸ sicut factum ÷ simili^r indieb:
 loth edebant et bibebant emebant et
 uendeabant et plantabant et edifica
 bant ²⁹ quadie h exiit loth asodomis &
 fluit (*sic*) ignem & sulfur desuper de caelo
 & omnes perdidit ³⁰ F h̄ erit dies filii ho
 minis quib: reuelauit^r ³¹ in illa hora
 qui fuerit intecto & uassa ē in domu
 non discendat tollere illa & qui fuerit
 in agro simili^r ñ rediat redro ³² memo
 res estote uxoris loth ³³ qui cumq: h
 quessierit animā suā saluare p̄det
 eam & qui perdiderit illā pp̄t me uiui
 ficauit eā ³⁴ dico uobis in illa nocte erit
 duo intecto uno unus adsummetur

¶ Al̃ relinquetur ³⁵ duae er̃t molent[es in u]
num una adsūmet̃ et al̃ (*sic*) relinquet̃ duae ī (*vid.*)
a³ro unus adsummet̃ et alius relinq[?]

³⁶ Resdentes dixer̃t ubi dño (*sic*) ³⁷ qui dixit eis Ubi
cumq: fuerit corpus illuc congregabunt̃

aquile xviii. ¹ Dicebat h̃ et parabolā ad illos q op
ortet sem p̃ orare et ñ deficere ² dicens iu
dex quidam erat inquadā ciuitatē (*sic*) qui dñi
ñtiniabat ethominem ñreuerabant̃ (*sic*) ³ Uidba

xviii

† h̃ q: dñ̃ er̃at iijc̃iur̃tate ill̃a et ueñeb̃at̃ (*sic*) ad̃eñ. Diceñs u

† c̃a^{me} de aduers̃ar̃io meo ⁴ ¶ Ille nol̃e^{at} p̃m̃ultū tēp: post

† h̃ h̃ dñ̃ iij̃t̃r̃a^{se} ¶ s̃j̃ dñ̃ ñ̃t̃i meo ¶ hom̃iñē ñ̃ reuer̃ior ⁵ t̃a

† iñ̃eñ q̃ ñ̃ molest̃a ÷ iñ̃h̃ h̃ uñdu^a uññd̃ic̃a^{bo} ill̃a ñ̃e iñ̃uññ

† iñ̃o ueñieñy suñ̃illet̃ iñ̃e ⁶ ¶ It̃ h̃ dñ̃y ad̃i^{te} quid iudex

† iñ̃iur̃t̃at̃er̃ (*sic*) d̃ic̃it̃ ⁷ dñ̃y ñ̃ f̃ac̃i^{at} uññd̃ic̃t̃a electorū suor̃

† cl̃am̃ant̃iūm̃ ad̃ se d̃ie ac̃i^{oc̃te} ¶ patientiā habe

bit̃ in illis ⁸ dico uobis q̃ cito faciet uññd̃ic̃t̃a (*sic*) illo

rū uerum tamen filius hominis putans (*sic*) ī

ueniet fidē iñ̃tra ⁹ Dixit h̃ ad̃quosdā qui

inse confitebant̃ tam quam iusti et sperne

bant Caet̃oros (*sic*) dñ̃ similitudinē hanc ¹⁰ Duo

homines ascendiañt̃ iñ̃templum ut horareñ

unus farisseus ¶ al̃ puplicanus ¹¹ fariseus

stans h̃ orauit apud sē dicens dñ̃ dicie

ens 3ratias a³otibi q̃ ñsum sicut coeñi homi

nes (*sic*) rapt̃ores iniusti adul̃ti uelud etiā hic

† Probably by another hand. Difficult to say whether to stop at *suorum* or *acnocte*, for the larger hand or pen gradually increases in size from *clamantium* onwards.

puplicanus ¹² ieiuno bis insabbato decimas de
 cimata de omnib: q: possedio ¹³ et puplicanus
 longe stans nolebat Nec oculos ad cae
 lum leuare sp̄cutiebat pectus suum dñ
 ppitium (sic) esto mihi peccatori ¹⁴ itaq: dico uo
 bis descendit iusti ficatus hic pup
 pli canus in domum suam ab illo q
 omnis quis exaltat humiliabitur & qui
 se humiliat exaltabitur ¹⁵ Conferebant hr
 ad eum infantes ut eos tangeret quos c
 uiderint discipuli p̄bēbant eos ¹⁶ ih̄s hr
 uocauit eos dñ sinite pueros uenire ad
 me & nolite eos p̄bēre talium ÷ r̄ reñ
 um dñ ¹⁷ Amen dico uobis quicūq: n̄ reci
 perit reñnum dñ n̄ intrauit in illud ¹⁸ &
 int̄ rogauit eum quidam princeps dicie
 ns magist̄ bonae quid faciens uitam
 aet̄nam possediabo ¹⁹ Q̄r hr illi ih̄s quid
 medicis bonum Nemo ÷ bonus nissi
 unus dñ ²⁰ Q̄r illi ih̄s mandata nosti n̄
 occides n̄ mechaberis. n̄ furtum facies n̄
 falsum testimonium dicis honora pa
 trem tuum et matrem tuā ²¹ q¹ ait h̄ omnia
 custodiui a iubentute mea ²² quo audito ih̄s
 Q̄r illi adhuuunum tibi ÷ Omnia q:
 cumq: habes uende et dá pauperib: et h

bebis thessaurum incaelo et uenit sequere me

²³ Ihs ille auditis contristatus ÷ q̄ diues er[at]

ualde ²⁴ Uidiens h̄ ih̄s illum tristem factū

d̄x q̄ deficiente qui pecunias habent in regnū

dī introire ²⁵ Facilius ÷ ē camelū p̄ fora

mem (sic) acus transire q̄ diuitem in regnū dī

²⁶ Q̄ dixerit qui audierit et quis pot̄ it salu:

fierit (sic) ²⁷ ait eis ih̄s quae impossibilia s̄t ap̄ [ho]

mines possibilia s̄t ap̄ dñm ²⁸ relictis retrib:

nostris securis muste quid ergo erit nobis

²⁹ quib: ipse h̄ ait Amen dico uobis Nemo ÷ q̄

quit (sic) domum ā parentes ā fratres ā uxore

ā filios p̄ p̄t regnū dī ³⁰ et n̄ recipiat septies t̄m

in hoc tempore in saeculo h̄ futuro uitā aetnā

possebit ³¹ Consumpsit h̄ ih̄s xii discipul

os et ait illis ecce ascendim: hierosolimā Q̄

consummabunt̄ omnia q̄ scripta s̄t p̄ p̄

featas de filio hominis ³² tradet̄ ē gentib: et

deludet̄ et insup̄ flagellabit̄ et conspuet̄ ³³ Q̄

p̄ q̄ flagellauerit et occidet eum et indie t̄tia

resurget ³⁴ Q̄ ipsi hoī, uerboī, n̄ intellexerit et er

at uerbum absconsū ab eis Q̄ n̄ intellegeba

nt q̄ dicebant̄ ³⁵ Factū ÷ ē h̄ cū ad p̄pinquaret

hericho caecus quidā sedebat secus uia mendi

cans ³⁶ Q̄ cum audiret turbā p̄teuntē introiit

uit quid hoc esset ³⁷ dixerit illi q̄ ih̄s naza

[renus] TRANSIRET ³⁸ ¶ illexclamauit (*sic*) dicens ihū
 fili dauid misserere mei ³⁹ et qui p̃ibant incr
 epabant ei uttaceret Ipse ũ clamabat fili dñ
 misserere mei ⁴⁰ stans ih̃s iussit illū adduci
 adse ¶ cum adp̃pincasset inTROg̃auit illū
⁴¹ dicens quid uīs tibi faciā ¶ Et ille d̃x dñe ut
 uidiā ⁴² ¶ Rēs ih̃s d̃x illi respice fideſtuatē.
 ſaluū fecit ⁴³ et ofeſtī uidit et ſeq̃:bat̃ eum maḡni
 ficans ¶ omnis plebis (*sic*) uidiens dedit laudē
 dñō xix. ¹ ¶ inḡress: pambulabat hericho ² ¶ ecce
 uir qui uocat̃ nōe ſacheus et hic erat princi †
 pes puplicanorū et ipse diues erat ³ et q̃:rebat
 uidere ih̃m quis eēt et n̄ poſt at p̃ turba q̃ statu
 ra puſſillus erat ⁴ ¶ p̃currens aſcendit in
 arborem fici ut uideret illū q̃ inde erat tran
 ſitur: ⁵ Cū ueniſſet ad locū ſus cipiens ih̃s ui
 dit illū et d̃x adeum zache feſtinans diſcende
 q̃ odie indomutua oportet me manere ⁶ ¶ feſ
 tinans diſcendit coepit illū ḡaudiens ⁷ et cum
 uiderent omnes murmurabant dicentes q̃ adho
 minem peccatorē diuertiret ⁸ Stans h̄ ſacheus d̃x
 addñm ecce demediū bonor̃, meor̃, dñe doo pau
 perib: ¶ ſi quid aliquē defraudau reddā quad
 ruplum ⁹ ait h̄ ad illū ih̃s q̃hodie ſal: domui huic
 facta ÷ eo q̃ ipſe ſit abrache fili: ¹⁰ Uenit n̄ fi
 li: hominis q̃:re et ſal uū facere q̃ p̃ierat

xix

† Here is the second case of a hybrid S and Z.

uenit in nomine dñi pax in caelo et gloria [in]
 excelsis ³⁹ et quidā et quidam farisseorum de
 turbis dñr̃ ad illū māgistr̃ increpa illos dis
 cipulos tuos ⁴⁰ quib: ipse ait dico uobis si isti
 tacuerint lapides clamabunt ⁴¹ & cū ad pp
 incauit uidens ciuitatem flebit sup eam
 dicens ⁴² q si cognouisses tū et quidē in die hāc
 tua q: ad pacem tibi Nunc h̃ abscondita
 s̃t ab oculis tuis ⁴³ q uenient dies sup te &
 circum dabunt te Undiq: inimici tui ual
 lo et quo angustiabunt te undiq: ⁴⁴ et ad trā
 p̃s̃nent tē & filios tuos qui in te s̃t et ñ
 relinquent in te locpidem q̃ rep̃bauer̃ sup
 lapidem in te uenient h̃ uniuersa eo q ñ co
 noueris tempus uisitationis tuae ⁴⁵ & in
 gressus in templum coepit iecire uend
 entes in illo et ementes et mensas numulari
 orum effudit & cathedras uenden
 tium columbas euerit ⁴⁶ dicens illis sc
 riptum ÷ quia domus mea domus or
 ationis uocabitur Uos h̃ fecistis illā
 speloncam latronū ⁴⁷ et erat cotidie doc
 ens in templo principes h̃ sacerdotū et s
 cribe et principes plebis q: rebant illum
 p̃dere ⁴⁸ & ñ inueniebant quid facirent illi
 Omnis n̄ populus suspensus erat audi

ens illum ^{xx.} ¹ & factum ÷ in uno dierū doc
 ente illo populū in templo et euangelizare (*sic*)
 Conuerť (*sic*) principes sacerdotū et scri
 be populi cum seniorib: ² et aiunt dicent
 [es] ad illum Dñc nobis in quapostestate
 h̄i facis aut quis ÷ quidedit tibi hanc pot
 estatē ³ Rēs h̄r dñ ad illos in t̄ro 3o uo (*sic*^{vid}) & 3o
 unum uerbum rēspōdite (*sic*) m̄ ⁴ bap̄tismum
 iohannis de caelo erat añ ex hominī (*sic*) ⁵ & t̄ illi
 cogitabant intra se dicentes q̄ dñerimus
 de caelo dīcet nobis q̄rē n̄ credidistis illi
⁶ Sī h̄r dñerim: ex hominib: plebs uniuersa
 laudabit (*sic*) nos CERTI s̄t n̄ omnes n̄ iohan
 nem p̄ featam fuisse ⁷ & responderť sē nes
 cire unde esset ⁸ & ih̄s ait illis neq: 3o uob
 is dico in qua potestate h̄i facio ⁹ Coepit h̄r
 dicere ad plebem parabolam hanc hom̄
 plantauit uiniā et locauit eā colonis & ip
 se p̄ 3re multis temporib: ¹⁰ & in tempore
 missit ad cultores seruū ut defructu uen
 [] darent illi qui cessū dimisserť eum
 inanem ¹¹ et addidit alt̄ū seruū mittē illi
 h̄r hanc (*sic*) quoq: cedentes et adficientes contu
 m̄lia dimisse rť in anem ¹² & addidit t̄ti
 ū mittē q̄ et illū uulnerantes iecerť ¹³ Dixit
 h̄r dñs uiniāe quid faciā mittā filiū m̄

forsitān cū hunc uiderent uerebunt¹⁴ q̃ [cū?] uenissent (*sic*) coloni coꝓtauerūt intrase dicentes hic ÷ heres occidam: illū ut nā fiat hereditas¹⁵ & iectum illum extra uiniā occiderūt q'd ēr faciet dñs illis uinie¹⁶ ueniet dñs et pderet colos istos et dauit uiniā aliis quo audito dñs rīt illi absit¹⁷ Ille hr aspiciens eos ait quid ÷ ergo q scriptum ÷ lapidem q̃ repbauerūt aedificantes hic factus ÷ incapud anguli¹⁸ Omnis q' ceciderit sup lapidē conquassabit¹⁹ sup ra hr q̃ ceciderit comminuet illū¹⁹ & q:rebant princeps (*sic*) sacerdotum et scribe mitte (*sic*) in illū man: in illa hora s̃ timuerūt populū coꝓta (*sic*) uerūt q̃ ad illos dñset (*sic*) similitudinē istā²⁰ & cū obseruantes misserūt insidiatores q' si mularentsē iustos ēē ut caperent eū insermone & & traderent eum principatui et potestati pssidi²¹ et iñtroꝓauerūt eū dicentes magis̃t scimus q̃ recte dicis et b̃ doces et ñ accipēs psonā s̃ inueritate uiā dī doces²² licet nobis dare tributū cessari ā ñ²³ cōsiderans hr dolū illoꝝ, Dixit ad illos quid me temptatis²⁴ Ostendite mihi denariū cui: imagnē (*sic*) habet & inscriptionē & cū dñrīt respondentes cessaris²⁵ & ait illis reddite ēr q̃ s̃t cessaris cessari et q̃ s̃t dī dō²⁶ et ñ potuerūt

uerbum eius rep̃chendere corā plebe &
 miratī in responso (*sic*) ⁊ tacuerūt ²⁷ & accesserūt h
 et quidam saduc eorū qⁱ negant eē resur
 rectionē & introzauerūt eum ²⁸ dicentes ma
 gisť moyses scripsit nobis sⁱ frať alicui
 us mortuus fuerit habiens uxore et hic
 sine filiis fuerit ut accipiat illā frať uxore
 rem & suscitetur semen fratri suo ²⁹ Septē
 erant fratres erant ap̃ nos et primus acci
 pit uxorem et defunct: ÷ sine filiis ³⁰ & se
 quiens accipit illā et ipse defunctus ÷ n̄
 relicto sine filio ³¹ & t̃ti: similiter accipit il
 lā frať ⁊ uxore et omnes .iiii. n̄ relinquerūt
 semen et mortui sūt ³² Nouissima h̄ omniū
 mortua ÷ & mulier ³³ in resurrectione
 erit Cui: erit eorum uxor septē ⁊ hab
 uerūt illā uxore ³⁴ & ait illis ihs filii hui
 us seculi nascuntur et generant Nubunt †
 et nubent adnuptias ³⁵ illi ū quidā ha
 bebunt illo seculo & resurrectione exm
 ortuis Neq: nubunt Neq: nubent ³⁶ Neq:
 ⁊ ultra mori possunt Nā erūt similes an
 gelis dī qⁱ resurrectionis filii dī sūt ³⁷ qm̄ ū
 resurgunt mortui & moyses ostendit
 secus rubrū sicut dī uidit in rubro
 dñm dñm abrachā & dñm issac et dñm ia

† generant*. generanti**.

cob ³⁸ dñs hr ñ ÷ mortuorum s̄ uiuor̄, Omnes h̄ ui
uunt dñ. (sic) ³⁹ respondentes hr quidā scr̄ibār, dxr̄t
magist̄ b̄d̄x̄ist̄ ⁴⁰ ¶ ampli: ñ s̄t ausi in̄trōzare
quiq̄ eū ⁴¹ ¶ dixit hr adeos q̄m̄o dñt xp̄m̄ filium
dauid eē ⁴² et ipse dñ dñt in libro salmorū (sic) ¶ dixit
dñs dño meo sede ad extr̄is meis ⁴³ donec ponā
inimicos tuos scabellū pedum tuorū ⁴⁴ si dñ
uocat ēr illū dñm et q̄mo fili: ¶ ⁴⁵ ¶ audiente hr
omni populo dx̄ addiscipul̄s suis (sic) ⁴⁶ ¶ adtendite
ascrib̄s qui uolunt ambulare in stol̄is ¶ a
mant salutatio nes in foro et primas cathed
ras in sinagōgis et p̄mos discubitos inconui
uīs ⁴⁷ q̄ deuorant domus uiduarū fingentes lo (sic)
quā horationem hui accipient dānationem
maiores ^{xxi. 1} ¶ recipiens (sic) hr uidit eos qui mittebant xxi
donasua in gazaphilaciū diuites ² ¶ uidit hr (sic)
quandā uiduā paup̄culā mittente aeria (sic)
minuta duo ³ ¶ dx̄ ueredico uob̄s q̄ uidba
h̄ pau p̄cula plus q̄ omnes misit in domū
dñ ⁴ ¶ Nā omnes ex habundantiasibi miser̄t ī
munera dñ haec hr ex eo q̄ de ÷ in illi omnem
uictum suum q̄ habuit misit ⁵ ¶ q̄b: dā
dicentib: de templo q̄ lapidib: bonis et do
n̄is ornatū eēt dx̄ ⁶ h̄ q̄ uideris uenient dies
ī quib: ñ relinquetur lapis sup̄ lapidē
hic in pariete qui ñ distruat ⁷ ¶ in̄trōzaue

rñ h illū dicentes p̄ceptor qno h̄ erñ et q̄ signū
 futurum sit ⁸ q̄ dñ̄ Videte n̄ educamini mu
 [Iti n̄?] uenient in nomine meo dicentes q̄ ego
 sum xp̄s & tempus adp̄ pincauit Nolite ergo
 ire post illos ⁹ cum h̄ audieritis bella adsedi (*sic*)
 tionis (*sic*) Nolite tr̄eri Oportet n̄ h̄ p̄mū fie
 ri s̄ n̄ statim finis ¹⁰ Tunc diciabat illis IN illis
 dieb: surget gens in gentem & regnū aduers:
 regnum ¹¹ & t̄re motus magn̄erñ p̄ loca et p̄
 estilentie et fames erñ t̄rores q: de caelo et si ḡ
 na magna erñ et tempes tates ¹² s̄ ante h̄ om̄a
 incipient uobis man: suas inieccere iniece
 re & p̄sequent̄ om̄s suos tradentes in sina
 † 30is et custodias tradentes uos ad reges et ad
 p̄ssides p̄p̄t̄ nō m̄m̄ ¹³ ut in gent (*sic*) h̄ in testimoniu
 uobis ¹⁴ ponite ergo in cordib: uestris n̄ p̄me
 ditari qm̄o respondeatis ¹⁵ ego n̄ dabo uobis
 os et sapientiam Cui n̄ potuerñt resistere & o
 tradicere omnes aduersari ē uī (*sic*) ¹⁶ Trademini
 h̄ parentib: et fratrib: et cognatis & amic
 is et morte adficient ex uobis ¹⁷ & eritis hōdo
 omnib: hominib: p̄p̄t̄ nō m̄m̄ ¹⁸ et capillus
 decapite uō n̄ p̄ibit ¹⁹ in uestra patientia pos
 sedebitis animas uestras ²⁰ Cum h̄ uide
 ritis circumdari ab exercitu hirusalē Tunc
 scitote q̄ adp̄ pincauit desolutio ē ²¹ Tunc hui

Apparently +in has been added before *custodias*. Not noted by *Abbott*.

qui in iudia s̄t fuḡiant inmontes et qⁱ in medio
 ē n̄ discendant & qⁱ in reḡionib: n̄ intrans i eā
²² q^d dies ultionis hui s̄t ut impleant^r omnia q̄
 scriptas̄t ²³ Uæ h^r priḡnantib: et nutrientib: in
 illis dieb: erit n̄ p̄sura maḡna sup̄ t̄rā et
 ira populo huic ²⁴ & cadent in ore ḡladii et
 captiuitate ducen^t in omnes ḡentes & iherusa
 lem concabit^r aḡentib: donec in pleant^r tempo
 ra nationum ²⁵ et er̄t siḡna in sole et in lunae (*sic*)
 et in stellis et in t̄ris p̄sura maḡna ḡentium
 p̄ confusione sonitus et maris et fluctū
²⁶ arescentib: hominib: p̄timore et expectati
 ones (*sic*) q: sup̄ uenient in uniuersae orbe Nā
 uirtutes n̄ (*sic*) caelorū mouebunt^r ²⁷ & tunc uide
 bunt filium hominis uenientē cū potesta
 te maḡna & maiestate ²⁸ Cū h^r fieri h̄ incipien
 tib: respicite & leuate capita uā qm̄ ad
 p̄piat redemptio uestra ²⁹ & d̄x illis simi
 litudinem uidete ficulniā & omnis arbo
 res ³⁰ cum p̄ducunt Iā ex se fructū scitis
 qm̄ p̄pe ÷ aestas ³¹ ita et uos cum uideritis h̄
 fieri scitote qm̄ p̄pe ÷ reḡnum dī ³² & men di
 co uobis q^d n̄ p̄t̄bit ḡeneratio h̄ donec fia
 nt ³³ Caelū et t̄rā (*sic*) transibit transibit uer
 ba h^r mea n̄ transient ³⁴ & Otendite h^r nobis? (*vel* uobis)
 Neforte ḡrauent^r corda ua in crapula

et ebrietate et curris huius uitae et supue
niet in uos repentina dies illa ³⁵ tamq̃ iaceus
h̃r (*vid.*) supueniet in omnes qui sedent sup faci
ẽ orbis (*sic*) t̃re ³⁶ uisitate itaq̃ omni tempore or
antes utdĩstni habeamini efustgere ira om̃a
q̃: futura s̃t et stare ante filiũ hominĩs

³⁷ erat h̃r in illis dieb: dociens in templo noc
tib: h̃r exiens morabat̃ in monte^s (*sic*) qui uocat̃ o
liueti ³⁸ & omnis populus mancipabat (*sic*) ad
eũ in templo ut audirent eum ^{xxii. 1} adppincabat
h̃r dies festus azemoruũ qui d̃r phascha ² &
q̃rebant principes sacerdotũ & scribe
q̃mo eũ iñficerent timebant ũ plebẽ ³ IN
trauit h̃r satanas in iudam q̃ co³gnomina
t̃ scarioth q̃erat unus ex xii discipulis ⁴ & a
bit et locutus ÷ cum principib: sacerdot
ũ et scribis et ma³is tratib: q̃ admodũ tra
deret eis ⁵ & iausi s̃t et facti (*sic*) s̃t peccuniã
illi dare ⁶ et spo pondit oportunitatẽ uteũ
traderet sine turbis ⁷ Uenit h̃r dies fest:
azemorum in qua necesse erat occidi pas
cha ⁸ & missit petrũ & iacobũ dicens
euntes et paratae uobis (*sic*) pascha ut man
ducemus ⁹ & illi d̃x̃r̃t ubi uis paremus
¹⁰ & d̃x̃ ad eos ecce intransib; uobis inci
uitatẽ occurreret uobis homo anphora^s

xxii

aq: portans sequemini eū indomū inq̄ īTRO
 eat ¹¹ et dicetis dom: patri familias dñ tibi [ma]
 3isť ubi ÷ diuersoriū Ubi phascha cum [disci]
 pulis meis manducē ¹² et ipse ostendat [uobis]
 cennaculū ma3num stratū & ibi parat[e]
¹³ Euntēs h̄ inueniart̄ sicut d̄xerat illis ih̄s et
 parauerť ¹⁴ & cū hora facta ēet discubu
 it et xii apostoli cumeo ¹⁵ & ait illis ih̄s d[esi]
 derio desiderauī h̄ pasche manducare y
 biscū ante q̄ patiar ¹⁶ dico & uobis q̄ ex hoc
 ñ manducabo illud donec impleat̄ inre3m
 dñ ¹⁷ & accepto calice 3ratias e3it & d̄x acci
 pite calicem et diuite (*sic*) inťuos ¹⁸ Dico & uobis
 q̄ modo ñbibā de3eneratione uitis usq:
 dum re3num dñ m̄m ueniet ¹⁹ & accepto pane
 3ratias e3it et fre3it et dedit eis dicens h̄ ÷
 corpus meum q̄ p uobis dat̄ h̄ facite in
 meam commemorationem ²⁰ Similit̄ et cali
 cem Post quā cenauit dicens hic ÷ calix no
 ui (*sic*) testamenti (*sic*) insan3ine meo qui (*sic*) p uobis
 fundet̄ ²¹ Uerum tñ ecce manus eius tra
 dentis me qui me trditur: ÷ mecū ÷ in
 mensa ²² & filius quidē hominis secundū †
 q̄ scriptum ÷ uadit Uerum tñ uā illi
 homini p̄ q̄ tradet̄ ²³ illi h̄ coeperť q: rere ī
 t̄se quis ēet ex eis qui hoc factur: ēet ²⁴ Fac

† Very exceptional in full. Practically always represented by the symbol ꝥ.

ta ÷ h contentio in teos quis eorū uideret (*sic*)
 [esse] maior ²⁵ dñ h maior (*sic*) illis rezes gentiū
 [dom]inant^r eorum ¶ qui potestatem ha
 [bent] sup^r eos benefici uocantur ²⁶ Uos h
 ñ sic estis s qui maior ÷ in uobis um fiat
 sicut iunior ¶ qui pcessor ÷ fiat sicut
 ministrator (*sic*) ²⁷ Nam quis maior ÷ qui rec
 umbit á qui ministrat in gentib: ñne q're
 cumbit in uobis h ñ sic s qui ministrat
 ezo h sum in medio um sicut q' minis
 trat ²⁸ Uos h estis qui p mansistis mecum
 in temptationib: meis ²⁹ ¶ ezo dis pono uos (*sic*)
 sicut dispossuit mihi pat^r meus regnū
³⁰ ut edatis et bibatis sup^r mensammeā in
 regno ¶ sedatis sup^r thronos .xii. iudi
 cantes .xii. trib: israhel ³¹ ¶ it h dñs si
 moni Simón Ecce satanas expetit uos
 ut cribaret (*sic*) sicut triticū ³² ezo h rozaui
 p te ut ñ deficiat fides tua ¶ tū alqu
 ando conuers: confirma fratres tu
 os ³³ qui dñ ei dñe tecum paratus sū et in
 mortē ire et incarcerem ³⁴ et ille dñ dico
 tibi petre ñ cantauit hodie gallus donec
 t me abnezes nosse me ³⁵ ¶ dñ illis qño
 misi uos sine sacculo ¶ para et calci
 amentis Numquid aliquid defuit uobi[s]

- Nam et 3alili: est ⁶⁰ et ait petr: homo nescio q'd xxii. 59/60
 dicis et continuo ad huc illo loquente can
 tauit 3all: ⁶¹ & conuersus dñs respexit pet
 rum et recordat: ÷ petr: uerbi dñi sic[ut]
 dñ illi q prius q 3allus cantet [t̃ me ne3a]
 bis ⁶² & e3ressus foras petrus fleuit am
 re ⁶³ et uiri inludebant ei cedentes ⁶⁴ et pcutie
 bant faciem e & in3ro3abant eum dicen
 tes p feta (*sic*) nobis xpe quis ÷ quire pcurrit
⁶⁵ & alia multa blasfemantes dicebant ineũ
⁶⁶ et ut factus (*sic*) esset dies conuenerũ seniores ple
 bis et principes sacerdotũ et scribe &
 duxerũ illum in concilium suũ et in3ro3a
 uerũ dicentes situ es xps dic nobis ⁶⁷ et ait
 illis si uobis dixerò ñ creditis m̃ ⁶⁸ Si h̃ et in3
 ro3auero ñ res pondistis (*sic*) mihi Neq: demit
 tetis ⁶⁹ ex h̃ h̃ (*sic*) erit filius hominis sediens ad
 dext̃am uirtutis dñ ⁷⁰ dixerũ h̃ omnes Tu es
 er3o fili: dñ quitait (*sic*) uos dicitis q e3o sum
⁷¹ & illi dixerũ q e3o sum qud (*sic*) ad huc opus de
 sideramus testimoniũ ipsi n̄ audiuimus
 de ore eius blasfemiam xxiii. ¹ et sur3iens omnis
 multitudo eorum duxerũ illũ ad pflatum
² Coeperũ h̃ accusare eũ dicentes inuenimus
 hunc subuertentem 3entẽ nostrã et soluen
 tẽ legem nostrã et pfeatas et pibentem tribu

[ta] dari cessare et dicentem se xpm regem esse
† ^{2b} [ut vid.] qui se regem dñi contradicit cessari ³ pflatus h
[au]diens introgauit eum dicens tu es rex iudeo
[rum]. OCT ille rēs ait tu dicis ⁴ OCT h pilatus dñ
ad p[rinci]pes sacerdotum et turbas nihil in
uenio causae in hoc homine ⁵ OCT illi inuales
cebant dicentes commouet populus (*sic*) docie
[ns] pertotā iudiam & incipiens a galilia usq:
hūc ⁶ Pflatus h audiens introgauit galil[ā ?]
sī homo galil: ēēt homo hic ⁷ ut cognouit q de he
rodīs potestate ēēt trans misit eū ad herodē
qui et ipse in iherosolimīs erat IN illis dieb: ⁸ hero
dis h uisso ihū gaus: ÷ ualde erat h cupient
ex multo tempore uidere eum eo q audiret mul
ta de illo & sperabat signum aliq uidere ab
eo fieri ⁹ IN trogabat h eum multis sermonib:
OCT ipse d nihil (*sic*) dñ ei ¹⁰ Stabant etiam principes
sacerdotum & scribe ostant accussantes eū
¹¹ spreuit h illum herodīs cum exercitu suo & in
lussit indutū ueste alba et remissit ad pflatū
¹² & facti sñ op: malū malos in unum coniunxit
eadē die herodīs et pflatus in ipsa die nam an
tea inimici erant ad inuicem ¹³ pflatus h iuo
catis principib: sacerdotū et magistratib; et
plebe ¹⁴ dñ ad illos obtulistis m̄ hunc hominē
q̄s auertantem populū et ecce ego corā

† Abbott omits the first word, which looks like *ut*. The addition is based on John xix. 12, "omnis qui se regem facit."

- † eum quis ÷ ille homo qui dñ tibi tolle ꝑꝛauatũ tuũ
 et ambula ¹³ is h̄r qui sanus fuerat effectus nesceb (*sic*)
 at ih̄s h̄r declinauit constituã (*sic*) in locum ¹⁴ postea inue
 nit eum ih̄s in templũ et dñ illi ecce sanus factus es
 iam noli peccare nedeñius tibi aliquid contingat
- ¹⁵ Ocbuit ille homo adnuntiauit iudeis qui fecit eu sa
 num ¹⁶ pp̄tea p̄seq: bantur Iudei ih̄m quia h̄ requia
 bat insabbatũ ¹⁷ ih̄s rēs eis pat̄ meus usq: modo op
 erat Ꝓ ego operor ¹⁸ p̄pteria erꝑo magis q: rebant eũ
 iudei ut inñ ficerent q̄ ñ solum soluebat sabbatũ
 s̄ et patrē suum dicebat dñm equalem sé faciens
 dō rēs itaq: ih̄s et dñ ei (*sic*) ¹⁹ Omen amen dico uobis
 ñ pot÷ filius facere quiquã asē nissi quod
 uiderit patrem facientem q: cumq: et ille fecer
 it h̄ et filius similit̄ facit ²⁰ pat̄ et dileꝑit filium Ꝓ
 omnia dedit demonstra (*sic*) ei q: ipse facit Ꝓ mai
 ora hīs demonstraui ei opa Ꝓ (*sic*) uos miremini
- ²¹ Sicut et pat̄ suscitetur mortuos Ꝓ uiui ficet sic
 Ꝓ filius quos uult uiuificat ²² Neq: et pat̄ iudi
 cat quem quã s̄ iudicio ome dedit filio ²³ Ut oms
 [h]onorificant (*sic*) filiũ sicut honorificant patrē q' [ñ]
 honorificant (*sic*) filiũ ñ honorificant (*sic*) patrē qui m̄[is]
 sit illũ ²⁴ Omen amen dico uobis q̄ q' uerbũ m̄m a[u]
 dit et creditei qui missit me habet uitã ẽtñam [et in ?]
 iudiciũ ñ ueniet s̄ transiat amorte inuita ²⁵ O
 men amen dico uobis q̄ uenit hora et n̄c ÷ qnō [mor]

† A new scribe begins here with a very neat hand,

[tui a]udient uocē filiū \mathcal{G} qui audierint ui
[uent] ^{26a} sicut et pat̃r habet uitā in semet ipso ²⁷ \mathcal{G} po
testatē dedit ei et iudicium facere q̃ fili: ho
minis ÷ ²⁸ ¶ Nolite mirari h̃ q̃ uenit hora in qua
om̃s qui in monumentis s̃t audient uocē et ²⁹ \mathcal{G} p
cedunt q̃ bona fecer̃t in resurrectione uitae q̃ ũ m̃
la e³⁰er̃t in resurrectione iudicii ³⁰ n̄ possum e³⁰o a
me ipso facere quicquā audio s̃ iudicio \mathcal{G} iu
diciū m̃m iustū ÷ q̃ n̄ q̃ro uoluntatē meā s̃ uolu
ntatem et qui misit me ³¹ si e³¹er̃ testimonium p̃
beo deme \mathcal{G} testimonium m̃m n̄ ÷ uerū ^{32a} \mathcal{G} lius ÷
qui testimoniū p̃ber deme ³³ Uos misistis ad ioha
nnē et testimoniū p̃buit ueritatē ³⁴ e³⁴o h̃ n̄ ab io
hanne testimoniū accipio s̃ h̃ dico ut uos salui sit
is ³⁵ ille erat ut lucerna ardens et luciens Uos h̃ uo
luistis exire ad horā et in lucē ³⁶ e³⁶o h̃ habeo testi
monium maius iohanne opa et q̃: dedit mihi pa
t̃r ut p̃ficiam ea ipsa opa q̃: et e³⁷o facio testimoni
um p̃bent deme q̃ pat̃r memissit ³⁷ \mathcal{G} qui me m̃s
sit pat̃r ipse testimoniū peribuit deme Ne
q̃: uocem unquā audistis Neq̃: speciem uidis
tis ³⁸ \mathcal{G} uerbum et n̄ habetis in uobis manens q̃ m̃s
sit ille huic uos n̄ creditis ³⁹ Scrutamini scrip
turas q̃ uos putatis ī ipsis uitā e⁴⁰ternā habere \mathcal{G}
illes̃t qui testimonium p̃bent deme ⁴⁰ et n̄ uultis
uenire ad me ut uitā habeatis ⁴¹ Claritatē ab

hominib: ñ accipio ⁴² s̃ coñnoui uos[
 ñ habetis inuobis ⁴³ Ego ueni in n[
 mei suo p̃prio illo accipietis ⁴⁴ q[
 credere qui gloriã abinuicẽ accip[
 á solo ÷ dō ñ q: ritis ⁴⁵ Nolite puta[
 turus sũ uos ap̃ patrẽ ÷ qui ac[
 ses inq° speratis ⁴⁶ Sı ñ crederitis m[
 crederitis et mihi de me ñ ille s[⁴⁷
 lius hñs ñ creditis qm̃o uerbis me[
 habuit ih̃s trans mare galilae q ÷ [vi. 1
 tās (sic) ² et seq:bat̃ eum multitudo ma[vi
 nt (sic) signa q: faciebat sup̃ hñs qui [vi
³ Subit eñ inmontem ih̃s et ibi se[
 cipulís suis ⁴ erat h̃ p̃ximum pa[
 us iudeorũ ⁵ cum subleuasset [vi
 Quidisset q multitudo maxima uen[
 adp̃flipum Unde ememus panes [vi
 ent hu ⁶ hoc h̃ dicebat temptans eũ Ip[
 quid esset factururus ⁷ rēs ei philip: d[
 centorũ denariorum panes ñ sufic[
 un: quisq: modicũ quid accipiat ⁸ dñ [vi
 discipulís e andreas frañ simonis [9
 puer unus hic qui habet .ii. panes or[
 duos pisces s̃ h̃ quid s̃t inñtantos ¹⁰ O[
 te homines discumbere erat h̃ f[
 um in loco Q discubuerñ eñ uiri num[

- 11] eñ ihš panes et cum GRATIAS eGisset
] discumbentib: similit̃ expiscib: quan
- 12] dñ ihš discipulís suis colleGITE fraG
] supauerñt neperiant 13 ColleGERT̃ eñ
] in cofinos fraGmentoř, ex .u. panib;
]: supauerñt hís q' manducauert 14 Illi eñ
] uidissent q' fecerat signũ diciabant
] pfeata q' uentur: ÷ in hunc mundum 15
] coGnouisset q' uenturi essent ut raper
] acerent eũ regem FUGIT itũ inmontẽ ip
- 16] factus ÷ sero discenderñt discipuli ÷
- 17] c̃ ascendisset nauem ueniarñt trans m
] R naũ et teneb re iã facte erant G ñ dũ
] os 18 mare h' uento maGna (sic) flante exur
] Gassent eñ qñi stadia .xxu. āxxx, Uid
] ambulantẽ sup mare G pximi nauĩ fie
] uiarñt 20 ille h' dicebat eGō sũ nolite timere 21 u
] acipe eũ innauĩ et statim fuit nauit nauis (sic)
] q' ibant (sic) 22 Cl̃ta dieturba q̃ stabant (sic) trans m
] it q' nauicula alia ñ erat ibi missi illa una
] introisset cũ discipulís suis ihš in nauĩ s̃ soli
] ÷ abierñt 23 Cl̃a (sic) ũ supuenerñt naues atibiri
] a locũ ubi manducauert̃ panem GRATIAS
] dō (vid.) 24 Cũ eñ uidisset turbã q' ihš ñ esset ibi mis (sic^{vid})
] uli ÷ ascendiarñt nauiculas G ueniarñt ca
] q'rentes ihñ 25 G cũ inuemissent eũ tra

ntes eum erexisit (*vid.*) se et dñs eis q [*rel. illeg.*]

pri: in illā lapidem mittat ⁸ & itū se inclinans

scribebat in terram (*sic*) ⁹ Audientes h̄ hunc sermonē

unus post unum exibant incipientes a seniorib: et

remānsit ih̄s solus et mulier in medio stans ante eū

¹⁰ Eregiens h̄ sé ih̄s dñs ei ih̄s mulier quite accussabant

ubi s̄t Nemo tē contemnabunt ¹¹ quæ dñs nemo dñe dñs [?]

Nec ego tē contemnabo Uade etāmp̄ius noli peccare

¹² & iterum uero locutus ÷ eis ih̄s dicens ego sum lux

huius mundi [qui] sequitur me ñ ambulauit in tenebr

is s̄ habebit lucem uitę æt̄næ ¹³ Dixer̄t ēr̄ ei et faris

sei tū de te ipso habetis testimoniū tuū ñ ÷ uerum ¹⁴ Rēs

ih̄s et dñs eis Si ego testimonium p̄beo testimonium [. . . ?

[] uerum ÷ q̄ scio unde ueni et quo uado Uos h̄ nes

citis unde ueni et quo uado Uos h̄ nescitis unde ue

ni et q̄o uado ¹⁵ Uos secundū carnem iudicatis ego ñ iu

dico quem quā ¹⁶ et si iudico ego iucium(?) m̄m uerū ÷ q̄

solus ñ sum s̄ ego ñ sum qui missit me pat̄ ¹⁷ et ī lege

uā scriptum ÷ quia duorum hominum testimoni

um uerum ÷ ¹⁸ ego sum qui testimonium peribeo

de me ipso et testimonium peribet de me qui me

missit pat̄ ¹⁹ dicebant ēr̄ ei ubi ÷ pat̄ tuus Rēs neq:

me scitis neq: patrem m̄m Si me scieritis forsi

tān et patrem m̄m scieritis ²⁰ haec uerba locutus

÷ ih̄s (*sic*) in 3azafilacio dociens in templo & nemo ad

prechendit eum q̄ nec dum uenerat hora æ ²¹ dñs [ēr̄ ?]

iterum eis ih̄s Ego uado et queritis me et in pecca
 to n̄o moriemini quia (*vid.*) ego uado uos n̄ potestis
 uenire ²² Dicebant ēr iudei intrauos (*sic*) Numquid
 interficiet semetipsum q̄ d̄t ego uado uos n̄ po
 testis uenire Dicebant ēr iudei intrauos n̄
 quid interficiet semet ipsum q̄ d̄t ego uado uos
 non potestis uenire ²³ & dicebat eis uos deorsū (*sic*)
 estis ego desup̄nis sum uos demundo h̄i estis ego
 n̄ sum de h̄i mundo ^{24a} d̄xier̄t uobis [q̄] moriemini in
 peccato ūo ²⁵ dicebant ēr ei ubi ÷ d[]s ih̄s princi
 pium q̄ et loquor uobis ²⁶ multa habeo de uobis loq̄
 et iudicare s̄ qui misit me uerax ÷ & ego q̄ audi
 ui habeo (*sic*) h̄i loquor in mundo ²⁷ et cōnouer̄t quia pat
 rem eis dicebat ²⁸ Dixit ēreis ih̄s cum exaltaueritis fi
 lium hominis t̄c cōnoscetis q̄ ego sum & a me ipso
 nihil facio s̄ sicut docuit me pat̄r h̄i [*vel* h̄i] loquor ²⁹ qui
 me misit mecū ÷ et n̄ relinquit me solū q̄ ego q̄ pla
 cita s̄t ei facio semp̄ ³⁰ h̄i illo loquente multi credi
 diar̄t in eum ³¹ dicebat ēr ih̄s adeos qui credidiar̄t
 ei iudeos s̄i uos p̄manseritis in nomine (*sic*) meo Uere
 discipuli mei eritis ³² et cōnoscetis ueritatem & ue
 ritas liberauit uos ³³ r̄es r̄t ei iudei semen abrahe
 sumus et nemini seruimus umquā q̄m̄o tu dicis
 & liberi (*vid.*) eritis ³⁴ r̄es eis ih̄s & amen amen dico uob̄s
 q̄ omnis qui facit peccatū seruus ÷ peccat̄i ³⁵ seruus
 h̄i n̄ manet in domo in̄t̄num filiū (*sic*) h̄i hominis manet

inēñnum ³⁶ Sī eñ uos liberaberit uere liberi eritis ^{37a} scio
q̄ filii abrachē estis s̄ q̄:ritis me inñficere ³⁹ rēsrt̄ et [d̄x]
r̄t̄ p̄at̄ n̄r̄ abracham ÷ Ōt̄ (*sic*) eīs ih̄s sī filii abrachē es
setis opa abrachē facite ⁴⁰ q̄ n̄c̄ q̄:ritis me inñficere
hominem qui ueritatē uobis locutus sū [q̄ audiui a]
dō li abrachā ñ fecit ⁴¹ Uos facitis opa patris uī Ōx[r̄t̄?]
itaq: ei nos ex fornicatione ñsumus nati unum pat
rem habem: dñm ⁴² Ōx̄eñ eīs ih̄s sī d̄s p̄at̄ uñ ēēt dilege
ritis me utiq: eño h̄ exdō p̄cessi et ueni Neq: n̄ a me
ipso ueni s̄ ille me missit ⁴³ q̄re locellā [meam] ñ coñnos
cetis q̄ ñpotestis audire sermonē [m̄m̄ ⁴⁴ Uos ex] pat
re diabulo estis & desideria patr[is uī uultis fa]ce
re ille homicida erat abinitio et inu[eritate ñ stetit] q̄ ñ
÷ ueritās in eo cū loquit̄ mendaciū exp[rius loquit̄ q̄]
mendax ÷ et p̄at̄ ē ⁴⁵ eño h̄ sum quia uer[itātē dico non]
credit̄is mih[sic] ⁴⁶ q's ex uobis ar̄uit medepecca[to si uerita]
tem dico q̄re uos ñ reditis (*sic*) mihī ⁴⁷ quis ÷ [exdō uerba]
dī audit pp̄tia uos ñ audistis q̄ ex d[ō ñ estis ⁴⁸ rēsrt̄] 131
tur iudei & dixer̄t ei ñne b̄ dicimus [nos quia sam]ari
tanus estu et demonium habes ⁴⁹ rēs [ih̄s eño demonium]
ñ habeo s̄ honorifico patrē m̄m̄ et [uos inhoratis me]
⁵⁰ eño h̄ ñ q̄:ro gl̄oriam meam ÷ q[ui q̄:rit et iudicat]
⁵¹ Amen amen dico uobis si quis [sermonem meum]
seruauerit mortem ñ uidebit [in eññū ⁵⁴ rēs ih̄s] †
si eño gl̄orifico me ipsum gl̄o[ria mea nihil ÷ ÷] p̄at̄
meus qui gl̄orificat me q̄ uo[s dicitis q̄ d̄s n̄r̄] ÷

†. Omitting verses 52, 53 from homoioteleuton.

⁵⁵ Q̄ co³no³uistis [*vel agnouistis ut a*] eū e³o h̄ noui eum Q̄ si
d̄xero q̄ ñ scio

ero similis uobis mendax sed scio eū et sermo

nem eius seruo ^{56a} Q̄bracham p̄at̄ ūr exaltauit (*sic*)

ut uideret diem m̄m̄ ^{57b.}]. annos ñdum habes Q̄

abracham uidisti ⁵⁸ d̄x̄ eis ih̄s Q̄men amen dī

co uobis ante q̄ abrachā fieret e³o sū ⁵⁹ Tollerēt

e³ lapides ut mitterent̄ (*sic*) sup̄ eū hīs h̄ absod

it se et exiit detemplo et transiens p̄ medrū eorū.

Q̄ ibat sic ix. ¹ et p̄tiens uidit hominē caecū anatī

ix

uitate ² Q̄ m̄tro³za uer̄t eū discipuli ē dicentes

rabbī quis peccauit hic ā parentes ē ut cecus nas

cer[etur ³ rēs ih̄s] Neq: hic peccauit Neq: parentes ē

ñ [ut manifest]erent † opera dī in illo ⁴ me oportet ó

[pari opera ē] qū missit me donec dies ÷ uenit

[nox qñō ne]mo pot̄ op̄ari ⁵ qñdū in mundo sū

lu[x sum m]undī ⁶ h̄æc cum d̄x̄iset expuit in̄tra⁷.

Q̄ [fecit lu]tum exsp̄uto et l̄nuit lutū sup̄oculos

ē ⁷ et [d̄x̄ ei ua]de et laua in̄natoriā siloie q̄ in̄ p̄ra

tū m̄[issus a]b̄it e³ et lauit oculos suos et uenit ui

die[ns ⁸ itaq: u]icini et qui uidebant eū prius q̄

men[dic: erat et?] † dicebant ñne hic ÷ quisedebat et

men[dicabat] alii dicebant q̄ hic ÷ ⁹ Q̄lu nequ

aq̄ ñ s[imilis ÷ ē?] ille dicebat quia e³o sū ¹⁰ dice

bant e[³ ei qm̄o ap]tī s̄t oculitui (*sic*) ¹¹ rēs ille homo qui

d̄r ih̄s [lutum] fecit et unxit oculos meos Q̄ d̄x̄

mihi || [. . . uad]e ad natatorium siloie et laua

† Cannot see the termination ' for tur. Abbott suggests *manifesta fierent*.

‡ Impossible to tell whether *et* is present. Probably it is.

|| Too much room for only *uade ad* apparently.

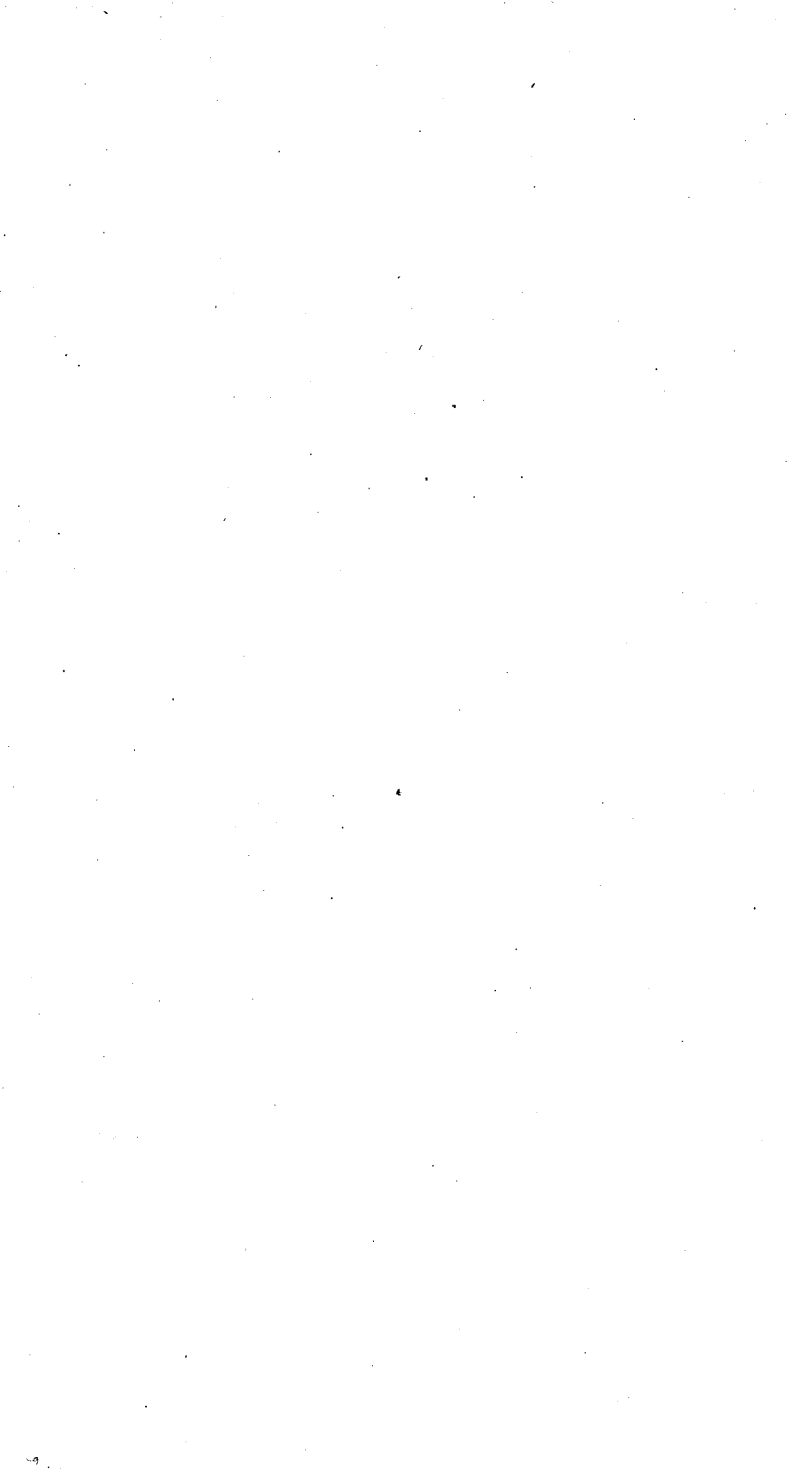
et abi et laui et uidi ¹² d[ic]x[r]t ei ubi est ille ait nescio]
¹³ addn[t] e[um] ad farisseos qui caecus fuerat ¹⁴ erat
 h[ab]bat sabbatum q[uo]d lutum fecit ihs et [aperuit ocu]
 los e[um] ¹⁵ i[er]t[ur]um er[ant] in[t]ro[du]xit eum iudei dicentes [q[uo]d]
 uidisset ille h[ab]bat d[ic]x[r]t eis lutum possuit mihi [sup]
 oculos meos & laui et ecce uidio ¹⁶ dicebant [e[um] ex fa]
 risseis quidam n[on] ÷ hic homo ad d[eu]m q[uo]d sabba[tum n[on]]
 custodit & illi h[ab]bat dicebant q[uo]d pot[est] ÷ hom[ini]s pecca]
 tor h[ab]bat signa facere et scis ma[gn]a erat in eis ¹⁷ d[ic]it[ur] n[on] e[um]
 i[er]t[ur]um ceco tu quid dicis deo qui aperuit [oculos]
 tuos ille h[ab]bat d[ic]x[r]t q[uo]d p[er] feata ÷ ¹⁸ n[on] credidi[r]t iudei [de illo]
 qui (sic) c[ec]cus fuisset et uidisset donec uocauer[un]t [pa]
 rentes eius qui uiderant (sic^{vid}) ¹⁹ & in[t]ro[du]xer[un]t e[os] di]
 centes hic ÷ fili: u[est]r[us] et (sic) q[uo]d cae[cus] natus ÷ [q[uo]d]
 h[ab]bat uidit ²⁰ r[es]p[on]d[er]e (sic) eis parentes e[um] scim[us] q[uo]d hic ÷ [fili: n[ost]r[us]]
 et q[uo]d cec[us] natus ÷ ²¹ q[uo]d h[ab]bat n[on]c (sic) h[ab]bat uidiat nescimus [a]
 quis aperuit oculos nos nescimus ipsum in[t]ro[du]x[it]
 i[n]t[er]ate aetate[m] habet & ipse p[ro]p[ri]e locat[ur] ²² h[ab]bat d[ic]x[r]t pa]
 rentes e[um] i[n]t[er]am n[on] c[on]spirauer[un]t iudei ut si quis
 e[um] confiter[etur] (sic) xp[istu]m ut extra sina[gon]a[m] fieret ²³ p[ro]p[ri]a
 t[er]tia parentes eius d[ic]x[r]t q[uo]d aetatem habet ipsu[m]
 in[t]ro[du]x[it]ate ²⁴ uocauer[un]t e[um] rursum homin[em]
 qui fuerat caecus et d[ic]x[r]t ei da g[lor]ia[m] d[omi]ni
 nos scimus q[uo]d hic homo peccator ÷ ²⁵ d[ic]it[ur] e[um] ille
 si peccator ÷ nescio unum scio q[uo]d cecus cu[m] es
 sem modo uidio ²⁶ d[ic]it[ur] e[um] illi [quid fecit tibi]

q̄mo apertī s̄t oculitui ²⁷ rēs eīs dxi uobis iā et
 [audi]stis quid iŕŕu uobis audire uultis Nū
 quid et uos discipuli ē fieri ²⁸ maledx̄r̄t ei Tud
 iscipulus illius es Nos h̄r mofsi discipuli sum:
²⁹ [nos] scimus quia mofsi locutus ÷ hunc h̄r nes
 [cim]us undesit ³⁰ rēs ille homo d̄x eīs in hoc n̄ mi
 [rabile] ÷ q̄ uos nescitis unde sit Ḡ apuit ocul
 os meos ³¹ Scim: h̄r q̄ peccatores d̄s n̄ audit s̄i (*uid.* — sed)
 quis dī cultor ÷ Ḡ uoluntatem facit h̄c exaud
 [it ³² a sae]culo n̄ ÷ auditum q̄ apuit oculos caeci na
 [ti] ³³ nissi esset hic adō n̄ potat facere quiquā ³⁴ rēs
 r̄t et d̄xr̄t IN peccatīs natus estotus Ḡ tu doces
 nos Ḡ iecer̄t eū foras ³⁵ Ḡ cum iecisset eū d̄x ei tu
 si credis in filium dī ³⁶ rēs ille et d̄x quis ÷ dñe ut
 credam in eum ³⁷ Ḡ d̄x ei ih̄s et uidisti eum Ḡ loq̄r̄
 tecum ipse ÷ ³⁸ Ct ille ait credo dñe et p̄cediens ado
 rauit eum ³⁹ Ḡ d̄x eīs (*sic*) ih̄s si ceci essetis in iudicium
 ego in hunc mundum ueni UT qui n̄ uident uidi
 [ant Ḡ qui] uident caeci fiant ⁴⁰ Ḡ audiart ex far
 [isseis] qui cum ipso erant et d̄x (*sic*) ei numquid et n̄s
 caeci sumus ⁴¹ O x̄ eīs ih̄s si caeci essetis n̄ haberi
 tis peccatū n̄c h̄r dicitis q̄ uidimus peccatū ūm ma
 [net] x̄. ¹ C̄men amen dico uobis qui non intrat p̄
 hostium in ouile ouium s̄ ascendit aliunde ille
 fur ÷ et latro ² qui h̄r intrat per ostium pastor ÷
 ouium ³ huic ostiari: ap̄it Ḡ oues uocē ē audi

x

EXPLICIT.

CORRECTIONS.

*r*₂

SUPPLEMENT TO THE COLLATION

OF

T. K. ABBOTT,

BY

H. C. HOSKIER.

Matt.

Readings overlooked by Abbott.

ii. 5 -ei

iv. 25 +de (*ante hirusolimis sic*)

-et *vid.* (*ante de iu... rell illeg.*)

-de *vid.* (*ante TRANS iordanen*) Cf. DLR. -de *k*

v. 12 +et (*ante pŕetas sic*)

15 supra (*pro super*)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

Spelling not recorded.

i. 18 dispensata, 19 nolet, occultae, 20 nolii, coiugem, 22 adinpleretur, profetam, 23 emanuel, 24 exurgens, precipit, coiugem, ii. 1 bethlĕ, iudae, hirodis, hierusolimā, 3 herodis, hirusolima, 5 bethlĕ, profeatam, iv. 24 abit, siriam, optullerunt, varis, langoribus, demonia, 25 gal.liae, decapilli, iordanien, v. 1 vidiens, set (?) (*pro sedisset*), 2 diciens, 4 consulabuntur, 6 essuriunt, 7 miss[ericor]des, missericordia, 9 pacificii, 12 gaudite, mercis, vox (*pro vos*), 13 terre, sallietur, nissi, 14 possita, 15 domu.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

- v. 24 ante (*pro ad*) [*altare*] *ita k et al.*
 28 quia (*pro quoniam*) *ita DELR et k*
 xiii. 12 habundauit (*pro abundabit*) *ita (E*O*)*
 15 -et (*post intellegant*)
 16 uestri (*pro uestrae*)
 17 +uos (*ante audistis sic*)
 20 petrosā (*pro petrosa*) (*ut X^e*)
 25 hominis (*pro homines*)
 26 +et (*ante tunc*)
 27 suo *sic*
 28 us (*pro uis*)
 40 colligunt *uid* (*non colliguntur*)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- v. 28 -eam. *Vult -eam secund.*
 xiii. 13 [audient] *Male Abb. audiant.*
 22 solliciti saeculi saeculis istius (*pro sollicitudo saeculi istius*). *Male Abb. "solliciti saeculis."*
 34 in parabolis (*pro in parabolis*) } *Abb. only says "parabulam" without specifying*
 sine parabolā (*pro sine parabolis*) } *which.*

Spelling not recorded.

V. 17 profetas, adimplere, 20 nissi, habundauerit, phariseorum, 22 hirascitur, fatuae, gechene *sec. ut pr. (male Abb. gechenae)*, 23 monus, 24 monus *bis*, 25 iudicii, 27 mechaueris, 28 mechatus, 29 eruae, **xlii.** 7 sufocauerunt, 8 'c' (*pro centesimum*), xxx (*pro tricesimum*) (*Abb. records xl for sexagesimum but neglects these*), 10 parabolis, 11 misteria, 13 parabolis, 14 profetiae (*male Abb. proph.*), essaie, diciens, 15 oculos, concluderunt, vidiant, 17 profete, uidiarunt, audir (*pro audire*), 18 parabulam, 20 excipit ?, 21 persecutione, 23 intellegat, 'c' (*pro centum*), 'xxx', 24 parabulam, propossuit, diciens, 25 sizania, 26 aparuerunt, sizania, 27 sizania, 28 collegimus, 29 collegentes, sizania, 30 sinete, collegite, [zizania] adoburendum, 31 parabulam, propossuit, diciens, 32 parabulam, diciens, 35 profetam, in parabolis, 36 dimisis, parabulam (*non .olam ut Abb.*), sizaniorum, 37 respondiens, 38 hii, [zizania], 42 fleatus (*pro fletus*).

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

xiii. 51 + dñe *post* etiam (*ut* D¹Pmg QR *al.*)

xvi. 17 + ei (*post* dixit)

18 unum *vid. pro* meam

ib. inferni (*pro* inferi)

ib. adversus eū (*pro* adversum eam)

21 oportet? (*pro* oporteret)

23 satanas (*pro* satana)

ib. non enim sapis (*pro* quia non sapis)

24 abnegat (*pro* abneget) *ut* LR

xvii. 2 splenduit (*pro* resplenduit)

3 aperuit (*pro* apparuit)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

xiii. 51 *init.* + dicit eis, *male* Abb. + dixit eis.

xvi. 19 quicumque ligaueritis *et* quicumque solueritis, *non* quicumque *bis*, *ut* habet Abb. [*Recte* Abb. xviii. 18, *quare non in hoc loco?*]

23 dicere [*non* dicere *ut* Abb.]

23 ait (*pro* dixit), *non* dit.

Spelling not recorded.

xiii. 44 tessauo, 47 sagne mise (*pro* sagenae missae), 48 inplete (*pro* impleta), ussa (*pro* uasa), misserunt, 49 seperabunt (*cf. h* segregabunt), 52 thesauo, 53 parabulas, 54 sinagogis, 57 profeata, honone (*pro* honore), nissi, domu, **xvi.** 14 heliā, lex profetis, 17 sangis, reuelauī tibi (*pro* revelavit tibi), 18 pecram *vid.* (*pro* petram), aeclisā, porte, prevaleabunt, 20 dicirent, adsumiens, 26 dauit, cōmottatione, 27 F (*pro* secundum), 28 uidiant, **xvii.** 1 adsūpsit, 3 moyses, 4 trea (*pro* tria) moysi.

SUPPLEMENT TO ABBOTT'S COLLATION OF τ_2 .

MATTHEW.

[p. 822

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

- xvii. 12 quod (*pro* quia)
 13 See below
 16 suis (*pro* tuis)
 17 —huc
 26 *fn.* —filii
 27 +ibi (*post* invenies)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xvii. 5 nups (*non* nubs) abscondita.
 13 *Abbott* records +sic et filius hominis necesse habet pati, but entirely overlooks *ab eis* which follows pati.
 15 malae (*sic*) torquetur (*pro* male patitur). *Perperam Abb.* 'mala torq.'
 27 staterā (*pro* staterem). *Abb.* reports here illā for illum but not stateram.

Spelling not recorded.

- xvii. 5 diciens, 6 caeciderunt, timuiarunt, 8 nissi, 9 discendentibus, 10 scribe, 13 babtista, 15 diciens, misserere, 16 obtulli, 17, respondiens, adferte, 18 demonium, 19 secreato, iecere, 21 iecitur, nissi, 23 uehementer, 24 accessiarunt, qui de dragma (*pro* qui didragma), dedragma (*sec. loco*), 25 prevenit, diciens, terre, accib: *sic* (*pro* a quibus), 27 etpro (*pro* et aperto), sumiens, xviii. 3 nissi, eficiamini, 6 pussillis.

p. 823]

MATTHEW.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

xviii. 7 See below

8 abscede eā (*pro* abside eum)

ib. >bonum est tibi (*pro* bonum tibi est)

9 >est tibi (*pro* tibi est)

13 quod (*pro* quia)

17 ethinus (*pro* ethnicus)

19 q̄si (*pro* quia si)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

xviii. 28 adp̄chendiens (*non* adpraechendiens)

xix. 27 Supply "*transfer*" before "quid ergo erit nobis : *post* ei"

Spelling not recorded.

xviii. 7 ascandalis *sic* (*pro* ab scandalis), 8 proiecce, 9 proiecce, absste *sic*, gechenā, 10 contēnatis, 12 °c (*pro* centum), nonagēta noem *sic*, querere, 13 nonagēta noē *sic*, 14 periat, pussillis, 16 adibe, 17 eclisie, aeclisiā, puplicanus, 21 accediens, 24 coepiset, tallenta, 25 rederet, iusit, 26 procediens, diciens, 28 °c (*pro* centum), diciens, 29 procedens, diciens, 30 ile (*pro* ille *vid.*) habiit, missit, xix. 28 saecuti, xii trib: 18r̄.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

- xx. 2 cum operarios *sic*
 3 See below
 9 uenerunt (*pro* venerant)
 19 +ad (*ante* flagillandum *sic*)
 23 -meum *prim.* (*ante* hibetis)
 24 contristati sunt (*pro* indignati sunt)
 25 potestates (*pro* potestatem)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xx. 1 "vineam: messem suam" should be "vineam suam: messem suam."
 3 "vidit: *invenit*" should be et invenit, as *Lawlor*; although I cannot read *invenit* in the photo, the *et* appears, and the original has space for *invenit*.
 4 Tischendorf's text of Amiatinus has *vineam meam*. The real text of *Am.* lacks *meam* (*teste White*) so *Abbott* is right with +meam for *r*₂.
 14 "et: om." *Abb.* does not distinguish which. *Et* is certainly present before *vade*, and there is plenty of room for the second *et* after *autem*. This second one *Lawlor* omits. The third *et* is present. In reality *huic* replaces *et*, but is reduplicated. Codex seems to read "*huic novissimo huic*."
 15 *Abb.* hardly indicates the absence of *mihi*. What *Abb.* read as +meum, *Lawlor* prints as *in eis*. Codex truly in *eis* but s appears to have been cancelled and the i elongated as if for u. It may read *meis*, *in eis*, or *meum*.
 21 sedent *pro* sedeant. *Male Abb.* sedeat.
 26 "quicumque usq. minister: om." This should be 26/27 -quicumque usque ad et qui voluerit, as *et qui voluerit* is omitted in ver. 27.

Spelling not recorded.

xx. 2 dinario, missit, 8 uinie, mercedem, 9 acciperunt, 10 accipiarunt, 12 hii, podus (*pro* pondus *vid.*), estus, 13 dinario, 17 ascendiens, adsumpsit, 18 birusolimā, 20 sebedei, 21 hii, 22 nestis *pro* nescitis, 24 'x' (*pro* decem), 28 redemptionem, . . . 28 queritis.

SUPPLEMENT TO ABBOTT'S COLLATION OF *r*₂.

p. 825]

MATTHEW.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

- xx. 30 audientes (*pro* audierunt)
- 31 —dicentes
- xxi. 1 + cum (*ante* venissent). (*Abb.* records — cum *post.* et *init.*, but misses the whole point)
- ib. —Iesus
- 7 —sua
- 9 filii (*pro* filio)
- propheta
- 16 legisti
- 17 in bethania
- 24 hoc *vid.* (*pro* haec)
- 26 illi *illeg.*

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xx. 32 "et stetit Jesus et; om." This is wrong. Codex —et stetit Jesus, but has *et* before vocavit.
- xxi. 5 subiugale (*pro* subiugalis) Codex. *Abb.* misprints subingale.
- 9 in excelsis (*pro* in altissimis). *Male Abb.* excelsis (—in).
- 14 et acce[sserunt *illeg.*]. *Lawlor* prints *et accedunt* (*Abb.* silent).

Spelling not recorded.

XX. 29 hericho, 34 missertus, uidiarunt, secutae, XXI. 1 missit, 2 diciens (*male Lawlor* dicienes), 4 inpleretur, profeatam, 5 sediens, assinam, 7 assinam, inpossuerunt, 8 cedebant, sterniebant (*vid.*), 9 procedebant, ossanna *bis*, 10 hirusolimā, 11 galiliae, 12 namuluriorū *sic*, 13 uocauitur, speloncam, 15 scribe, 18 essuriit, 19 vidiens, nissi, in sempeTnū, ficulnia, 21 nēssitaueritis (*pro* non haesitaveritis), difficulnia (*pro* de ficulnea), 23 veniset, accessiurF, senioris, dicentis, 25 bābtismum, 26 spēatā (*pro* sicut prophetam), 28 accediens.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

- xxi. 29/30 See below + in viniam
 39 See below (deiecerunt)
 xxii. 6 autem *pro* vero (and see below as to illius)
 8 sunt *pro* erant

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xxi. 29/30 Codex reads: ille autem dixit (eo *illeg.*) dñe et non habiit. Accessit autem ad alium dixit similiter. Ille autem respondit nolo et postea penitentia ductus abiit in viniam. Abbott quite neglects this last + in viniam (= D it syr).
 32 >iohannis (*sic*) ad vos. *Male Abb.* iohannes.
 39 occiderunt et deiecerunt extra viniam (*pro* eiecerunt extra vineam et occiderunt). *Abb.* neglects *deiecerunt* as a variation.
 46 inveniarunt should be printed in italics. 'In' is certain. I cannot read the rest in the photograph. But *Lawlor* reads invenierunt. On consulting the original he seems to be wrong. I read an 'a,' *inveniarunt*.
 xxii. 4 [paraui] *Male Abb.* paratum.
 6 illius *pro* servos ejus et. *Male Abb.* "—servos ejus et." *Silet de illius.* (Cf. servi illius *r*₂ ver. 10 *pro* servi ejus.)

Spelling not recorded.

xxi. 31 publicani, meritrices, 32 publicani, meritrices, credidiarunt, poenitentiam, 33 parabolam, edificavit, eam (*pleno pro* eam *sec.*), 34 missit, acceperent, 35 adp̄chensis, 36 missit, 37 missit, diciens, 39 adp̄hensū, 40 viniae, 41 malae (*pro* male), veniam?, 42 capud, factus (*pro* factum *sec. loco*), 45 farissei, 46 querentes, profeatam, habeabant, xxii. 1 diciens, 3 missit, 4 missit, diciens, occissa, 5 neglexiarunt, abiarunt, contumilia, 8 parate, fuiaunt, 10 inveniarunt.

Readings overlooked by Abbott.

- Matt.
xxii. 12 uenisti *pro* intrasti
16 —et (*ante* non est)
26 +et (*ante* secundus)
29 —autem?
33 See below
36 —est (*post* quod)
37 dilegis *pro* diliges
38 —enim *vid.*
39 dileges *pro* diliges
40 *init.* +Et *vid.*
42 dicent *pro* dicunt
46 nec *pro* neque

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xxii. 22 Hiis auditis (*non* His aud.).
31 uobis a domino dicentē (*pro* a deo dicente vobis). *Non clare Abbott.*
33 Et cum audisset *sic* (*pro* et audientes). *Male Abb.* "cum audissent" et —et.
46 aus ÷ (*pro* ausus fuit). *Abbott* records *est* for *fuit*, but neglects *ausus*.
xxiii. 3 facite et servatae *sic*.

Spelling not recorded.

- xxii. 11 veste nuptiale, 12 habiens, 13 mitere, 15 farissei, 17 cessari, 18 temptatis, b5pochrite,
21 cessaris *bis* et cessari *vid.*, 24 moyses, habiens, 25 habiens, 28 .uu. (*sic hoc loco*), 32 abrachā,
issac, 34 farissei, sadduceis, 35 temptans, 37 menta *pro* mente, 40 hiis, profete, 41 farisseis,
42 diciens, 43 diciens, 44 scabellum, xxiii. 2 diciens, m5osi, sediarunt *vid.*, scribe et farissei,
3 F *pro* secundum.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

- xxiii. 4 honorograuia *sic* (*pro* onera gravia)
 6 autem *pro* enim
 9 >est enim
 15 circumitis (*pro* circuitis)
 16 iurauerat (*pro* iuraverit *prim.* [*non sec.*])
ib. nil (*pro* nihil) [*ver.* 18 nihil]
 18 See below
ib. iurauerat (*pro* iuraverit *sec.* [*non prim.*])
 19 enim *bis script.*
 23 qui' *pro* quia
ib. oportuerat *sic*
 27. — hypochritae
ib. omnes *pro* omni (*prob.* omne spurcitia)
 28 ficta simulatione? (*pro* hypocrisi)
 34 — vestris

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xxiii. 13/14/15 qui *pro* quia, introitis, introire. *Abbott* calls these variations in *ver.* 14, and adds after 15 +*etc.*, but this is really verse 14 +Ve (*sic*) vobis scribe et farissei chipochrite qui comeditis domum vidbarum Occassione (*sic*) longa orantes propter hoc accipietis amplius iudicium.
 15 factus fuerit *sic.* *Male Abb.* factum fuerit.
 18 sed quicumque *pro* qui autem. *Male Abb. negl.* quicumque

Spelling not recorded.

xxiii. 4 humeros, moueri, 5 uidiantur, abominib: *sic pro* ab hominibus, filacteria, smbrias, 6 sinagogis, 13 scribe, farissei, chipochrite, 13 (14) cluditis, introiuntes, 15 scribe, farissei, chspochrite, prosilitum, gechene, 16 ceci, 22 sedit, 23 scribe, farissei, chspochrite, missericordiam, 24 calicem (*pro* culicem), camellum, glutientis, 25 [scribae], farissei, chipochrite, 26 farissae caece, 27 scribe, farisse, speciosa, pleana, (omnes p[ur]citia), 29 Ue, scribe?,ssei, chspochrite, edificatis, profetarum, 30 essimus *vid.*, sanguine profetarum, 33 gechene, 34 profeatas, flagillabitis; sinagogis.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

xxiii. 35 Abiel (*pro* Abel)

xxiv. 1 +ad eum (*ante* discipuli ejus)

2 -eis

3 -ad eum?

ib. +ejus (Θ) *post* discipuli

4 *init.* +quibus } *Abb.* neglects all this, giving no various readings in verse 4. [Verse 5
ib. -Iesus } agrees with Amiatinus].

ib. -eis

6 [ñ = haec]. *Male Lawlor* hoc

11 seodopferre *sic* (*cf. ver. 24*)

12 habundavit (*pro* abundabit)

15 desolationis (*pro* desolationis). (Common Irish spelling, but should be noted as a variant here).

19 prignantibus (*pro* praegnatibus)

21 -tunc

ib. saeculi (*pro* mundi)

24 seodoxpī *sic*

ib. seodo pferre *sic*

27 exiit *pro* exit

29 obscurabuntur *sic pleno pro* obscurabitur

31 assumōs *vid.* pro* a summis. *Lawlor* however reads assūmīs and no doubt rightly.

Error, inaccuracy, or ambiguity.

xxiv. 1 Et ressus *Lawlor*, *sed recte Abbott* "—et prius." Codex "Egressusih."

3 in saecriato *sic*. *Abb.* gives +in but neglects the form of saecriato. This is misleading as he acts differently elsewhere.

12 q̄ *vid.* *Abbott* has quod, but *Lawlor* quia. It is certainly not quod.

18 uertātūr *sic pro* revertatur. *Abbott* says "revertatur (*sic**)."
First hand never wrote rev. It stands ñuertātūr. The superior " may be second hand for vertantur. But read non vertatur or non vertantur, not non rev...

20 cheme (*pro* hieme). *Male Abb.* dieme. The *vg*^r confirms my reading of the photo and so does the MS Wurzburg³, and so reads *Lawlor* for *r*₂. The MS. is perfectly clear.

26 autem *pro* ergo teste *Abbott*, *sed enim teste Lawlor*. Not quite certain from photogr., but looks as if *Abbott* were right with autem (tr). The magnifying glass on the MS. itself shows the symbol for enim (as *Lawlor*) but the cross-stroke does not appear to be original.

Spelling not recorded.

xxiii. 35 effussus, sanguinem [*sed supra* sanguine], sacharie, 37 hirusalem hirusalem, profeatas, quotiens, xxiv. 1 accessiarunt, ostenderunt, 2 relincetur, distruatur, 3 seculi, 6 oppiniones, 7 terre, 16 in iudia, 22 missi, brebiabuntur (*pro* breuiabuntur *sec. loco*), 28 aquile, 29 dauit, stelle, 30 terre, 31 quatuor, 32 (para)bulam.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

- xxiv. 34 >generatio haec
 35 trā sic (pro terra)
 ib. autem pro vero
 36 — neque angeli caelorum
 37 enim pro autem
 42 fin. est (+) pro sit
 43 consentiret pro sineret teste Lawlor. Negl. Abb. Partim illeg. photo.
 xxv. 1 obiā sic pro obviam
 4 autem pro vero
 ib. +secum (post oleum)
 6 obiā sic pro obviam

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xxiv. 34 fin. Abbott prints "*fiant* [omnia haec]." Codex has *donec fiant*. There does not seem to be room for *omnia haec* afterwards, but it does not precede *fiant*. Perhaps codex omits *haec* with some latt. So Lawlor [omnia], but space seems to favor *haec* (B) and not *omnia*.
 36 vel pro et prim. Abb. does not say which.
 41 altera pro una sec. So Abbott, but codex is *alter* (alī) not *altera*.
 46 +ejus (E) post dominus } Abb. says "*ejus* : +*est*," but *Amiatinus** is without *ejus*.
 +*est* (+) post *ejus*
 50 init. "+cum hoc" Abb., but Lawlor reads *cum autem*. I agree with Lawlor.
 xxv. 1 Simulabitur pro simile erit. Male Abb. *similabitur*.
 ib. Codex: lampadas suas. Male Abb. *lampadas sine suas*.
 ib. et prodierunt pro exierunt. Male Abb. et prodierunt.
 7 Codex: om̄s ille uirgines pro omnes virgines illae. Abb. says "*ille virgines*," but as *om̄s* stands for *omnis* or *omnes* it should be mentioned.
 9 ad om̄es qui vendunt (pro ad vendentes et). Abb. does not clearly indicate the omission of *et* before *emite*. The *oves*, by cancellation of o and v, is meant to be read as *eos*. Note, curiously enough, just beyond on the next page of the MS. (xxv. 32) the mistake is made inversely, the scribe writing *eos* for *oves*. Irish pronunciation has always been a stumbling-block to spelling! As I passed in the street this day (2 July, 1919) in Dublin I heard a man, who was preparing to put some petrol into his reservoir, calling loudly for a "fonnel."
 12 +quia (q) ante nescio. Abb. prints +quod, but the same (and only) symbol for *quia* occurs immediately afterwards in verse 13.

Spelling not recorded.

XXIV. 36 nissi, 38 diluuium, 39 diluuium, tullit, 40 adsummetur, 41 dug, adsummetur, 43 perfoderi, 45 cšbum, XXV. 1 'x' pro decem, et sponse, 2 'u' pro quinque, 3 sumpserunt, 4 in uassis, 8 nostre, 9 putius pro potius, 10 parate, 11 aperii, 13 nesquitis sic pro nescitis, 14 proficiens, 15 'u' pro quinque, tallenta, F pro secundum.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

- xxv. 18 acciperit (*pro* acceperat)†
 20 — talenta *secund*.
 28 See below.
 38 *fin.* + te *post* cooperuimus

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xxv. 19 $\rho\mu\mu\lambda\tau\bar{\upsilon}$ *sic* vid. (Abb.: "*pumultum*"). *Vult librarius* "Post multum."
 ib. Et cūposuit rationem eis (*pro* Et posuit rationem cum eis). Abbott merely says "cum : om." (before eis), but the *cum* in r_2 seems merely to be transferred to the verb (which Abbott overlooks), and this is a severe rendering of the Greek $\sigma\upsilon\nu\nu\alpha\pi\epsilon\iota$. This reading of r_2 therefore is older than the Irish Vulgates, which do not exhibit it, nor does r_1 nor do the other *vett.* ff_1 however has *ut acciperet ab eis rationem* (cf. *syx*), and d has *et tollit rationem cum eis*; but δ has *et ratiocinatur* \div *cum eis ratione*, again as r_2 , independently rendering $\sigma\upsilon\nu\nu\alpha\pi\epsilon\iota$. The independent ones here then are d with *tollit*, δ with *ratiocinatus est*, ff_1 with *acciperet rat.*, and r_2 composuit. Wordsworth and White chronicle no variations, nor does Tisch, so that the matter is lost to sight in the critical editions. The affair somewhat exercised the ancient interpreters, for we find *aeth* rendering *et incepit conferre rationem cum iis*. (With r_2 *cum* and *con* as prefixes are interchangeable. See Mark vi. 25 *confestatione* for *cum festinatione*).
 24 *scebam sic* (*pro* scio). Abb. has wrongly *sciebam*, yet prints *scebas* correctly in verse 26.
 27 $c\bar{u}$ ussuris (quod) $m\bar{e}\bar{u}$ \div (*pro* utique quod meum est cum usura). Abb. does not clearly indicate the omission of *utique*. In the photogr. *quod* is quite illegible, but space exists for it.
 28 $d\bar{a}$ *sic* (*plane*) *pro* date. Abb. says "date : om.", but this is wrong.
 29 habundabit ei (*pro* abundabit; ei) } Abb. says "autem : om.", but the *ei* seems to belong
 ib. —autem } to habundabit (as above to *dabitur*) and *qui non*
 (without *autem*) to begin the next sentence.
 31 Abbott should be verse 32 [ver. 31 without variation].
 39 \dagger (vel) *pro* aut } Abb. says "aut (*bis*) : vel," but this is not correct.
 \dagger (vel) *pro* et *prim.* (ante in carcere) } The second *vel* replaces *et*, not *aut*.

Spelling not recorded.

XXV. 16 $\cdot u$. (*pro* quinque) *bis*, tallenta, 17 acciperat, \dagger 20 $\cdot u$. (*pro* quinque) *quater*, tallenta *prim. et tert.*, obtullit, diciens, 24 tallentum, acciperat, \dagger 25 tallentum, 27 peccuniam, numularis, recipissem. 28 tallentum, $\cdot x$. *pro* decem, tal'enta, 32 abedis *pro* ab haedis, 33 edos *pro* haedos, senistris, 34 possedite, 35 essurivi, oспes [*sed* hospitem ver. 38], 36 uissitastis, 37 essurientem, 40 quaudiu (*pleno*), 41 hiis, senistris, eternum, 42 essurui, 43 hospis, 44 essurientem, 45 diciens, quaudiu, 46 eternum.

Abbott chronicles *acciperat* at xxv. 20, showing that he merely overlooked these readings in xxv. 17 18 above, and xxv. 24 below.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

xxvi. 2 fiat *pro* fiet

ib. crucifigetur (*teste Lawlor*; -atur *vel* -etur *illeg. photogr.*)

3 uocabatur *pro* dicebatur

6 in domum *vel* in domu *pro* in domo

11 non (*ñ*) *pro* nam

45 ait (*pro* dicit)

47 -venit (and *Lawlor* prints "unus de xii et cum eo." Photo does not reveal *de* xii, but there is no room for *venit*.)

53 *init.* aut non (*ñ n sic*) *pro* au (and so *Lawlor* reads)

ib. -modo

ib. +milia (*ante* legionis *sic*)

54 quasi (*pro* quia *sic*)

60 novisse *pro* novissime

Error, inaccuracy, or ambiguity.

xxvi. 8 quod cum vidissent discipuli (*pro* videntes autem discipuli). *Abb.* is not quite clear that *autem* is omitted.

9 hoc (*pro* enim istud). *Abb.* only says "istud: om." as if *potuit enim*. *Lawlor* repeats *haec*, but MS. is: "*haec potuit hoc*" (*ñ* potuit *ñ*).

ib. pretia magna *sic vid. fere certe me iudice* (*pro* multo). *Abb.* prints pretio magno, and *Lawlor* pretio magna.

12 in corpus meum unguentum (*vid.*; *Abb.* unguentum) *pro* haec ung. hoc in corpus meum.

58 exitum rei *pro* finem. *Male Abb.* "exitum." *Neglexit* rei.

62 Post illi +adjuro te per deum vivum ut dicas nobis si tu es x̄ps filius dei vivi et dixit illi, (*pergens*): nihil respondis ad ea quae isti adversus testificantur (-te). *Negl. Abb.* "te."

Addit. ex vers. 63, sed in vers. 63 habet etiam r₂. Non lucide Abbott.

Spelling not recorded.

xxvi. 3 caiphas, 7 habiens, 15 'xxx' *pro* triginta, 17 azemorum, phascha [*sed pascha vers. 2*], 45 adpropincauit ora, 46 adpropincauit, 47 gladis, misi, 48 dicens, 49 ave, 50 inecierunt, 51 extendiens, 53 'xii' *pro* duodecim, 54 inplebuntur scripture, 55 conpchendere, 56 profetarum, 57 caifán, scribe, 59 querebant, 61 tridd, 62 surgiens.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

xxvi. 67 -eum

70 quid *pro* quod

72 eum *pro* cum (*id est* "negavit eum juramento," *et confirmat Lawlor*)

73 loquellam tuam *pro* loquella tua (*vide infra*)

74 quod *pro* quia

xxvii. 13 dicunt (dn̄t) *pro* dicant

14/15 uno tenore. *Init vers.* 15 Consuerat *vid.*

16 habebant, (*pro* habebat), *ut Gr. contra* vggplur

18 autem *pro* enim

ib fin. tradiderunt eum *vid.* (*pro* tradidissent eum). *Confirmat Lawlor*

20 *init.* principes *pro* princeps

ib. + populi (*post* seniores)

ib. ih̄s (*pro* Iesum)

ib. autem *pro* vero

24 + suas (*post* manus)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

xxvi. 71 ad janna *pro* januam. *Abb.* has +ad, but nothing of janna for januam.

73 accipiarunt *pro* accesserunt. *Male Abb.* accipierunt.

ib. manifesta te *vel* manifestatē (*pro* manifestum te facit) *Non lucide Abb.* -facit.

xxvii. 3 vidiens (*sic, male Abb.* videns) + ih̄s.

8 + quod est *ante* ager sanguinis. *In Abb. lege* "sec. loco" *post* ager.

9 dictum erat *pro* dictum est. *In Abb. lege* "secund." *post* est.

19 pas: *vid.* = pasus *pro* passa. *Abb.* passus.

21 de duobus dimittam vobis (*sic*) *pro* vobis de duobus dimitti. (*Male Abb.*)

24 quia quod (q q) fecit nihil *pro* quia nihil proficeret. *Lawlor* agrees to read q̄ as quod, *Abbott* read it as *pro* (p) and prints quia *pro*fecit nihil.

Spelling not recorded.

XXvi. 65 blasfemiam, 67 faciam, colofis, 69 galilio, 70 diciens, 71 exiunte, XXvii. 2 tradidlarunt, p̄lato, pressidi, 3 poenententia, retullit, truogenta (*pro* triginta), 4 diciens, 5 p̄iecteis (*pro* proiectis, *non* p̄iecteis), 7 perigrinorum, 8 [acheldemách *vid.*; *Lawlor* acheldemath], 8 odiernum, 9 inpletum, heremiam, profeatam, accipert *sic sine lin. occult.*, xxx *pro* triginta, adpretiatnerunt, 11 pressidem, presses, iudeorum, 13 p̄latus, 14 presis, uechimenter, 15 pressis, dimitere, voluisent, 17 p̄latus, barabán, 19 missit, diciens, 20 [peterent, *male Lawlor* peteret], barabán, 21 presis, dx̄r̄tr̄t̄ *sic*, [barabbán *huc loco*], 22 p̄latus, 23 pressis, 24 vidiens, p̄latus, accepta, diciens, assanguine.

Readings overlooked by Abbott.

Matt.

- xxvii. 28 clamidem cociam *ē* dederunt ei *pro* clamydem coccineam circumdederunt ei.
 32 angarizaverunt *vid.*
ib. tollent *pro* tolleret
 33 golgoda
 35 —eum
 43 libenter *sic* (*pro* liberet)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xxvii. 25 Et rēs uniuerſa t'ba *pro* Et respondens uniuſus populus. *Lawlor* prints responding in full. I wonder why. *Abbott* responds.
 31 et ſpoliauerunt eum calamidem ut crucifigeretur induerunt eum (*forsan* eum) uſtimente ſua (*pro* et exuerunt eum uſtimentis ejuſ et duxerunt eum ut crucifigerent). *Non ſatis clare Abb.*
 35 miſerunt ſorteſ (*pleno*) *pro* ſortem mittenteſ. In *Abb.* adde "*primo loco*" [miſerunt ſortē *ſec. loco*].
 37 ſcriptū ÷ *pro* ſcriptam. *Male Abb.* "*ſcriptum + eſt.*" *Amiat. habet ſcriptam. Ergo lege:* ſcriptum eſt *pro* ſcriptam.
 39 Tranſſeunteſ *sic, pro* Praetereunteſ. *Male Abb.* tranſeunteſ.

Spelling not recorded.

xxvii. 26 diſmiſſit, [barabbán], 27 militiſ preſideſ *sic*, chortem, 29 capud, arundinem, ave, iudeorum, 30 arundinem, percutiabant, capud, 33 calvarie, 35 diuiſiarunt, inpleretur, per profeata, diuiſiarunt, ſiui *pro* ſibi, 37 capud, iudeorum, 39 blaſfemabant, 40/41 uno tenore, 42 diſcendat, 48 impleuit, impoſſuit. 51 ſciſum, aſſummo, ſciſe, 53 exiunteſ, 54 centorio, ſiabant, 55 galilia, 56 magdaleana, ſebedei, 58 pſlatū, iuſit.

Readings overlooked by Abbott.

Mark

- i. 11 *init* — Et *pr* man
- 13 *fin.* ei *pro* illi?
- 17 — eis *vid.* (*cum* R et *sax*)
- 21 + in (*ante* sinagogā *sic*)
- 26 *exiit pro* exiuit
- 27 concirerent
- 29 *fin.* —et iohanne?
- 30 +eum *vid.* *post* febricitans
- 32 adferebat *pro* afferebant
- 37 —eum *vid.*
- 39 in sinagoga (*pro* in synagogis)
- ib. galiliae (*pro* galilaea)
- ii. 4 tecum *pro* tectum

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- i. 4 poenitentiae (*male* Abb. paenit.) baptismum + iohannis.
- 26 “—et” *teste* Abb., but the ligature may be meant for *Et ex.* Anyhow he should say “—et *sec.*”

Spelling not recorded.

Mark I. 2 *essaia*, *fea sic*, *p̄parauit*, 4 *iohannis*, *baptizans*, *p̄dicans*, *remisionem*, 5 *aegrediebatur*, *iudia*, *hirosolimitae*, 6 *iohannis*, *pillis camelli*, *locustas*, *p̄dicabat*, *dicens*, 7 *procumbiens*, *corregiam*, 8 *baptizauit*, *baptizatus*, 9 *galiliae*, *baptizatus*, 10 *discendentem*, 11 *daecaelis*, *conplacui*, 13 XL *bis*, *temptabatur*, 14 *iohannis*, in *galiliā*, *inpletum*, *adpropincauit*, 19 *pussillum*, *sebedei vid.*, 20 *sebedeo vid.*, *mercnaris*, 21 *docebat*, 22 *dociens*, *habiens*, *scribe*, 24 *dicens*, 25 *dicens*, *obmutiasce*, 26 *discerpiens*, 27 *obediunt*, 29 *sinagoga*, *andriae?*, 32 *demonia*, 34 *varis langoribus*, *demonia*, *ieciebat*, 35 *surgiens*, *horabat*, 39 *p̄dicans*, *demonomia* (*demonia omnia?*), *iecciens*, 41 *missertus*, *tangiens*, 42 *dxiset*, 43 *ieccit*, 44 *p̄cipit moyses*, 45 *itta pro ita* (*cf.* ii. 12), *conueniabant*, II. 2 in *domu*, *conueniarunt*, 3 *paralitico*, *portebatur vid.*, 4 *grauattum*, *paralitico*, 5 *paralitico*, 7 *blasfemat*, *nissi*, 9 *paralitico*, *grauattum*, 10 *paralitico*.

Readings overlooked by Abbott.

Mark

- ii. 12 [*Habet quia? Illeg.*]
 15 in domum *pro* in domo
ib. multiplican*ti* *pro* multi publican*ti*
 16 discipuli Θ (*pro* discipulis ejus)
 21 +enim *post* nemo
ib. vestimenti veteri *pro* vestimento veteri
 25 essuriuit
ib. usque *pro* ipse
 26 abithar *pro* abiathar
 27 factus *pro* factum
 iii. 1 introiuit
 5 super caecitatem *pro* super caecitate
 7 +a ante [*udea illeg.*]
 10 inruerunt (*pro* inruerent). Cf. *vg^L et W^{et}*
 12 comminabat *sic vid.*
 iv. 20 quia *pro* qui *secund.*
 22 -factum est
 26 in terra *pro* in terram
 31 minimum (*pro* minus) *ut vgg^{et} m^{er}*
 34 siue *vid.* (*pro* sine)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- ii. 12 *Lege* sublauatto, *non* sublauato (*pro* sublato).
 15 [ejus]. *Male Abb.* suis *pro* ejus. *Codex habet* Θ .
 16 >cum publicanis (*sic*) et peccatoribus in primo loco, *pergens plane*: "dicebant discipuli (*sic*) Θ quare cum publicanis (*sic*) et peccatoribus manducat et bibit magister vester." *Male male Abbott* "peccatoribus usque cum om."
 18 ieiunauit *vid.* (*errore*) *pro* ieiunant *prim.* *Abb.* merely says "ieiunavit" without any indication of where in the verse.
 22 uteros. *Lege* "*pr. loco*" [*utres alibi in versu*]. *Ibid.* veteros *pro* veteres.
ib. fin. +et utraque serviantur *sic* (*non* et utraque servantur *Abb.*).
 iii. 6 >farisisei (*sic*) statim.
 17 tunitrui filii (*non* tun. filei *ut Abb.*).
 19 scariothis should be in italics. (*Am.* reads *scarioth*).
 23 iecere *sic.* (*Abb.* eicere).
 iv. 26 *Abb.* says: faciat ea (*ut vid.*) *pro* jaci*at*, but omits to state that *homo* follows this and does not precede as in *Am.* (faciat is read by *vg^D*).
 31 *Codex*: "si ÷ ut" (= "sicut est ut"?)

Spelling not recorded.

ii. 11 grauattum, 12 grauatto, itta *pro* ita (*ut supra* i. 45), 13 doceabat?, 14 alfei, surgiens, 16 scribe, farissei, 18 farissei, farisseorum, 21 adsummentum, adsuit, scisura, 24 farissei, 26 propositionis, iii. 1 sinagogam, habiens, 3 haridam, 6 birodianis, 7 galilia, 8 ab hirusolimis, ab idumia, iordanien, sindon[em] *pro* sidonem, 9 comprimerent, 11 procedebant, 12 vechimenter, 13 ascendiens, 14 predicare, 15 demonia, 16 et 17 inpossuit, 17 sebedei, bonarges, 18 andriam, pilipum, barthalomeum, matheum, [thomam], alfai, thatheum, cannaneum, 22 scribe, hirusolimis, discenderant, belsebub [*b. fin. vel l illeg.*], ieccit, demonia, 23 parabolis, dicebat, iv. 19 diceptio, [re]lica, 20 xxx *pro* triginta [*sed sexagenta pleno*], 'c' *pro* centum, 22 oculutum, 30 adsimulauius, parabula (*vel* parabulae), conparauius, 32 magn (*sic vid.*) *pro* magnos, posint *vid.*, 33 parabolis, 34 parabula, deseriat, 35 transiamus.

p. 837].

MARK.

Readings overlooked by Abbott.

Mark

- iv. 38 magis^ī nū sic vid. *pro* magister non (ī a sec. man.)
39 — et quint. ante facta
- v. 15 quia (q. compendio) *pro* qui a [demonio]
16 et *pro* ei
24 conpremebat sic (n a sec. man.)
- vi. 14 +enim (inter est et nō ē)
ib. virtutes operantur (*pro* inopinantur virtutes)
17 —misit. Abb. notes *et* for *ac*, but forgets to record omission of *misit*. Codex: "Ipse enim herodis & tenuit"
20 +quod ante multa (*vide infra*) = vgg^{DEPLQ}.

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- iv. 36 demittitis sic *pro* dimittentes. Vult Abb. demittentes, sed *r*₂ vid. demitteritis.
38 —pertinet vid. Abb., but there might just be room for it.
40 magno timore *r*₂ ut recte Abb. (contra Amiat^{Tisch} timore magno, sed testibus Wordsw.
White Am. = magno timore cum plur.
- v. 2 —ei primo loco. Abb. does not state which.
25 fluio (*pro* profluio). Non fluio ut. Abb.
- vi. 20 autem *pro* eum should be autem *pro* eum prim.
ib. Abb. says "audito usq. eum: om." This is an error. Codex has: iustum et sc̄m E^T custodiabat (sic) eum & audito eo quod (sic) multa faciebat (sic) & libenter eum audiebat.

Spelling not recorded.

iv. 37 inpleretur, 38 in pupi, 39 exurgiens, trancillitās, 40 timuiarunt, obediunt, v. 3 nece (*pro* neque), 4 sepe, conpedes, 5 concidiens, 6 vidiens, 7 torceas, 8 exii, 11 pasciens, 13 suffucati, fin. mari, 14 egressi, 16 demonium, 18 demonio, 19 feceret vid., missertus, 20 predicare, decapulli, 21 transcedisset, transfreatum, 22 archisinagogis, iarus vid., vidiens, procedit, 23 diprecabatur, diciens, extrimis, 24 eabiit, 25 xii *pro* duodecim, 26 conpluribus, quiquam, proficerat, 27 et 30 titigit, 31 dicebant, vi. 14 iohannis babtista, 15 profeta, profetis, 16 hirodis, decolai, iohannem pleno (*pro* iohannen) [illeg. ver. 17, iohannē ver. 20], 17 herodis, 18 iohannis, 20 herodis, mettuebat, 21 hirodis, ceanam, galiliae, 22 hirodiadis, placuiset, hirodi, puelle, uis (*pro* vis), 23 poetieris vid., demedium, 24 capud, babtiste, 25 diciens, capud, babtistae, 27 miso, precipi capud, decolauit, 28 adtullit, capud, puelle (*pro* puellae), puialla (*pro* puella) [vide vii. 30], 29 tullerunt, possuerunt, 30 renuntiaiarunt, 31 pussillum, habiebant, 32 habierunt (*pro* abierunt) [sed abeuntes ver. 33], 33 preveniarunt, 34 missertus.

Readings overlooked by Abbott.

- vi. 40 discumbuerunt
 48 contrarius (—eis *vid.*)
ib. ejus (Ξ) *pro* et *secund.* ante circa }
ib. supra *pro* super }
 vii. 3 manducant (*pro* manducant)
 4 babtismate (*pro* baptismata)
 15 + in (*ante* eum *sec.*)
 18 intellegistis (*pro* intellegitis)
 21 cogitationis mala (*pro* cogitationes malae)
 26 sirofinissa
ib. erogabat (*pro* et rogabat)
 31 pre (*pro* per) = *p* non *p* ut solet
ib. sidoniā (*pro* sidonem)
 33 —et *sec.* ante expuens
 34 effeta
 viii. 1 + suis *post* discipulis
 2 manducant (*pro* manducant)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- (vi. 37 *re*₃ (= *hoc loco* respondit ut *Abb.* recte). Undoubtedly here, this abbreviation, common to both *respondens* and *respondit*, is responsible for the loss of *ait illis*).
 48 —eos *prim.* *Abb.* neglects to indicate which.
 51 stupelat *sic*
 vii. 3 manus lauent (*pro* lauerint manus). *Male Abb.* manus lauerint.
 4 babtizarentur *pro* baptizentur. *Male Abb.* babtizantur.
 5 manduauit (*sic*) + homo (*pro* manducant). *Abb.* has manducauit + homo.
 15 qui (*pro* quae *prim.*) *Abb.* does not say which.
 32 diprecabantur *sic.* *Male Abb.* diprecabuntur.
 36 dicebat *sic plane pro* praecipiebat. *Male Abb.* praedicebat.
 37 mirabatⁿ *sic a prima manu.*
ib. facit *pro* fecit *sec.* *Abb.* does not indicate which.

Spelling not recorded.

vi. 35 *eria*ⁿ (*pro* et *iam*), 37 denaris, ducentes, 38 'u' *pro* quinque, 39 precepit, † *pro* secundum, 40 centennos *vid.*, 41 'u' *pro* quinque, intuiens, diuissit, 43 sustullerunt, xii cofinos, 44 'u' milia, 45 bethsaidā *sic*, 46 dimisisset, 48 vidiens, 49 vidiarunt, fantasma, 50 vidiarunt, 51 navim, 52 obcecatum, 53 genazareth, adplicuerunt, 55 percurrantes, grauattis, circumfere, audiabant, 56 ponebaant, † dipricabantur, *fin.* fiabant, vii. 1 farissei, hirusolimis, 2 comonibus, 3 farissei, iudei, nissi, 4 furo *pro* foro, nissi, 5 farissei, scribe, commonibus, 6 profetauit, labis, 8 babtismata, 9 inritum, ro mo³sis *sic*, 12 dimittetis, quiquam, 15 posit, coincinare, procidunt, 17 parabulam, 18 ectrinsecus, 20 exiunt, 21 fornicationis, 23 communicant, 24 surgens, 25 procedit, 26 demonium, iecceret, 27 mitere, 29, 30 demonium, 30 piallam (*pro* puellam) [*vide* vi. 28], 31 galilie, decapuleos, 33 adprechendens, missit, titigit, lingam, 35 aperte, rectae, 36 precipit, predicabant *fin.*, 37 sordos.

† Cf. vocaa (*Luc.* xiv. 13), paraa (*Luc.* xvii. 8), et cf. ed. *meam* MORGAN GOSPELS de veraax (*Math.* xx et ed. BUCHANAN HARL. 1023 de Abrahaam. Cf. etiam doo (*pro* de) in *Luc.* iv. 6 *infra* in *r*₁).

Readings overlooked by Abbott.

Mark

- viii. 3 quia *pro* quidam
 4 in solitudinis
 5 ¶ (= quod) *pro* quot
 6 dabit *pro* dabat (dedit *vg*QL)
 11 ab eo (*pro* ab illo)
 17 cognoscetis (*pro* cognoscitis)
 18 neque *pro* nec
 29 -vero
 ix. 3/4 cum ihū (*pro* cum Iesu)
 9/10 Post resurrexit *ver.* 9 *fin.* + et verbum continuerunt apud se (*cf. vg*)
 10 oportet (*pro* oporteat)
 20 occidit (*pro* accidit) [*sed cf. ix. 14* occurrentes *pro* accurrentes] †
 22 + sunt (*post* possibilia)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- viii. 6 super . . . agit. *Male Abb. ver. 5.*
 8 fuerat (*pro* superaverat). *Male Abb. superfuerat.*
 20 sustullistis (*pro* tullistis). *Male Abb. sustulistis.*
 36 et animam suam detrimentum faciat *sic. Male Abb. faciet, tamquam notavit faciat supra in ver. 35.*
 ix. 5 q'diceret *sic* (*pro* quid diceret). *Abb. simply reports qui diceret, but the d is only absorbed. It would have been well had he reported other things as conscientiously.*
 6 dilect: (*pro* carissimus) *id est* dilectus *non* dilectissimus *ut Abb.* There can be no mistake. *Codex: fili: meus dilect:*
 17 ubique (ubiq: *sic*) *pro* ubicumque. *Male Abb. ubi.*
 19 conturbabit (*codex sic, Abb. conturbavit*) eū sp̄s (*pro* spiritus conturbavit eum).

Spelling not recorded.

viii. 3 dimissero, ueniarunt, 5 et 6 et 8 'uiri' *pro* septem, 6 precipit, adpossuerunt, 8 sustullerunt, 9 'iiii' *pro* quattuor, dimissit, 10 statim, ascendiens, nauim, 11 farissei, ceperunt. concirere, temptantes, 12 querit, 13 dimittiens, ascendiens, 14 nissi, 19 'u' (*pro* quinque) *bis*, cofinos, xii (*pro* duodecim), 20 uiri (*pro* septem) *bis*, 1111 (*pro* quattuor), 22 cecum [*sed caeci vers. 23*], 23 adprechendiens, 24 uidio, uelud, 25 inpossuit, cepit (*pro* coepit) [*sed coepit vers. 31*], clarae, 26 missit, diciens [*sed dicens vers. 27, et dicentes vers. 28*], 27 cessariae p̄līpi, 28 iohannē *sic* bābtistā, heliā, p̄fetis, 32 locebatur, adprechendiens, cepit, 33 vidiens, diciens, 37 dauit, commotationem, 39 diciabat, vidiant. ix. 3/4 moysi, 4 trea, helie, 6 diciens, 7 uidiarunt, 7/8 nissi, 8 discendentibus, precipit, 9 concirentes, 10 heliā, 11 contempnatur, 12 § *pro* sicut [*sed x. 1 sicut pleno; de novo s^t xii. 26*], 13 concirentes, 14 vidiens, 15 conciritis, 16 adtulli, 17 adprechenderit, 18 quandiu *bis*, ap' (*pro* apud), 19 adtullerunt, 21 missit, 21 et 23 adjuba.

† But if *Abbott* cites the one, as he does in ix. 14, surely the real variation in ix. 20 is more important.

Readings overlooked by Abbott.

Mark

- ix. 24 et mutae sp̃s
 27 illum (*pro eum sec*)
 32 tractabitis (*pro tractabatis*)
 33 At ille (*sic*) [tacebant]
 36 qq̃c̃q: *sic*
 40 —suam *fin.*
 44 >scandalizat te
 x. 1 surgens (*pro exsurgens*)
 7 suū *sic fin.* (*post uxorem*)
 13 >ut illos tangeret (*cf. Sod^{oso} al. pauc. et f. Negl. Wordsw. fin notulis*)
 14 quoscumque (*pro quos cum*)
 15 parvulos (*pro parvulus*)
 16 inponens eos manus super illos *sic, id est +eos post inponens*
ib fin. illos (pro eos)
 17 magis bonae *sic (pro magister bone). (Alibi magister = magis⁷ passim)*
 30 persecutionibus (*pro persecutoribus*)
 32 —in *secund.*
 33 —in
 39 baptizemini (*pro baptizabimini*)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- ix. 37 iohannanis *sic (non iohannis ut Abb.)*
 x. 16 complectans *pleno (pro complexans). Male Abb. complectans.*
 19 non adulterabis, non occidas, ne fureris, non falsum testimonium dixeris, ne fraudem feceris. *Male Abb. non pro ne sec. et tert. Lege non pro ne sec. et quart.*
 23/24 *Lege om quam difficile ver. 23 usque ad filioli ver. 24.*
 28 sumi (*pro sumus*). *Male Abb. sumis.*
 29 Rēs ih̃s (—ait) = Respondit ih̃s *pro Respondens ih̃s ait. Bene Abb. —ait, sed non interpr. respondit pro respondens.*

Spelling not recorded.

ix. 24 [dicens *hoc loco*], exii, introias, 25 discerpiens, mortūs *pr.*, mort: *sec. (ambo vid. mortus)*, 26 teniens, 27 iecere, 28 nissi, 29 galiliam, 30 docebat, diciabat, 32 ueniarunt, cafernaum, 34 resediens, xii (*pro duodecim*), 35 complexus, 36 recipit (*pro receperit*), [recipit], suscipit (*pro susceperit*), [suscipit], missit, 37 diciens, demonia, proibuius, 38 proibere, 40 aq: *sic (pro aquae)*, mercidem, 41 pussillis, assinaria, 42 et 44 gechenā (*sed 46 genā*), 44 eternam, [ignis] inextinguibiles, 46 iecce, genā (*pro gehennam contra morem gechenā, ver. 42, 44*), x. 1 iude, 2 farissei, temptantes, 3 precipit (*vel precepit*), 3 et 4 moyses, 4 permissit, repudi, 5 duriciam *vid.*, preceptum, 6 creature, 7 aderebit, 10 domu, 11 et 12 dimisserit, 12 mechatu, 14 tullit, proibueritis, 15 velud, 17 procurriens, geno flexo, 18 nissi, 20 iubentute, 21 thesaurum, 22 meriens, habiens, posesiones, 23 circumspeciens, 24 quam deficile est, in peccunīs, 25 camellum, 27 intuiens, 28 cepit (*non vers. 32*), dicire [*et vers. 32*], 30 domus, 32 hirusolima, precedebat, adsumiens, xii (*pro duodecim*), dicire, 35 iohannis, sebedei, uobis *fin. (pro nobis)*, 37 seam: *sic (pro sedeamus)*, 38 baptismum, baptizor, baptizari, 39 posumus, baptismum, baptizor.

p. 841]

MARK.

Readings overlooked by Abbott.

Mark

- x. 46 venerunt *pro* veniunt (= *vgg*^{LQ})
ib. discipuli Θ *pro* discipulis ejus [*but Wordsw.* records *Am** for discipuli ejus]
 48 clamabat *pro* clamauit
 49 animæq^{lor} sic (= *animæquior vid.*)
 xi. 5 dicebat *pro* dicebant
 6 -eis *prim.*
 17 nonne (*pro* non)
 18 doctrinam (*pro* doctrina)
 25 adversus (*pro* adversum)
 27 venient *pro* veniunt
 31 -ergo
 xii. 2 acciperat *pro* acciperet
 3 cederunt *pro* ceciderunt

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- x. 46 Thibarthineus *sic.* *Abb.* records *thi* for *Timaei*, but says nothing of *barthine s*, nor of the way the two words are written together.
 47 nazareus } *Abb.* has both these in ver. 48 by mistake. Read ver. 47 and supply 48 before
ib. -mei } the third entry "ei: illi."
 52 eā *pro* eum *vid. ut Abb., sed prob. vult libr. eum.*
 xi. 4 soluit (*pro* solvunt). *Male Abb.* solvint.
 8 coederunt et s^tner^t *sic.* *Abb.* prints coederunt et straverunt, but the *n* is plain, and it must be *sternerunt* for *sternebant*, an error for *straverunt* perhaps.
 15 *Abb.* prints *introissent*, but codex agrees clearly with *Am.* [*introisset*].
 21 +est *post* recordatus, *id est* ANTE Petrus. *Male Abb.* +est *post* Petrus.
 25 ut det apa^t ūr *sic* (*pro* ut et pater vester). *Recte Abb.* "det a *pro* et" *sed observa modum scribendi.*
 27 *Abb.* prints *ambularent*, but codex appears to agree with *Am.* [*ambulet*].
 28 *Abb.* chronicles "-tibi," but this is quite wrong. Codex has q's \bar{t} = *quis tibi*.
 29 -et SECUND. *post* verbum. *Male Abb.* -et *prius*.

Spelling not recorded.

X. 41 'x' *pro* decem, 42 hii, seu: (sevus) *pro* servus, 46 hericho (*pro* hiericho), cecus [*sed caecum ver.* 49], 47 fili dē [*sed filii dē ver.* 48], 48 misserere mei [*sed ver.* 47 miserere], 49 precipit, 51 cecus, uidiā, xl. 1 adpropincarent, hirusolime et bithania, 3 necessaru: *sic* (necessarius), 4 bibio, 6 preciperat, dimisserunt, 9 preibant, 9 et 10 ossanna, 11 hirusolima, xii *pro* duodecim, 14 eternum, 15 hirusolimā, iecere, 17 diciens, speloncam, 18 scribe, querebant, 23 essitauerit, 27 hirusolima, 28 hec, 29 et 30 respondite, 30 baptismum, 31 de celo, 32 profecta, xli. 1 edificavit, loquavit (*pro* locavit), agriculis, 2 agriculas, agriculis, uinia, 3 adprehensum, dimisserunt, 4 missit, contumilis, 5 occidiarunt, 6 habiens, missit, diciens.

Readings overlooked by Abbott.

Mark

- xii. 8 iecitur (*pro* eicerunt) (*om. b*: "occiderunt extra vineam")
 12 quod (*pro* quoniam)
 22 + et *ante* mulier
 26 deus issac (-et)
ib. deus iacob (-et)
 28 Rēs *sic pro* responderit (Rēs = *passim vel* respondens *vel* respondit) †
 31 - tuum (*post* proximum)
 34 audiabat (*pro* audebat)
ib. - eum *vid.*
 39 *init.* - Et
 42 - una
 xiii. 2 - omnes (*Abb.* only notes - aedificationes)
 3 interrogabat (*pro* interrogabant) ‡
 7 - autem

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xii. 32 - est *prim.* *Abbott* does not indicate which.
 36 ad extris *sic.* *Male Abb* "ad *pro* a," non "ad dextris" *sed* ad (*fin. lin.*) extris (*init. lin. infra*).
 xiii. 7 *ñ* † (*pro* nondum). *Male Abb.* non *pro* nondum.

Spelling not recorded.

xii. 7 heris, 8 adprechendentes, uiniam, 9 uinie, uiniam, 10 edificantes, capud, 12 querebant, parabolam, abiarunt, 13 fariseis, hirodianis, 14 cessari, dauimus, 15 temptatis, 16 adtulerunt, cessaris, 17 cessaris, cessari, 18 saducei, 19 moyses, dimisserit, 20 'iii' (*pro* septem), 21 accipit, 22 acciperunt, 25 § *pro* sicut, 26 moysi, abrachā, 27 mortorum, 28 concirentes. uidiens, 30 diliges, 31 † (*pro* secundum), diliges, 33 tota *vid. pro* toto *sec. ante* intellectu, diligere, holocaustomatibus, sacrificiis, 34 vidiens, 35 dicebat dociens, 36 inimicos *sic*, 39 in sinagogis, discubitos, 40 domus (dom:), hii, 41 sediens, gazaphilacium *sic pr. loco*, iectaret, gazafilacii *sic sec. loco*, iectabant, 42 missit, 43 dco (*pro* dico), missit, misserunt [*sed* misserunt *vers.* 44], gazofilacium *sic hoc loco*, 44 pennuria, missit, xiii. 1 egrideretur, 3 iohannis, andrias, 5 cepit dicere, 7 oppinionis.

† xiii. 2 resp *hoc loco pro* respondens *sed contra morem*.

‡ This is sure, and *Abbott* neglects it. It is all the more blameworthy as twice recently he has given a plural for a singular (xi. 15, 27) where he is in error.

Readings overlooked by Abbott.

- Mark
 xiii. 15 non (*pro ne*)
 16 reuertetur (*pro reuertatur*)
 17 prignantibus (*pro praegnatis*)
 18 autem (*pro vero*)
 19 tribulationes
 21 (*hic illeg.*)
 ib. crederitis (*pro credideritis*)
 22 seodcpfere (...dox̃p̃, *antea partim illeg.*)
 30 —ista?
 32 illa (*pro illo*)
 36 veneret (*pro venerit*)
 xiv. 1 —dolo (So only D^{sr} a i aeth. A most important omission. *k* has insidiis. Two sahidic MSS with *gat* and *vg*^R transfer to the end of the verse, while U^{sr} has εν λογω)
 3 in bethania (*pro bethaniae*)
 8 in sepultura
 10 fin. illis *illeg.* (eis?)
 11 inil. quia (q) *pro* qui
 18 —cum (*ante eis*)
 21 et fili: honis *sic* (—quidem) } *Abb.* neglects all this, and yet records *tradetur* for
 ib. uadet (*pro uadit*) } *traditur* in this verse as the only variation!
 ib. —autem
 26 oliueti (*pro oliuarum*)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xiii. 18 ut non fiat fuga uā heme (*sic, non bieme ut Abb.*) *pro* ut hieme non fiant.
 24 concalcabitur (sol et ?) non dabit lumen suum (*pro* sol contenebrabitur et luna non dabit splendorem suum). I doubt if *Abbott* could read *luna* here at the end of the line. *Sol* is missing, as he says, after *illam* and before *concalcabitur*, and probably occupies the place *after* *concalcabitur*. One cannot read a trace of either *sol* or *luna* from the photograph. *Abbott* should have marked *luna* as doubtful.
 25 cēl^{or} *sic* (*pro* quae sunt in caelis).
 34 p̃cipit *sic* (precipit, *non* praecipit).
 xiv. 2 fin. populo (*pro* populi) *Abb.* Certainly in *populo*, from the space, with many *vgg.* Only *vg*^C has *populo* without *in*.

Spelling not recorded.

xiii. 8 exurget, terremotus, 9 concilis, in sinagogis vabulabitis, pressides, 13 hodie, 14 abhominatorem, iudia, 15 discendat, domu, 20 nissi, 22 exurgent, 25 stelle, 27 congregauit (*pro* ...bit),† assummo, terre, 28 parabolam, 32 nissi, 34 s̃ (*pro* sicut), xiv. 1 phascha, scribe, 3 domu, habiens, alauastro (*hoc loco, non supra*), capud, 5 pliusquam (*ita plu: q*), denaris, 10 scariothis, xii (*pro* duodecim), 11 peccuniam, 12 azemorum, pascha *prim.* [*non sec. = pascha*], summo[la]bant, 13 lagonam aq: *sic*, baiolans, 14 phascha, manducem *illeg.*, 15 demonstraui (*pro* ...bit), 16 veniarunt, inueniarunt, 17 et 20, xii (*pro* duodecim), 20 cateno, 22 accipit, benediciens, 23 om̃s *sic*, 26 smno (*pro* hymno), 27 dispergentur.

† Not noted by *Abb.*, although he notes *transiuit* (*pro* ...bit) in verse 30 below.

Readings overlooked by Abbott.

Mark

- xiv. 30 >negaturus es
 37 simon *sic* (*pro* Simon)
 40 — Et *init.* (??)
ib. $\overline{\text{resrT}}$ (*pro* responderent) = responderunt *vid.*
 45 —ait (= *vg*^L ave, —ait)
 52 pfugit (= prefugit) *pro* profugit
 53 adsummū sacerdotum *sic*
 56 testimonium (*pro* testimonia)
 60 respondis (*pro* respondes)
 64 quia (*pro* qui)
 65 conspuerunt (*ita* conspuer $\overline{\text{T}}$) *pro* conspuere [*Tamen antea* 'et coeperunt quidam'
et postea 'velare']
 xv. 5 mirarentur (*pro* miraretur)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xiv. 43 a (*ante* scribis) *illeg.* *Deest?*
 44 ejus *illeg.* *Deest?*
 70 est (→) *pro* es *prim.* *Abb.* does not say first or second. It is important here.

Spelling not recorded.

xiv. 28 precedam, galliam, 31 predium, 32 ge[]amani (*pro* gesemani), sedite, 35 processisset, procedit, 38 temptationem, 39 habiens, diciens, 41 requiesquite, 43 xii (*pro* duodecim), gladiis, assummis, 44 diciens, 45 accediens, 46 inecceerunt, 47 educiens, percussit, 48 gladiis et lignis, comprehendere, 49 dociens, scripturę, 51 adoloscens, 53 adduxlarunt, scribe, 58 audibimus, aliut, edificabo. 60 exurgiens (*pro* exsurgens), diciens, quiquam, 63 scindiens, 65 cedere (*pro* caedere), cedebant (*pro* caedebant) 66 ancillis, 68 diciens, 70 pussillum, dicebant, galilius, xv. 1 tradidierunt, p[̄]lato, 2 p[̄]latus, iudeorum, 3 accussabant, 4 p[̄]latus, diciens, quiquam, incantis (*pro* in quantis), accusant, 5 p[̄]latus, 6 dimitere, 8 faciabat, 9 p[̄]latus, iudeorum.

p. 845]

MARK | LUKE.

Readings overlooked by Abbott.

Mark

- xv. 10 -per (*ante invidiam*)†
 12 +ut (*ante faciam*)
 14 +da (*ante crucifige*). [*Mut. syr sin.*] Cf. pers 'quin in crucem agas'
 15 *fin.* crucifigetur *vid.*
 xvi. 1 salone *sic* (*ut jam xv. 47 ex industria, male Abbott*)
 3 revoluit (*pro revolvit*)
 5 in monumentum (*pro in monumento*)
 7 discipuli ∅ (*pro discipulis ejus*)
 8 timor (*pro tremor*) (cf. *vgX** timor et tremor)
 18 quod (*pro quid*)

Luke

- i. 24/25 +gaudio *ante* quia
 32 altissimus (*pro altissimi*)
ib. +dñ post dñs (as most *vett* and *vgg* and Greeks, but against *r vgg*^{AFHY} and *Iren*)
ib. regnavit (*pro regnabit*)†
 35 Res *hoc loco* = respondit (*pro respondens*) (*vide infra*)
ib. omumbravit (*pro obumbrabit*)†
 36 ipse (*pro ipsa*)
 39 iude (*pro iuda*)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

Mark

- [xv. 41 *Am.* (*Tisch^{ed}*) = eum eo. *r*₂ cum eo *ut vell.*]
 44/5 -interrogavit eum si jam mortuus esset. Et cum cognovisset a centurione. *A b.* should say 44/45. He places it in verse 44 where centurione *sic* is present.
 47 +et maria iacobi et salome (*sic* [*vide infra* xvi. 1 *denuo*]. *Male Abb.* salome) *post* magdalene.

Luke

- i. 30 >ei angelus. *Male Abb.* -ei.
 35 "angelus: +et." Correctly *Abb.*, but he fails to report *respondit* for *respondens*, wh ch *Rē*s here must stand for.
 44 infans in gaudium (*pro in gaudio infans*). *Corrige Abb.* *Male Abb.* *sub vers.* 43.

Spelling not recorded.

Mark XV. 11 dimiteret, 12 p̄latus, iudeorum, 14 p̄latus, [dicebat], 15 p̄latus, uolens, dimissit, flagillis cessum, 16 choriem, 42 parascue, 43 ad p̄latum, 44 p̄latus, obiset, centurione, 46 sidonem, possuit, hostium, 47 aspiciabant, XVI. 1 transiset, 3 hostio, 5 introiuntes, iubenem, 6 queritis, possuiarunt, 7 precidit, galiliam, 8 ille (*pro illae*), invasserat, quiquam, 9 surgienti, aparuit (*ut vgr^{wp}*) [*sed app. vers.* 13], ieceret, 'uui' demonia, 10 uadiens, 11 et 13 credidiarunt (*pro crediderunt*)||, 13 cæteris, XI' (*pro undecim*), 15 predicate, 16 bap̄tizatū; *sic vid.*, 17 demonia, 19 loquutus, adsumptus, 20 predicauerunt.

Luke i. 13 timias, elizabeth, uocauis, 14 inintuitate *sic*, gaudiabunt, 17 ad prudentia *vid.*, 20 taciens, credisti (*pro credidisti*), implebuntur, 21 tarderet, 22 ipe (*pro ipse*), innuiens?, 23 inpleti, 24 elizapheth, oculabat, diciens, 26 misus, gabriel, galiliae, 27 disponstatam, domu, 30 timias, 32 domu, eternum, 36 elizabeth, sterilis, 37 impossuiile, 38 F (*pro secundum*), 39 exurgens, 40 et 41 b̄is elizabeth, 41 repleata.

† *Abb.* records the ellipsis of *tradissent* for *tradidissent* in this verse but neglects this —*per*.

‡ I place these variations here and not under spelling, as the changes of tense may constitute varied readings.

|| The same, verse 14, for crediderant, and verse 17 for crediderint, both of which *Abb.* reports.

Readings overlooked by Abbott.

Luke.

- i. 49 qui (*pro* quia)
 59 sui (*pro* ejus)
 ib. vocabant *vid.* (*pro* vocant)
 65 inde (*pro* indeae)
 66 dei (dī) (*pro* domini) *cum pers* (*contra* syr-gr-lat)
 79 *init.* + Et
 ii. 1 >in illis diebus
 4 -et *prim.*
 5 prignante *sic fin.* + de spū scō (*with* vgg^{LQ} gat, another link which *Abb.* missed).
 9 eos (*pro* illos *sec.*)
 11 xps dñi (*pro* Christus dominus) (= *r vg et syr hier*)
 14 -in (*ante* hominibus)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- i. 55 nostras. *Abb., sed non certe.*
 ib. usque in sēculum (*sic*) (*pro* in saecula).
 66 >cum illo est (*pro* erat cum illo). *Inaccurate Abb. est pro erat tantum.*
 70 sanctorum + profetorum suarum (-qui a saeculo sunt) + qui ab eo sunt (-prophetarum ejus). *Non satis lucide Abb.*
 ii. 1 accessere agusto (*non* accessare agusto *ut Abb.*).
 ib. ut censum profeterentur omnes per orbem terre (*non* profiterentur et terrae *ut Abb.*).
 15 Factū ÷ If ut *sic* (*pro* et factum est ut). *Recte Abb. de om. et, sed male "ut: + autem."*
 + autem ANTE ut, *ut supra.*

Spelling not recorded.

i. 48 ancille, om̄s generationis *sic*, 49 potiēns, 53 essurientes, inpleuit, dimissit, 54 suscipit, misericordiae, 55 abraham, 57 elēzebeth *vid.*, inpletum, 58 audiarunt?, 59 circūcidire, 60 iohannis, 63 pugillarem, diciens, iohannis, 64 benediciens, 66 possuerunt, 67 inpletus, profetauit?, diciens, 68 redemptionem, 69 domu, 71 odiarunt, 72 missericordiam, 73 abraham, 76 profeta, altissimi, uocaueris, 77 pleui, remisionem, 78 uissitauit, 80 confortebatur, ii. 2 siriae, 3 profeterentur (*ut in ver. 1 supra*), 4 galilia, indiam, bethlē, domu, 5 profeteretur, 6 inpleti, pariret, 7 presepio, 9 cicimfulsit *sic*, timuierunt, 12 possitum, presepio, 14 altissimis, iii. 8 abraham, abrachae.

p. 847]

LUKE.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- †iii. 9 radices (*pro* radicem)
ib. +in ante ignem
 13 quam quod (*pro* quam)
 14 faciamus?
 16 Respondens iohannis dicebat (*pro* respondit iohannes dicens) Cf. D⁸
syrr pers et vgr
ib. sancti (*pro* sancto) *vid.*
 17 +suum (*post* triticum) = *vgr*
 (—suum *post* horreum? *Imposs. legere, sed om. vgr*)
 18 populo *vid.* (*pro* populum)
 19 eo (*pro* illo)
 22 hic est (*pro* tu es)
 iv. 1 a (*pro* ab)
 2 >in illis diebus
 4 eum (*pro* illum)
 5 +in montem excelsum (*post* diabolus)
 6 illi (*pro* ei)
 9 super (*pro* supra) [Noted by *Abb.* at iii. 20, but omitted here]
 17 *fin.* est (*pro* erat)
 22 ejus (☉) (*pro* ipsius) (noted by *Abb.* in verse 32)

- iv. 22 dicebat (*pro* dicebant)
 23 dicitis (*pro* dicetis)
 24 —ait autem (*spatio relicto, silet Abb.*)
 25 conclussum (*pro* clusum)
 29 super (*pro* supra)
 35 illū (*pro* illud)
ib. —in medium
ib. exit (*pro* exiit)
 36 quid ÷ (*pro* quod est)
ib. >mundis spiritibus
 38 intrauit (*pro* introivit)
ib. eum (*pro* illum)
 39 ministravit (*pro* ministrabat)
 40 >cum autem sol
ib. aui sic (*pro* qui)
ib. manum (*pleno*) *pro* manus [= *b q μ syrr pers aeth diatess.*]
 41 sinebant (*pro* sinebat)
 v. 1 inruert (*inruerunt?*) (*pro* inruerent)
 (2 leuaba[n]t) (*pro* lavabant) (= *vgr^{ns}mg* and *Amiat**)
 3 edens *vid.* (*pro* sedens), s *in ras.*
 4 laxate (*pro* laxa)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- iii. 23 putabatur esse. *Male Abb.* putabatur (*pro* putaretur). *Plane codex* putabar' ēē.
Abb. remains absolutely silent about the genealogy. One would infer that it is absent, but it is present. Observe variations below, under spelling.
 iv. 2 "Sabulo *sed* 3, 4 diabolus." So *Abb.* But read 3, 5 and add 13.
 4 uerbum (*pro* uerbo) *vult Abb.*, *sed codex plane* verba.
 35 ab eo (*pro* ab illo) *sec. loco. Non indic. Abb. prim. vel sec.*
 36 quod (*pro* quia) *vid. non* quia quod (q q) *ut Abb.*
 39 sup inperavit illam *sic.*
 41 Exibant (*sic*) autem etiam. (*Male Abb.* exiebant).
 42 q:rebat *sic* = querebant *pro* requirebant. (*Male Abb.* quacrebant).

Spelling not recorded.

iii. 9 possita, 11 cascās, 12 puplicani, baptizar[entur], 14 stipendis, 16 baptizo, corregiam, calciamentiorum?, baptizauit, 17 congregauit, 18 exortans, 19 hirodis *pr.* [sec. he . . . *illeg. fin*], tetracha, iii. 20 adieccit, 22 speciae, 23 .xxx. (*pro* triginta), matha, 24 ianae, 25 mathae, nauum, heli (*pro* esli), 25 nagae, 26 iossoech *vid.*, iuda, 27 ressa, salahiel, 28 chosā, elmadā, ēr, 29 iessu, zorū *vid.* (*pro* Iorim) [cf. sorim *vgr*, zorim *vgr^{plq}*, zoris r], mathat, 30 simon, eliachi, 31 melcha, mathatia *vid.* [cf. *vgr*], 32 obeth, boos [*vgr^{plq}*, bos *vgr*], salamōn, nassōn [nason *vgr*], 33 (esrom *illeg.*), farae (*pro* phares) [fares *vgr*], iuda, 34 issac, abraham, tharāe *vid.*, 35 fallēc, salae, 36 arfaxath, madusale, iareth, malalel', iv. 2 quadragenta (*pleno contra morem*), temptabatur, essuriit, 5 d'x *sic* (*pro* duxit), terre, 6 doo (*pro* do), 9 hirusalem, 12 temptabis?, 13 temptatione, diabolus, 14 galiliam, 15 sinagogis, 16 natzareth, f (*pro* secundum), sinagogam, 20 sinagoga, intententes, 21 odie, impleata, 24 profeata, 25 famis, 26 misus, nissi, sarepta, sindoniae, 27 helesseo, profeata, [nisi *contra morem*], sirus, 28 sinagoga, 29 ieccerunt, duxiarunt, edificata, precipitarent, 31 descendit, capharnaū *sic*, galiliae, 33 sinagoga, habiens, demonium, 34 diciens, 35 diciens, obmutesce, exii (*pro* exi), proieccisist, demonium, 37 devulgabatur, 38 surgiens, sinagoga, 39 surgiens, 40 inponiens, 41 demonia, 43 misus, 44 in sinagcis galiliae, v. 1 genazareth, 3 ascendiens, pussillum, 5 preceptor, 6 concluderunt, 7 adjubarent, impleuerunt.

† As will be observed, this is a very bad page for Abbott's record as to care, over thirty-five readings being overlooked, besides the neglect of variations in the genealogy, which he does not profess to quote. But throughout Luke a mass of variations are neglected.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- v. 8 uiderit (*pro uideret*)
ib. + dñe *post* a me }
ib. - dñe *fin.* }
 9 sup̄tor (*pro stupor*)
ib. eo (*pro illo*)
 11 eum (*pro illum*)
 15 cum veniabant (*pro conveniebant*)
 16 sedebat (*pro secedebat*)
ib. in deserto (*pro in desertum*)
 17 quia uenerunt (*pro qui venerant*)
 19 super (*pro supra*)
 21 blasfemas (*pro blasphemias*)
ib. > deus solus
 23 + tua *post* peccata
ib. aut (*pro an*). Codex ā which nearly
 always stands for *ant*.
 24 + et *ante* tolle
 25 ipsis (*pro illis*)
 29 eo (*pro illis*) So Bgr* Paris⁹⁷ 1 22
 Sod¹⁷⁸ diatess [*Hiant syr cu sin*]
 33 obsecratione (*pro obsecrationes*)
 34 - facere
 35 venit *vid.* (*pro venient*)

- v. *ib.* ablutus (*pro ablatus*)
 36 dicebant (*pro dicebat*)
ib. - novo
 vi. 1 + ih̄s *post* transiset *sic* †
 2 - in *ante* sabbatis
 4 eo (*pro ipso*)
 5 dom: *sic* (= domus) *pro* dominus
 6 manu ⊕ *sic* (*pro manus ejus*)
ib. + erat *ante* arida
 7 + in (*ante* sabbato)
 9 sabbatis (*pro sabbato*)
 19 querebat (*pro quaerebant*)
 22 homines (*pro uos sec. post separauer-*
 int). *Marg. fin. lin. a man. pr.*
 vid. + vos, *sed stat* homines *in lin.*
 infra [*Negl. Abb. in toto*]
ib. + malum *post* propter (*Ita: malum*
 p̄t malum filium hominis)
 28 *fin.* vobis (*pro vos*)
 34 fenerant, *non* fenerantur (*pro facner-*
 antur)
 35 + eis *post* benefacite
ib. motum (*pro mutuum*)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- v. 12 [Et factum est]; - et *sec. ante* ecce, - et *tert. post* lepra, - et *quart. post* Iesum, - et
quint. ante rogauit. *Abb.* merely says "- et *ter.*" This is quite unintelligible. It
 might embrace the initial *et*, which is however present. The *four* following, not
three, are omitted.
 19 eum (*pro illum*) *sec.* (*Abb.* does not indicate which).
 38 mitendus *sic* [*Non mittendus ut Abb.*] (*pro mittendum*).
 vi. 14 pylipum. *Male Abb.* pylippum.
 17 camfistri *sic.* *Male Abb.* camfiestri.
 26 + vobis *post* Vae } *Inaccurate Abb. negl. om. vobis ante dixerint. Codex: "Uae*
ib. male (*pro bene vobis*) } *uobis ē male dixerint."*
ib. profetis *sic.* *Abb.* says "om. pseudo," but there is no *pseudo* in *Am.* as edited.

Spelling not recorded.

V. 8 semion, procedit, [dicens], exii, 10 sebedei, nolii, 11 supductis, 12 vidiens, procedens,
 diciens, 13 diciens, 14 precipit *bis*, sacerdotii *vid.*, moyses, 17 eran (*pro erant*), farissei, galilae et
 iude et hirusalem, 18 paraliticus, querebant, 19 inferent [*sed inferre supra*], pre (*pro prae*),
 submisserunt, 21 scribe et farissei, nissi, 23 dicere *bis*, ambulā *sic*, 24 dimittere, paralitico,
 25 surgiens, tullit, 26 adprehendit, 27 puplicanum, telonium, 28 surgiens, 29 domu, puplicanorum,
 30 farissei, scribe, puplicanis, 32 penitentia, 33 fariseorum, cedunt (*pro edunt*), 34 nūquid,
 37 uteres (*pro utres*) *tert.* [*non sec.*] et *prim.* uTēs *sic*, 38 uteres, 39 bibiens, VI. 2 farisseorum,
 3 essurisset, 4 propositiois, sumpsit, nissi, 6 sinagogam, 7 obserbauant (*pro obseruabant*),
 accusare, 8 scebat, surgiens, 9 malae, 13 xii (*pro duodecim*), 14 Gndrea *sic* = Et ndream (*pro*
 Et Andream), iohannem pleno (*pro ...en*), 15 matheū, alfei, zelotis, 16 iudā (*pro iudam prim.*),
 scarioth, 17 discendiens, iudia, hirusalem, 18 langoribus, 21 essuritis, saturabemini, 22 ieccerint,
 23 gaudite, f̄ h̄ x̄ facebant *sic* (*pro secundum haec enim faciebant*), profetis, 24 consolationem,
 25 reditis (*pro ridetis*), 26 f̄ (*pro secundum*), 27 dilegite, 28 calumpnientibus, 29 tonicam, nolii
 proibere, 30 tribuae, 32 diligatis, diligunt *bis*, 34 mutum, equulia, 35 dilegite, mercis, 36 misseri-
 cordes, missericors.

† *Abb.* actually notes *transiset* for *transiret* and does not see + ih̄s right after it.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- vii. 13 -illi
15 erat (*pro* fuerat)
22 > quae audistis et vidistis
ib. - quia
24 qui *vid.* (*pro* quid)
27 preparavit (*pro* praeparabit)
34 hominif hominis *sic bis script.*
36 ex (*pro* de)
37 q: erant (*pro* quae erat)
38 *init.* - Et
39 + dñe *post* utique
ib. - esset *secund.*
41 + et *ante* alius
42 diliget (*pro* diliget)
44 εἰςμόν (*pro* simoni), *cum c vg^F*

- vii. 47 dilegit (*pro* diligit)
50 hoc (h' *vid.*)* *pro* autem. (*Obs.*
καὶ εἰπεν pro εἰπεν de Paris⁹⁷ r.
Om. copul. pers)
ib. facit (*pro* fecit)
viii. 2 a (*pro* ab)
3 cuzi (*pro* Chuza)
ib. sussunna (s:sunna *sic*) *pro* Susanna
5 dum seminavit (*pro* dum seminat)
10 ut non uidiānt (*pro* non videant)
12 > hii sunt
17 neabsconditum *sic uno tenore* (*pro* nec
absconditum)
18 quicq: *sic* (*pro* quicumque)
ib. auferet (*pro* auferetur) *vid. pr. man.*

Error, inaccuracy, or ambiguity.

Lacuna. Lege Hiāt ab vi. 39, non v. 39.

- vii. 12 *Am* Tisch = matris. *r*₂ = matri. *Silet Abb. Vere errabat Tisch. Am* = matri, *sed de hoc nesciebat Abb. Hinc prob. errabat Abb.*
28 baptiza *sic* (*pro* baptista). *Male Abb. baptiza.*
ib. caelorum maior + illo. *Male Abb. + est post caelorum* (*pro* dei).
38 > pedes cepit (*sic*) rigare.
ib. - ejus *secund. Non indic. Abb. sec. vel tert. Habet tert.*
47 dimituntur *sic* (*pro* remittentur). *Male Abb. dimittuntur ver. 47. Recte in ver. 48.*
viii. 15 per patientiam *sic pro* in patientia. *Male Abb. et negligenter 'patientiam' quasi 'in patientiam.' cf. vett.*
16 Subiectus (*pro* subitus lectum). *Male Abb. "lectus" tantum.*

Spelling not recorded.

vi. 37 dimittemini, 39 nūquid, cecus caecūm, vii. 13 vidiset, missericordia, nolli, 14 acesit, hii, adolescens, 16 profeata, vissitauit, 17 iudiam, 19 iohannis, missit, diciens, 21 langoribus, 22 ceci, cludi, 24 discessissent, nunti, arundinem, 25 dilic[ius], 26 profeatam *bis*, 28 profe(a?)ta, 29 puplicani, iustificauirunt?, baptizati baptismo, 30 farissei, baptizati, 32 loquentibus, tibiis (*pro* tibiis), 33 iohannis, baptista, bibiens, demonium, 34 bibiens *prim.*, biuiens *sec.*, puplicanorum, 36 farisseis, farissei, 37 domu, farissei, adtullit, alauastrum, 38 cappillis [*non ver. 44*], tergeabat, ungeabat, 39 vidiens, farisseus, diciens, profeata, 40 εἰςμόν, 41 feneratori, 43 estimo, 46 capud, viii. 1 predicans, 2 aliq:q: erant curate *sic*, demonia, 5 celi, comediarunt, 6 humorem, 7 exorte spine, sufucaverunt, 8 diciens, 9 parabula, 10 misterium, caeteris, in parabulis, uidentes,† 11 parabula, 12 diabolus, 14 in spiniis, ciciidit, hii, audiarunt, sollicitudinibus, diuitis, suffucantur, 15 hii, reteneat*?, adferunt?, 16 accendiens, uidiānt?, 19 pre (*pro* prae).

† Rare in the plural.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

viii. 20 *init.* Adnuntiatur est (*pro* Et nunt. est)

21 mater tua*

22 in navicula

23 ih̄s (*pro* illis). Cf. *r*.25 ventus (*ita* uent:) *pro* ventis28 + uiui *post* dei32 -ibi *vid.* (= Wgr)*ib.* permitterent35 demonio *pro* daemonia*ib.* exierunt (*compendio*) *pro* exierant36 viderunt (*compendio*) *pro* viderant*ib.* factus est37 tenebatur *sic*38 eum (*pro* illum)viii. *ib.* exerunt (*compendio*) *pro* exierant*ib.* illum (*pro* eum)45 eo (*pro* illo)46 cognoui (*pro* noui)47 ejus (Θ) *pro* illius52 dormiit (*pro* dormit)† 54 teneans (*pro* tenens)ix. 3 -neque pecuniam (*post* panem). *Vide infra*10 destum (*pro* desertum)13 duos (*pro* duo)17 *init.* ut (*pro* et)25 perdet (*pro* perdat)*ib.* faciet (*pro* faciat)27 mortes pleno (*pro* mortem)*Error, inaccuracy, or ambiguity.*

viii. 27. >manebat in domo. (domu?).

30 >ih̄s illum teste Abb. *Illeg.* (ih̄s illum *vel* illū ih̄s *prob.*)32 eos *vid. pro* eis (*Male vid. Abb. eas.*)34 [*Habet ut*]. *Male om. vult Abb.**ib.* et villas (-in). *Non clare Abb. -in.*43 medicis (*pro* in medicos). *Male Abb. "in: om." tantum. Negl. medicis (pro medicos):*ix. 3 peccuniam *sic (pro virgam).* *Male Abb. pecuniam.*7 hessitabat (*sic*) +de. *Recte Abb. +de, male haesitabat.**Spelling not recorded.*

viii. 21 hii, 23 descendit, con[plebantur], 24 surgens, aq: (*pro* aquae) trancillitas, 25 obediunt, 26 ad regione (?) gerasinorum?, galiliam, 27 occurrit, demonium, induabatur, 28 procedit, torceas, 29 precipie[?]bat, inundo, arripebat, uincebatur, conpedibus, demonio, 30 dicens, demonia, 31 abisum, 32 permissit, 33 exiarunt, demonia, per preceps, 34 nuntiauiarunt, 35 exiarunt, inueniarunt, 37 gerasinorum, 38 demonia, dimissit, 39 redii, 41 iarus, sinagoge, cicidit, 42 xii *pro* duodecim, 45 p[re]ceptor, conpreunt et adfligunt, 47 procedit, tetegerit, quemadmodum, 49 sinagoga, dicens, nolii, 50 puelle, nolii, 51 permissit, nissi, puelle, 53 dirideabant, 54 dicens, puilla, ix. 1 xii *pro* duodecim, demonia, langores, 2 missit, 3 tonicas, 4 in quacq[ue] domū *sic*, exiatis, 6 *fin.* ubice (*pro* ubique), 7 herodis, tetracha, 8 iohannis, abalis (*pro* ab aliis), profeata, anticis, 9 herodis, decolau, 10 narrauiarunt, adsumptis, 11 saecutae, indigiabant, 12 accidentes, xii *pro* duodecim, iascas (*pro* escas), 13 nissi, im (*pro* in), 14 et 16 [*non* 13] 'u' *pro* quinque, 17 *fin.* cofini 'xii', 18 dicens, 19 babbistam, heliā, profeata, 21 precipit, 22 dicens, 27 nidiant.

† This is mentioned here instead of below as it is an unusual form.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- ix. 33 nobis (*pro* nos)
 36 uiderunt (*compendio*) *pro* viderant
 41 adhuc huc (*pro* adduc huc)
 42 eum (*pro* illum)
 51 in hierusalem (*pro* hierusalem)
 58 filiū *sic fin. lin.* (*pro* filius)
 † x. 1 Post haec descendit (*vid.*) designauit et alios
 19 vos (*pro* vobis *sec.*)
 21 assapientib; (*sic*), —et prudentibus †
 22 + meo *post* patre
 25 illum (*pro* eum)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- ix. 34 "nubes: om." *Lege* "nubis: om."
 39 "eum: illum." *Lege post* eum "*prim in secundo loco post dissipat.*"
 43 sedit (*pro* reddidit). *Male Abb. in ver. 44.*
 48 [recipit *prim.*]; recipit *sec. pro* recepit; +ñ me recipit sed *ante* recipit eum qui.
Male Abb. Corrige ut supra. Am. habet recipit prim. cum τ_2 , et non receperit postea sed recepit.
 59 mihi *pro* autem *secund.* *Male Abb. non indic. prim. vel sec.*
 x. 2 Et dicebat illis messis quidem multa operari (*sic*) h̄ pauci Rogate ergo dñm messis quidem multa operari h̄ pauci Rogate ei (—ergo) ut mittat . . . *Abb. notes +ei, but should say "ei pro ergo" where repeated.*
 12 >remisius (*sic, non* remissius) erit in die iudicii (—illa).
 24 *Inter* videtis et et non uidiarunt +dico enim vobis quod. *Inaccurate Abb. negl. quod; male in vers. 23 citat.*
 25 possedebo. *Corrige Abb.*

Spelling not recorded.

ix. 28 adsumpsit, iohannem, 29 speies (*pro* species), alvns (alu; *sic*) *pro* albus, refulgiens, 30 moyses, 31 opleturus, hirusalē, 33 preceptor, trea (*pro* tria), moysi, 34 obumbravit (*pro* obrumbravit), 35 diciens, 36 quiquam, ex hiis, 37 discendentibus, 38 diciens, 39 adpchendit *sic*, eledit, delanians, 40 iecerent, 42 elissit, 44 faciabat, 47 uidiens, cogitationis, adprechendens, 48 suscipit, missit, 49 preceptor, iecientem, demonia, proibimus, 50 proibere, 51 conplerentur, adsumptiones *sic*, 52 missit, 53 reciperunt, hierusalem, 54 iohannis, uils (*pro* vis), discendat, 58 capud, 59 sepellire, 60 sepelliant, adnuntia, 61 hiis, X. 1 septuaginta, missit, 2 operari (*primo loco, vide supra*), 4 pearam, 13 corozain, ve *sec.* [*non prim. = vae*], in t̄sro et sindone, sed t̄sro et sindoni *ver.* 14, 13 cñnere, peneterent, 14 remisius, 16 missit, 17 septuaginta, demonia, subieciuntur, 18 sicuth, fulgor, dae caelo, 20 gaudire, subiiciuntur, gaudite, 21 confeteor, Tre *sic* (*pro* terrae), 22 nissi *bis*, 24 profete, uidiarunt, audiarunt, 25 temptans, diciens, etnanā *sic* (*pro* aeternam).

† There is something conflate here, not quite legible in its entirety, but quite unreported by Abbott. Observe *d* ostendit, *a* *e* elegit, *c* probauit.

† This is omitted only by *c* of our other authorities. Once more $\epsilon \tau_2$ are unmistakably to be coupled.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- x. 28 dixit (*pro* dixitque)
 33 iter faciens (*pro* iter transiens)
 34 +suum *post* stabulum (= *vgg*^{DP})
 38 iret (*pro* irent) Cf. αυτος (*pro* autous) *fam* 1 157 d μ gat *vgg*^{NEPQ} syr hier sah ev de το
 πορευεσθαι, -αυτους Dgr
 40 fategabat (*pro* satagebat)
 46. cura (*pro* curae)
 41 ih̄s (*pro* dominus) (*Corrige Soden in notulis suis*)
 xi. 1 -et *sec. post* sicut (*Ita* *N^aΔ* 604 al. *panc. it vgg* 1/2 syr *cu sin*).
 5 dicit (*compendio*) *pro* dicet
 7 surge (*pro* surgere)
 8 -si (*post* ille)
 15 principe (*pro* principem)
 21 armatum (*pro* armatus)
 46. custodiat
 22 distribuet
 24 de homine *his script.*
 31 contempnauit (*pro* condemnabit)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- x. 32 *Male Abb.* -et videret eum. *Habet codex plane:* et viderat eum
 42 partimam (*sic*) optimam (*pro* optimam partem). *Male Abb.* partem optimam.
 xi. 3 odie *sic* (*pro* cotidie). *Male Abb.* hodie.
 7 +respondens (*ante* dicat) *Errore Abb.* +respondeus.
 9 -vobis
 10 *vers. om.* } *Non clare Abb. de omiss. uobis*
 18 +ieccit *sic* (*post* satanas). *Male Abb.* +iecit.
 21 +autem *post* Cum *init.* *Male Abb.* tantem (*pro* cum).
 31 a finib: Tre C finib: Tre *sic*.

Spelling not recorded.

x. 27 dīleges, menta (*pro* mente), 29 uoliens, 30 discendebat. hirusalem, hericho, dispoliauiarunt, inpossitis, 31 eadā (*pro* eadem), preterituit, 33 uidiens, missericordia, 34 infundiens, inponiens, 35 protullit, 37 missericordiam, 39 audibat. 40 freciens, xl. 1 iohannis, 4 temptationem. 5 amicae, 7 nolii, hostium, posum, 8 dauit *prim.* [*non sec.*], surgiens, 9 querite. 13 dauit, 14 ieciens, demonium, ieccisset, demonium, admiratae, 15 belsebub, demoniorum. iecit, demonia, 16 temptantes, de celo, querebant, 18 belsebub, ieccere, demonia, 19 ieciunt, iudicis, 20 ieccio demonia, 24 queriens, 26 adsumit, 29 querit, nissi, 31 salamonis, plusquam *sic* (*sequitur* iona hic *fin. ver.* 32, *omissis*³¹ salamone hic . . .³² ionae), 33 uidiant, 34 oculus *prim.* [*non sec.*], simplex, 35 tenebre.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- xi. 39 -dominus. (*Cf. Gr. 122**)
- 42 enim (*pro* autem)
- 44 apparent (*pro* parent)
- 48 quia (*pro* quod). (= *r et vgn*)
- ib.* quia (*pro* quoniam)
- ib.* >ipsi quidem
- 50 effus ÷ *vid.* (*pro* effusus est). [*non* effus: ÷]
- 53 molesti (*pro* graviter). (*Cf. r moleste et r₂**vid*)
- xii. 48 + non (*ante* fecit)
- ib.* enim (*pro* autem)
- ib.* exqueritur (*pro* quaeretur)
- 50 quo (*pro* quomodo)
- 52 in duos (*pro* in duo)
- 54 -et *prim.*
- 55 aestus (*pro* ventus)
- 56 >caeli et terre
- 58 in viam (*pro* in via)
- 59 soluas (*pro* reddas) (= *r*)
- xiii. 1 commiscuit (*pro* miscuit)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xi. 36 si (*pro* sicut). *Male Abb.* "sicut: om." (*Plerumque codex s^l pro* sicut).
- 40 -de *secund.* *Non indic. Abb. pr. vel sec.*
- 46 *fin.* + ipsas, *non* + ipsos
- 51 *Teste Abb.* "Abel: +iusti." *Lege:* Abiel sic +iusti.
- 52 [*Male Abb. in ver. 51*]. qui absconditis *pro* quia tulistis *codex. Male male Abb. quia* snstulistis!
- ib.* [*Male Abb. in ver. 51*]. intrabunt (*pro* introiebant). *Male Abb.* intrabant.
- xii. 51 *Lege* mitere sic (*pro* dare).
- xiii. 4 *Lege* p⁻ (*non* prae) omnibus hominibus.

Spelling not recorded.

xi. 36 habiens, inlumnabit sic, 37 et 38 farissens, 38 baptizatus, 41 elimosinam, 43 dilegitis, sinagogis, 45 contumiliam, 46 honeratis, honeribus, 47 profetarum, 49 profeatas, 50 ssanguis *vid.*, proietarum, 51 sachieae, 53 caperunt *vel* coeperunt, farissei, insistire, obpremere, xii. 45 ancillas, 46 seruii, 47 preparauit, 47 et 48 uabulauit, 49 mitere, 50 baptisma, baptizari, 52 .u. (*pro* quinque), 52 domu, 56 hyspochrite, xiii. 1 galileis, pylatus, sacrificis, 2 galilei, pre (*pro* prae), galileis, 3 nissi poenitentiam, 4 .x. et octo (*pro* decem et octo), cecidit, in siloiā, hirusalem.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- xiii. 6 in ea (*pro* in illa)
 13 dñm *vid.* (*pro* deum) (*ut e r μ*)
 14 sabbatis *vid.*
 15 soluet (*pro* solvit)
 17 *fin.* ab ipso (*pro* ab eo)
 19 uolatilia (*pro* uolucres) (*ut d e r μ*)
 21 — et cui
 ib. fermentū (*pro* fer- } *Codex ita: simile*
 mento) } ÷ fermentū
 23 salui fiant (*pro* salvantur)
 † 24 per angustā (*vid.*) hostium (*pro* per
 angustam portam)
 † ib. quia dico uobis multi querunt (*pro*
 quia multi dico uobis quaerunt)
 ib. potuerunt (*pro* poterunt)
 25 — dicentes

- xiii. 27 qui operamini iniquitatem (*pro* operarii
 iniquitatis) *cf. f i r dim et Gr 122*
 28 ubi (*pro* ibi)
 29 + ab (*ante* aquilone)
 31 + ad eum (*post* accesserunt *sic*)
 ib. — te
 32 ulpi *sic* (*pro* vulpi)
 33 + die (*post* sequenti)
 ib. capiet (*pro* capit)
 34 occidas (*pro* occidis)
 ib. ad te missi sunt (*pro* mittuntur ad te)
 (*cf. a r vgv*)
 xiv. 4 autem (*pro* vero)
 ib. + hominem *ante* sanauit
 6 potuerunt (*pro* poterant)
 7 q̄admodum (*pro* quomodo) (*cf. xxi. 14*)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xiii. 15 ut adaquet *sic* (*pro* et ducit adquare). *Non lucide Abb. et male* adequet.
 16 isto [*seg. spat. litt. trium fin. lin.*] disapati *sic*. *Forsan* isto die disapati.
 17 in uirtutibus quas viderant (*sic*) fieri (*sic*) *pro* in universis quae gloriose fiebant. *Male*
Abb. viderunt et male ord. "vid. fieri."
 31 ex farisseis (*pro* pharisaeorum). *Male Abb. "et far."*
 34 sicut gallina pullos sub alas suas (*pro* quemadmodum avis nidum suum sub pinnis).
Non satis clare Abb.
 8 "inuitatus: uocatus." *Lege* "inuitatus secund: uocatus."
 10 fuerit *sic* (s a sec. man.).

Spelling not recorded.

xiii. 5 penitentiam, 6 uinia, queriens (*pro* quaerens), 7 uinia, queriens, ficulnia, 8 fodeam,
 10 dociens, sinagoga, 11 'x' et uiii (*pro* decem et octo), 13 inposuit, 14 archisinagogus, 15 h̄spo-
 chrite, assinum, presepio, 17 gaudeabat, 22 dociens, hirusalem, 25 clusserit, hostiū *bis*, aperii,
 28 abrchā *sic*, issac, profeatas, 30 priimi (*sic pr. loco*), 31 exii, 32 iccio *vid.*, demonia, 33 pro-
 featam, hirusalem, 34 profeatas, quotiens, xiv. 1 farisseorum, 4 adprechensum, dimissit,
 5 assinus, putheum, extrachet *vid.*, 7 diciabat, parabulam, diciens [*sed intendens supra in vers.*],
 10 recumbae, discubentib: (*pro* descumbentibus), 11 hum liabitur *vid.*.

† These readings, like the ones above, are simply passed over by Abbott through carelessness.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- xiv. 12 *fin.* + tua *post* retributio
- 13 + et *ante* debiles
- 15 - dixit ei
- xvi. 1 illius (*pro* ipsius)
- 3 + meam *post* dispensationem
- 9 de mamone
- 11 uestrum (um) *pro* verum?
- 12 quid (*pro* quis)
- 13 dño (*pro* deo)
- xvii. 7 dicit (*compendio*) *pro* dicet
- 9 quod (*pro* quae) (*ut ff v^g w*)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xiv. 13 facis nuuium sic *codex*. "Co" non "con" *man. sec.*
- xv. 29 *Lege* preteriri.
- xvi. 2 dispensationis tuae sic.
- 5 - domini sui non - domini tantum.
- 8 Recte *Abb. post* (fe)cisset + dixit autem ad discipulos suos, *sed sequitur* qui *pro* quia.
- Inter* suos et qui *spatium* est. Credo + dico vobis (*ut a r v^g d*) in *spatio* stabat.
- 14 *Lege* amatores peccuniae (*non* am. pecuniae).
- xvii. 11 "et ipse transibat" *Abb. Lege* + et ipse *ante* trans[ibat].
- 11 *fin.* " + hiricho" *Abb. Legs* + et hericho.

Spelling not recorded.

XIV. 12 ceanam, nolii, 13 uocaa, cludos, 16 caenam, 17 misssit, cene, 30 meritricibus,
XVI. 3 foderi, 4 domus, 6 et 7 .c. (*pro* centum) 6 quinquaginta, 11 mamone, 12 fidelis, 13 hodiēt,
dileget, otempnet, mamone, 14 fa[rissē], diridi[bant], 15 abhominatio, **XVII.** 8 paraa, caenem,
precinge, 9 nūquid, 10 precepta, 11 hiret (*pro* iret), hirusalem, galiliām.

Readings overlooked by Abbott.

<p>Luke xvii. 13 ih̄s (<i>pro</i> Iesu) 17 +dixit <i>post</i> mundati sunt 18 +ex illis <i>post</i> inventus 19 +et <i>ante</i> vade 22 +suos <i>post</i> discipulos ib. -videre = D^{er} d q s (<i>cf. pers</i>) 33 uiuificauit (<i>pro</i> ...bit) 35 alter (<i>pro</i> altera) ib. duae <i>vid.</i> (<i>pro</i> duo) ib. alius (<i>pro</i> alter <i>ultimo loco</i>) 36 -illi (= D^{er} Sod¹⁰⁹⁴ d) ib. dñō <i>sic</i> (<i>pro</i> dñe)</p>	<p>xviii. 1 quia (<i>pro</i> quoniam) 2 ciuitatem (<i>pro</i> ciuitate) ib. reuerebantur (<i>pro</i> ...batur) 3 venebant (<i>pro</i> veniebat) 5 -in 6 iniquitates (<i>pro</i> ...tis) 9 -et <i>prim.</i> 15 uiderint (<i>pro</i> viderent) ib. eos (<i>pro</i> illos) 17 intrauit (<i>pro</i> ...bit) 18 magister bonae (<i>pro</i> magister bone) 19 illi (<i>pro</i> ei)</p>
--	---

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xvii. 14 "iret (*sic*)" Abb., sed *codex* iretⁿ *sic a pr. man.*
17 Male Abb. "nonne usq. sunt: om." Habet *codex.*
20 Post veniret adde "pro venit *prim.*"
29 et fluit (*sic*), non et pluit
30 erunt dies filii hominis quibus reuelauitur *sic* [*non* *revelatur ut* Abb.].
xviii. 4 non reuerior *sic* (*non* non reuerior)
8 putans *sic* (*pro* putas). Male Abb. putatis.
11 *Codex*: stans haec orauit apud se dicens dñs dicens *sic vid.* (*pro* stans haec apud se orabat Deus). Male Abbott. Habet *plane* stans.
14 >iustificatus hic +puppicanus *sic*.

Spelling not recorded.

xvii. 12 quodā, decī *vid.* (*non* x), 13 lauauerunt, 17 ·x· (*pro* decem), noem, 20 a pharisseus *sic*, 21 hiic (*pro* hic), 27 bibeabant [*non vers.* 28], diluium, 28 uendeabant, edificabant, 30 f *pro* secundum, 31 uassa, domu, discendat, rediat redro, 33 quessierit, 34 et 35 adsummetur, 37 aquile, xviii. 1 parabulam, 2 dicens, timiabat, uidba, 4 noleuat, 5 sugillet, 8 undecictam *sic*, 9 confitebant, Caetoros, 10 ascendiarunt, horarent, farisseus, puppicanus, 11 fariseus, coeteri, uelud, puppicanus, 12 possedeo, 13 puppicanus, 14 descendit, 15 adferebant, 18 possediabo, 19 nissi.

N.B. xviii. 3. After the words *Vidba autem* and from q:dā for 6½ lines to verse 7 *ac nocte* inclusive, an entirely different and sharper pen has written the text, which is much more compressed than elsewhere. Probably a different scribe, as he has *dicens*, not *dicens*, tēp: for *tempus* or *temp*;, and cursive f to *dominus* in verses 6 and 7 and to *iniquitates* in verse 6.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- xviii. 20 *fin.* + tuam
 22 illi (*pro ei*)
 24 > ih̄s illum
 26 audierunt (*pro audiebant*)
ib. poterit (*pro potest*)
 27 eis (*pro illis*)
ib. + ih̄s *post* eis
 28 + quid ergo erit nobis (*De his vide infra*)
 30 futuro (*pro venturo*)
ib. fin. + possedebit (*ita vett et vgg²QR cum syr*)
 32 delucetur (*pro inludetur*)
 33 flagillauerunt (*compensio*) *pro* flagellaverint
 36 interrogauit (*pro interrogabat*)
 37 - autem (*Jorsan + et ante dixerunt*)

- ib.* illi (*pro ei*)
 39 ei (*pro eum*) *post* increpabant
 [= *vgg²*]
ib. clamabat (*pro clamauit*)
 42 + respondens *ante* ih̄s
 43 eum (*pro illum*)
ib. - Deum
ib. plebis (*pro plebs*)
 xix. 5 *init.* - Et
 10 saluum facere (*pro salvare*)
 41 eam (*pro illam*)
 43 - et circumdabant te *secund.*
ib. et quo angustiabant te (*pro et coangustabant te*)
 46 vocabitur (*pro est secund.*)
 48 quid (*pro quod*)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xviii. 26 fieri *pro* fieri *recte* Abb., *sed* saluus *illeg.*
 28 Relictis retibus nostris (*pro dimisimus omnia et*) *pergens* [secuti sumus te] + quid ergo erit nobis. *Negl. Abb. omnino ultima verba.*
 31 "duodecim: + *discipulos.*" *Lege* "xii: + *discipulos.*" (*ut solet.*)
 32 et insuper flagillabitur *sic* (*non flagell...*)
 38 et illexclamauit *sic* (*pro et clamauit.*)
 xix. 2 uir qui uocat^r nōe (*pro vir nomine.*) *Male Abb.* "qui uocatur (*pro vir.*)"
Habet plane vir ut supra.
 9 > sit abrachē filius. *Male Abb. in vers. 10.*
 45 *fin.* + et mensas nūn ulariorum (*sic, non numm... ut Abbott*) effundit... *rel. accurate.*

Spelling not recorded.

xvlii. 20 mechaberis, dicis, 21 iubentute, 22 adhuuunum *vid.*, thessaurum, uenii, 24 vidiens, deficle, peccunias, 25 camellum, [for]mem, 27 possiullia [*sed* impossibilia *supra*], 31 adsumpsit, xii (*pro* duodecim), hirusolimam, profeatas, 35 adpropinquaret, hericho, 36 pretereuntem, 38 diciens, misserere, 39 preibant, misserere, 40 adpropincasset, 41 diciens, uidiam, xix. 1 hericho, 2 † Lacheus, principes (*pro* princeps), puplicanorum, 3 querebat, 5 zache, discende, odie, domu, 6 descendit, gaudiens, 7 diuertiset, 8 sacheus, demedium, doo (*pro* do), 10 querere, 39 farisseorum, 41 adpropincauit, vidiens, flebit, diciens, 44 vissitationis, 45 iecire, 46 diciens, speloncam, 47 scribe, querebant, 48 facirent.

† This letter is evidently a mixture of Z and S.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- xx. 1 euangelizare (*pro* euangelizante)
ib. scribe + populi
 5 *fin.* illi (*pro* ei)
 6 *fin.* fuisse (*pro* esse)
 11 hanc (*pro* hunc)
 13 uiderent (*pro* uiderint)
 14 intra se (*pro* in se)
 17 - hoc
 19 mitte *sic* [non mītre] (*pro* mittere)
 † *ib.* cogitauerunt (*pro* cognoverunt)
 20 + ejus (Θ) *post* sermone
ib. eum *pro* illum (*post* traderent)
ib. pressidi (*pro* praesidis) *fin.*
 21 eum (*pro* illum)
ib. + bene (b) *ante* doces *prim.*
ib. accipes

- xx. 22 ā n̄ *sic* = *vid.* aut non (*ut* solet)
 23 illos (*pro* eos)
 24 vel (*pro* et) (= μ *vgg* de)
 † 25 > quae sunt cessaris cessari
 26 in responso ejus
 27 + et *ante* quidam
 29 + apud nos *post* fratres erant
 29, 30, 31 accipit (*pro* accepit)
 31 - et (*ante* non relinquerunt *sic*)
 32 + autem *post* novissima
 33 > erit eorum uxor
ib. illam (*pro* eam)
 35 vero (*pro* autem)
ib. > illo seculo *sic*
 xxi. 1 dona (*pro* munera)
 2 aeria (*pro* aera)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xx. 5 *Lege* intra se.
 24 > imaginē (*sic*) habet. *Corrige Abb.* imaginem habet.
 30 + n̄ relicto (*ante* sine filio). *Male Abb.* + relicto, *ignorans* non.
 34 > huius seculi *sic*.
ib. + nascunt' et generant' *sic*
 45 + ad (*ante* discipulis suis *sic*). *Male Abb.* "ad discipulos suos."
 xxi. 2 "inī. + et...et: om." *Recte, sed observa r₂ retin.* autem. *Ita:* Et vidit autem quandam.
 3 *Lege* missit.

Spelling not recorded.

xx. 1 converunt (*pro* convenerunt), 3 respondite, 4 baptismum, 6 pleps, iohannem, profeatam, 9 parabolam, uiniam, 10 missit, uen... (*pro* uineae) cessum, dimisserunt, 11 cedentes, adficientes, dimisserunt, 12 ieccerunt, 13 uiniae, 15 iectum (*pro* electum), uiniam, *fin.* uinie, 16 dauit, uiniam, 17 capud, 18 ciciderit *bis*, 19 querebant, scribe, 20 misserunt, 22 cessari, 23 temptatis, 24 cessaris, 26 repchendere, 27 saduceorum, 28 moyses, habiens, 30 sequiens, 31 uiri (*pro* septem), 37 moysis *sic*, abracham, issac, 42 salmorum (*pro* psalmorum), ad extris *sic*, 46 sinagogis, discubitos, conuiuis, 47 domus, loguā (*pro* longam), horationem, hū, dānationem, *sic*, xxi. 1 gazaphilaciū, 3 uidba.

† ενεργωσαν (*pro* εγνωσαν) 892⁵⁰¹. *Cf.* scierunt *a d*, intellexerunt *ef*.

‡ Abbott records *et quae sunt dei deo* but not the above in the same verse.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- xxi. 11 *init.* + Et
 12 + in (*supra lin. a diorth.?*) *ante*
 custodias
 † 14 *quomodo* (*pro quemadmodum*)
 15 *adversari* (*sic*) ð ùi (*pro adversarii*
 vestri)
 23 *prignantibus* (*pro praegnatibus*)
ib. *super* (*pro supra*)

- xxi. 25 in *lunae* (*pro luna*)
 35 *autem* (*pro enim*) *vid. cum d.*
 37 + in *illis ante* *diebus*
ib. in *montem* (*in monte*) *pro in monte*
 xxii. 4 - *illum* (= *vgzo*)
 6 > *eum* *traderet* (*pro traderet illum*)
 7 + *festus post* *dies* (= *vggvar*)
 8 *uobis* (*pro nobis*)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xxi. 4 "illi: *milli* (*ut vid.*)."
 11 *fin.* + *et tempestates.* *Male Abb.* + *tempestates, negl. et.*
 15 *potuerunt* (*sic compendio potuerūt*) *pro poterint.* *Male Abb.* *potuerint.*
 25 *presura sic* + *magna.*
 27 - *in nube.* *Male Abb.* - *nube cum.* *Habet codex* "venientem cum potestate magna."
 xxii. 2 *Citat Abb.* *sacerdotum, sed ita etiam Am. vid.*

Spelling not recorded.

XXI. 4 *fin.* *missit*, 6 *distruatur*, 7 *preceptor*, 8 *adpropinquavit*, 9 *seditionis*, 10 *diciabat*, 11 *terremotus, pestilentie*, 12 *pressides*, 14 *premeditari*, 16 *adficiant*, 17 *hodie*, 19 *possedebitis*, 20 *hirusalem*, *adpropinquavit*, *desolutio*, 21 *iudia*, 22 *hii*, 23 *presura*, 24 *hirusalem*, *impleantur*, 25 *pre confusione fluctū sic*, 26 *pre* (*pro prae*), 28 *redemptio*, 29 *ficulniam*, *omnis* (*pleno*) *arbores*, 30 *proe vid.* (*pro prope*), 33 *terram* (*pro terra*), 34 *nobis* (*pro vobis vid.*), *curris*, 35 *laceus* (*pro laqueus*), *terre*, 37 *dociens*, XXII. 1 *adpropinquabat*, *azemotum*, *phascha* [*non in vers. 7*], 2 *querebant*, *scribe*, 3 XII (*pro duodecim*), 5 *peccuniam*, 6 *turbis vid.*, 7 *azemorum*, 8 *missit*, *diciens*, *paratae*.

† Observe the opposite change at Luke xiv. 7. *Abbott* does not report either the one or the other.

Readings overlooked by Abbott.

Luke

- xxii. 10 occurret (*pro* occurrat)
ib. in quam (in q) *pro* in qua
 11 dicit (*pro* dicet)
 † 20 noui testamenti (*pro* novum testamentum)
ib. qui (*pro* quod)
 24 uideret (*pro* uideretur)
 29 uos (*pro* uobis)
 31 cribaret (*pro* cribraret) (= *vgg*^{ORT})
 34 cantauit (*pro* cantabit)
 69 ex h' h' sic (*pro* ex hoc autem)
 xxiii. 4 + dixit (*post* Pilatus)
 5 populus (*pro* populum)

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- xxii. 18 $\delta\epsilon\mu\iota\sigma$ sic (*pro* dei). *Emend. non recens.*
 33 >et in mortem ire et in carcerem.
Inter 34/61 *Lege*: *Hiat a fin. ver.* 35 ad nam et galilius (*sic*) *ver.* 59. *Negl.* nam Abb.
 xxii. 68 respondistis (*pro* respondebitis). *Male Abb.* responditis.
 xxiii. 2 "nostram: +et solventem legem nostram et profeatas (*sine* et)." *Male Abb.* "sine et." *Habet codex* "et proibentem."
ib. dari cessare. *Recte Abb., sed Am. (teste White) etiam dari non dare.*
 3 audiens (*pro* autem) *teste Abb., sed plane autem (si fin lin) audiens, cum vett et Q.*

Spelling not recorded.

xxii. 10 anphorā sic, 11 phascha, 12 cennaculum, 13 inueniarunt, 14 xii (*pro* duodecim), 15 pasche, manducari? 16 impleatur, 19 et 20 diciens, 20 sanguine, 23 querere, 25 beneficii, 26 precessor, ministerrator (*comp. ministrator sic*), 27 [á], † 28 temptationibus, 29 dispossuit, 30 sedatis, xii (*pro* duodecim ante tribus), 35 peara, 63 cedentes, 65 blasfemantes, 66 ictus (*pro* factus), scribe, 68 demittetis, 69 sediens, 71 quid (*pro* quid), xxiii. 1 surgens, p̄latum, 2 proibentem, 3 p̄latus, diciens, 5 dociens, iudiam, galilia.

† = $\epsilon\gamma_2$ μ $\gamma\alpha\tau^*$ aur dim *vgg*^{EO}. Cf. *Liturg.*

‡ *Vel an vel aut. Prob. an. (aut = ā, an = á).*

SUPPLEMENT TO ABBOTT'S COLLATION OF *r*₂

p. 861]

LUKE | JOHN.

Readings overlooked by Abbott.

<p>Luke xxiii. 7 +In ante illis diebus 9 eum (<i>pro</i> illum)</p> <p>John † v. 20 demonstravit (<i>pro</i> demonstrabit) 28 om̃s <i>sic</i> (<i>vel</i> omnis <i>vel</i> omnes) 29 procedunt (<i>pro</i> procedent) <i>ib.</i> quia (q) <i>pro</i> qui <i>prim.</i> [q' <i>secund.</i>] 30 <i>fin.</i> >qui misit me (<i>pro</i> qui me misit)</p>	<p>John v. 34 non ab iohanne (<i>pro</i> non ab homine) (= <i>gr</i> S^{ser}) 37 <i>init.</i> >Et qui me misit (<i>sic</i>) 38 -quia (<i>cf. e</i>) 39 qui <i>pro</i> quae (<i>et</i> ille <i>antea pro</i> illae) 45 -vos <i>tert.</i> (<i>ante</i> speratis) 46 crederitis <i>bis</i> (<i>pro</i> crederetis)</p>
---	--

Error, inaccuracy, or ambiguity.

<p>Luke xxiii. 9 At ipse d nihil dī ei (<i>pro</i> At ipse nihil illi respondebat). <i>Non clare Abb.</i> 12 <i>Male Abb.</i> conjungunt <i>pro</i> conjungit. <i>Male + In (ante eadem) Abest.</i></p> <p>John v. 13 constituā (<i>sic, non</i> constitutam) in locum. 19 >facere quiquā a se. <i>Male Abb. in vers.</i> 18. 21 uiuificet <i>recte primo loco.</i> uiuificat <i>sec. loco esto</i> [uiuificat] <i>cum Am.</i> 26 <i>Lege "usq. semetipso secund." pro "usq. ipse."</i> 35 "erat: +in" <i>Abb. sed lego ego +ut, id est</i> "Ille erat ut lucerna" (= <i>vggdr</i>). 36 "ante ego: +et." <i>Lege "ante ego secund: +et."</i></p> <p>vi. 10 +et <i>ante</i> discubuerunt. <i>Abb.</i> prints "et discubuerunt" as if <i>ergo</i> might be absent, but codex is: <i>et discubuerunt ergo</i>, having both copulas, and <i>Abb.</i> should really print <i>discumbuerunt</i>.</p>	<p><i>Substituit librarius clausulam "opus" pro amici.</i></p>
---	---

Spelling not recorded.

Luke xxiii. 6 p̃latus, galilius, 8 herodis, uisso, 10 scribe, accusantes, 11 herodis, inlussit, remissit, p̃latum, 12 herodis, 12 et 13 p̃latus, 14 obtullistis, avertantem.

John v. 12 grauattum, 13 nescebat, 14 nolii, 15 iudeis, 16 iudei, 18 propterea [*non vers.* 16], iudei, equalem, 19 nissi, 20 dilegit, 24 missit, eternam, in uita (*lin. occult. illeg.*), 30 quiquam, quero, 31 peribeo *vel* peribio, 32 peribet, 33 missistis, peribuit, 35 ardiens, luciens, 36 peribent, missit, 37 peribuit, 38 maniens, 39 eternam, ille *pro* illae (*seq. tamen qui pro quae*), peribent, 47 literis, vi. 1 habiit, galiliae, 3 subiit, 4 iudeorum, 5 p̃lipum [*sed vers.* 7 philip...], hii, 6 temptans, 7 sufic[iunt], 9 'u' (*pro* quinque), or[diacios? *illeg.*].

† This change of tense belongs among real variations, because earlier in the verse *dedit demonstra* is substituted for *demonstrat*.

Readings overlooked by Abbott.

John

- vi. 11 >ih̄s panes
 14 -quia? (*ut a b q*), *vel* -est (*ut vg^R*),
vel -vere (*ut d*). [*Codex mutilus*,
sed non sufficit spatium quia hic est
vere]
 16 ut autem factus est sero *vid*.
 17 >ih̄s ad eos *prob.* (*cum Gr.*)
 18 uento magna *sic*
 21 accipere eum in naui
ib. fin. ibant (*pro* ibat)
 22 +illa *ante* una
 23 *init.* alia (*pro* aliae)
ib. manducaverunt (*sed compendio*)
 viii. 7 prius (*pro* primus)
 14 Si (*pro* etsi)
 14 -de me ipso
ib. >testimonium (*meum*) verum est

- viii. 16 >missit me pater
 18 >me misit pater (?)
 20 +ih̄s *post* est
 21 quia (*pro* quo)
 † 24 -in peccatis vestris si enim non }
 credideritis quia ego sum moriemini }
 26 habeo (*pro* ab eo)
ib. n̄ (*pro* n̄) (?)
 27 -non*
 31 nomine (*pro* sermone)
 32 liberauit (*pro* ..bit)
 35 filium (*filiū sic*) autem hominis (*pro*
 filius)
 39 dicit (*pro* dixit)
 43 cognoscetis
 46 n̄reditis *sic* (*pro* non creditis)

Error, inaccuracy, or ambiguity

- vi. 16 *Male Abb.* "discipulis." *Codex* = discipuli ̄.
 20 "dicebat" should be italic *dicebat* by Abbott's rules.
 viii. 12 *Inter* "huius mundi lumen" et "vite aeternae" *spatium esto.* "vite aeternae" *fn. vers.*
 22 [*Dicebant vid.*] *sed his reperitur versus, et sec. loco* "Diciabant (*sic*) ergo iudei intra uos
 nūquid interficiet semetipsum q dT (-quo) ego uado uos non potestis venire."
 23 -de *prim.* ante deorsum. *Non indic. Abb. pr. sec. tert vel quart.*
 24 "ergo: erunt." *Lege* "ergo: erunt prima manu."
 † *ib.* See above and below.
 37/38 *Lege Om. ab quia SECUND. ver. 37.*

Spelling not recorded.

vi. 12 collegite, periant, 13 cofinos, .u. (*pro* quinque), 14 diciabant, profeata, 17 ueniarunt, tenebre,
 facte, 18 exur[gebat], 19 .xxu. ā xxx. *sic*, timuiarunt?, 22 nissi, in nauim, 23 Tibiri[ade], 24 ascend-
 iarunt, ueniarunt, querentes, viii. 9 exibant, 10 eregiens, 11 contemnabo, 12 diciens, ambulauit,
 14 peribeo, 18 peribeo, peribet, 19 forsitam, 20 gazafilacio, dociens, adprechendit, 21 queritis *vid.*,
 26 et 29 missit, 30 et 31 credidiarunt, 31 iudeos, 33 et 37 abrache *vid.*, 35 domu, eternum *his*,
 39 abraham, abrache *sec. (prim. illeg.)*, 40 abraham, 42 [dilige *illeg.*]ritis, missit, 43 locellam
 (*pro* loquellam), 44 diabulo, 45 mih (*pro* mihi).

† *Abb.* neglects this. He records merely "peccato vestro" as if a variation for "peccatis vestris" in *primo loco*. If he had indicated *primo loco* his attention would probably have been called to the omission.

Readings overlooked by Abbott.

<p>John
viii. 55 agnouistis? (<i>pro non cognouistis</i>) <i>ut a</i>
† 59 exiit (<i>pro exiuit</i>)
ix. 2 +dicentes <i>ante</i> Rabbi
7 interpretatum
8 -et (?) <i>ante</i> dicebant <i>prim.</i>
† 11 abi (<i>pro abii</i>)
17 >iterum ceco (<i>sic</i>)
19 quomodo autem vidit <i>vid.</i> (<i>pro quo-</i>
modo ergo nunc vidit). <i>Id est</i>
-nunc?
20 Rēs (<i>pro responderunt</i>)</p> | <p>ix. <i>ib.</i> -et dixerunt (= <i>pers</i>)
21 quomodo hunc autem (<i>pro quomodo</i>
autem nunc)
<i>ib.</i> -ejus
22 conspiraverunt (<i>compendio</i>)
29 quia (<i>pro quoniam</i>)
31 -sed <i>vid.</i>
32 -quis (<i>ut vge</i>)
39 <i>init.</i> +Et
 40 dixit (<i>dē</i>) <i>pro</i> dixerunt
41 uidimus (<i>pro uidemus</i>)</p> |
|--|--|

Error, inaccuracy, or ambiguity.

- viii. 59 *Corrige Abb.* Codex = mitterentur (mitterent) Ita: ut mitterentur super eum (*pro ut* jacerent in eum).
ib fin. +et transiens per medium eorum et ibat sic (*non ... "exibat sic"*).
ix. 3 *Abb.* suggests *manifesta fierent opera*. Only *erent opera* are distinctly visible. It may be *manifestarentur opera*.
15 et ecce uidio *sic, non* uideo.
16 "dicebant." *Quare? Dicebant init. = Am.*
21 +et *post* habet } *Male Abb. in vers. 22.*
ib. pro se (*pro de se*) }
30 "et prius: om." Recte *Abb.* -et ante dixit, sed *negl.* Respondens *pro* respondit *init.*
Libr. Res ille homo dē = Respondens ille homo dixit.
37 "init. +et." *Male Abb.* Habent Et *init. et Am et r₂ et al.* *Prob. Abb. vult ver. 39* (*vide supra*).
39 eis (*pro ei*). *Male Abb.* +eis.

Spelling not recorded.

viii. 47 propteria, 48 iudei, demonium, 56 abraham, 57 -l- (*pro quinquaginta*), abraham, 58 abracha' *sic*, ix. 1 preteriens, 2 cecus, 4 qu (*pro qui*), missit, 5 quidiu *sic*, 6 dixit *sic*, 7 siloie, vidiens, 11 siloia, 13 farisseos, 15 possuit, 17 profeata, 18 credidiarunt, iudei, cecus, fuiset, 20 cecus, 21 uidiat, locatur (*pro loquatur*) 22 iudei, 23 [prop]teria, 25 uidio, 27 nūquid, 28 et 29 moysi, 33 nissi, quiquā, 34 iecckrī, 38 procediens, 39 uidiant, 40 audiarunt, farisseis?, nunquid, 41 haberitis, x. 1 hostium.

Explicit x. 3 et oves vocem ejus audi[.....]

† Alibi (*vide supra*) exiit = exit, exii = exit.

† This can constitute a change of mood and a real various reading, hence it must be excluded from spelling.

|| Not an error, but probable variant. Compare *vge*^p supplying *quidam* before *ex pharisaeis*.

LONDON:
PRINTED BY WILLIAM CLOWES AND SONS, LIMITED,
DUKE STREET, STAMFORD STREET, S.E. 1, AND GREAT WINDMILL STREET, W. 1.

UNIVERSITY OF CHICAGO
20 129 008

BS	608111
3554.	Bible. <u>N.T. Gospels. Latin</u>
.L3 H8	Old latin biblical texts
	<u>Text of Codex Bezae Cantabrigiae.</u>
NOV 21 1961	Collected N.T. Sem

BS 3554
, L3 H8

608111

UNIVERSITY OF CHICAGO

20 129 008